

136491

W-122

M.A.LIBRARY, A.M.U.

PE13647 J

دیوان نہایہ الکمال

مصحفہ

سلطان الشعراء حضرت امیر خسرو طوطی ہند قدس سرہ
جس میں آپ کے نہایت نایاب چیدہ چیدہ قصائد غزلیات
قطعات - رباعیات - مطایات - چیتان وغیرہ شامل ہیں :-
مولانا مولوی حافظ سید سلیمین علی نظامی دہلوی
خواہر زادہ حضرت خواجہ نظام الدین اویسیا محبوب الہی قدس سرہ
نہایت صحت اولیہ بہرام کے ساتھ اپنے کتب خانہ نظامیہ کے واسطے

مطبع قیصر دہلی میں طبع کرا کے شائع کیا

۱۳۳۲ھ

کتاب خانہ نظامیہ

یہ کتاب خانہ صرف اسی غرض سے قائم کیا گیا ہے کہ علوم قدیمہ کا تحفظ کیا جائے
بزرگان دین کی پیش کیا اور نایاب کتابیں طبع کر کے شائقین کی خدمت میں پیش
کی جائیں جن عربی یا فارسی کتابوں کے ترجمہ کی ضرورت ہو ان کا ترجمہ بھی کیا
جائے تاکہ ہمارے اہل ملک اپنے بزرگان کے فیوض و برکات سے بخوبی
استفادہ حاصل کر سکیں۔

ملاحظہ فرمائیے کہ اس کتاب خانہ میں نایاب اور نہایت مفید قلمی کتابوں کا ایک محقول
تجزیہ جمع ہو گیا ہے اور اسکے معاونین اسکی ترقی و اشاعت میں برابر کوشش
فرما رہے ہیں آپ بھی اس کی اعانت ضروری خیال فرمائیں اور یہ کتابیں یہ کتب
خانہ طبع کر چکا ہے یا زیر طبع ہیں ان کی خریداری فرما کر علمی قدردانی اور اسلا
ہمدردی کا ثبوت دیں تاکہ یہ کتاب خانہ مستحکم بنیاد پر قائم ہو کر اپنے فرض منصبی
بجور خوبی انجام دیکے۔

سیرت نظامی

یہ سوانح عمری حضرت سلطان المشائخ محبوب الہی خواجہ نظام الدین اولیا قدس سرہ
میں ہیں آپ کے بزرگان کی بجا از سے تشریف آوری آپ کی ولادت طالع علمی
یہی۔ ارادت و خلافت۔ فقر و مجاہدہ کشف و کرامات۔ اخلاق و عبادات۔
اشادات و تعلیمات۔ سخاوت۔ لنگر خانہ تعمیر خانقاہ۔ اوراد۔ وظائف۔ اوعیات۔ اور
آپ کے مکتوبات۔ اور آپ کے خلفاء و مریدان اور آپ کے ہم عہد سات بادشاہوں اور حکام
خواجگانِ حشمت کے مفصل حالات اور آستانہ شریف کی عمارت کا بیان ہے
قیمت ہر محمول ۱۰۰ روپے

سیرت نظامی علامہ زکوة حضرت خواجہ نظام الدین اولیا قدس سرہ الکتب خانہ نظامیہ دیوبند

کتاب خانہ فارسی۔ اردو و گجراتی۔ کتاب درسیہ و غیر درسیہ

دیوان نہایت الکمال خسروی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتبیل لای هیل الذی وهب لشعراء بکثرة افلاما جارية علی مجری
 الاشعار ووجهه مخابرهم ایا را تفيض من قطر قطرها البحار حتی یخرج
 منها الطلسم والصبیاء ذلک فضل الله یؤتیہ من یشاء احمده وامن
 احمده محمد الذی فطر طیب لوحی من ربہ وانزل الیه کلامه
 علیہ صلی اللہ علیہ وسلم العظیم فی الفصل العظیم علی الہدایہ
 الذین فصلهم الله علی افاضل الامم یفصل الیل لنعیم الله جعلنا ذویا
 من مجری رحمتہ نزل علیہم اجمعین حمدیہ کہ در بیت شعر کامل نگین و ثنای
 کہ در حال مبالغت شعر و دنیا پیشی عالم و مخترع لطائف حکم را کہ در مجموعہ صنع در سببیات
 سپہ و رباعی عناصر افشا کرد و ازان مفت بحر بسیط جوہر و چار و ایرہ و افراتر بود
 سکانہ نظم داد و ہر یک ازین نتائج فکری و عنصری المعینہ پرداخت کہ از لطائف جانی حکمت
 مطبوع و منسوخ کہ در طبع و صنعت و بیکرے بکینی و ہر یک معنی خاص انھن فرمود و بحا
 یحرفیہ العقل و الفکر و قد منہ القلب النظر معادن را پندارے کہ در عمل صنعت موش
 مرصع داشت و از نباتات شجر ساخت و حیوان را قصیدہ و پروداخت کہ از لطافت
 انسانی حکایت کرد و در ہر کہ معانی الاوتی بیان الرب بیت اوست سہ بیت آن

آن قصیده انگاشت **شعر**

مَنْ كَانَ نَصْرًا جَنَابَةً رِيَّةً هُوَ الْغَوِيُّ بَيْنَ الْوَدَىٰ مِخْلَبٍ

اوست آن واجب الوجودی که بایا امکان بر تو نیستی او مبارکت و دیوان
فائل مختار است که قیمت علت بر وجود پاکه و توان بخار و قادر است که عقد و حکم
او بدندان خیم و دختر کشاید و صانع که رقم صنع او از علم صنعت السن و جهان
بیرون نیاید **شعر**

هر آنچه او کند آید از وی آن کردن | کراست و سره که بتواند آنچنان کردن

و از کیفیت بر حقیقت ذات او قسطنی نیار و است - و رنگ نیست بر آئینه انیت
او نتواند نشست - تفکر محال او خرد اسراند آخته و رد کرده و تعجب انما او فهم
رایای پیرین تاوه از وی بر آن و قلب دراک که در ادراک فاروس است و است
کرده بر سینه کشادین بر حقایق چند آنکه خدمت داده از حد خود بیرون است و بر خسته
قطع آن عرصه نامحدود که تواند نکرد و عقل تابناک که آئینه است مصفا بر چیز و
خود گشته از دانه خیال نگذشته که تصور آن مصور و خیال که راند و هلاک
لله و کالچی فکر ابد حقایق ذات و صفاته بجای او است و که ندانے کال الد
خیرتی در عالم ملکوت در وید و دیگر که بیک طبا پنجه ابو یحیی خاک که دوید و یار
آنکه باد آناد بیکم آکا علی و سر کن فرعون که بر پیش مرصع لاف نهانی نیست
همان لونی مروارید بر زمین او دندان سفید میگرد و شاد و که بهشت ز زمین ساخت
همان رزنجیر گردن او شد و از دوزخ بهشتن کشان بد و زخ برد و کوه با چندین
بلندی و شخت بر کس آسمان می پرید بکند پیشه زیر زمین فرو رفت **شعر**
با آنکه مردم شده و بی مصنوع صلح شده لیکل و می چون شمر شد بر بحر قاف که شمر
باز بیکم کاف کرم بر سر بلبل خجسته بنده و ندانند اواس و فتوح بر و پیش از لاری

مفتوح گرد که او خواهر چنانکه بقیم قضا منشور است و الا حکم بنا ابداً شریع فرموده
 سرکش که در حق او گواهی بخون میدادند بحد شمشیر این فرمان سر نهادند هر چه
 اندر سرهم نوح را کشتی روان کرد بیکت بیده الله فحی یها سحرات اورا بر سر
 آب آورد و غلیظی را از غنیمت بارده پیگیری برده بر سر صحرای تن لایستمان گشت
 و موسی را مجزه کرامت کرد که چوب او بردست او سپردن و آن گشت تا ایام سحره
 فرعون را بدان عصا زخم جانی زد و عیسی را مهربان و آنزل علیک آتاهم عینی
 الکتابه ساخت و قرص کرم خوردن زیروست او گردانید و علی زخم در شیب پستان
 آفرینش مشب پرکش فرو و تهمذ را که از عدل عدماں در سه یتیم مانن بود لب بی و
 سروری تمام بالاسه تلای نبوت نشانند تا بر قلب سره انبیا هر سه ساطانی زد
 زبیه سلطان بے تصور که جب ییل امین عامل می طلبه طی است قرآن نه ان در
 دیوان رقت و میکایل ماضی اوی محفوظ نسخه دار کا نیانست از بر سبط علم و اسرافیل
 دم صلا رنیت زیر غم تخت او و عزرائیل بان شکار شکره ایست در خنکاه و دان او
 اَمَلُکَ وَاَمَلُکُکَ تَحْتَ کَوَیْنِةٍ ۚ وَکَلَّہُ الْفِجَارَ یَفْقِرُہُ ۚ مَعْدَ الْاِغْیَالِ
 نون و اقام چیر سلطان آن بے سایه و عرش عظیم کرسی اعراج آن بلیش با بهر انبیا زان
 خورشید رسله اندازان نور اول مایه جوی باوشا مان دین که سایه خدای اند و آفتاب
 قیامت از علم بے سایه او سایه چو سے آرزو غیرت بران سیکبیه از که بیکه حکام هم بر
 زمین بود و هم بر آسمان تخت سلیمان در آسمان بود و در بیابان و اگر خدایا بیابان
 بر مکان هوامی گشت تخت او از هوای لامکان می گشت اگر از دیدن ماه رو سنا
 یوست زمان نریخ دست بریدند و دوا مال ناخن او قضا و خدایا راه را به نفع ترخ
 و دینم کرد بدین شعر
 ای معجز فردا بر دل سیه ناخن آنکه از همه زکریا و زکریا و زکریا و زکریا

ملائکه هم بر تن روح متورند و پریان که همه وجود جان مصور ازل بشر که جان عالم بود
پایندگی یافته و کواکب که همه جرم نور پاک اند و خورشید و ماه که همه ذرات نور افلاک
ازان چراغ ازل تابندگی یافته اند

شعر

مَا كَلَّمَكَ إِلَّا خَلْقًا	لَوْ كَلَّمَكَ إِلَّا خَلْقًا
------------------------------	-------------------------------

را این شعر او شمس عسلی را بجا یک محکم تافت جل الله المیتین در ریاض یاصنیت
مراض گر و ایند و شمشیر هم او شمس کفر و کفران را بر گردن زدن اقلی المشرکین
چون سایه بر خاک بذلت طلبانید علیک اصلوات الرحمن و علی جمیع الانبیاء
و المرسلین و الملائکة المضریین و اصحابه و اولاده و ذریه یانیه و اولیه
و مسکلم کثیره اکینر اقرافه چندانکه از عین نعمت قائم الاسباب باقی مانده است محلی ازل
بهترینی یایم که در وضع مد قائم او دیار عرف کم یعنی شیخ عالی ترک نظام الحق و این
که خدایان کونین پیش چشم منم همیش کم از دره ایست در مقابله گنج زرفشان آفتاب
الله معصا بنعمته فقرا هر که اسبیت ایشان دست داد و از وحل طینت جانش
بر کشید که موسی از خیمه و بر که از تلقین ایشان زبان یافت تعیش دادند درون شگفتا
قلم تقدیر میریغی که بر سر اولب ایشان بقا نرفته مفتوح باشد اجل با او طریق خلاص
گزیند و در بر سه که دم ایشان بر و چهار قل و میر و افعه را نجواب نه بیند آنجا که باد
بر لای او و در چرخ جلال زیادت روشنائی پذیرد و آسود که نفس عیسوی او جهد مردم
اینها پنج ملک الموت میر و عمره دنیا که چشم پر آتش است بر حلال او گلستان
خلیل و شفیق و نواب که سر اندا یکمیش است بر اصحاب او کار و معمل شهر

لَمَّا اتَّكَأَ عَجَبًا رَسَدَ تَنَهُ الصَّبَا	لَمَّا اتَّكَأَ الْحَيُّ دَفَّتْ لَوْ تَسَدَّ لَمَّان
آهسته که از وعاش یزدان و دود	بر بند کف و حمله آتش و دود

قصیدہ

سپاس آن کردگاری را که شد زامش جان پیا
گمانها گم شده در وی یقین گم یقیناں ہم
جالش از همه پنهان رازش از خود پنهان
نه در تنقیح روزش در بر چرخ و ملک و شن
نه در وحشت او که با اجسام گویم خارج و داخل
بزایا بکمالی فساد کون و ما از وے
بقدرت کرده جان پیدا که ناپید است پست
کرش پابسته دوش روز و اوده خلق سستی را
چگونه از بزرگی در زمین و آسمان گنج
کمان چرخ پیدا کرده تیر چرخ ہم اینک
بچشم عقل پس تا چیست چرخ و انجم و خضر
فرا طبع آتش از دغان آراسته سختی
چو اندکس که بر حصیبت زیسان منحصر سر
معا نیست کار کس نیا در خواند جبر غارت
کسے کنش معرفت باشد ز بالانش آن سخن گوید
تو هم و خوشی ہیں از چرخ و از انجم چو ریگونی
معانی روز کم که در ریاست و دشمنی کم
نه هر کس و در هر کس و در هر کس و در هر کس
و چو شے کو پیدا باز پیا چه سرست این

نہاں از دید پیدا و چشم نہاں پیدا
که در صدق یقین است و نہ در کج گمان پیدا
نشانش در همه پیدا و دانش بی نشان پیدا
نه تحقیق کمالش و نہ غیر انس و جان پیدا
نه جسم است او که باشت و چو جسم او را مکان پیدا
هم این را کرده ناپید آگم خود و ہماں پیدا
ز ہی حکمت که با این صفت حکمت کرده جان پیدا
و اگر جنبہ ہم از یک مرکز کن کرده ہماں پیدا
بزرگے کو کند از خود زمین و آسمان پیدا
ز جسم کشتن ما کرده این تیر و کمان پیدا
چشم محکم کہ یار و کرد و دنیاں سپیدان پیدا
پس نگہ کرده و سلطان بران تخت خاں پیدا
نبات و معدن حیوان کہ شد و خاک کہان پیدا
پران نقشی کہ کرد دست او بلوح کنعان پیدا
اگر بام هستی شود از تا و داں پیدا
کہ ہم درست و کوثر مکان لا مکان پیدا
محرر سے تواند کرد آن را تر جلاں پیدا
نه عمق بحر طمان آرد از پے روان پیدا
چیتن بہر چہ پنهان کہ چون آرد پناں پیدا

ز غالی گشته عالم ز آنچه گشته هر زمانی کم
چو مردم از جو گندم زید لے از زر و گوهر
چو اهل راسمه کس خورد بد تا کار نسد باید
و چو حشی را کسے نے بر نشید بید علف نژد
نگر آنکس که ناپیدا است ناپیدا است رتق و
ده و داد او نیست اما هر خلق به تو تاین
یکی را او ده آتش بر آتش او و شرق و ازمش
یکی را بر آتش آتش آتش ساخت که اگر کان
زند آتش خدائی شد چو مردم سپید شوند
چو در غلظت بیک سبب با و چو تو نیست این
مرو ز جوان خیال شهر دان نام کیان جمله
چنان که گشت پیدا بهر ناپیدا شدن شکم
همه را دان خدا پیدا و پنهان که خدای و
بیشتر است از او بر همه زان انداز حکمت
مرا به انست که اندم نعل نشت ناست حق است
کسی کو حق نیست و بر برگی نیز نشسته است
سفر او از دست هر کس بهر هر کسی زان سبب
یکه را گنج و نعل سعدان منتفی کند کاید
سیکے را علم و فضل زهر اما بخشنش بهید
چو حق بیم چو بهر زهر گشت عادت است این
ایقین را است یا به عرف حق بیست شهرت

بپر گشته زانه ز آنچه گشته هر زمان پیدا
فریب بهمان را کرده سرخ و زرد کان پیدا
کساں که دانی تیمار کش و ماویاں پیدا
خس و خاشاک که اندر بیابان برشان پیدا
و گرنه فضل او که دست زرق بنگان پیدا
بیدل عدل کرده حاتم و نوشیروان پیدا
مهر و گشته کرد و گشت و صد کامران پیدا
بود این رمچوں بر سرش باشد شبان پیدا
که سازد ره اگر روستے گرد عیان پیدا
که این خیر و علم کرد آن و دش کاویاں پیدا
چو مانند است از خیال شاعران نام کیان پیدا
که بر سو چند شد و شعر و اسپا رساں پیدا
هکیم پنهان شود بهمان که گرد و طلاں پیدا
چو زو آن کا پیش آو گنج و مال و امان پیدا
چو بزد است شود بهر شنه و شهر و کان پیدا
همان طغلیست گشته بهر شیر و تپناں پیدا
ز بهر این گیم و بهر او را پر نیایاں پیدا
که ز آب یان او بهنگام بیان پیدا
غزائن و پنهان و گنج های شاکان پیدا
که عالم زنده پوشد برتن جا بل کتاں پیدا
که از کاتب شود خطای و کلک از زبان پیدا

ز مبر معرفت کرد و دریب کا کنگ روشن
بلید از لذت نفسی کجا تریم حسد گیرد
هم آبا گنجد و هم آهانت اندرین مردم
زمین و آسمان آن برگیرد کادی بنگر
بشر را اختیار فعل داد و سرت به سرو
تن با سرت حسن دل و رو تو تو جان سلطان
چنان زمین و و هم عقل هر یک اهل نه دن
ز بهر چشم باطن کرده بتنا ناهمی زحانی
نه ضایع آفریده هیچ چیز به بلکه در هر یک
وین ناروشنیدن گوش نفوذ اندر سخن گفتن
سفیدی نور پرست و سیه زیب جوانی دانا
صفاد آینه آینه نهاده به العجب و حیف
گیاهی کان شفا بخشد بی که بیمار اورتن
چنان زهر کشنده کوست تن را و دشمن جانی
مولی کادی یکدم نیار و ز ستن بے او
اگر حیوان خشکی غرق شد در آب جان بدید
زایم خالایق آنکس اندیشد که نتواند
بر یک مژگه عالم را کند پید اچرا نرسد
خاک را سانس آبی و صولجان ماه و دو
ز شمع شمشک بیرون و رو گلخانه کو تا گول
نه زان سببش ترا نی برگیرد

ز علم خطبه کرد و از سواد طلیس پید
خران را کی شد و خنده ز غور در غفران پید
نقابی جد که کرده مردم را چسان پید
ضعیف را کند بهر امانا سبب گران پید
که هم دار العذاب و در دهم دار جناب پید
ز عقلش با سپان نهاده و بدید پید
بچشم مختصر چندین جهان بیک این پید
ز بهر چشم ظاهر یا سمین و سیران پید
سپرده خاصیت گرفته شود و سوزان پید
که شد بهر شنیدن گوش گفتن را و مان پید
سیاهی و سفیدی کرده دیر و جوان پید
که عکس هر چه هست آید سخی در سواد پید
دگر بیمار را زوتپ شود در استخوان پید
شد و مجدم را در وی خم و جان همان پید
همان کرده از هر یک پاک مایه پید
همان آب ز پخته آب بقای عمر و ان پید
چنان که کرده دگر از قدرت مطلق عیان پید
ز محو هر پیم می آید بزیر و بر مان پید
که دید این زور و نکی که و صولجان پید
کند باز از پئے تاراج آن با و خزان پید
نه زان سببش ترا نی برگیرد

چونم ایجاد و ہم اعدام ہر دو وصف و باشد
 بد اں تا دانا بد حکمتے دیگر ہر فصلے
 بہر جا دادہ تخفے خاصہ کرتے برہماں خیر
 بین از قطرہ کز ہر دم چکد بیا رہ رماند
 نہا و نشو و جان نبات این صیت کش اند
 چون طبع یکسان است اگر سست گرد و نبود
 سوار آب چون رزمی بچہ بین چہ ستر این
 بہا فندہ چون علم آموخت تا فاع نہاندان
 دید جو بہر کس بالمش پیدا کند خصمان
 سترای قطع باشد آن زبان کش حمد لیرید
 خدا یا حاجت پنهانیم دائم کہ میبانی
 ہمین حاجت کہ با ایمان بری از عالم ہرین

چونم زانش کہ کل پنهان شد و پاکستان پیدا
 نمود و کتے کند چوں تیر و ماہ ہر گان پیدا
 نہ بزرگ زاید نے لبط شود از انکایاں پیدا
 کز ان سیارہ میگردد بے راز نہاں پیدا
 کہ امر صنع میگردد و در پنهان ہر زماں پیدا
 چرا شد برگ سبز و شاخ طرز دوار و غول پیدا
 کہ ماسی با سپر شد با نجا برگ ستواں پیدا
 نیار و یافتہ ہرگز حسد و برہماں پیدا
 ز بہر قطع و قتل آورد و شمشیر و سنان پیدا
 علی القطع او چو بہر حمد خود کردہ زبان پیدا
 کنم نیز آں نہاں بر تو کریم و قہر ماں پیدا
 چو گرد و فاعلین ارواح پیشم ناگماں پیدا

قصیدہ

آن را کہ فقر بہرہ صدق و صفا و ہر
 حاجی کہ سوئے کعبہ صدقش طواف نیست
 آن روشنی طلب کہ مثل نامت از ضیاء
 بیرونست پیش چہ کہ درون بہت از ریا
 تیر بر کسے کہ حجبہ و جانفش بود حسد
 کی کہ حرفت اگر ذکر و ریا کم کنی بعد حق
 ز بدنامست تلحیح را پیش از کسند
 آنست کہ بہت در فرغ آن کسے از مایہ و

بزدان سعادت و دو جانش جزا و ہر
 اورا نہ مردہ سنگ نہ مر مر صفا و ہر
 ز صبح صادق زانہ و فیض و ضیاء و ہر
 کان در در اسے نتواند و داد و ہر
 کش عنکبوت داغ برص چا بجا و ہر
 بیشک نشان راستت از کسب یاد و ہر
 عشوہ فروش عربدہ را آتش خدا و ہر
 آنست کہ بہت در قلم آن کسے عسار و ہر

منکر که نفس کشت زبون زانکه خویش را
 نفس ارشود درست بشنوت و بدخان
 دانا بمدعی چه بیان و برع کند
 احمق کجا حکیم شود نه فقیر حق
 نه ز عیار مهر شود نه عیار زر
 هر دم کجا شوند خزان گر کس بهر
 دوز چل را سوز ز قلم بت بشود
 گفتی که زنده نیست درو بانگ بهیدست
 هم مشک ضایع افتد بهم دیگ بد چوکس
 مومن سزد چو مشک نهالی باغ دهر
 مردار نشد ز رشته بتیج عسک او
 بدوست ترک تیغ مناسب بود بکار
 ناصح که پرده پوشی نادان کند سپند
 عاقل بر مزاز شناسد و مقیفر را
 به عقل عمر خاک ز بهر سرم کند
 سلطان چار بالشت و تخت اوست کایز و
 آزار جوست هستی خود را کند گزند
 بدخوا اگر حسد یزد و بوریاش سر
 انفعش قوی ز بهر عقیق درست
 ظالم بدست ظالم کشته شود چنانکه
 غیر پستی خود و دوسه از جان خویشین

بهر فریب غیب مقام و نفا و صد
 گرگ ارشود و میسر برو به تضاد و
 بد نه با هر من چه نشان سباد و
 داننده سبق علم چنان حبس را و
 گر زگره محکم به کف مهره ساد و
 خور و حیران ز غوغه مردم گپاد و
 دانا چو سبق از پی بحث و اوداد و
 نه از زندگی ست نغمه که طنبور و نادی و
 درد یگ جائے آنگره مشک خطا و
 کاب صفت بهر نشو نما و
 زویر رگه نشیج عرق الفنا و
 نسبت بشوخ مرد مجبزنکند نا و
 خرسنده بود که با ستر قباد و
 دانند در شیمه فرس را بهیا و
 مدبر بباد و ز زپے کیمیا و
 خرسندی و تواضع و حلم و جفا و
 سیلی زنده راحت خود را عیان و
 خوشخو حسد بر میداد و بوریاد و
 غریب آن نثار کند کاسیا و
 آتش پرست بند کش آتش سزا و
 موسی که بوسه بر دهن اشوباد و

اوج جان بهین که بودیم زخم چشم
 عارف که گوهرست بخش میل کند
 خوارست خس ز زخم زبان گزینان
 پاک کن ز لوث که کرد و سترا گنگ
 ظل ماوک سوزن از آفتاب حشر
 آن سو که سایه گیردت از پر جبریل
 در پیشگاه ملک سعادت کسی رسید
 شاد و سیرت شرح نهد که بهر اوست
 آمینه البیت شریع محمد بروشنی
 آن خواجه مناصب کن که هر گدای
 هست آن درخت پاکه شهادت بنا
 هر سفت گردانده افلاک کم شود
 در قرب حق رسید و رسد بالضرورت
 دانی که بهر نفی نیایم گرامی است
 از خود خلاص بود که ملا پیشی روداد
 بر بای و ث نور نشان بر آت او
 شریعتی که بیایم سعادت نه باشد
 تعلیم مشیخ او سعاد را بهر جا که
 آن فلسفی که سر کشد از حکم شریع
 عالم کس بود که شریعتش در کس
 هر دم و دم از بهر حقیت زین

خس را بلند می که غبار صبا دهد
 خرمسرد شد چه خاصیت کز او دهد
 هر جا که در رسید خراش جفا دهد
 بوسه بخاک خواجه هر دو سر او دهد
 طلب که بار که مصطفی او دهد
 آنکه لب سایه پر میباید
 کایزد و ز دین احمد بن پیشوا دهد
 این بهت بکمر تا بود که در و ملا دهد
 کوز ناک هفت آئینه را انتخاب دهد
 پروانه مالک هر دو سر او دهد
 کوز بهشت باغ زو و شلخ لا دهد
 رویش جو شریع روشنی و لطفی او دهد
 بهر خدا این حرفت سخت رودنی دهد
 غلین را که پایه عرش است او دهد
 کمانچه کس نشان خلاصه ملا دهد
 ره نوازش چون لبزه جنت بر او دهد
 شریعتی که ایمن و مانده پر پیما دهد
 خنجر کس به دست مدو در و ملا دهد
 آنکه سر سینه لقمه او در و ملا دهد
 اندام او را پیش چون پیر او دهد
 سینه ز باغ و صفا که صد سر ز باد هر دو دهد

دلنایستی است این سپهر زانبار آسمان
 قرآنش زور و حد آنکه شرف گرفت
 شرعش علاج هر دل بیماری کشد
 آنکو گرفت کیش وی از بهر قتل دیو
 مردان غازی که بسیاری دین او
 آدم و آفتاب قیامت شود سپید
 نور شدید حشر دافع سہیلے دل شود
 ناری شود سمندر و دوزخ در آب سرد
 پریش آرزویش شود در شفق پناہ
 آنرا که سوسہ مرقد او شد جہنم او
 بارانیش گئے شکستہ ہر دم از رخن
 بو بکر چوں شود ز جہراش سسرخ رو
 زان نور ذات خود چو بختمان ہزدو
 یاران دیگر شش کہ بنجوم پراستند
 نئے چہلن کہ روضہ رضوان شدش حلا
 چون ہر ہر جان عطار دشت و سنہرہ
 میجویم این صلہ من درویش اگر غیب
 کا ندہم کہ دام عمر حکیم قضا دہم
 ہستم برین امید خوش اور ز کان شمع

دانندہ را کہ مرتبہ است بیا دیو
 بہش طبیب داروے ما تو کیا دیو
 شیریں و تلخاں کہ ز خوف حور بادہ
 نہ چرخ تیر را استیش بے خطا دیو
 غارہ پروئے تیغ ز خون غذا دیو
 آن شہر گشتش پناہ لعل لودہ
 آنرا کہ جا بطل خود آن پادشا دیو
 آن ابراگر خنہ بچیم عطا دیو
 در جنبت خلو و خواص و بادہ
 آں راہ میل میل ہمہ تو تیا دیو
 بستان صحبتش چو نسیم وفادہ
 زانرو غیر سجاوہ حنہ سردا دیو
 ششے بنامہ استای مرتضیٰ دیو
 ہر یک ہونان شرف امتا دیو
 سوسے علا سہا حری بو العطا دیو
 ضمرو عجب سرخ اگر گہ زینا دیو
 دریائے فضل پاسخ این باہرا دیو
 قاضی حاجتم ز شہادت گواہ دیو
 فردا بہ ہندہ مزادہ عفو حشا دیو

قصیدہ

کہے کہ از دلش عین غیب یار دیو
 ہمیشہ کہ شش اور صلاح کار دیو

ز مرگ بشیر میرو از چنان عمر
 تنی که هست و سر و چشم یکی هزار بود
 چو سنگ نیست ز طینت چه معرفت نبرد
 کتاب مهر و وفا شو بخار خست چنانکه
 بعشق پاش چو شکله که مرغ آتش خوا
 ممکن دو دیده خود را کار نامه عشق
 چو پیر بلعیده پیر جهان کند طبعش
 فقیر کش بر ریاضت عقیده محکم نیست
 رقص پر مهرست فعل زشت خوب نمود
 بهر بی که کند دل بهست گرسنه را
 چو نیست خوی تو شیرین شکریه شود نام
 ز ناب مهر و دل هر دم آتش باید
 کند فروزین شب یک سوزش کند
 بکار و بوسه آن باغی درون داری
 باخت یار طلب یاری از جذباتی دور
 کشنده را بکش از چه عزیز شد گرش
 چو فضل نیست با باز ستار ملاف
 بسزنا کی اخلاق دست و او کسای
 ز بهر روغن آب کسان حسدین مشو
 و لیسه بنا خوردنی شدی بهر جور
 شکم پرست مشو بار خیر به پشت و لب

که آفرینش از آفرینید کار بود
 خطی که هست زعفران یکی هزار بود
 کجا زشت زرقه را عیار بود
 هزار جدول خونت از خراش قار بود
 نه بخت باشد اگر کم زد و خار بود
 جو کعبین که دیباچه قمار بود
 چون دوید کجا سایه را قرار بود
 نگاه و رست کش از گداز صابر بود
 و گرنه زانکه از نغمه بچو سار بود
 پیای زنجیر به از نافه تار بود
 که میثا بر لبم قند و قند یار بود
 که سوز و بود از نور لے زار بود
 اگر چه که کاب شب تاب چون شرار بود
 که یک شکم بهر دندانش پیرا نار بود
 بسان یار که در لفظ اخت یار بود
 شکن لبنگ که مهره بفرق یار بود
 که عار لازمه نقش مستعار بود
 چنانکه به ز قوی از تو شیر سار بود
 چو رنگ رخ که بهر جوی رود یار بود
 که بود العجب بنده را به خوشگوار بود
 اسیر بار شکم ہیں که آن چه یار بود

بروح ز می ته بتن تا همیشه مانی زانکه
 ز زندگی ست پیکه شکار از درهاست
 بود بیکه بدو گر با صفا کنی عملی
 عمل نگر و بشتر نه درم جو گوش گریست
 بکار دین چو بکار است سنگ استجا
 بکار خود همه اشتر و لان پلنگ شنید
 بملک ل نشد آن تن که او گران نشست
 سبک شواز پے که جان بدان سبکی
 سجا الخفقون بر خوان و کن بدان علی
 شدی چو مورسک و رگبوترے آوینر
 چو مورچہ ز گبوتر سرد باورج هوا
 هوا بریز قمر کش آگه همی خوابی
 تو خود فرشته شوا از خویش نتوان شد
 فرشته که شود جب ریل روحانی
 نظام حق که ز نیروی اہل دین پیوست
 ز تیری نظرش بکہ چاک شد نہ خط
 سپہر در نظر او ز جاہ صافی است
 ہمیشہ نور تجلی است شمع محفل او
 خزینہ خرد و یادگار خانه دل
 ہمیشہ در فلک ہم عنان اوست چنانکہ
 شبنم نغمہ از وزندہ کشته آنداری

بنائے عمر نہ زاب گل استوار بود
 چو از دہا بمرد کم را شکار بود
 کہ پیش آئینہ گرد دہی ہمار بود
 چہ سوو گرد و لعش بگوشتوار بود
 اگر تو کمتر ازانی نگر چہ عار بود
 کہ موش غرول نقاب صہ صہار بود
 سکہ اجل نشاء شکر کہ بردہار بود
 در و قلیل تر از کوه و کوہبار بود
 کہ درے از ہلک المقلون شعار بود
 کہ سوئے کعبہ معین رینگدار بود
 مگر کجا رسد آنکو ہوا سوار بود
 بارگاہ فرشتہ و شانت بار بود
 جز آنکہ صحبت خاصان کردگار بود
 کسے کہ در نظر غوث کردگار بود
 ز حادثات سماوی بزینہار بود
 ہمہ سرائر بلاش در جہار بود
 کش آنچه راز دروں بر و آشکار بود
 درون پردہ تار شبے کہ تار بود
 مدام از فلکش پر زیادگار بود
 مسج را بفلک مہر بر جوار بود
 بنام را ہمہ رونق زد و الفقار بود

یمن تبرک و کونش بزرگ دستگیری
 بغز خاک در آو که هب سر غنبت فخر
 ز دست آینه خواهند گال که و بیگاه
 و لے چار همه دستهای داری
 بمن زید درش هر چاره وین را
 زهی و ند که سزد و اجمال اوتاد
 خواب گشته بود تا کنون زمانه زحشر
 و گردن رالطه و صبر بشکند بجا
 ز چشمهاش همه دل یکده بهر قطره
 سنج پناه ضعیفان که پیرا فسرده
 کسی که دید ترا اگر چه دوزخی ست بجرم
 سیکه بنشین تحقیق یافت از نظرت
 نشان بخت باغ ریاضت است
 کلاه دار قبا پوشش نیز بهشت
 بنی کپاست که بنید و رای عرش آنرا
 ستارگان به محشر بعشق پیوستند
 رسید هر که اسیر رشته ارادت تو
 مرید فقر تزارفتها که بر بست است
 دل نوزده و آنکش و لیت زندان
 بدورد و دولت آمد خسر و مکی
 چو نام روشن این شعر ناب العیت

که هر زمان زمین اللش بسیار بود
 هزار کوه زرش همچو خاک خوار بود
 هر سله پیش درش چون سیر چار بود
 از بود همه گر بر بے شمار بود
 هزار حسرت ماوی بنیک چار بود
 که وصف آن و تدالاعن روقار بود
 آرنه در سب این بزرگوار بود
 ز خلق او همه فضل جهاں بهار بود
 و کونش بس که ز شوقی تفکار بود
 ز تو می دید تو سدی به پیش نار بود
 بسایه آتش سوزانش لاله زار بود
 بچشم محبت او و سرادودار بود
 که غرق خون درون خسته چون تاب بود
 که ذره ذره دلش همچو کوکنا بود
 که خاک پاسے تو در چشم اعتبار بود
 که زیر پاسے تو نشان دولت شمار بود
 شد آن بخت که جل اللش چهار بود
 ز عرف غیب هر رفته صد لکار بود
 بجا و ریت که رشوت فخر هزار بود
 ریت حق که بنا خورشید شمار بود
 منزه که گز منویش قبول یار بود

<p>قبول کن زمین این سنگیز پای گهر به بختن صله این ماهم آنکه از حضرت را بر جنت یزدان پاک بنشینند</p>	<p>چو نقش کعبه که گز پیش از خمار بود بخوای آنکه پس سگ بخواد غار بود غبار پاکه درین خاک خاکسار بود</p>
<p>ز سر که موسی فلکندم نه این طریق صفا راست چون سر مخلوق پرفیال فساد اگر چه هر مخلوق هست خال سود من آینه کنم این فرق موزاید باز اگر نه مار سیاه شد بر سرم این دور راست مردی که آنکه میدید بر سرم باده گشته بیا و میباید صلیح مگر که جبهه دار و باغی از خوار است چه سود خلق سران را که گز کرد چه حکم میکنم اشعار کمال بغیر منت نخیز از سرم اشعار شکم هر بار بذوق آنکه نشیب و روز میکند آینه شعار صدق چون روز سه چو رنگند بسر که آریه از سنگم منزه شده وار مگر سرم رود آنکه رود آشور کساد کجا از طلق بیکه ساسانه نلام چون بیهوشی شود پادشاهان به پادشاهان</p>	<p>از آنکه در نه هر موسی پاسبی بر خاست نه اینست که سر پاکه طاسک است یقین بدان که مخلوق در اندیش نه روست نه میرا آینه بین بیکه مار و دیاست چرا از پوسته پروان در نقش مار است بما تم دل ز با و با عواست هنوز در دل تاریک می بیند بیکه هر آن سپیده سپیده موی که فرق کمر است ز جانب چینی است سار و مایه سود است ز کمال این همه اشعار از چو خوار است نخیزم از سرم اشعار و جان چو خط است که بیکه بود و موی از صراحی و ساست نخیزد که بر سر شاه دانش سر است هر آید به ازین موی فلکند از روست که هر موی من از فرق من نشو و نما نه از ساسانه و طلق من زلف و دانت نگار آینه بر لبان بهر دین خضر است</p>

ز پاک کردن سرپاکی تن است مراد
 چه هست پاکی که سرزموی پاک مباحش
 و گر پاکی سرپاکی درون نبود
 چه خاک سیمی کنی ای نفس نقش عنوان
 پاک دانی از خود ز نسبت او متفع
 زمین غرت و عین ورغ چه جوی فرق
 اگر نصیب از چشم رحمت باید
 اگر چه شستن اعضا طهارتست و یک
 بشوی آن همه اجزا که پیر ما و منی است
 و فضل مان و نه دانش که بر روند نام
 ز علم است تحصیل مال نیز مکنت
 بجاه نیند همان کان بلند است بکس
 به نقل و عقل مشو آسمی و مغزلی
 نماز لکن و کن از دوست نفی و کون
 ز خویش لا شنو و بر حرف و حدیث و سار
 چو در خلا و ملا لا شری لا یت مست
 شهادت مست همین نامه سعادت و لا
 علما که از ره معنی بلند می دارد
 میان عرصه لولا که جاسک لادیدن
 چو لاست صورت فقراتن شیخ زمرت
 صفات او همه لای شهادت تبرک

که این صفات سرآغاز کن گنج پر است
 بفرق پاک نشان موی لیله الاست
 و خیره از خم بر و طاس زرنه ستر
 درون نامه چو مضمون بکر و گوشت
 ز بهر شیره و لان ورغ آهین غاست
 نگون طره شب پرک که با حراست
 پناه جو طهارت که اولش طهارت
 طهارت آنست که عالم شستن اجزا
 در آن محیط که جوشش از منی نه زهت
 بنرد بان نشیند جو بر شدن یارست
 مکش بکچر در رایه که گلخن راست
 که پناه خوانی و جاست بلکه جاست
 میان خیر قدر جوی دین که خوف رجاست
 بدان صحت که تجریم هر دو باز و لاست
 نفس خویش فرو خوان که ایشان و لا
 درائی نه فلک آنجا که فی خلا نه ملاست
 خجسته تلج سران کتا بعلیاست
 سبب پمانست که بالیین لا خیل علالت
 میان عرصه افلاک بین همیش ما و است
 که سر بنه سه میستی که امینست بقاست
 و یک لای زبان نبودش جو کاه بچاست

مرید را بخلا ره نماید آن مفسر اص
 صلا بخوان نوالش تربت اهل نعم
 جو بصفت ~~چو~~ آکس که لام الف شده
 فقیه عربده کالائے او بود کلا
 کسے که لاف زو از لا و چو لا و زبانت
 ز لک لفظی اگر میکنی زباں خوش
 چه لا و لازنی از لا ہی شود لاف
 فروغ نور بروں بیج بیج وال بصفت
 چو هست لا شدن از بهر وصل در الا
 چو لا شنی چو تو خلقی ست زین سوی
 ندانی از صد آلام از شهادت ہیں
 ز سہم ویر و زبری کند ملائک را
 تو ہم در الاینگر کہ ہم الف ہم لا
 نقیض الاینگر کہ هست جمع لغم
 الا کہ معنی تنبیہ یافت آن نینہ
 الی ہما کہ الی اللہ راست سوی خدا
 تن تو مسجد قیس ست وقف آن و ہرا
 و لا چو مسجد قیس تو گشت تجانہ
 ارادت ز دیوان عجیب منشوسے
 درونہ موسی و بلغم ز قیل خود کم و بیش
 عرچہ ازلی را جواب چوں جوینہ

ہیں ست معنی کس لاکہ متصل بجملا
 وے بشرم و خجالت کہ لا بلفظ صلا
 میان عرصہ املاک در دم کالاست
 بر زبانش بمقراض لاکہ از جملات
 تو لاش زن کہ زمقراض کیسہ پر ہمت
 ہماست لات کہ در لات لاف لاش خدا
 سزے خندہ لبان عبارت لاکہ
 صفائے لولوا زین روسے و صفت لاکہ
 کسی کہ لافند این وصل حاصلش نہایت
 کیسہ زان سوئے الارسیہ مستثنی است
 کہ ہم عظم اللہ زان سوئی الاست
 بعرض غفل الا اللہ انکہ و غفلات
 ستادہ ہر دو ہم سر نیز یابا لاس
 ہمیں ست را ز کہ لا و دست چوں الاست
 سبب ہماست کہ لا نقیض ہچو الاست
 چومی کشتری آبا لغنی کہ الی است
 شہادت از پئے آن تھانہ و صلا
 گو کہ وقف بہ تجانہ این چنین ہست
 کہ ہر تھیل ہا شمار بہ سرش طفرات
 ورونہ احمد و بلغم ز خویش در کہ و کات
 کہ از صد و تھانہ تریش مضات

کلیم را ز کجاست سنگ آنکه نوے را
 نه زندگی مسیح است و عمر بلکه دست
 گیسو گنده در آید و گاه و غبار مشک
 در امنیت سر الهی که این جنس نجسی
 و لیک خازن یونیمیز من یکنه حکم
 کسیکه چنگ عنایت پراختش کشند
 مبین رویه که سجاده بر پناه کشند
 کجای فریب خورد زین مقامهای سحر
 کبوترست و لبط آنکه از پیرین است
 ز پس هوا نگار از آب میشود اینک
 سخن بیای پسین و جبریل است
 و دواریند را کن که نور عالم قدس
 در آن بهار که ملکوت عشق باز است
 اگر خنوت کمرست عشق و شوق نهاده
 نه صاحب نفس است آنکه سوره عشق نیست
 روح وصال شیشه است اگر چه است و کما
 نه سفله بر در جایت بلند بره یاب است
 بلند در سرش آن کاهن پیر اجرات
 در آن پیکه که و گاه صفت کونین
 اگر بپای توان رفت سوی عالم حق
 ز جان و دل و وقیم کن مگر سی جلد

آنکه کند که بصیر با و زود دل خاوست
 همان اصناف روح القدس که روح سحر
 بشر بخورون کافور و مشک کند سجات
 چه در غور محل قرب ربنا الاملاست
 کشیده خط سپهر کمال عقل فرجات
 اگر زبام جبهین خانه جائے فناست
 هیچ نیز بین کاس سلسن در تپ است
 کسیکه نذر آتش تادوی و اوادی است
 پیرین که بود از هو آنکه چه پو است
 بیایک دانی از جنس قدم بر تو پو است
 که جائے مرق از آن بصیر شرفیات
 هنوز پیشتر است و دوار هر دو جات
 بهشت یکسایک شپرده در باطن صفات
 بهشتی از آن رگ خود را که ماه در نور است
 چراست آتش او مرده چون دیش گیر است
 شب فراق کشید است اگر چه غم فرست
 نه باده بر صدف آفتابا لیه است
 بلبل بر سرش این کاهن بری جز است
 چه جهای تمام شماران نازک و عناست
 خرد و شور هم از ره رواج و مناست
 که سرانی انا شد باز جا آری است

چو کوه پائی بدامن کش از ترا سنگ است
 ترا چو قاف فصاحت چو سنگ غنایت
 چو خشم و قهر و خشم در مزاج هر همه هست
 سنگی که عفو و سیت از وفا و پیرسان
 پاشیس که از خوی خوب گشته شریف
 ز عین عزت خود نعل خوش مهت بند
 به بند و ز به خلق کا سنانه قریب
 اگر چه انجم و مه ره روان بالا اند
 برانست خواری تن کوست و نظر پیوست
 گرت نه عزت و هلیت هم بعقل به بین
 بخوی محبت هر کس که در زمانه بسے
 صفتی سخت دلاں را صفا کن صورت
 شرف تنی ز بهانا که چادر پوشی
 بشم و بیره فرو بند تا توانی دید
 چاکه نه در میدان حسره می کند آنکه
 رفیق مرده دلاں کیست ناقص تا یک
 میان چرخ و زمین آن و کذبیا که بی
 بسینه کین بشود و گر چه کین بر محل است
 بروں درون چو زنی لاف قاتم و سنج
 بنزد و بنزدیت فرو تراز عشق است
 گر نیست چیز بجای که ظلم و بهیاد است

که سنگ مسجد مرد عروه و نفی است
 چو قاف شو که گراں سنگ گشته و عفا
 توئی که یک ز نیرت و خود بخوی است
 عفا لاله به از ظالمان سینه کمر است
 چو پشک کا و که از طیب عبرت سار است
 گر ندکن بر بی کان بروں نفی و عفا
 درون ملت نه در شام و مکه و بیجا است
 با قاف نهانند که همه نهان است
 از انست عزت جاں کوز و دیده ناپیدا
 که رسم عقل نه برو فوق مردم و اناست
 مسیح زنده کش و یوسف ست که به لقا
 به بین در آینه کوه لاله ز روی است
 که رسیان تو شام و تن است که شیدا
 جمال شیر ایمان که در حجاب حیا است
 کفش سفید و لیش پچین دل خطا است
 بران صفت که قرین نبات نقش نهان است
 میان گنبد به بین یک نرانه را و صدا
 بدیده گل سفر و که همه گل بدیا است
 درونت مایه بیرونست و خارش پش
 بچشم مار ز قمر و کین ترا نه میا است
 این است بشهر که غارت و خوی است

و بال نرد خراشند همت نذر صواب
 چو با بصر گیتی دور روز جهانیم
 جهان چو سیج بد از پیش و باز سیج نبود
 چو نقش دنیا که بے جانست صورت دنیا
 چو مرد قوت دنیا مال ما کین زال
 نگار خانه شامان پر خورشید
 قمر بکاهش و افزایش از تجارت و هر
 ده خاک سپهر کن و ارغوان که برخیزد
 ز رو خنجر دارا که جمع بود و جمع
 دول شاه نه چو پیروی مسکین است
 که که از همه عالم طبع بر پیشه است
 چراغ از طبع رز چو زعفران ارد
 فروتنی که بود زیر بار منت خلق
 طلال لال اگر سفله حاکم فتویست
 اگر خندان در یاد سپند کم نشود
 نورست چشمه و منبر که آبهای بچکان
 چو مار بر سیم زر گل مخور که در دل خاک
 سخی بچیل شد آنجا که مردی و میر است
 نه مریست اگر هست همت عادت خود
 رفیق پاک شد از خطی که روتش است
 بران لبان که مکرم کند درم ریزی

که پر گرس بر شیر بز پر بهاست
 با بلف و قمر بر احوال چو طایر است
 طرب ز پیچ نه آیین مردم دانا است
 بیس بدینا کاینک نقش چو نیست
 شلیطه البیت که بر سر کشانش است
 نماه و دیگر که در دیده میا سیاست
 نگار که گاه بسود او گاه و صفر است
 جبین لعبت چین رخ بت ایست
 کنون نگار که پر آینه حرف چو دارا
 سرود لپشه خیز تر ز نغمه غفاست
 شنه که از همه عالم گشت میر گذر است
 کس یکا خنده مرگش نقره گاه تھا است
 رکوع ریخته چین و تو اضع شفاست
 مباح خون بطارگریه صد نشین تھا است
 عذاب حرص که چون تنگی ز است شفاست
 چگونہ میخورد آنجا که شنه گرام است
 شکار کم کز ننگ اژدر است
 زلال سنگ شد آنجا که مری سر است
 نه معجز است اگر پیش را بر بهیست
 فرشته دم خود از قاری که نشن است
 هزار مرد و سلف از سر گویند عطا است

کتاب بلفظ از مرغ جوی چو کشت
 بود چو بند که رشته درگاه نیست
 مرا دول ز کسای طلب طاعت شان
 کسیکه طلعت او روضه محاسن شد
 کریم که دم نیست چون لبش خند
 حیات خلق ز لب خنده بلند آست
 اگر فقیر شود مگر چه چو محبت هست
 گدا بر لب خویش نه کم از غناست
 امیر راست اگر نعمت غنا و غنا
 فقیر و بدین عزت بعین محبتی دان
 بسین بزند درویش ده گره حالی
 براه و گرت آسایش آرزوست نه یاب
 نه بار نامه و نیا بجان درد آست
 جدا بر آسوسه هستی بیستی بالمیت
 غبار غمت وین صبر و نفس در تنگ است
 چو قرص جوهر پنهان است هر که خورد
 بسین که قرص جوهر شود غوری تو
 خراب شد چو تن از فاقه نور قدس در
 توکل است بهین خوان نعمت صوفی
 به پیش خلق بناچار دست کفیه کند
 میر به راست پنج سرتی و سپید اگر

زمین ز ریش کنی چو صنعت اقطاست
 ببار کش بگلو از نور شنه اگر است
 و چو روشن پروانه های گنج کش است
 بیروت و سبیل او خوشنمای مهر گیت
 بهما بجای دم سلک ریش است
 نهفته گشت چو پروین بشهریم و باست
 بهماست مرتبه برتر از سر بهماست
 پایله در مهر و عشق به از خراماست
 فقیر را به ازاں نعمت عبا و غناست
 بهلال خال لطافت بچهره جوید است
 که در حنانه عیش بهر گره درو است
 کلیم و دلق نه شرمند نه کنی است
 نه آبخانه که گلشن بخت الما و است
 خصوص از کسی که ز دست نیست جفاست
 محاکم بن کین سنگ مرور و سیاحت
 گراست مونس سنی و را به بند نه است
 چو قرص گرم خوراند و درون نور فر است
 لبان تافان آفتاب در صحر است
 کش از خراش زرق رزق مستوف است
 که کش آرزو ز پاد یاسک است
 شش منقش به پنهان و نه جمل است

زهی خیال کم دین را کمال باو نیست
 مرید گوید که غرسنگ شد زرش در راه
 بر آن چرخ نیست بنه شیشه گز ترا بصیرت
 ولی ز مال بحشم تو آب مرواید
 و نی و نه نشود گر چه حیل در عکس است
 بلاست ثروت مغرور راست جو و کثرت
 از و خزینة که محبوب است آن کن بدل
 بفرق خویش نشان بار نعلنی هر دو
 بر گر فتن بود به عنیف نیز قولیت
 بگنبد فلک از پند من فتنه غفلت
 بقیس است زود که نیست آن بکس
 نیاست اندا اگر کسی کند مطلق
 در و معانی بر جو نه گشتند زور یا
 چو شعر با حکمت بود بقول رسول
 خطاب و شن این شعر علق الاستغفار است
 اگر چه سبب چنین هم بیان فقر از من
 بخط عنوان عظیم بگیرد باین شعر
 نه با صبا هم بود باک خوب هم هست
 نه خلق قابل و نه وعظ من صلاح گیر
 گزاف مرد بزرگ آهولیت و قشع و قشع
 دین که گفت کند از هر دره کند تهنیه

نه محال که در راه وصال با فروست
 عجبت آن که سرگرد چو قشع عیبت
 بهیست که همچو می از شیشه جمله روی عیبت
 کجا ترا نظر آنجا رسد که شفق غطایت
 چهار ده نشود گر چه در شمار اهداست
 جفاست لعنت و ابلت دعا و پند است
 که هر که هست جو افرو و مر جفا اهداست
 بکنج خود همه کس بار گیر مرو کس است
 بتار خام گستن عجز هم بزناست
 ولیک نشود آن دل که صخره صفاست
 چه دست آئینه کس قصیده غر است
 که شرح هر خط ازین نقطه پند را است
 چو قطره حبه پند آب کردن در است
 نه بنده کم ز فراطون بود علی سیناست
 زمیں که موستر شاعران هزاره در است
 که وصف طلعت عین اسماء من اعلی است
 فراز و شیب ستر گر به بندت شعر است
 که بوی زشت بسے نیز هم همان صفاست
 دین کثر آئینه که بچین کس آید است
 که در مطایبه چون نافه خامش و گوشت
 گے بران دهنه نه رواں که در قلم است

چون صبح که بدو ز هم هزار جامه خلق
منم فرشته که از اضمال رایه و عیبت
چه بر دعا خضم این نقطه سویدارا
دلم که هست سیه بر سیه جالش بین
دلم که قلب زن آمد فروغ او بخوند
بچمد نو به چه بچم که دیو پرده دست
قناده و او را مردی که تیرستش
وجود مردم خوشایه است از پنهان خویش
اگر چه پیش من آن آفتاب نورانی
ولی چه لعل نگردد و ز تاب سنگ سیاه
آسمان نظر مرست یکسان یک
بنحیثیت رخ کا بهی شود تار یک
مدازد و بدین تن پاره پاره کاش
بهین است قابل غالب نبرد پر تو نیز
چو شیشه میشو دای حسرت از تو لوت گنا
بهینا و کرمیا تو نیک بیدانی
بفضل یک نظر سوسه نا امید می

منزل او نبود این تن که زیر قیامت
م دعا که بر آرم ز نای چون دم است
اگر بصدق بهی دعاست این دعا
چو خط تیره بر خشار زگی بر پا است
که کم بهاست و قلب اگر چه پیش بهاست
بروز بچم چه آرم که کرم خورده عصمت
نکسته دای صفت شادی که سرگوش
که خوش از تن لایا و آتش از پایا است
که سنگ قلب از معدن جواهر است
صفتش نیست ز خورشید اگر چه که صفا
نهییه حسب قابلیت اشیا است
و اگر چه چشمه خورشید را نه بخل صفا
چو تاب خور نبود پاره پاره باز بجا
که از وجودش انوار پر ز رنگ ز دست
برینا شک ز ادمت گرت بدیده جیات
که عین خفا و تو سوسه بر اتم سقا است
که در پناه لعل و حمایت مانا است

قصید

که از برت غل علم شد بلند محل
که سینه بلند می صفت و قلع و قلل
ز عمر ماضی خود یافت عمر مستقل

بعلم کوش دلا اول آید بجهت
بلند زمره علم و دیگران بکینه
مرد هر که بقا کرد در دیرایت صفت

بلعظ فضل غلام کن که از نبی ولی
 شمع و صحرایی مدان چه بر شهر
 گذر طبق حکم کن و قلبه نیز
 طبع هر آنچه بصیرت کند بصیرت را
 خلاصه اینست که علم از سوره ایمان
 شناختی چو روشنی جلای دیان
 کن آنچه آخرت و آخرت بگیر بود
 ز بهر دانش است یا کمالی است از بی
 نشو آشنای شریعت ز ناسخ که است
 حذر از مع غل کاب و غشکین
 چه لاف از سر کل که سرود شعر است
 ز بی ز چرخ غزالی شدی تو در عالم
 نماز صوفی بے دانش آچنان باشد
 کجا طاعت پاکان دین کند آنکو
 مجوس معرفت از رنگ پوش بختی
 مرید چایل پشیمه پوش پنداری
 خود بگیرد بر سر بر تکلف رزق
 بلع عمل آرای و قلب شن کن
 و گرفتار اندر عمل چو خواندیش
 اگر ز حاصل اسفار گفتی ریج است
 کجا راه و آخر که اهل علم و صلاح

سخن شناسی کم باشدت بعلم ظل
 که کس ندوخت حریر و نج را بکون
 که بجز ز کنی اکسیر بر معانی حل
 بخوم اگر چه که رنجست بر جود حل
 و بهر آنکه بخواند کلامت اکل
 طریقت احمد گزین ز کل ملل
 که آنچه فیه حکم بی همه اول
 که گفت زدنی علما پیاپی بر سل
 که غرقه ماند جبر بیا و بحر مل
 چنانکه شعله سیریم سوز غزل
 که روی نگاره بر لب است این سر کل
 که چرخ زو بغزل گشت پایت از غزل
 که بے غایت و روغن فروزش شعل
 نداند آب بخشن را از آب استقل
 که پوشمند شود بر حروف و جدول
 میان و کلامه کافر و نه البیت کل
 گزیند و بر زال در علی و علل
 که نوساک بر آرد ز قلب طبع عمل
 معاندی به فاقیت سحر به کجیل
 خریست ریش نه ندان از خدا غافل
 جمال و جاه بماند کاین مهمل

زہری خسارت دانندگان کہ پیش بلوک
 زابل علم پسے دیدم از محبت مال
 نہ کم ز برہمن آمد موافق چہ نہ
 سخن ز توبہ چگوئی چورختہ شد زین
 چہ جاسے علم کثرت چہ چشم شدالی
 دیا و علم دلت شد مرہیں عشق و دوست
 فقیر عالم و عاشق و دہر راست میر
 بپیش حلاوت تسلیم و مسکنت و فقر
 و گرفتار تو بہر دہ و اورار است
 خطاست جنگ و صفائی کہ کار نکند
 زبان بید چو کشادی گلو کہ پیش نزن
 ز خار خار مضیلا ز خستہ پاک نشد
 نیافت بلینست ما قابل اور یا صفت
 روند کہ کہ رود با ہوا چہ میل خستہ
 گھر و خور بہوس شعلہ است آتش عشق
 ز خون دیدہ مرز و نسل سرفروشی عشق
 نہال عشق شود شاخ شاخ کن دل را
 ولی تعبیر محبت چہ گو نہ یا بہ بار
 بگاہ سجدہ چگونہ نکر و آتش و آب
 نہ از سعادت و نہ از زہر یافت رنگین
 مے سبب و سپیدی کہ بیکند تہا پر

بگاہ مال فروشنہ مردی و منزل
 بغیر حاجت شان ہستی ہندوان عقل
 نہ کم ز اہرمن آمد جہا و سببیکل
 چہ سود کحل چشم از خل گرفت کحل
 چہ فضل سلے صیحت چہ عین شد عقل
 بلا بلا خور و پر سبب کن نوار دل مل
 زہر مال گرفت نیست تشنگی امل
 چنانکہ گرسد زہر دہر دہر دہر
 زہر فارت و لغماش بگسلند عقل
 دو گل زہر چو سہر سبب نہ بود کلا کحل
 ردی چو تیر چہ سودا بگوش کہ محل
 جزاں و رونہ کہ عشقش تیر و محول
 چگونہ آئینہ گرد و سفال او صیقل
 پرندہ کہ پرو بہر ہوا چہ بیم زل
 کہ پیر نور شود و سبب نہ چہ جہت قبل
 جو مسح آب ہمہ سر نہ چہ سبب
 کہ است میوہ ہی زاب خود زہر منزل
 کہ سیکہ آتشش خوب نیست ہم زول
 چو دیوانہ و آبی شد ست ہم زول
 نہ از سخن سبب نہ شد سیاہ مے زل
 از است بہرہ کمال ز شرف و دل

خوش آن دل که ز تقدیر یافت کس عشقی
 ز پی دلیری مردم که جوید آن رویت
 وصال مجنون پیوندد و نظر بس بود
 فراخ کام مشو در طریق عشق مگر
 دگر فراخ قدم زمین مظنیاری شد
 ننگچه می ننگد نقش بدل باذل از آنکه
 مرا و خلق نیاید مگر که از مسکرم
 بهای مردم و نیار و ماه احدهم
 بجمع کردن مال کس یکدود
 خورند حرص و امل بیشتر خردندان
 غنی شریف نگشت از افزونی درآم
 فقیر هر چه گپ بند مال بر بدخل
 بد آنکه جانزه بے وفا نیست همه
 هر آنچه از دگران بر تو آید دست لغو
 سجا سعادت در ویش بره خوبان
 چگونه ابر بگریه چسب اجند و برقی
 بود اشارت ابرو که درد آنکه کند
 مکن بلال رجب را لقب بلال صفر
 ز خیمه سایه که جوید چو ابرو سائے بلند
 که دلنازی مسکین کند مگر که کریم
 نصیب همه کس با وجود همراست

که بر سر آن عقل گفت لایسل
 که هم ز پر تو آل پاو پاو گشت جیل
 که کور شهوت جویند بیل در محمل
 چنانکه درسی از خط و تین نا بوجل
 فراخ دست شود ابر را شمار بجل
 چو رفت نقطه از بدل شد تمام بدل
 مقول زاده مگر دگر که از مقول
 ز سب خطا که تفاخر کنایه نیم و غل
 بگرد گردن سرگشت گویا که جیل
 چو گر کسیه خور و چشم کشته در مقبل
 دنی بلند نگشت از بلندی بجل
 کلیم هر چه بشویند لوث در محمل
 خطی که هست بالای تنیکه و غل
 بهر یک آن برسد از تو نیز لا تعل
 ز خود بره که شنه ماند و وبال کسل
 که آفتاب منور شرف کند بجل
 چو سیر و چو کجاست پیش چشم بجل
 مکن بهاسفین انقلم بیون حمل
 ظلال بر سر اطلال گسترند و طلل
 که کار سازی مجنون کند مگر و غل
 که یک قهای یو و سیر و هفت بجل

فزون و کم نرود ز آنچه در قلم فرست
 بخوان صحیفه قتل من یصیبنا الا
 چه بر نرفته و نه در گریه میکنی تا جر
 اگر امیر اجل صد سپاه دارد نیز
 همه سواد جهان شود به ارچه چشمه مهر
 نه چرخ از میل آدمی دیگر گون شد
 مژ و راست نما و نماز و هر چنانکه
 فلک که میخورد از صدر زدن خلق
 و سبب بخر به کار زمانه کس میند
 عوان و عاق که عالی نظر تهی میکنند
 بدل شوند جگر خوشگان بلطف حق
 کشاده گویمت اینک پیمین همان نیست
 بسا ضعیف که سبب حق فشان عزیز
 خطاست ظالم سگ را که آدمی گویند
 حکیم حن نه نگر و در شندی خود
 نه منتظر شود اسفل نه مستغف اشرف
 نه مور مرتبه یابد نه پیل پست شود
 بلند بایش چه پست نه از دم که بهای
 برادر فلک سبزه چنانکه شود
 علو پست منفله است نوش و نوش لطیف
 شکم پرست مشو ز آنکه خاصیت نشو

فضول دور کن از سر که کثرت اقل
 بگیر ما کتب الله را زنی و اعدل
 که می بخند و در نظره قفاش اجل
 بر دوا میرا جل گردن امیر اجل
 میان که کرد و از وادهم قضا اجل
 نه کوه از کله بپشته گشت مناسل
 صدا و صورت آب و دینی اجل
 حلال دست سماکین را مح و غزل
 کسیکه او را در عین عبرت سبیل
 کشاید پذیرد دوست و دشمن اجل
 که خوں سفید شود هم ز مهر و هم ز غل
 که شیه گشت به پستان یم در و سل
 که شد بر زور قوی باطل است بلکه بطل
 چنانکه نام نبات است نه مت غفل
 ز باخ خراش نگر و ز تیزی خردل
 اگر چه بر سر اشرف نهاد با اسفل
 اگر چه مور بر سر بید لبه تی چینکل
 عزیز باشد و طاوس خوار و خنکل
 سیرت سبزه و سبزه سبزه زنده شل
 کمال لذت کاواست باقی لعل
 بخرد لال ملال ارسال ل دل

رونده که بتی که بتی نداشت چو حور
 در آن مقام که بر تیغ کوه مورد وید
 جهاد صغرا و کبرا کسے کند که تنش
 مجاهد از پئے محراب و تیغ محرابیت
 اگر جهاد تو بهر خداست جان باز
 و گر شجاعت تو بهر نام و ناموس است
 ز علمت که معلول عزولی شد مرد
 ولی چو کار به دعوی فتد چو بزل
 پرست که حجت دست در می زن
 صلاح خویش بیندیش کاخ او بهی
 خدنگ بوسه زند بر رخ بدش لیکن
 بعقل فضل و گر باشد و فضول و گر
 و بال هر کس از اندازه گرانی است
 چو جانست بهشت بهشت عشق او کن پای
 ولیک که فسادش ببلع مجبول است
 زلال خضر دل مرده را اثر نکند
 ولی نصیحت غیرے چگونه دامن کرد
 نخست پند دل خویش را دهم بایک
 بجان رسیدم از غول که میخیزم سخن
 چو جانے ناز بشنوی که در کمان نیست
 بدست و دست بهیم که نسبت در دست

بهام چرخ کجا برود تن اقل
 سپر کند و چه افتاد پای پل و شل
 بنو فدا ز گرانی به یکس و قنبل
 مخشاکان و زناں بهر تابه و رطل
 که زندگی بشهادت به از قبا بجل
 حاققت که میریزد نار سیده ابل
 چو رفت علت بطل اشعار بطل
 کل است سنگ صلایه برو بهند ابل
 بیای لنگ مرد و سپه جواد و جل
 هر حقی که بود دست بهر خوش عقل
 بکار تشن نتواند شدن ز بار و قفل
 که نپس چو حیا نه خواست حمید محمل
 گرفت مور مسل نشد گرفت پل و جل
 چو خونت حجت چه خمر خراو کن جل
 از وازالت آن شکست بل شکل
 دم مسیح بگیرد بسته صندل
 که بهر حکمت و مثال چون منی شل
 که هست در بد مختال و بر هر محمل
 که نیست شونجی طبعم بجای اطل بطل
 لطیف بندل بر حلق لغز و بزل
 نشان سین درل گرچه شد دل

همین قصیده که راه رها پیش ناست
گنایم ار چه که فاضلت از گناه همست

ز نارسای دل برین ظلوم اصل
امید فضل فدایت از این بی فضل

قصیده

اندزان ل که ز خورشید سعادت لطافت
صاف کن ل که شود لسنجستان معنی
دل که از مایه اوفس نرسد ملک ست
دل ثابت صورت است نماید بخیال
عکس آئینه همه راست ناست که نیست
پرتو پیر که پیدا شود از جان مرید
بر سر خویش سر جوی اگر تو بشتری
قوت پیر لگوں پشت تر است کند
جای کن در دل پالی که چو او کردی از گم
رزق حیل لعل زان مرید رعناست
صوف صوفیت نمر زین غلامان ما
ره روز لعل تقوی نه ز خورشید است
ره دو گامست که جاست زی ازین قدم
چست خچون دور تو چو لکاو خراس
تیر شو از پله رله که در پید آن
فوتو نازک و نثی اینها بروش تیر شو
منکر تیزی ناوک که در آخر کند ست
گر زلاداری متراض فلک را بشکاف

حاصل سرود جهان ذره نامت نیست
همچو آئینه که او لسنجستان صورت
تن که از سایه او دیو گر نزد ملک ست
دل که دیده عکس ست که عکس گشت
عکس در آب سرش زینت یابویر است
عکس خورشید در آئینه صاف قرمشت
که بشکت چپه سر تو فرو خوان که سر است
زانکه از زور کمان رستی اندر رشت
قطره در بحر فدا بحر شود که مطر است
چشم و ابرو لسنج زان بت سیم است
که تو خرقه زهرش زربا آستر ست
کاوست در خاور نورش بحد با تهر است
در قاف نیست پال اگر سمرت پر خط است
که دو انست همه عمر و کاش سفر است
رسی آنجا که سپهرت چو زمین بستر است
که تو موری و زوریات با نسو که ست
غیر پیکانست و لیکن نه پایت ز سر است
تا به بی که درین پرده چاه جوی است

هست این برده یکے تعبیر درست
 غفل اند که فضا میکنند آنچه الله در هر
 هر که گویند فلک این کرد و پذیرفت از غیر
 چرخ هم هست ازین رنج بد و راں زانکه
 فلک سرچر و آری ای بیست
 ز تو باز شکمی مانده گرفت از زمین
 جبرئیلان فلک صید کنند از پرواز
 هست غریب تو چرخ از پیری و گریزی
 می بود که چرخ فرشته زبندی فلک
 بر تر از جسم فلک جوهر خود گیسو از آنکه
 ایکه گوئی ز فلک را و بشود که ترا
 تو خلقت بین نه نسبت به کل محل با تو
 رستت این اگر از سنبله اید بر جبین
 حاشا فیه که رسل زاده افلاک بودند
 چون بمرنج زحل محل شود را و نشان
 مشتری که چرخ اقلیل سعادت دارد
 هر که نور جهان هست و همان نور هست
 شمع خورشید چو زان مشغله اول
 ز پره مطهره را هم بنیم ز انجنانام
 تبسم هم زمین غرض که پر خاشا نهند
 پادشاهان پیغمبر باشند و پادشاهان

که از و هر نفس آرایش یعنی و گریست
 که نه ز افلاک موالید و نه ازیم حضرت
 این که باوه فروش آن گریه باوه حرا
 کاغذ این جام ز تقویم ستاره شمرست
 چوں ترا بر ترازان پای مقام غم هست
 نخور و فقه فرشته هم از آن روح پرست
 مشو آن زنج که بجهنم پیش و لغزست
 بیضه پندار که آنرا نه در یک نه درست
 بنگند بال و پر آنجا که علو بیشترست
 جسم در زیر و پای جوهر زیر است
 جانی عارست درین فی محل خور و ترا
 خون و پیوند جگر گوشه خاص حجت
 باز و لو آمدن چشمه رخشان نور است
 بلکه زایشانست فلک زاده صدق این
 دافع خشمین بر ایشان ز ادب و بر است
 او که هست آنکه و رانج عمر که مبر است
 او هم از نور خشمین بنی نور و بر است
 زاون عکس که گویند گزاف است
 لحن و او در چنگه چه جای حد است
 بنگند چرخ چو تیر است که با چار پرست
 ز او نش زان قطع چه محال فکر است

اولیا و علمائے که بزهد و رعیت
 لیکن اینرا و برانجم که بهی نایب از و
 زاده انجم اگر خوش از محرم گنج است
 به بر سره را که عجم مال و داند هر سو
 به زلفقوی سست ورم خواجها با نایب
 دیده از زو سئے عاشق دنیا کشای
 چه دبی دل بغیر او که کفیلش طبع است
 طبع آن مشوم و زشتیت که سفین امل است
 عاقبت آنکه کند لرزه ز آهین عزت
 دست لکرم که هلال است زو بر ناخن
 زان خروسی که جو امرد بود بدن خویش
 غم خویشان فرو دست خوار داری است
 خویشیت اگر که بوزارش بهر انیک سنگ
 خویش محنت زده را از کف خود راحت
 زنده نیست بگو به که گرچه به محنت
 ناشناسند مرد است بقلع خویشان
 و آنکه تعیش ز برون زنگه و سچو نیام
 نیک شیرین خوشی سفله ز بونت گیرد
 نه بران خویش که دل بست تو همدم است
 اگر چه خوش دوست عکین جو بهر است فقیل
 شمع گریه و بجا است چرا خوشش گردد

ز او نشان خود هم از آن طائفه بر سر
 چون بهی نایب از آن زاده که بخش بدست
 لیکنش دست جادوی جادوش سفر است
 و چنین تن سخط اول سجد ز ملک و
 چه بهتر زو درم زو در ضعیف صغر است
 که جمالش به پس پرده زیو که کمر است
 چه شوی خوش با میه که ضمانش اگر است
 شاخ او خست و به آبی رخساره است
 آنکه بر زو بودش لرزه میو ده است
 از پئے بین به ده ماه مبارک عزت
 زن از آن به که بهی جو زده گرفته است
 چون نه دست تو آن طائفه را مشغول است
 نیکه گاه ششم انگشت بر انگشت نه است
 جوش در کوسه امید تو مقدر و قصر است
 خار خاست بهر شفته که ز آتش زهر است
 رسته دست خالسته ز خون لیس است
 تیغ نه در کش کین رسته مشته است
 لقب زن مورچه باشد چو صحرای است
 نه بر آن غم که شور بسته دل بیا جگر است
 در پیش جابدل خویش که خوش بهر است
 ز آنکه بوی خوش گلی بهر باد بهر است

چشمش از شکر گیسو است مباحش این که
 حاسد را بر بهر پرت پرده کشد عیب دیگر
 هر که از دنگ بپند است هر که پیش بود
 خوی خوشی گیر و زبان را بلطف بپایا
 گوشت نه بر سخن خوب نه بر بدو آن گاه
 و ز زبان سخن خوب نیاوخت ز گوشت
 کا و خنبر بر مردم سسر گیسو دهر
 در کہاں خوی خوشی خوی همانی نیست
 بسخنای که رسیده شیوه تسلیم به است
 لیک صابر نشود و مرد بخور که رسد
 تا علاوت پیش از آتش سوزان نرود
 صحبت خلق را آتش بستم خالی نیست
 خشک که خشک گرت هست بر تیره تر
 تو سکه بار و نگه کن بگو ایا باری او
 که در آب خوری از شکر زبان بر میدا
 و بر لغت نشوی بر همه رو نیک بهی
 بوی معنی طلب از دنگ نشو شاو که هست
 به بصیرت نگردد و آنکه از و به از آنکه
 به بصیر اهل بصیر را نتواند دریافت
 جز همه راست نه بینی چون نظر باشی بر است
 محکم از صدق شود با صره کا ندر نیست

هر که تا در سر راست سر اسر خطر است
 که نقشه است بر و سر و تو گر عاف است
 جامه خوک صفا پوش زلال شمر است
 کال زبان خشک نگو تر که نه از لطف است
 صرف میکن بزبان زان صدق کجاست
 گوشت قوی نشود و لیک زبان تو گشت
 پس آن کا گو به از آدوی کون خوش است
 در تنه گیسو بچو و لب شیرین شمر است
 چون بیانی که رسیده ز فصاحت است
 تا بلا نشین نفی که بسته زان بر است
 گنده را لذت آن بوی خوشی که گشت
 عذرا و صحبت اغیار گرت ماحضر است
 هستی آسوده ترا و نه که شکر بخور است
 کاستن شکر نه نفیست و نه بیا نفیست
 ز آنکه لوزینه بر سر زنی من شکر است
 که کراشم صغور که محال کس بهر است
 زعفران بابت خنده که کم از معطر است
 کارگر است تمام پیشه سوزان بهر است
 مرغ عیسی نتوان گفت که عیسی شکر است
 پیش کره منصور غلط کره نگر است
 قوی از آب شود تا میوه کا ندر شمر است

خاتم راست رستم مایه دین و دولت
 عرصه دهر بیابان بلاکت و بلا
 خازین علم شود صدق کلید آن ساز
 عالم دین را از خلعت شایان چه شرف
 مست شستن و مرافق نهد ذوالاول
 فخر عالم کوست مست که توانگر بروی
 جابل اندر ز روز یویشل هست چنانکه
 سهل قدری که بنایت قلم داند زینیر
 آنکه عارف بنود جابلش از عالم به
 شوم در عجم وی سعد و مبارک قدم است
 فضل نادان که چو رفیع محل را ندان خر
 گرتوی کور دل از علم ترا سود چو گر
 باش تا آنکه به بندد سے علم و حسد
 نور هر ویل افروخته روشن نکند
 عشق سخت است ولی معرفت آموزد است
 آن نه عشق است کش آینه ریش رنگی باشد
 بلکه عشق است که پوینده کند پای بلند
 چند جاں به به آن عشق نه چون بجزاز
 و زربنجیه حقیقت نرسد کس با سے
 زنده می باید و تا سوخته عشق نشود
 مشو این و عجمی عشق از آب کج میسوز

تاوک راست رستم مایه دین و دولت
 با شدت رهبری صدق گرت راه برست
 کت رسد هر چه ز گنجینه ربی غفر است
 مصحف آن نیست که تعظیم و از روح است
 چون مرافق که نشونید که قول ز غفر است
 کز پی ست او ز پی و از پی او غفر است
 غرقه در گوهر و مردم مغلس اگر است
 که نه از معنی لب یار به از نیلک است
 کوه بان زرد یا قوت ز شمش کمر است
 بوم در فال مغل مرغ بایلوں اثر است
 فصل و اناست که اور سخن از رفیع است
 قوت العین تو است او عین غفر است
 عشق پر تو که بهین ستر قضا و قدر است
 مگر آن چشم که جوی هر بندش نظر است
 سره سنگ است نه نور خمر است کبر است
 ز آنکه حریفش زانمی و سپید از دگر است
 سوز ملکه که بر آن سوی فیم و سقر است
 بر آن شاد و در آئینه جا نه خبر است
 سخی آن دل که سلسل شکنج طر است
 کین شاره نه جگر دوز گرده سحر است
 کمتر از برهن مندی و کبر کبر است

خدا را از شدت دلهای خاک گرم کرد عاشق از جامه درد و غم جان کن شوخ عشق نیلوفر چشمه خوردانی نیست از آنکه بیک چشمه خورشید همی بند و بس پیش افسرده دم از معرفت عشق زدن آنیکه از دهر ندانی سخن حسد و خوان این قصیده که لقب یافته عرفا عرفان بر دل سنگدلا این دم سن گویی با وربوی ورق این نکته که شناخت شایان کرد کار آفرین و مینو ده از فضل که گر	بسته چو در برف بخارزم و یخ اندر دست گر کلوخه زندش و آنکه بچینه دست بست بل ماست آن چشمه که ز شل جوی لیک بیک چشمه آبش بهلا کی ضرر است گفتن همه وی انداختن و کاشف است کیس معانی و رموزش فروز زهر است هر سیکه معنی از معرفت بر عجز است بر ایندن کوه آمد و فرو فرست رسته از آب گل من تهرست بے مر است بست سلب شبه گویند که عقد گر است
--	--

تفسیر

ولا اگر تخریب است خویش را شناس به بند نفس سوی مکان نشانی تهرس با نفس ده را نگان چو سبانی صفائی روح طلب بر تن شکسته بلرز در آفتاب قناعت بسوز گاه طبع بغفلت می که چو بی طاعتیت اندر در ز دست چینه سبب قدر زو اهل علم چند عیشی خست گرت متاع شد میاران کن زوینده نواجر ارفه مال چو بدیل	لبش روره تحقیق ز بغل و قیاس ز شیر بسته گوزن دهنده را چه هراس که در خزان عمرت نفایس است نفا که بر سفالی شکسته است نذر پاس گرت سایه یزدان ز غل و بر آس بذوق دان که چه سودگی مست اندر پائ ولیک نظر نفس کمیاست شناس اگرانی ست تو آنرا تو انگری شناس بیس نیست که این فانیست و حساس سلسله زوال کربوی نان کینه جاس
--	--

بقول شیخ طریقی زمانه رانه عشق
 ز جانے خود قد سے بیشتر نیاری زد
 چو دل عشق دود کے ستاند از تو رضا
 برقع شکر مرغ نشست نتواند
 غریب طوط خود صحبت فرشته نخست
 چو بایرت که برحق وصال خوش کئی
 فرشته گرو که زین و اما شوی آزارو
 انا مجز بجوم ارجپه ساں کنی سجده
 ز یک خزینہ و ہر چہ رخ راحت و محنت
 بند لایق افلاس چوں سلیمانے
 اگر بہ نال تنعم بزرگے مرہنت
 ز ہرزہ و ورع چوں توان شمردم
 جوئی از لب صائم نیم مشک اگرش
 ز سنگ در مطلب سنگ جوڑ کوہ صفا
 بحکم خلق نشین بانکو نہ پا دہ از آنکہ
 رگ بایست کند و گر بدان بخشش
 و رند گان را بر رخ نباشد اندر رفت
 کز ان جو جیفہ بود در میان ہم چسند
 با اتفاق موافق شود پدید از فوق
 بخت خوب بشر از لبش شود ممتاز
 ولی کہ نسبت صلاحش چارند از طعمہ

کہ وزن کفہ کفایت نہیں شود بقیاس
 چو چشم بستہ روی رو بسان گما و فرہاں
 چو موش دانہ خور و سکہ کند ز خواہہ پاس
 جز آنکسے کہ بروں آید از بلع و سداس
 کجا زیارت خضر آرزو کند الیاس
 نہ از چار محیط آب چونہ از نہ طلاس
 کہ آدمی نہ ہر از شمشج این غلام
 کہ ہر نسبت ز چرخ شمس شماس
 ہر سببہ طلق خورد کوٹ ہا و لٹ ہراں
 محمدی سند از ہر دولت لٹاں
 نہ بوسید گدا بہ توانگر کفاس
 ہر رای نص و فخر کے توان نہاد قیاس
 بدل ز حقیقہ و نیاست انہما از نجاس
 کہ یافت سنگ صفا ہند از کہ کیماس
 ز سعد سعد شد از بخش کنل نیک راس
 چنانکہ خواندہ اسرق و اسما و ساس
 کہ کم خورد سنگ گر بذر ابروی نحاس
 چو از سریش پیے چو بے شاخ بر قورس
 یا اشتقاق بر انسان کہ مونس از انہا
 بہوشناخت توان عبرت سیر زانہاس
 منے کہ نسبت نمازش چہ ترسد از ہوس

صلح جو که با است مردن و خور
 بیاوردن نازک که ریخت بر
 بجز بوس نبود جز شوس ناشاید
 بدوق راحت و محنت یکی است بر در پیش
 معاویه است از اختیار راه تا اختیار
 زهر دین بود الیاس خرقه از سر
 بغیر علم که شد شمله لام الف لاخوانش
 ز جبهه پیش تنی مایه بهتر است بس
 بعلم راه صفار و که گریز از افتی
 چو صاف شد گهرت جاکنی بر سخت
 جو غریب گرت بر رزق بستانید
 شمار اهل دعا جز مقام را نکنند
 بصدق کوش که در خواجگاه تنائی
 بپس پای بت آماست پشت چشم بصدی
 بهر دقیقه صدق استوار باش چنانکه
 چو خفته مرده بود خاجت و هیچ میر
 به تن چه پرورش آری دلت بسوزد
 چنان نشست که این کز دود کون برخیزی
 بخت و از گل صفاک شاید از جوید
 بمشق روزه حق نه کی از آن گزارد
 باشتی سیر خود ده که از حق و گران

ز تخم ترب نخیزد و قفل و بپاس
 حریر پوشش چه داند که چیست و بپاس
 ز موم آنکه کند و یک کوزه از قسطاس
 بوزن گوهر و خارا یکی است و قسطاس
 مناصفه است ز اعشار راه تا فحاس
 چو نیست آن تلبیس باشد از الباس
 چه علم است لباس گرت بود لا باس
 پیر از کناب شریعت خریطه کرباس
 به از فقیه بخار است ترکمان تدریس
 چنانکه در دل آهن درون زوده لماس
 که از نوازش افزون خزان شود و فراس
 شبیه ماسطه باشد بجوهره فحاس
 ز صدق به نبود بهر من این و اناس
 به از نماز یا کرده پشت پا آماس
 فشر و پا بدل سنگ و ستر دستاس
 که خواب محروگی از ندر قاف و بر طاس
 بری چه آب فشانی نهال در سیواس
 چه خیزد که نشستی که شنه کنایاس
 خلافت چمن بلخ غنچه عباس
 که بهر یک نظر آتی سر و سینه عباس
 بیک ورم دوسر سخته میدهد و اس

کسان که عاشق صورت شدند شیو و ذوق نشان مجوس و فادرو جو و سالوسان مرا و عشق جوانان وصال باشند کام ز خشم چرخ چو جان دانست یار گوش سکیمه هر بلا گیت لوت آن خشد خلاصه اسیت که شناس کن پیکار اسیت هر آدمی که سر و پائے کار نشناسد طریق مردم و دیوت دلم نمود اکنون چنین زلال که عین العبر خطا باشد بند حذای درین پند نامه حشر	ز مغر عشق همه پوست دیده اند و لپا چنانکه نام وفادریست ر روی و آس که آتش داند آس از همه فائق آس که گاه مردنت از عشق باشد تنبلیاس که لے زهر گنه تیر میخو رو بر جاس که راز عیب نهاده بدست منت اساس نکله و شش تیر پائے کفش فوق لپاس ترا س کم ره ناس گیر تا شناس سنان شود از پئے آتش این گوی تا س هر آیت که بهای بندی جمیع الناس
---	--

قصید

مرد همه جالب کار به بهره مقصود چو بے بنج نیست چون کم رنج از بغارت نیست کنند جان چو زنی مروت مرد که شبلی بنمود گاه گاه آنکه نرزد بوغافان خویش شب روی مرد به از مرد تنگ ازین کابل که چو گل نازکست گرچه به پیری تنت امروز زود عین بزرگ است که گویند بود	شخص معطل حجب و خوار به کابل بی کار به پس کار به دو که زن مشتبه ز عیار به کندن جان ازین بی کار به زوسگ بازار بقدار به زوسخم حالفه بیار به فقد کفن در وزه ر به خاکش سوخت صد بار به کار تو سال گران پار به احمد پارینه به پس رار به
---	---

کار بزرگ است که خواند علم
 تیر بر آماج اتی جوله است
 علم گرازی به سر فریب حلاوت
 سفله که شد با سم خروخ دوز
 گل بدستار چه کو دکانست
 ره روح گریه جابل بود
 سرعت جابل که سبک شد پاره
 گریه تو پیاده روی از تو بے
 راه بدل رو که روند دل است
 راه رے کو بره دل رود
 دل که بگل مانده نیاید برون
 آنکه سوسے ملک ابد کرد غم
 چون بر دهر که سبک نشاند
 کنج رضا گیر چه نالی که ولس
 گوشت که غوغای فراق کم است
 پیر کمان پیت اجزلت نکوست
 وانکه جو آتش زیری است
 آنکه کند نقد اتقی طلب
 عرق فقیار بهر سیکند
 مرو که گم نشد بیابان عشق
 رنج که در باویند نذر پیر

بے عمل آن کار به پنداریه
 تیر سوار از پے پیکاریه
 کون جسته از عالم غدار به
 دخت چوں نعل بمبار به
 از علم جابل به ستار به
 جسلے از علم نحر وار به
 از گسل جابل اسفار به
 از نذر لوک و خور هوار به
 ره رے اسکر سوی بهار به
 از تن خود نیز پیکار به
 سنگ گرانست بدیوار به
 از خود و از هر مہم بهار به
 دوز گرا که و کبار به
 بچ سدید و رفت شمسار به
 از دهر پانچ سالار به
 لورستانیند به بلغار به
 خاوش از صحبت اغیار به
 از در کنج است تیر غار به
 از رگ اورش تیر زار به
 از طرب او غم بهار به
 خار و شمش از گل از بار به

عشق خوش است از همه باشد مجا	لیک ز شهوت دم نکار به
گر نظر صدق بجمع خداست	و یو چشم از دست بخار به
عشق چو بے سر که اندوه نیست	نقل چنان می چینی آچار به
مزمزه عشق چو پیچا رنگی است	فخر بدین مرتبه ناچار به
سکنت از دست پندار گیر	سکنت از کبر و زوار به
دول که بود پارسه و دین	بسیار و خاک با شبار به
و آنکه بود خاک ره از حسن خلق	چون گل کچه شرف آمار به
سرکش از گدازه از ره روان	خاک حرم بر سر راه دار به
مرد که گردن کش از حکم پیر	سیلش از دیو است تمنا به
در حق میشت که رسید از شبان	تر میت گرگ کم آزار به
نفس حروں گمراه است نرفت	جیل متین بر سرش افزار به
و در بلب و اگر شیطان کشی	ره بغزادر ره سو قار به
زن دم اخلاص بطاعت از حکم	زندگیت زان دم ابرار به
زنده طلب را که ریا جان است	خواب خوش از دیده بیدار به
خرقه را لبیس که پوشد فقیر	دوخته از سوزن بیدار به
و چه بر بند است خداوند کشف	پوشش او بر ده دست تار به
ابر چو پوشد صنوبر خورشید را	حله خورشید ز انوار به
طاعت اگر از پله مال و دست	کیسه پیر از صوفی زردار به
فرصت بجا آرد شویش از آنکه	حرص کم از طاعت بسیار به
تن چو بجز ناست که ماں میل کرد	دام شکم دوخته از خار به
دل که در پرشته اهل و راه	دوق گزند شش نایار به

ہر کہ چو وحشی بگیا شد صید
 از میر شایع کہ خورد آب غیر
 ابر نیار دچو نکونی بسیار
 گرز جبر سینہ دیکی عطا
 سائل تو گر چو چو دجلہ پست
 کیسہ بے جو دیریدہ پست
 نزد معاشیہ کہ نہ باشد خیس
 دیدہ کہ صابونش در آب بچشم
 مالک دنیار کجا بے نقد
 گر بلیوار استانی شکار
 چون بشکم کار نقد ہر قوت
 چون ز زر مسر کہ جو بیوار
 خواجہ کہ خون کسان خوردے
 کے کند اندیشہ ز روز رستا
 شمعہ کہ زہنوں بخورد خون خلق
 سخت سرے را کہ رسد خلق کو
 دیدہ کہ باشد بچھا تیر بہن
 شاہ ہما گیر برے خودست
 میر چو اید اکند از ہر مال
 شربت نوشے کہ بطالم بند
 آب زچہ کہ پئے کافر کشند

پیشک سے از نافہ تانا بہ
 خوردن مار از خوردن نار بہ
 دست زابر گہر بار بہ
 آن بتر از تیشہ بخار بہ
 از تو برد قطرہ قطار بہ
 کاسہ کہ خالی ست نگو شایہ
 برگ گل از تنکہ دینار بہ
 سربہ او جو نہ اشخار بہ
 اینکہ از مالک دینار بہ
 بانگ زند زان کہ مردار بہ
 ماش و نخود از دیشوار بہ
 از حشر شد زندہ اجنار بہ
 از قلم او نے مزار بہ
 تذکرہ آن را کہ ز طومار بہ
 زو بہر جادوئے گھنار بہ
 سر زلش از کوبش خصار بہ
 بیز لیش اندر کہ افکار بہ
 بہر جہ خلق جہ اندار بہ
 مفلسی از گنج زیاں کاد بہ
 خون ہمہ ظالم خونخوار بہ
 رشتہ آن ہم رگہ کفار بہ

و خطایش شفق بستاند و حریف
 زن که بگلگونہ بدنامیت
 آنکه به پیر پندنگیر نصیب
 صعوہ کہ خواهد خورد و انجیر خام
 چونکہ خورش بر ہمہ بیاسیت
 کم خور و کم کوش کہ چو از ملک
 نفس کہ درو گهرے از جیت
 پر سخنے در محل خود نکوست
 سر آبی بہ تیغ گوے
 چون سخن خوش گهر مرد میت
 لیک کہ رزق خروش عوان
 جو سیفیہ است و وای غیث
 پند و نصیحت ز سیفہاں بنوش
 بر جہاں جہل حکو تر ز سپید
 مشک بزرگی چہ ہی کش بدوش
 لحن و ترنم چہ زنی پیشاود
 وانکہ بود قابل پندے درو
 نام نہاد انجیر با بین شمر را
 پوش زناں همچو زناں راستد
 پرده بر آنگذم ازین بایہ آنکہ
 و صفت خیس از پی میل نیست

از چہ زمزم حسم خار بہ
 از محبت کلفت بر خار بہ
 بستہ لب از ماندن نایار بہ
 بشیر سے بستایش بہ متقار بہ
 فاقہ علاج دل بیار بہ
 طعمہ او کبک و لوطسار بہ
 پیر و رول بستہ صدف ار بہ
 زمزم سے مرغ بگلزار بہ
 رمز انا الحق سبر دار بہ
 بانگ سدا ز نعرہ جانخوار بہ
 بر سر حیات کہ و طرار بہ
 سنگ بدم رو بہ مکار بہ
 آئینہ در رنگ ز رنگار بہ
 در و خرا از واروے بیطار بہ
 سپر فرو شندہ ز عطار بہ
 کیش و م یوتی ز موسیقار بہ
 خواندن این سحر در اسکار بہ
 گوشتیہ از مہ اشعار بہ
 تیغ غزا بر کف کرار بہ
 رخت فرو شندہ بیازار بہ
 کذب بہا پیش خریدار بہ

<p>خاموشیت از همه گفتار به برگشته خوشین استراره به خواه بد انکار میسکار به مقتدر است ایند غفاره به</p>	<p>اگر چه خشم و خفت گوهر است هست جو گفت تو گناهی بزرگ هر سخنی کال بدست به بود هست همان به که بگوئی بعد</p>
<p>قصیده در مدح سلطان قطب الدین مبارک خلجی</p>	
<p>سواد اعظم دین گشت از ان خیر سیاه اینجا پایوں سایه کرده چون بهای قهر شاه اینجا نماده بر زمین دین که نیست رست از اینجا بر آمد خور بد و گستاخه جائے شهباه اینجا ز بس که پای سپیدانش در پیش میز چاه اینجا حوادث کام چون راند غمگینی پناه اینجا بجنبه غرب جنبه شهنشاه اسپاه اینجا نگه چون بر محل کار آمدش نشسته و دانه اینجا که از گردون چرا آید طنا طنا برگاه اینجا بجیرانی و بهیوستی سراسر اینجا کلاه اینجا چه می بیند کبار میند را پشت پناه اینجا بهشتی مدح شاه آید ز چشم و مدح شاه اینجا که عمرش جاودا کن و در گنج سال ماه اینجا</p>	<p>همه هندوستان را فزوده آمد خیر شاه اینجا در شکابین زمین سایه گرفته آسمانها را خلیقه قطب نیا کوچه مرکب راند بر خشم فلک گفتا منم خاک و در سلطان مبارک صبا چون آید غریب ان نشان میسر و بنسب ملک هند امین ز جور آسمان یعنی بسیار آن ملکیں مومنی پا آن طرف جنب شهاب است این سپهر از پایم بخشش مشرف شد فروشد در زمین از سر نشانیخ و بلیرت همی آمد فغانم هم خورده برکت سجد زحل را چه میخار و ز جبر میخو آن همی خواب حطار و بسرا و شهر پاکو بزی جاوید بر کوهرت قصه پیش تقدیر گرفته</p>
<p>البته در مدح سلطان موصوف و قلعه قطب آباد</p>	
<p>هر روز دولت ز کائنات بچار کمال</p>	<p>قصر در شاهای فلک فردوس نورشاهان</p>

ماند بفرس بریں این همچو آنان همچو
 تا چند گوئی دم بدم پنهان ز شورش گشت ایم
 از وی تزان بخورشیدن همسایه با خرقیدن
 چون کنگریش بالا نشده همسایه با جواز افرو
 بخت فلک بر طاق او انجم بهر مشتاق
 ایوان ز پیش از صفای آسمان شده و نما
 حوض مصفا کوثری قعرش گذشته از کثر
 قصر مبارک بهر پیرین مبارک ستره
 این شهر چو گرد و عیان هر خانه رود بر کمر
 حصنه که سلطان خواسته پیرین هم اکنون خفا
 جامع چو تاجوت از سبک لارود گو یک
 خیز و سواره تابه و زرد باں پیرین خو
 تا شتر گرد و تلخوش وین قصر زین خلکین
 صد فریق در صحن رخ شرف از در هر طرف
 از برج چو نورین اگر حرفی نیاید نظر
 شنبه قطب نیا که غلو خشم خلافت شد برو
 شاهان که بهر چاه را آراسته در گاه را
 چو جان عالم شد تنهش در پایش جان و تن
 بهر تار که گردون رسد مضمون او عرابه
 بیگانه بیت حسرت و دعا سلطان مبارک

گر آن ندیدی یی یی یی گر این ندیدی یی یی
 هر سود و رش پیش و کم صد چو یی یی یی
 بر بام گردون بر شدن از بام او آسان
 نورشید در صفا شده افلاک در دوران
 عرش که الا ساق او با سقفل و یکسان
 و ز کس شایان حاجا تصور آن یوان
 آبا زمره جان پر و چو شربت حیوان
 در شهرین ویرین و قصر صد چندان
 پیران فاق جهان دیا چه گیاهان
 گویند مصر آراسته ایک یک فریان
 کین بیت محراب فلک فته بنه نشان
 زمینان محراب زمره و حسیه انکان
 از شنبه خلد نیاست شش از حمت افشان
 نیران ران برج ثلث سلطان سلطان
 اینجا چو پیرین سوی نور و سایه نبردان
 زمین قطب است سوادیم دین و هم ایمان
 سلطان مبارک شاه را صد چو جان
 صف بسته و پیرینش چندین نیران
 شاهان که نام خود بر عهده و عهده
 در شش و شش و شش و شش و شش و شش

الیه اور برج سلطان موهودات

گیه آں تنه که باو از بگل غبر نشاں گرد
 اگر افتد سایه شمشیر سوسن بر رخ لاله
 هوا شده گرم و پیکانیت پیر اندول عاشق
 بجای فرش ترکش چشم خواباں بر زمین رسد
 دلم صبا و چرخ این گل کرد و از خیرت
 مرا گویند از آن پیوند جان ز آبی در گلین
 همی گردد صبا از دوستی گریه هر گل
 خلدقه قلب نیاکان طرف آهنگین جوید
 مبارک شد که فطرطی سلطانان گنج باین
 جهاں شکا که گشت آسمان گرد و در پیش
 شدند انجم که زوی روی تابنده خیران حله
 مگر عادت از آن کردست به بیداری شهبایا
 جهاں سیراب شد که دست غارت خرم
 صدف ماند و ایاں باز از تجرود دل دریا
 دعای بنده خسته ایش کاند رسد نشانی

به خاک چرخ آں بوشک زعفران گرد
 عجب نبود اگر از آن ره نازک خول و ایل گرد
 بر آن قطر خورشید کز دایه گل و یاقوت
 چو میخواید حسد ایاں سرومن ربوتناں گرد
 نسیم آندم که باد امان او بازی کنان گرد
 به نیم یک برگ گل کج پیوند جان گرد
 میان نخت کوگرد و سیر شاه جهان گرد
 شناس را در گریز از بیم جان ترن گراں گرد
 بر پیر پائمال خلق خاک استاں گرد
 ز گرد انگیز می خیمیت زمین هم آسمان گرد
 کجا تاب رود ارباب تو بهیجا بهیجاں گرد
 که میخواید بر ایاں جلالت پاساں گرد
 پیام نصرا از باران روزی ناودان گرد
 در آن دم کابریسان گفت گویشاں گرد
 بجات بر سلطان محمد جاو ایل گرد

توضیح در مبحث سلطان غیاث الدین (تعلق)

خیمه زمین ز گفت گشته هزاراں پرور
 غیاث و نیا شیه تعلق آن خلیفه قوی
 ز موج دست چو در پای خود هراس را
 گهر سخا شود و کم و لیک کم شد خاک
 گفت همه بد بربضا نمود و چون بطل

چنانکه هست ز ستیاره آسمان پرور
 که شد ز بذل تو داناں نهی جان پرور
 جهاں پرورداری که شد جهاں پرور
 میان و چو گفت کرد خاکداں پرور
 شیه کلیم حبل کرد و دستاں پرور

<p>چنانکه از نهم منت چارو بید بخیر نه بلکه همچو انار کفیده شد هر دست کف که خارش امید داشت گوی گشت برآمد بر که همچو من شاه دربارم برابر برق بجزد بیا ننگ زد که مرز چا گرفت ازین ابر زار و زار گرسیت بن که با رخ خاصم ندایم عقد گنجدر خیره که آل و دیوان من آما کنوں ازین پینه پر دران درفشانم چنان بلند شود موج مدحت از حشر چو کبر و کال دروز بخش تا بعرصه دهر</p>	<p>نمود از کرم دست چنگاں پرور ز درفشانیت اسے ابر و فشان پرور پر آبله ز تو چوں کردیش و ان پرور ز قطره مانده زور کرده گلستان پرور تو آب خود کنی چوں همه جہاں پرور که شد زگریه او خاک در زمان پرور که از بهاش تو ان کرد خاشاں پرور تو کردیم ز چنین بخشش دهاں پرور که زان شود دین هر یخ خواں پرور که حیت دین گردوں از ان شود پرور ز فقر خبر پر از زرد بودنه کال پرور</p>
---	--

الینما در مدح سلطان موصوف

<p>فرخنده با وقصر ذو تخت گاه تو سلطان غیاث دنیا و دین اکبر تو نعلین شنه آن سکندر ثانی که دست کرد طعن غروب کرد سپهر آفتاب تو شاپاز بکه داد و بید تو تشنه است دعوای بهت ملک گرفتن ترار سد روسے نیست آیت رحمت که هر که بد سایه که فرق بر سر شاهان همی کند شویید فلک چینه خور بهر راز عشق</p>	<p>در قصر تو فزایش اقبال جاہ تو کرسی و عرش ساخت قضا یک گاه تو سید سکندر ابل جہاں پناه تو برفرق شنه که خواست که گیر و کلاه تو کس نشنود به غیر تو از واد خواه تو کز راستیت نیزه و سیرت گواه تو تو میدش فرشته از ان پس گناه تو میسازد از برے سمند توراه تو هر دم بر آستان بلبله پناه تو</p>
---	--

چون روشن است این که می برزد از تو ز گشت خاک پس که بعد تو بعد این نبرد و چو باغ مدح ترا گلک حسن و آب چاوید با من بر سر شیز او گمان که هست	پس کوز کوز از هر روان گشت ماه نو خوگیمیا به بند نروید گناه تو آب حیات بر کنش از قفسر چاه تو بهرت ز غیب عمر تو ده سال و ماه نو
---	--

قصیده در مدح سلطان محمد بن تغلق

سز که جمده بر دنت کو آب از تقسیم سپهر مر قبه سلطان بن شاه تونی تو آن چهره است سایه قدر طبع بدیر یوندر بے الف نام تو دود اندر چرخ تونی ز سائیه حق زاده آفتاب شرت با آفتاب که نسبت کند ز آسب ترا ز مشیت فروز در تو یک نور شبیه آگر چه بحر خالست فتد عجب بود چو کرد رسل تو در عقل مستفا و نظر بلای روح تو طوع و نهان زنده نوشت ز نقش جبهه شایان خیمه خاک درت بدرین تو عسکر از یلی کو را دم را سکاهن میر که شود پیچخت تو سرگز چیلن که دی ز تو گشت قوی پنداره قیامتت قریب و نیکند جرات دفاع علم ز دوات شریف گشت چاکله	که آسمان بلند می ز حسن تقویم که سبب گوید تو ز میا فخر و یم که شد ز نام تو حجیم نام جسم چو نقش صفر که به خط بود و یلی که سبب مثل تو چون سایه رسول می ایمانت تو بود آفتاب تقسیم ز فر پاک که بدر پیا میرش تقسیم که آفتاب شود بر سر سجده یم و نظر گفت که این طفل کو کسین تقسیم که بختین نقش کنی عظام یم برائے بندگی آمد صغیفه تعلیم کنده خود قضا نام از ضلال تقسیم چنان لطف شد پرورده نیاز تقسیم فرستاده ز رسل خود بهیای تقسیم که عهد است جهان را ز بر این تقسیم صفا و مروه معظم ز قرب رکن جیم
---	---

ضرورت است که قهر تو خشم سوز بود
 خصوصیت مهر و آفتاب را با هم
 عدد و چو جمله تو دیدن آفتاب برسد
 غزات چنین ترا غم بیا و گشت شمشیر
 شود و دهنه ز نیز اسب خنجر تو زین
 ز حرف تیغ تو گشته است نام فتح و دست
 کشاده چشمه چون رحمت از دل و تن
 مگر که خورشیدستان شد آب نگ تو چرخ
 درست کرده خد گشت بحجت قاطع
 دوان معبر که خشم ترا خورد و لبیک
 چو سبزه خود نداد دیت گرم سرد گوی
 رنگ سوخته گردد بد و زخ آتش نیز
 صبا ز مشرق و مغرب از آن رسیده
 در آن دیار که باد و جاسبت تو وزد
 اگر چه قهر تو هست آتش مخالف سوز
 بنیم خلق تو گر بر جسم آورد
 بر لبه پرورش خاکیاں فرایح ترا
 فرایح دست چنان آفریده و ست
 زواری خود بدیل تو سیکن فریاد
 در خود در خاک راه س غلطه
 بد بر پیشش بر روز تو نشد تاریخ

که بے حطب کرده نارسا گشت و حلیم
 که گرو موکب قومی بر بند نهایشیم
 رسید و باز رو و جانب عدم ازیم
 دیار کفر پراز پیوه کرده اندیشیم
 بر آن مؤنه که بغداد شد و جلوه ایم
 و گرنه نفقش پذیر و چو اسسم و ترخیم
 چنانکه چشمه آب از حجب عصا بکشم
 که از تولد خو غنا وقت نه گشت عقیم
 که هست نقطه موهوم قایل تقسیم
 بکوه طبع آنکه از کرامت مستیریم
 چه ز مهر بر بالندیم مردگان جسمیم
 بدست چهره سرده مزده غدا بایم
 که کرد صیت سعادت را عاقل ندیم
 لبان ذره کند رقتش کو بهای تمیم
 مطیع راست بر جنت چو باغ ابریم
 بدل شود بگل لاله شعله ای جسمیم
 ماطف است ز مجمل کون و نونیم
 درون مشت تو نه بجز همچو نیست ایم
 که کای رختن آواز میداد زرهیم
 قناده چو چو تپیاں خوار و یتیم
 چو کار کرد بزرگان و اول تقویم

از بک حرم اهل گشته از عطا تو سیر بیرزد و آنک که دیدنت نشان کنیم لسو او دج چو حیف ست بر بیاض تو سخن هاست که در مدحت تو صرف کنند شود به تو کار سه سخن و را بالا سخن شناسا بعضی جیات بخش سخن بشعر نوری از بند خواستند جواب بدان عبارت و معنی بجا رسد چشم من از عطار دم اوراک رما و کخم و لے ز حکم بزرگان چو چاره ام نبود چو این مکابره کردم ز نادان نهر که شرمسار تمام ز خدمت آن حرف دعات حسروا زین میکنند کریان	ز جالبایه حسر ما گر بختی ز کیم اگر چه در تن ما روح نعمتست جیم بتار ز رننواں بختی ز دبر و کلیم بغیر آن همه اطرا و ما دست ندیم که از تو محبت آموزند سپهر نسیم که بچو خضر و مسیح اند واجب التکریم باں گمان که نگردد مست طبع سلیم سجاسموم بیاباں رسد با طیف نسیم هزار بار گرم مشتری کند تقسیم بگاشتم سخنی چند بر صحیفه سقیم بزیل کرم عفو کن با طیف عیم سرا و فکند بر آتش آن ز خال عیم همیشه در کف عصمت خدائی عیم
---	--

ایضا در مدح سلطان موصوف

صبح چو آفاق را جبهه نمود از نقاب مردم چشم همه کرد کشاده پیش لمحه خورشید بود همچو گلاب از صفا خنده می کرد ماه بر رخ زنگی شب پارم نورست شمس پهاو عیسی از نور ظلمت که شد جاده منا گو بیا گشت زوانیم چون نقش خاتم کن	شد ز نسیم صبا خاک زین مشکنا بیا شفقه قند ز که داشت زهر جواب کرد سپید آسمان طره شب ان گلاب صبح چو در خنده شد ماه بیا و ز ناب سوزن عینیش و وقت کست خیر انشا زا ز نقش خطا صورت صدق صواب واضح و نهش خواند رایت نور آفتاب
--	--

ہیں چہ غوغا کوش مست مجلس بل صبح
 روشنی کار عیش نیست جز این چند چیز
 بر لب رود روان فاختگان مہول
 صبح بصدق تمام فاختہ خواند و مید
 فخر حق آن سروے کرنی فخر آسمان
 چون تہ غور شکرش تیغ دن ملک گیر
 اگر صفت عیش اوسوے بیاباں دہد
 گر چہ کہ دریا بود و صف غل پیش دوست
 او زندہ آنجا کہ تیغ صحن زمین را کند
 سبز و صحن عیش پیر نگر و دگر
 روئے زمین تیغ از جلد سند جگر فلک
 تیزی تیغ چنانست کرنی بان کشته
 قلعه کشا با توئی خان محمد بنام
 گرد و صد لشکرست زانکہ منت ساقی
 پشت و پیر چو کمان ہمیں پاک و د
 بہت چو چتر تو ابر زان شدہ غور شید پان
 ہر خط فرمان خاص جانم گرو کشاں
 و صف اوتاد یافت چہ ستونی بلند
 عفو کن از سیکند با چہ سحران در سجود
 ملک و ران پرور شد حیلہ تنہا دیدہ اند
 کہ در ران کینہ از ران سانس بلند

گاہ با از چنگ کہ بنوا مر باب
 چہرہ ساقی وئے صبح دم و استتاب
 بر سر سیر و جواں قمر گیاں و شتاب
 بر رخ سلطان دیں نیز خراشید ناب
 سکہ غور شید را داد و شرف بر خطاب
 چون شب بصل و ہمیش غوغا و شتاب
 فوج سواران آب موج زندان شراب
 زو و شکن دل تنی مچ سواران آب
 بہد و رش از سیل غول مچ سفاکی شراب
 بس کدہ غوغا سران کرد محاسن خطاب
 زمین خجلہ رنگوں سیر و داند تراب
 بیچ نداند کہ اگر گنت و عیم از خواب
 نام تو دارد و دویم دور صد قحیبا
 زان گل باقی کہ ماند از جسد تو بر کب
 عیب ہمین ست بس تیر زار و شراب
 ورنہ ہمارا سمان نیست رش رش را حجاب
 سلسلہ خلق سمانت جہر تو مالک کائنات
 جہلہ اسلام کش جلی متیں شد طناب
 از غمی رضا غوغا شاکر بہت جانا
 نے ز پے مال ز ران پے خاک حباب
 بخشش تو زین منط و اولیائے جود

<p>جدول در میکش لوح فلک اشک نیست کسے کا فکند در دین اولعاب بالف رحمت ز غیب گفت که شد مستجاب</p>	<p>گو که عطار و نوشت مدح تو از بے چرا تیرگی لب وانش بنیت چو گوید شقا کرد و ما حسرت از بے عمر ابد</p>
<p>فقیه در مدح سلطان قطب الدین مبارک خلجی و شهر قطب آباد</p>	<p>فقیه در مدح سلطان قطب الدین مبارک خلجی و شهر قطب آباد</p>
<p>که تام یافت ز قطب پھر قطب آباد از نیست دیو کهن دیو گیسو نام نہا بدینش ہمہ کس زیں حدیث کوشے پا بجز ہمای ہمایوں چرخ پاک نزاو ولے بفرق نگویم کہ حبت شد او و نصف جنت شد او ربع بسع شد او گرفت او ہمہ بر آسمان بھگل و نہا پناہ یافتہ آن قلعہ کا ستون استاد کہ استوار شستہ محفوظ او اوتاو چو سبق دانش نماں بدست این پا چو جوئے شیر کی لیلی پتیشہ فرماو یکایک کان ل را با نیست چلہ در دنیا ز بس کہ گشت بدل کفر آن ریں ماو عروسگان حصار سپہ را داماد چو نوش بزم بود و ربوبت نوشاد ز بکہ کردہ از نور شرع لوٹ فساد بدان صفت چنبرہ رستند استغاد</p>	<p>ز بے مبارک شہرے ز بے خجستہ بلاد چہ کفر بود و رو خلق را اگر رفتے دیو خبر کہ و حق و نیاست جنت الکافر کنوں کہ بھینہ اسلام شد ازین بھینہ ادب نہا شد اگر جنتش لقب گویم ثلث از حیات ثلث افتاد بدشت کوہ دریں آسمان گرفتہ بلند ز قول ثابت حق و الحبال افتاد و لائیش زکرامت شد ز قوت دین شکوہ کوہ زیادت ز حد بدست گیش ہمہ عجارت بشیریں بنگا بسیدہ بگرد گردگار سنگماںش گرد شد است بندست لک فرشتہ ہر سنگش دور مکانش از مادہ و ز کور شد ز استواری دے زخم مغربی ویت زینش گشتہ نمازی چو خاک از خورشید بہفت خواست شدن از نہایت اسلام</p>

میان خوشه انگور و نان بر شهرے
 مگر خبر چنیں شهر یافتند که مصر
 ہوا چنانکہ ہمہ مژہ نشت طود
 یکی ست باد میجا و دوم آب خضر
 نسیم این زمے از نرم بر چرخ و زو
 وراز شفا نل ہر مرغ شمس کویم
 سوا و آں بارم خواند باز و کلک قضا
 جبر بے گل زرو زعفران سحرنگ
 نسیم گل کہ درو باد و شاں گم گشت
 ز بوس خویش چنانست ہر گلے سرت
 کشد بہ بندگی ہر درخت آزادش
 حدیث میوہ چگویم کہ مہو ہاے جاں
 ہلال موز کہ از سلخ غرہ وادیوں
 نیسے حلاوت و نغز کہ بہت در ہر گام
 نسل بہت پُر از شند و شیرعت زر
 بلذت آبی و ناز عراق و پیشش
 زمیو ہاے و گرم سخن کنم لیکن
 و گردنم دم قبول خود عجب بر گیت
 نہ مرویت چو از ارج انبیاء نخست
 بہ نچنگی چو ز چنبتہ و جہ و لقت عام
 رگش ز خون ہستی پاکشادہ چون کش

شدہ بخیر و بہ نیتی از عباد و از عباد
 گنجدہ جامہ پیل و دو نیمہ شد بخراو
 لبان نعمت موعود صالحان میا و
 ہمیں ہوا سیوس و ال کہ جاں زیبا و
 گل چرخ و دہر نگہت عجب ز باد
 ہمہ و رو و شود خاص عام را اورم
 بیاض گرد ہم از گل سفید ہم لبوا و
 کہ خندہ ہا زدہ بر بوی سوری و شش
 ہزار حصہ طیب ست و نیم حصہ باد
 کہ ہر شش کہ صبا بر گرفت باز آفتاد
 درین زمین بود از سر و سوسن آرم
 ہما ندہ اند درون حستہ پیش از کشاد
 چو روز عید کند جملہ خلق را ارشاد
 نبات اینا من کل لذت الفواد
 کہ آب از دہن کوزہ نبات کشاد
 بہ پیش کوزہ حیوانت کوزہ جلا و
 چو حاجت شکر استمائش قناد
 کہ زادن طربش بہت جان دل از م
 نمودن یہ بیضا بہت مدخل زاو
 کہ زیر در ہمہ یا قوت و لعل بیرون او
 چو گشتہ تیزی و ندا نشن نشتر خفا و

نے میان برگ وخت این شاه
 ز آب جوں در اهلک مولماں چیاں
 یتیم بجز جگر گوشگان کوه چنانکه
 چه وصف جامه کنم کا پنهان نباشد اگر
 بچشم سوزن صد گز بنگین از پس لطف
 لبان قطره آبی توانش گفتن اگر
 دگر شمع چنان که خراش هر زخم
 عجب نباشد اگر مرده زنده گردد ازل
 سماع ارغنون آوازه کرده بفراتی
 و اگر مردم شیرین بکاغذ آرم نقش
 اگر بپند وی اصل اند دوزخی لیکن
 نویسم از همه اوصاف این دیار نبرد
 چونیت حاصل این هر دو وصف کنم
 یکی که ناخوشی کفر محکمت از مے
 بلند بپای مرغ خان که از ستاوان سرتا
 ستوده فقر و دل کس بر زم چرخ کبود
 چراغ ملک و شمع خانه سلطان
 فرا سیاب غلزمی که منبر و کند
 بنجان و ماں همه هر خط کافران بخشند
 کشاید ارجمه کماں بر نیار و از قربان
 بکاد اگر کوه آهست در پیش

بنیاد ارچه بود تیر و ما و یا خرد
 ز تاب جوں دل پاک مقرران بخوا
 عقیقمانند درین وقت هر دوزان لڑ
 ز مہلج کشند پوست خست بر بلاد
 درو بچله خسته نوک سوزن پولاد
 چکد ز چشمت خور قطره ها مقاد
 چو چنگ خویش کند ز هر دانه فریاد
 که لفظ و دل هر نفس جان باز نهد
 نوای بلبل این ست و آن دم بطواف
 شود بجنه مشک فای خانه استاد
 بجن جملہ بهشتی و نشان حور شراد
 خطا نماند کاغذ حش بوجه مراد
 که هست از ان هم در قد زیت این براد
 و اگر بجا که خوشش کرد شهریار واد
 بخت حرف خطایش سپهر است هفت
 همه ز سبیل با سان عیب داد الماد
 که هیچ مسلم آفتاب زیر زیاد
 به پشت تهن از زخم تیغ ماه شهاد
 چو بخت جوش چنان بهشت جاد
 بیک اشارت ایرد بے قلاع و بلاد
 و در پیش بر پر و از یاد خوش او بجهاد

بزخیرش جو بلج برزبان شمع است
 سلاحش من حق است اربابین تیرتفتا
 بشهر خصم که شد زان به تیغ او ویران
 سپهر قرار کردند آهستان تو به
 ز اختران بود اعدا و لشکرت را وقت
 خیال تیغ تو با صلیح قالیع اعمار
 مراد امر تو هم در زمان رسد گوئی
 ز لب که زرمه انبار میدهی که چو
 نه دست پیش کند بر تنکها صراف
 ز طبع خدمت تو جاه و مال جمع شود
 جهان جانست ز جود تو خار و در لطف
 ز به حساب عطایت سخن کند هر دست
 نرنگ تنگه که در ریختن بیاگ بلند
 قلم در اول خلعت نوشته در حق تو
 ز بندگی نوشته شد تا تا جوران
 عزیز چو نوافل بنده طاعت تو
 بدست قدر تو سلک کوکب و اختر
 سپنج ماه و قمر چشم تست چنانکه
 شمار دید و محبت است و احوال میرست
 بخط خضر نیار و نبات را و صافند
 دلم خاطر من در خیال رحمت است

اگر جبین سپاهی مثل ستار و چو خراد
 بسان جوشن است جوشن زراد
 خطیر باشد معمور و گورها آبا و
 به پیش خنجر محرابیت جو رو عباد
 چنین بود و مصاف تو وقت را اعدا و
 نفاذ امر تو با حکم جامع اصداد
 که از خیانت گش یافت سرعت ایجاد
 نفاذ بدلی تو آو و بجزوگان بنما
 نه در شمار و دم کف سپهر کند لقا
 چنانکه مزو جبهه حاصل از صلیح
 که از کرشمه بیند امید سوخته مراد
 که حساب که هر دست را بود اشتهاد
 آتش که هست را همی کند انشا و
 و عانی اسعدک الله بخت اسعاد
 بران صفت که ز سحر بر خط عشق ایجاد
 بوند اگر مثل آبا و چو سرخ را اجداد
 بسان سجد که گردانت در کف زیاد
 ز جوهر تن چشم ماز سرالبعاد
 چنانکه احوال عیب است و پاره حساد
 برام موج نه بند و نهنگ را اجداد
 چو شاعران عرب در سب و کسواد

<p>ازین تھنیدہ کہ نامش صحیفۃ الاولیاء دعای ازلب خسرو نو قد بزین بمان ہمیشہ کہ از فتح صورت ہم مروت</p>	<p>عطار دست و پاں سبتہ عالمی محمد کہ بر تناسے تو و لرو دعای راتناد بزیرو دامن خبرت چرخ دولت و</p>
<p>قصیدہ در مدح شہزادہ بہرام خان</p>	
<p>خطے کہ سبزہ برب آب رواں کشید اُفتاد لالہ زار بر دیدنش کلاہ نرگس نگاہ صبح کہ خوبے دراز وید گر خون ز چشم خار و داز ورون خار شد لالہ دست بروین پنج لب نہاد از زخم ہائے تیر خراشید سینہا با و بہاری از کشد بوی گل بیاب شہزادہ غرق کہ ز چتر بلند خویش موسے بلاد برجن آبم او قناد ماناید از فلک اثر بخش بر زمین دشمن چناں کہ بخت زیش سپاہ او لے خان و ہر قدر تزاہاروی قدر کاغذ کہ درون صدف صاف شد و جاوید ز می کہ چون خطا غنٹ شبت چرخ</p>	<p>ولہائے عاشقان سکو و سبز زان کشید زاں قامت بلند کہ سرو جوان کشید ویدار سمر و فاختہ بغیر آن کشید گل خون پارہ پارہ لبنتہ چہاں کشید بر روی صابرا آمد و سوسن زبان کشید از خلق بر جواش جو بلبل فغان کشید زانکہ کہ بوسے مجلس بہرام خان کشید بر منرق و ہر سایہ امن امان کشید در رزم آلو بجانب گردوں کجاں کشید خاہد بہ نیزہ چہم زحل ناگہاں کشید کاندر عدم سجیلہ تواند غماں کشید بر پام چرخ برد و ز نہ نرو باں کشید خسرو ز مج لو گہر بے گراں کشید حکم قضائش خلہ آمد نشان کشید</p>
<p>قصیدہ در مدح شہزادہ بہرام خان</p>	
<p>یا ز باغ آرایشیے از سر گرفت رفق کرد آب صبا ہم جنت زد</p>	<p>بوستان را پر در و زور گرفت بس کشا ناہنگ بلبل در گرفت</p>

<p> سبت شد نرگس که از نم خورد سبته از سببش خلق بلبل خوں چکید یکدیگر گرفت برگ غنچه حبت چونکه سوسن خوں لاله خفته دید در خرامیدن کف پائے بتان گل ز بهر بوسه صلب راست کرد عزق بجهنم خان شتراف ور پذیرفت از جهان خشک و تری فتح مگر تفتیش جال خویش دید استانش را رطل بوسید لیک اسی پر غلچ چشم سلطان نور تو تیز بے کشتی چنین گرد و بلبه کس نچسبند لوطی قوام از سحاب جمله دامن او دست کرد پیغمبر قال زد حشر که مانی جاودان </p>	<p> بر زمین افتاد و بادش برگرفت خون خراشیده نوک برگرفت بو که شانرا خون یکدیگر گرفت در فصاحت از خط و خنجر گرفت رنگ خفت از گل احمر گرفت داستان خان دین برگرفت کز کو اکب سایه بالان گرفت آنکه هم حبرین هم برتر گرفت هر بوسه پای آینه گرفت جائے خود بر فرق هر آخر گرفت یا خنر را خانه از خاور گرفت آنکه او را آسمان در برگرفت بس که بخت از کف گوهر گرفت در دوید و دامن محشر گرفت کت جهاں هر روز عمر از سر گرفت </p>
---	---

البصا در مع شتر اوده موصوف

<p> چون یم نو بهار آرایش گلزار کرد پاسته خوبان می ندیم غرق خون از گلزار بود نرگس خنجر گلزار مو گلزار گل رفته آید از شاح کرد دامن چاک چاک پایزاده سبته خون غنچه از دل برنگد </p>	<p> هر صنم در باغ شد بر فرش گل رفتار کرد یا خنود از بس ناز کی شان که گلزار کرد هر دیدن ابرایش زو پرویدار کرد بس که زو مرغ از خون لحن موسیقار کرد بلبل سر مست چو ل ز عاشقی گفتار کرد </p>
---	--

غنای نه خند گل از چهره گشت حسنت
 موسم نور و ز گل را پاره پاره جاها
 چون نقشه سرور آزاد و بی درت کا
 باغ را اگر در صبح کرد شبنم گوئی
 عرق پیرامان که بهر غنچه ز خویش
 چرخ دیدن هیچ فرقی صلح نماند کرد
 صحرای قمرش سراوان را دست و پا از کای
 بر بساط زنگارش پای که بانش تزلزل
 در درون حارون خالی شد از سیکان او
 فاخته بر لاله آمد لبکه و اشق شد بر او
 و نه بر دوش بر دل و چشم شد گر گیس فلک
 سرور را تا دید و از مثل آدم چون تویی
 مادر چرخ از شکم میخواست زانند مثل تو
 سه سیلیمان است و تو فروزند گان عمل تو
 جورای کاسان زین پیش کنی در جهان
 میدویم از زینت خلعت ران تمام
 بر طرف کاهنگ جولان کنی از پیشانی
 چرخ شست از چشمه خورشید لب بونند
 و عطا دیاری بخت خاک ماهی پشت را
 چیت سیمین بر از و ملک سیمین برگرفت
 آفتاب نه چاه و امان چرخ از خفت

گل چو باو طیتی کرد دست کال بر بار کرد
 سوزن چو بین چه خواهد دختن گرفتار کرد
 سرنگنده بندگی و خدایتش بسیار کرد
 هنر گه را پر گه از دست گوهر بار کرد
 پرورش خان خطا در بندگی اقرار کرد
 کلک تقدیر از پیش چو نسیخه را سکار کرد
 بهنجو باغی کادمی را دست و پایکار کرد
 ز ستوان ساق گیران با و چون مزار کرد
 بهنجو کشتی سونهارا بر تشش سمار کرد
 در میان خون شست و ناگهان زار کرد
 از برای چشم و دل کم عینت مردار کرد
 سجد باد و گور آدم با همد استغفار کرد
 شرطانرا شکست از خست از مغفار کرد
 یاد هم نارد و عالم سحر می بهمار کرد
 پیش محراب حسامت توبه زان کردار کرد
 بر چه لشکر باغی انجم مارق اعمار کرد
 کوفت مراد بدیخیم راه تو هموار کرد
 بهیم خنگ تو خنگ شد زان عار کرد
 بچو ماهی پشت اندر تنگ را دنیا کرد
 بر لب می زری کاسان تو دنیا کرد
 و انگهی خاکد رت زان تیرش نوار کرد

<p>صبح تست از طبع خسر آن زلال جان جان شبنم شعرا و که در بسته بماند راه را داری آن عمر که گفتی پیرانل ایام را چون با دانا نازل در سایه تو بس که خلق</p>	<p>کز مونس بحر روی و بسته در اشعار کرد پس که پیر خرخ را سر باز چو سحر فار کرد باز گردانید جاویدان بخت باز کرد خواهد آسایش برون دندانه مقدر کرد</p>
<p>ایضا در صبح شترزاده موصوف</p>	
<p>هر مرز و مراد که از آسمان رسید زان مشنری بگردن مرغ پانهاد لے غنچی که داد حق آن غنمت بذات زان ساخته دو خانه کمان تو زان سپهر تیر از زنی بیکسیر و در رود بوسے بخت عدو که سپهر تو ناگه خود بیل لرزاں جند زعب هبابت صد لے کو کشتی در هزار بساحل کنی روان معذوم ارب بندگی خاں نیسم اندر مونس خدمت آن در گیم یک نه پای چرخ بایدیم اندر که نه قدم جائے که خسروان بجنابت نیرسند گر آدمی با بر نیار در رسید یک جاوید پیش راں که تر آفریده اند</p>	<p>از پیر شاهزاده کشورستان رسید تا بهر سجده بر در بهر انحال رسید کز دیدن تو در تن ارواح جان رسید در هر دو خانه فتح بهر میماں رسید بیرون رود از آن سر دیگر چنان رسید دولت که باولی که رسد ناگهان رسید از گوشت از خرویش بکوه گران رسید تا عمر او از آن بخوشی در گران رسید هر کس کجا بمرتبه بر آسمان رسید و تره بافتا بسپهر از چنباں رسید کایس بر در توجز آن نزد باں رسید خسرو و چه آله بیک برکن آستان رسید باران ز ابر آرمیاں را دواں رسید گر فضل ایندوت کرے پیر زباں رسید</p>
<p>قصیده در صبح سلطان ناصر الدین محمود</p>	
<p>بهار آمد و شکفت لاله و شبنم</p>	<p>زمانه شد رستم چمن عجبیر آگین</p>

ز آب کش گلزار گشت پرورد
 اگر چه نرم رود باد هم شود پاره
 یگانگی خدا فاخته بعلم اصول
 گامی مرغ خراشیده شد چو از تیر
 بباغ خوش بران در خرم جعد کتان
 بسایه و خن شسته هر صفتی
 مگر که آب از آن چشمه های سبزه کشاد
 خیال مرغ و آب گشت گوی غرق
 چو دید نرس یک نقش در دو جانب
 هوای صحن چمن قطره بارگشته چنانچه
 ستوده ناصر حق شاه شاهزاده عصر
 نظیر کعبه بر ایچم که سرت غیب
 بصبح صادق که از آفتاب زانداست
 بجای شمع شب از خواب و بیدار
 جها پناه که گردون گره نیاید
 همیشه باشد و خورشید نافته که چرا
 خلیفه کت خلف خویش خواند و ادرا
 چنانکه قره عین تو شمس و الارا
 اگر چه شاه زیب سوی بوده زینش
 چو پتر یافتی از شیشه میان حسن لکوک
 شدی ز ظل خدا شسته مقابل اصل

ز شاخ سبز برون واد شعله ها رنگین
 زمازی بر دانه نام لاله و سیرین
 بیاں همی کند و عند لب و تحسین
 چکیده خون دل از چشم عاشقان خرب
 زمین صندل از جعد شان شمشکین
 بجای لاله میگویند فکته ماه معین
 که بنگ در رخ هر آفتاب سایه نشین
 ز رشک جوانان و سبیل خلد برین
 که من شدم مگر احوال دیده که کزین
 بسببم تا جو روین پناه در شین
 که نصرت و ظفرش هست در بیا و باین
 یقین ماند گشته ساختن تضا طین
 که زاده گشت ز سلطان طوق شمس این
 کشته بقوت خویش آفتاب ازین
 ز بهمت اگر گسلد رشته نشو و روین
 بختصرش نرسید من و رسید بکین
 نطافت و خلیفه است علیه البقیه
 کنون بختیم خلیفه همان شدی بقیه
 کنون شدی و سو چون شد خدا معین
 تبار کرد و سپهرت ستارگان و متین
 نگار کرد و کاک قنما بیج و سبین

چنان لباس جاکیر می تو دوخته چرخ
شرعیت ارچه خاکیر من شود گویم
ز چند کار که نزد تو ناخوش است بسخ
بیکی که تیغ بری بس چو زخم خواهی کرد
وگر که گنج کشائی مراد بندی کشت
وگر که مشت به بندی به تیغ و تیر و کمان
اگر چایس همه در پر دلاں نماند عیب
فلک بلرز و خود در دلش خرد از بیم
شکار تو شود پیش و گرگ بلکه برزم
به جو دحبه محیط به پیش تو بے آب
ز جو هرے که بیک طبع زهره می بخشی
ز بهر آنکه نماید یک لهورت عدل
چو مشتری نور بری تو خود را برست
سپهر گشتن خود را بشاه بند او گفت
چنان بلند که نسری ہی بر دم شد
چو زو چو شکر بدست عطار د از شمر
خسته بادت ملک تو و حیات ابد

که آفتاب بر سوزنت عرصه چین
که نیست نعل سمند تو بدین عین
که کردی آن بضرورت را اختیار کن
وگر که تیر پس آری که گشتش بکین
وگر که در صفت همیا گره زنی بجین
وگر که دست ز تیر تو بس رو د بکین
وگر که بگو که کد این هنر نکوتر ازین
چو تو بلند کنی تیغ به جسم بعین
هنر شیر چو پیش روی با شرت گزین
چو موج دریا بر جامه و آبگه بکین
هنر افر شود باز در تیر پروین
ز رانے روشننت آئینه است بکین
چنانکه بندد خود را پیاده با فرزین
پیاده را حدشه بند نیست چهره محبین
چو دیده بسته زبردست چو لایق شین
تپش گرفت ز گرمی و شد وین شیرین
خدا ت یار و زمانه میطیع و سخت قرین

قصیده

چو داد پیر من نور صبح عید جهاں را
جهاں چنین ز چرخ خوش شد جهاں نهان
رسید عید بجا و خزان و کرده نشین

صبا بغالبه پیبری گرفت دامن آفران
پیاد و گشت سوار و میل و ننگه خزان
دو ماهه راه معطر بهار مشک فشان

ز تشنگیست دلب خفک بپا جهان را
 زبان کشاد بجای نوید امن امان را
 ز خون دیده همه بستر پای خسته دشت را
 سلام کعبه رساند جناب صد جهان را
 به بین منیای حق آن صد آفتاب را
 که تا کنند از آن بالش این سرخ زان را
 دو سال چرخ که امسال گشت جمع قوافل را
 بر آمده زد و سوچوں دو نیزه فصاحت را
 چو پرده سوی فلک تکه کلاه ستان را
 که بهتیت جهان بانگ میکند جزان را
 گذشت ز آتش سوزان طبع جوهر جان را
 شد است لشکر جاوید قطع عمر و ان را

زار ز دس و قطره گلاب و شن مجید
 ملک نشسته کبوتر بگرد کعبه برید
 چو گشته آبله پاره روان کعبه ملا یک
 رسید سجده کنان با و قید که توفیق
 ز نور علم جهان اگر ندیده اسرار دل
 برو کشیده شب قدر طلسم سر خود را
 بر آنچه سعد شوم ذات است داد گوئی
 نموده مشتری در میان راح و غزل
 عمامه از سر جیس در ر بود و در محش
 ز چرخ هم زد و بر کس ستم بزمانت
 ز بهر آنکه نویسد یح ذات تو حشر و
 بعد ر شرع نشین جاد و آل کوه شکو

قصیده

کاندردم محبت اولاد مصطفی است
 ذره که بود چشمه خورشید آشناست
 آخو بهین که قرقره عین سول است
 مانند تاب مهر که بر سنگ کیمیا است
 رسته ز شیر فاطمه و خولین مرقضا است
 برگرفته جگر که از آن خون با صفات
 جزوی که زان گشت حدش هیچ تا کجا
 زان تن که ناز پرورد در گاه کبریا است

بر من هزار منت و بخشایش حدیست
 لاف از من از محبت ایشان بود چو
 هر یک نشان چو پاره از نور ز اوست
 اکسیر این دانه فرشته ز مهر نشان
 چوں سرسبدره بر گشته این سخن او
 من خون خویش بیک گشته این چنین
 احمد کتاب حمد شده خوانده جهان
 دانی چنان زین شرف باشد از مراد

زایشان کسکه راه نمائے هدایت
 وان کر غلط بلوث فند هم بدش مگوی
 رو نیم مایریش ره عاشقان نشان
 حاسد که هست گرم ول از دشمنی نشان
 بل تیغ و قحاکه بان شک بود ویرغ
 جالیش تر از کنگره آسمان کنند
 در جده نشان و در منجه حمل آمد است
 برگه و سه در منجه حکم اعتقاد
 با نور فخر نشان است چو خاکی محیب نور
 والا است کفش پاره شان ز فرساده
 خلقا نشان محسره که باد سعادت است
 قدر لباس کمتر شان که نشان سدا نکه
 تاریکی ضلال تبار یک و در غور است
 من موج شان چه گونه تو نم چو فضا
 پیدا است و زمین همه نور جد و یک
 آن نور شکر و نگر آن پنجم تا بناک
 تاج الحق آنکه گوهر والاے روشنش
 هست آن یفرق تاج که بر کوه مصطفی
 یعنی که یوسف حسنی کا فتاب و ماه
 یک قطب بر ترش بدست و در گریه
 آفاق زمین ظل لولے نجد است

والی است او که بر سر و بیاض و باست
 گوهر که در غلاب فند آن هم از قضات
 خود نگر و سبب است با آنکه پارساست
 کشف بر گیتخ برانده او دوست
 چون کفش باز گوهر سزاوار آن فضا
 بر لولے نشان که از ایل بجز ایتلا است
 آن سلسله است که در صبر عزت علامت
 اینجا اگر چه سلسله را جنبش از دست
 سیلانی ملک هر که مانند سیب است
 چون خلعت سیاه و نشان و امل عطا
 چون باد بیزر که از وحش است
 چشمش بسوی آسیم و در میر و با دست
 بر نون ماه سلح هزار نقطه سهاست
 بالانزست ز آنچه همه در حوت نشان است
 بنیانی شنائق نور شان که راست
 کش خاکپای سید سادات کونیا
 روشن تر از کواکب خشنده سیاست
 چون مصطفی که تاج سر حایه انبیاست
 ز آیات حسن سجده کما پیش آن بقا
 کوشش همان روشن اندر و قطب جاب
 بر سر میدان آید اوطنی او ذی است

والمشرف و المصطفى است و در خدا و رسول
 خوشبید را چه لمعه بجای که این چراغ
 عالم کتاب هر دو فنا گشت از این ص
 از طبیب خلق خاص که در نافه آهوست
 هست عظام خلق بنشود و او که آن
 سهل است حننه لبش را اندران ملک
 از شرم آنکه سید سادات بشود
 از نور او چراغ هدایت فروخته
 دست دعا ی او چو بر آید مراد خلق
 و آنجا که هست قدر بلندش سپهر سبز
 بالین که آن حکم قضا منصب است
 و عرش ارمغانی بایسته مجله است
 لای شمع دو مان بنی بر نور روشن است
 گفته شد در کتاب نبی یکد و بیت است
 من اهل علم بحث بهر بیت کرده ام
 بشه یقین است لیک نشو واقع یقین
 سو گند می خورم بخدا که ذات او
 سو گند می خورم بکلمات صانع او
 سو گند می خورم بهر آنکه بیای که حق
 سو گند می خورم بجه که هر چه او
 سو گند می خورم بکلام الهی که آن

او نسخه صحیح زوالش منقح است
 در مشهد بلند شهیدان کربلاست
 کاشا رخوی او همه مهر و همه فاست
 چون خنک گشته در جگر نافه خط است
 ز بخت من دخیل کان آفت است
 چو در بشکر حصه حیوان از گیت
 افلاک توبه کرده ز خاصیت جفاست
 شیطان که بر چراغ علمای ماضی است
 چندین هزار منزل ازین جانب صفاست
 و چشم جنتی چو یکج برگ گند است
 از نور شرع پنبه دران لاش قصا است
 عیب نیکه اندرونه قیاس نه منت است
 شعله که بهر سو خلق جان بنده است
 کوه در آن مطفوی شبه بخت است
 فتول شرع نیز بدین ماجر آگوست
 از بهر شبه جز چون مونس جرات است
 پاک و منزه از زن و فرزند و اقربا است
 که قطره آب بحر محیطی کند بخت است
 بر زادگان آدم نشان کرد و منت است
 شده زاده شرف نفرت بهر است
 در آن آستان اسرار و سر است

سوگند می خورم بهمه ناقدان عهده
 سوگند می خورم بهب آل احمد آل
 سوگند می خورم بمصلای پیر خورشید
 سوگند می خورم بانه که هر سیکه
 گر من بقصد تراوست هیچ حرف
 ورا از طریق سهو خطا رفت جرأتی
 زین لوث چو لثیم خدیم غرق چرخ
 گویند بهشت تیر کس که کشاد او
 تیر هوا نکند بم و ناگه بسوز رفت
 بهمت سپه کشید ز رستن بر استیت
 زین بهمت ار کشند مراد آنکه خون من
 سهل است آینه تیغ کشند منرا و لیک
 کوزه دزد که کن و بنیام را چه سان
 از تیغ بیم نیست که شاد او را مکرمانند
 بر خاک پاک اگر به زین نه خون من
 نارد و نجا از لکت پاشان ز جنس ما
 بادل غزا کنیم بود بر خلافت شان
 من شانده دم بزل فسیادن نه ام چنگ
 وین بر نعیم دشمن سادات بی نصیب
 آشتام این تلامذ طوفان فتنه را
 اول منتهاد است آرد و زهر (بر من گناه)

و آنکه مهاجرت و زانصار اقیاست
 زاده الاله هم این سال من عاست
 کما فکده مولی هویت نه بر هویت
 در پس روی بیشتر و شرع پیشو است
 کان موجب صراحت و اکبار و محبت
 جز بر خدای بر همه عالم خطا روست
 دریا نگر چکونه فرو رفتند در جیاست
 باز است پیشتر بود از رست آنچه راست
 گر چه خطاست عیب فرستند را دوست
 طوفان جها گرفت چنین که ناشناخت
 شرفی و روئے من بود و شتم عز است
 بیزاری خدا و نبی من که چه سر است
 انوار مهر شان تیره پرده خداست
 لیکن زبان اره و ش مردمان بگفت
 هم خاکپای شان که همه خاک خور است
 خاکشاک و جنس که باخته ویریم بود است
 که نقطه نقش غزا بر کفم غزا است
 آینه پیش دیگر و پس دیگر از زیارت
 در خطه نیز مرغ هتی بهر نو است
 لا از شهادت است که مانده از دماست
 کما (توبه از این من از عالم رست)

یادم ازین زمان که از حقو راناست
 فضل خدا چه حاکم این هر دو اجرات
 زین لغزشم چه غم و مر ابر تو منکاست
 جایی عصمت بے محل سینه عصاست
 کو ہے کہ با گمانی و غیش از صند
 یاسین بزرگاشتن از قلب است
 گر آب روشن گردش این بخت است

بیس عین حجتی که در استغفر الله است
 امید باشد آنکه چشم منور و دم
 ای مسند سیادت تو پشتیان دیں
 آنکس ز طینت بد خود لغزشی قناد
 صدقت صیت علم تو هم سنگ سنگ
 مدح که خسرو کند از تو ترا چو غفر
 با آبروے باش پاک صغیش

قصیدہ

ز بوی گل آفاق بر شک تر شد
 کہ زان یکدے عالمی جانوشد
 گرفت براں ریشتمه چرخ پر شد
 فلک بود پر خند و پر خند تر شد
 کہ عالم از ان بوسے زبرد تر شد
 خراش در آواز مرغی سحر شد
 دل جانان عاشق یکدگر شد
 فلک زانوے ابرکت را خیر شد
 چراغی کہ زان قرة العین خوش شد
 دل خصم و دیده و زبیر و خوش شد
 کرم شلی و رحمت گل لطف پر شد
 کراں ریشتمه شادانہ آن گشت شد
 زان بیدار و بیدار و بیدار شد

سحر کہ گل را صبا جلوه گر شد
 چنان صبح روشن دم عیون
 تو کوئی ز خورشید گیسوی شب
 برآمدی صبح چون زعفران
 نیسے رسید اندراں دم زبیری
 ز زخمہ کہ زو مطرب صبح گاهی
 خیالش بجان و دل من و زرد
 ہی سوختم ز آتشش دل کہ ناگہ
 شد از توے لک شمس حق و زوینک
 و روغنہ بدن است اینک کتیرش
 زہے شد رو نیک نامی و زو
 خمی عرق پاک و زو رسے گویند
 بہت نہ چوں آتش زانسان آید

ز انبوه نجم زحل بے پیر شد
گل و غنچہ را چلہ پروہ در شد
بزی ناقیامت سخن مختصر شد

فلک ہمت را ہی کر جلوه
چنان طیب خلقت کہ شد پڑہ پوشی
ز خسرو دعا اینست کاندہ زبکی

مرثیہ سلطان قطب الدین مبارک علمی

کر سواد و ہر نقش آہ عالم پاک شد
ماہ برج ملک و چون دل خنجر چاک شد
آئکہ خاقانی قباوشن سبہ فزاک شد
نا شکستہ آن ہمہ گلہا نگر غاشاک شد
بہر آن خورشید نورانی کہ ز برقاک شد
شیر نرداں کشتہ از دست سگے پیاک شد
روح سلطان قطب بن کنوک بر فلک شد
ہمدے ہمساز بہر عیسے مریم رسید
دید با باخوں بہم از چشم بیروں میرود
شہر را از چشمہا آبے دگر گوں میرود
بخیر زین یک خبر خیران و مجنوں میرود
بیقرار از جائے زین غم قطب گردوں میرود
این چند دوست کاندہ عالم دون میرود
ہر من جائے تنابہ کا یخیں جوں میرود
یا جوانان علی بیوند خوش دادہ اند
وان نشستن بر فراز تخت سلطانی سجا
چہتہ تابندہ جوں خورشید نورانی سجا

این چہ فتنہ بہت آنکہ بیدار نجم فلک شد
معجز احمد ز بہر چاک سینہ حبیب راہ
مرکب جوں گزندے رفت بیرون ہما
در بہار عمرش از صد یکے نشگفتہ بود
در زمیں خورشید بہر شب فاک بر سر کینہ
گر سگے جوں رحمت آن شیر اینانی آفتیم
نہالٹ روح اللہ و روح الامین خواہ شد کینہ
آن روان پاک ازینجا کاندہ عالم رسید
چہیت این یارب کہ از ہر دیو خون میزد
خلق را در سینہ اداعی دگر گوں میشد
ہر کہ در دار الخلافہ در شدہ از بہر خیر
ساکلہ آنکہ شاہ اعظم قطب نیافتہ بر شید
بر جہاں خورشید جوں تیغ زحل فضل آرد
خویش جوں دید آسمان خورشید پوشیدہ
آن نشید نو کہ در جنت سکونش دادہ نہ
کو مبارک شاہ اطمان آن جہا یافتہ جا
وان نگاہ بارہ اولن باہر اداں بر سر

<p>بر خصلت من که در ظلمات بحر من مانده اند ابرهای قطره افشان بهایر سی هوا تا پیش خورشید گردون نیست جز سوز همه هرور مانند باد خیره از قدر عسلو لے که در کجج لحد در چارگز گنجیده</p>	<p>آن بسان غیر عظم ز افشانی سحاست ابر کافتائید متاع بحر و بکافی سحاست بر سیر یثیناں نعل یزدانی سحاست لیک هر و ماه را آن نور پدینانی سحاست آن گنجیدن بعالم در جهانانی سحاست</p>
<p>تا نو سوسه روضه رضوان نما شازنته</p>	<p>می گنجید روضه در خود چوں تو آبکارفته</p>
<p>لے در دنیا کال رخ زیبا نخواهد ریختن آن حریر بخت و خاک درشت افتاده واک لے فلک چوں بیده خواهی که رویت بخینه ای زمین غالی خاکستر کنیت راه کرم پیش ازین سوست دربار تختی ننگام چو باس چشم سراں بوسه کنوں آن چمنها ریختند اندر زمین دار و جم انیک کنوں</p>	<p>وان جال جن روح افزا نخواهد ریختن یعنی آن نازک وجود آنجا نخواهد ریختن کاجنال رو جوان نزا نخواهد ریختن زانکه در زیر توں بالا نخواهد ریختن وین ما آن دست چوں با نخواهد ریختن کاشکے ریزه همه کان نخواهد ریختن قلب بین بچوں جم و دار نخواهد ریختن</p>
<p>گرفتن او خاک شد کز نور سستی و گرفت</p>	<p>خاک پس که صحبت این تن هر است گرفت</p>
<p>بود یک روز آنکه او با اوج ماه قمر کشید ماه من یوان شد خورشید را سایه گرفت چرخ چوں تازد کشت اندم که گیری شود هم او شبید دست و نمر دست و کنوں زنده دست شہ غیاث الدین دنیا ثانی تو مسلم هست حامی اسلام تعلق شاه کا خشم سالها نام من تمام امید و ارسایه دست شدند</p>	<p>مست یک روز آنکه سرور پرده غم کشید چوں بران خورشید شاهی سایه بخشید بر چنای فرقی مبارک خنجر که کشید شاه چوں کمین ز کافر نوبت کشید کو نیز تم تیغ کیس ثانی حیدر کشید چرخ ز دنیا را سماں زین گویند کشید بر سر شتران دکان رسو که چتر کشید</p>

سایه او باد برفرق الغ خاں تابید	بر سر قبا بن دیگر هم بریشان تابید
انتمیت فتح شهنزاده الغ خاں	
<p>ہزارشکر کہ ایزد کشادہ در فتح جہاں کشائے افغان عظم خاں سپہر کو کبہ شهنزادہ کہ در گردوں ہمی رود ز فلک بہر خدمت در او ز بہر غبط جہاں فتح شد مصوریت خدا نگار کرد و رختہ کشاد درین فتح چو ظل چتر سے ارجست فتح مانگیر</p>	<p>برو کہ فتح چناں میکند بجز فتح کہ کرد از گریخ خویش زیور فتح کو اکب فلک ز بہر اوست زیور فتح بسے سپاہ ملائکہ گریز بر فتح کہ جان پاک شد او درین مصو فتح بکیش از وزن غنبت دولس در فتح مگر کہ سایہ چتر من قدا بر سر فتح</p>
ہر اس فرغ کہ در قصر مانع ملکیت	ز خردین محمد چراغ ملکیت
<p>چو گشتہ رایت والاش سائبان ظفر بہ نزد طائف جالست باو مرکب او بر زم فاتح خواندہ جو تیغ ہندی او ظفر زد و لب تیغیش نثار جاہا کرد گل ظفر شگفا از سنان او ہر دو ملا یک ہم بہ مقام جایجا کردہ زدوستی بر شمشیر جان نمی گنجد</p>	<p>زمان در آمدہ در سایہ زمان ظفر کہ بہت یاد و زبان زانکہ بہت چنان ظفر نہیے گذارون حرف از ان زمان ظفر بہ پیش فتح چو شد فتح سپہاں ظفر کہ غنچہ ایست سانش ز بگلستان ظفر چو صیبت او فلک برد و استان ظفر میان نصرت و فیروزی میان ظفر</p>
اگر نہ غلطہ شمشیر آفتاب بود	کبیش ز فاختہ صبح قویاب بود
<p>نچہ ز عالم حق بازوئے نرا نصرت بدست تو چو جہا نرا بہ بندگی بفرست جہا نکر دوز نصرت ہگے کائنات</p>	<p>بیازے تو چو نقوید کردہ چا نصرت ہم آب تیغ نرا دادہ آتش نصرت زیوں چا گاہ تیار و شدن چا نصرت</p>

<p>چون غولش کند کفچه در دغا نصرت رسول یافته در جری از صبا نصرت بخانده ثبت بهر عدوت رانصرت بدیدن تو فرو آمد از سما نصرت</p>	<p>ز بهر خواہش فیروزی تو دست نیاز ز غم مرگبت سلام نصرت یافت چنان ومید سورہ نصرا صد از برای تو وضع چو ذکر خیر تو گرم گشت بر خورشید</p>
<p>الضما</p> <p>ز رے تو همه تعلیم کار دانی بخت نشسته بر سر گنجینه پنهانی بخت خوی چین تو شد آب زندگانی بخت و گرنه هیچ نیز در جہر یانی بخت رسید بهر مہم را نقد را بجانی بخت اگر رسند بجائے زہنی بخت بجا کپائے تو مصالح شد جوانی بخت</p>	<p>توئی کہ هست ز ذات تو کامرانی بخت وجود پاک تو شد جان روشن دولت کلید فتح جہانت بر یک انگشت تو هستی و نشستی بہر کردن خلق بہر کسے نرسد نقد بخت و زکرم ز مہمانی بخت تو میرسد جائے اگر بخت جواں خاکپائے تو رفتی</p>
<p>ہزار کو کلب مسعود را کہ آخت اند کشید و زند و لطف از انت ساخته اند</p>	
<p>عربستان کہ ز تو یافتہ بجم دولت کہ شد ز لشکر منصور تو علم دولت سوی وجود بدین شادی اعلم دولت کہ دیدہ بود وجودت بجام جم دولت طلوع کرد چو خورشید صبح دم دولت کہ زاد ایں سہ را ز یک شکم دولت</p>	<p>تراست بہترین از کینیا و جم دولت از اں بسایہ دولت بود پناہ ملوک شدین تا جہر سے از بود تو بد وید بہر شے کہ ہی شد گھاں بد سے کہ توئی زمانہ گشت پر از نور تا جہر نور جلال عز و سعادت برای خدمت</p>
<p>ملو قدر تو ہر دم بخبر وی تو یارو</p>	

قبول حضرت قدس ابن علی خیر باد

ایضا

<p>بگفت از سوی اُفق چو لاله از همد گشت از بخار نور بر میدان سبز آسمان فرخنده روی صبح را لعل سپید رسته تا رنگی شب رو خود بیند بخند بدین شود چو دانه ناری بود انجم ساختن آسمان از حلقه رنگارنگ کحل سپیدش وارفته لے مست حسن بادو کا مشب بفتق ناخبر بالای تخت آسمان خورشید چو طلوع شد شهرزاده کشورشاد دارا خرد بدین لب</p>	<p>شد چشمه روشن روان ز چشمه سار صبحدم چو بهر جولان گرم شد چاک و اوجیم چو صنعت نرانی شد صورت نگار صبحدم آئینه پیشین داشته آئینه دار صبحدم شد دانه را پرده فتن زریل نا صبحدم چون چشم عاشق خیره شد ز نظر صبحدم بستان ز ساقی جام سے لبیک صبحدم اعظم الخ خان گو یاد دست باز صبحدم کو چوں پناه دیش در دین فکر و درین</p>
--	--

گل آمده در بوستان با دست معتبر میرود
خلفه ز باغ از بوئی گل مست محو طر میرود

<p>چو سبز و آب روان دید تو را از چشم گل شاخ سبز تازه را قیمت نهادیم یاد صبا اگر غنچه را کشاد در دین گره زمینان اشاک در عزت که بهر خوری ای سرود و سرکن باد این بان کاند چمن گاه نظاره خوں پیکان ز دیده نظارگی</p>	<p>گو گری از یاد صبا در چشم صبح میرود بلبل رستی پس چو سان بالا آں میرود چو دید رنگس بهر چه چشم او در میرود عاشق بسوی بوستان دل سوی یار میرود یاد خوش سرفون افکنده در سر میرود واں تازمین بر فرش گل ز آب خوشتر میرود</p>
--	---

نام محمد یافته طفرے قدر و چاه را
دویم آں دانه از تو در کف دست

<p>یارک بزم خاست این چون جنت لمانه خان می خورده لیک دست گرم گشته چنان در مجلس شایان اگر بر سر عریضان طرب خان جام زرداده درو یا قوت و دم جام آموخته هر شاه رازین گوئی و دین کعب زان می خورده خان کز نو بدی عطا بنو عجیب می اگر بر عکس گردد آدمی ساخت چون دانش ز می از آسمان خضر تا وقت او دارند خوش از بهر موج مغتن</p>	<p>پایرده شیب فلک از رو جنت و اشدم عقل که دیر و این گرم بزم مست هم شیب در جام برکت آشنا با باده حمر اشدم کف لبالب بر سرش از لولو لا لانه جاوید باد او را و کین و راز و پیداشدم خود عکس ان فی مردم آن کو غرق و عیسا جای که در می عکس را سر زید پایا باشدم آبی که اسکنند زید احباب و امر اشدم عیسه وادریس خضر در مشورت یکباشدم</p>
<p>چون چتر او را دیده خورگفتن فلک تکلیف توئی در خویش چترش گشت گم گفت این منم یا این توئی</p>	
<p>نغمه زان بزم پس در بر گرفته ساز را فرمار دارد و رفتی لیکه اندر بزم جان جنگی کشاده با گامی بر جا دوی بسته جان آں یار بر لب است کرد چون خط محو کشش نامی نگر ز فسون دم آورد چو در سخن تو ال چو نغمه زنده داؤد جای جانها پیشداست این هر غزل میخوابش چو غزل خسرو بر آں کن معر خون خوش باز بر کن</p>	<p>چون بلبلان خوش نوا خنجر شده چو از را ناموس شایانراست آن فی انچه غزل را آواز نتوان بسته اول بسته نیار آواز را عقد محروم گرفت انگشت بر لب بازار را خوش چشم بندی میکند آن چمنانزار را خواهد زره پاره کند گر لبش نو این ساز را آتش زیادت میکند طبع سخن پرواز را وزیر جان دادن ملک انتظار آغاز را</p>
<p>اینش به سرعت دمی کن بالانه در گردن برو حبش نیار و کرد از علم خان یاد آورد</p>	

<p>تایید عالمگیر تو خورشید نصرت تاب شد آب شانت را سمان شد نیزه بالا ز برابر دادند دل را فردا کردند جان را زمینیت ابلیس را فتاد دل بگرخت بیگانه جهان پیکانت بس کجاست بر چون دل کجاست ذرات گرد لشکرت چون ریزه خشکاشان کوسه آهن پوش تو آمد بر از روی نشان چون بیهوده نوز شد تا کوئی لعل از دست بارید تیر لشکرت در خون تنها مامغل</p>	<p>خورشید هم شد تافته زان تیغ هم به آب شد هم چشمه خورشید غل میخ هم چو آب شد رایان عالم تیر تو چو در غزاه تاب شد از بیخ حرابیت چو تیغها نهارا آب شد زنده شده زود در جهان چو کرکشان تاب شد کشفت خورده در زان تا محشر از زو تاب شد از برق تیغ لعل برت زود سپاس شد گوئی زمین در قلب تو غرقه بخون تاب شد برگشت بخت آن سگان باوا از فتح آب شد</p>
<p>یک زخم موکوره ز صد تیر تو این آموخت بس باز بر صد رایگی کرده چو با هم دوخت</p>	
<p>دولت که چند پیر شاه را داری گهیا ساخته بر قطره خوی که ز دست افتاده در قهر غزا از کاهش افروخته خود خورشید گشته ماه تو هر سنگ یزده کاه و در زیر پای تو سنت چو می بخند در جهان زان خیال سالکان از چشمه خورشید لعلها خورده گوتیا غازی بزرگست این ترا که افوران او چین در بان تو یا کرده کم در جمع بر حائے سران رفته زانرا تو از ل آینه ایام از ابد گر صبح را بیت بر زمین وقتیکه و بیکه دید</p>	<p>بر نامه فتح و ظفر نام تو عنوان ساخته میخ بهر خویش ازان ستمشیر بران ساخته چون ماه نور ام کب لعل مرغان ساخته ما پیش اجرت بسته گوئی که از ازان ساخته سخت آسمان که میخ خوں چو نقشه و امان ساخته چندین ز بختشش یا قوت ز سر کال ساخته سنگ است از دولتت یا قوت و در جان ساخته از لبیکه سر بر دت بابای دیان ساخته کرده قضا کجا دران عمر الخ خاس ساخته در خاک از هر ذره خورشید رو به برود</p>

<p>هم شکلات چرخ را راسی بلندت حل کند مقدار مرموم سے بود در کلمات در خود ولهای مظلوم را کند روشن و اخصاص تو هر سو که صیت عدل تو غافل در آفاق بگند بهست آن زبان تیغ تو پیش چراغ ملک میخ اگر میزد درواز عکس تو کشته شود سایه بصرت روز و شب نورشید باید از گر چرخ کز بین هر دم لافد گراز پنهانیت صورتیاست گوید آن انبیر کن را فلک را</p>	<p>هم کاه کلی فلک فرمان تو مهمل کند جای که رای و دانش یزیدین اغفل کند زانکه مهر ما و را چون سر ز کحل کند نی تا بر وجود شستم نه آب صندل کند کوشیده این تیغ خرد و نغمه خود حل کند بر چرخ گردان چون زحل پچان زحل کند ز کس نه پرده کدگر بردت ما غفل کند بچون خیال کذب آن کاینه اول کند اگر آخر آید عمر تو بردار و اول کند</p>
<p>حسرو لبان مهر و ممتابنده میخاهد ترا مانند عیسی و خضر یا سینه میخاهد ترا</p>	
<p>باز دلی راز سر شد عزت و مقدارتو چون در آید به دین لوح شرف خورشیدوار شد محکا خلیفه شاد که خواندند خیر آن توان عیسی و خورشیدش توان گفتن که یس که عدلش نام آزار از دانه برفکند وانکه بے شناسین میزان میداد انبار تو هر که چون شاه ز رنجت که ماه از جو مهر</p>	<p>داد و دلتخانه را دولت همین آثار تو گشت این گلزار و دیرینه ز پر گلزار تو از زبان ذوالفقار من حیدر کار تو شهر دلی بیت معمور از جان حمار تو بعد از این پیرامن گلها نروید خار تو بر شدن شایس نیاد بر بهاها انبار تو از پس یکجا گرد آرد و یکجای دینار تو</p>
<p>چون بشادی جلوس راستن فرمود منظر عالمی صد رنگ گشت از دورنگی دست مهر</p>	
<p>قبایس هر یکه را چرخ گردان بر شد</p>	<p>چرخ گردان بے از چرخ گردان بر شد</p>

<p>ہم زجرت گشتہ ہیم از تعجب چرخ زن خلاق دیوانہ شد از دیدن ز کشتہ سایہ سایہ یا نہامی ملون لبس کہ بر رفتہ بلند ابر بردیانہ بند و قہ چندان کا بر شاہ مے تجلیل شریعت پیش آورد در دور عالمے آرسنہ در زیب (یور چون عروس</p>	<p>چرخ باز گیر لبان چرخ باز گیر شدہ نہو بان قہبا از پروہا سئے بر شدہ ابر ہائے چرخ را از خروجر ہتر شدہ کشتہ باوی زمین بر قہبا سئے در شدہ ساغر از محلول مے از شربت کوثر شدہ بہر یک لفظانہ شاہ سخا پرور شدہ</p>
<p>بس کہ گرما گرم مطرب برگشتہ آواز خوش یا بر آتش کوفت ز سرہ سوخت درو مساز خوش</p>	
<p>چوں برستم نالہ عشاق بیروں میں بد نیم کشتی جگ روو آبدارش جاہلیت بادور سر کردہ نای و گشتہ بر باد ارتشاط دفع چو خیر بستہ زالی یوستی بالاکچوب از خرویش رعد نہد گنبد گردوں صدا زان دامہ از کروں در کوٹ مانہ</p>	<p>عاشق از دیدہ بنای عشق از خون میدہ آب ناپید آورد آواز بیروں میں بد نای از دم دافن میں گامہ چوں میدہ گو نواہای جواں ہر یکے گر گوں میں بد وز خروش کوس سلطان نیک کنوں میں بد گو سنہار اہر یکے دستہ آموزوں میں بد</p>
<p>ابر کور از آسمان صد گونہ فتح الباشہ دید چوں یاریدن شاہ جہاں بے آتش</p>	
<p>شدہ بغیر خانہ دولت چو وزیں جاگرد زین زمانہ زمانہ نوگو کای آسمان حیف باشد ظل نگیر بر سر ظل خدے بخشش شایستہ چوں زر گوہر بہر خزا روح محفوظ است گوئی تختہ پیشانیستش</p>	<p>گوئی از زمین مرصع آتش پرویں جاگرد کاقاب اندر مہ نو بر ج آہن جلے کرد زین سبب لڑاں نفیشتن چتر زین جاگرد بر سرش درینہ تاج گوہر آگس جلے کرد بس کہ در مہ نوشتہ ایماد و لہجہ جاگرد</p>

<p>بخت شد پہلوی تخت شد بستور میقیم مردم دیدہ بند خورشید را کنوں شربت</p>	<p>پنچاں کا ندیر عوار شاہ فرزیں جاکے کرد شاہ عالم را چو در چشم جہاں میں جا کرد</p>
<p>پرتو آن ہر قطر لعل را چوں داد رنگ شاہ بکلیں گوگرد سرخ و نعل خالص گشت رنگ</p>	
<p>شاہ ز انگوٹہ بعالم خورجی را در کشاد او بدو تنہا نہ رفت زین طمع دوران حج تا زہ شد نگار ملک صد گل نقش شکفت از پئے نظارہ فرخ جمال بادشاہ ہم دو ان شد جامی در یک چشم کردہ قبا شد ز عقد آزاد گشت محسّر در حساب گشت چون حقہ ز یک در عطار و دغیر</p>	<p>کاسان آواز شادی بہر کشور در کشاد کو مگر ز انور و دہشت آسمان را در کشاد بر فراز تخت چوں پیشانی انور کشاد آسمان روز روشن چشم انجم بر کشاد ہم سحاب از پیش خوابان فلک چادر کشاد بس کہ عالم را شدہ خوار خودش اندر کشاد چون بیج شاہ خسرو حقہ گوہر کشاد</p>
<p>بادشاہ با بر سر یہ سلطنت جاوید پاشش در جہاں تابندہ و پایندہ چوں خورشید پاشش</p>	
<p>ایضاً</p>	
<p>انجم کہ بر سر عمل بر کشیدہ اند چوں عاجز نہ خلق جہاں با را آخران سوئے چو در جہاں قدر نیست پس چرا اے خاک بر سرش کہ بدل غرقی نہایت بنگہ کہ چند جیہ چوں آفتاب گویند کہ چہ درد ز انجم دگر کنی چوں در غبار نہ نہ شاید ز بہر چہ</p>	<p>از بہر خون ما ہمہ منجر کشیدہ اند بر عاجزاں ز بہر چہ لشکر کشیدہ اند بنوشتہ اند خط و قلم در کشیدہ اند زنان کہ زیر خاک زمین بر کشیدہ اند گرد غروب بر پرچہ انور کشیدہ اند در دم ہمین کہ دیدہ من بر کشیدہ اند این مارا پردہ عنبر کشیدہ اند</p>

<p>هر لحظه آسمان چه درم از فغان خویش پای زمین درم که بر آرم جوان خویش</p>	
<p>آکوشناخت گردش خورشید و ماه را از عین اعتبار به بنیام نعل حش لے سرفراز تیغ اجل و تفرار سید مردم همه نگوں شده جفدر ز خاک پهل رستن گناه ز خونهای مرگست من ماه را طالع نخواهم ز خاک از آنکه چون روز بخت خویش چنان کنم سیاه</p>	<p>رو بد بر لے خنق خود خوابگاه را زیر اقیاس نیت درازی راه را مر راست دار گر چه نهادی کلاه قامت از ان نگوست سپرد و ناه هم خوں دهم ز مردم دیده گیاه را گم کرده ام بجاک رخ سپهر ماه را گر من برون دهم ز جگر و د آه را</p>
<p>ستمم بر دسوزش از حد فرون بماند وز شمع مرده شعله بجایم درون ماند</p>	
<p>امروز میل خویش نسکله دگر شد است گفتم کفون ستاده مگر خوابش آمدت لے مردم دودیده بر خون من بکوی این درد من ز معدن جان که میرود و ندان تو چه خونست که ندانم که دردی آن خونست اینان که شش هشت هفت سال</p>	<p>شد بے خودی ز رفتن خونم از شکست ایم نه در کماں که بخواب شکر شد است کین خون کمیت و نه که زمین جگر شد است لعل گداخته که روانت از گهر شد است یک طشت رفته دیگر سر سبز شد است پرورده او رونه بخون جگر شده است</p>
<p>گر برده اند خون جگر از درون او آرنده تیغ و طشت و نیز زند خون او</p>	

عاجی بچہ گرم چہ آہنگ کردہ از فغان روی تافتہ بہر چہ پیروی ای لشکری مرو کہ بتو کم رسم از آنکہ آہنگ میکند بتورہ رہ عنیب سد زاں خواندن غزل کہ ز تو یادگار ماند گیرم کہ زنگ کردن و ندانست شد پیوس	واہنگ حبت از لہر تنگ کردہ ہنگام آتش است اگر جنگ کردہ کوچی نہ حید منزل فرسنگ کردہ کز زہرہ ہم بلند تر آہنگ کردہ سرایتی ز سوسن و فرسنگ کردہ وندان خویش را تو مرا نگ کردہ
---	--

تنبول مرگ داد ترا برگ زار چرخ
برگ ست مرگ او ہمہ کین ست ہمار چرخ

وردین نقش تو کہ نگداشت جائے تو آتش روم بخاند و بیروں روم از آنکہ ہستم چو ابرے زمین لے برا سمان خواہم کہ گویت رحم العذر بے خودی زاں خوں کہ از تورفت درآمد چشمہا لے خون من بیایہ پیو نہ گرم کن تا از پئے تو نازہ کن روضہ بہشت	گوئی توئی و دیدہ من زیر پایے تو بے رئے تو چگونہ توان بد جائے تو دریا فشان چشم تواند ہوائے تو بے خواست طالع کہ بر آید دعا تو غرقہ بخونست دیدہ ہر ششائے تو جائے کہ بارہ بارہ شربت از بر آ تو دولاب چرخ پر دزلال بقائے تو
---	--

تاریک شدہ جو بے رخ تو منزل نصیر
ز آب حیات خم نشو و جو سن دل نصیر

عزم بہشت کرد چہ سرور واران من چون نیست آن زبان کہ شمارا کنم وواع زین تن چو جاں بہا و شمارفت وقت تو چون خاک خواستہ تیرا گاہی ز خاک	کفت از زبان حال کہ ای بہستان من خود را وواع خود بکنید از زبان من یاد آورید از تن من ہم بجان من کہ کو بہر حال شوق استخوان من
--	--

تا یا آورید از خوان روان من بیار سنگ لے پدر مہربان من	دانم کہ چون بود دل تازہ کز نیہار آخر نہ من درین طرف از خون گرتیم
ای دوستان دچشم خود اتم کنید پاک چشم بر روان مرا ہم کنید پاک	
جز سو خلق نماند و گر چہ پارہ پدر باز از عمر رستم آوارہ پدر خون خوار گئے جان جگر خوارہ پدر کتن پاک خون زدیدہ رخسارہ پدر آخر تو ہم بیاد و نبطارہ پدر یوسف چو شد کہ نسبت بسیارہ پدر لے پارہ جگر جگر سے پارہ پدر	بے رویت لے چراغ دل پارہ پدر باز آئی جان رفتن من از جال خویش چون رفتن تو دیدہ پدر ہیں کنون نیز برگور تو جو گریہ کنم حین زوا کہن شہر سے مرا گریہ بظارہ آہست سیارہ باز دیدہ یعقوب شہر اں گر خندہ تو خوش نمکے زں کہ خوش بے
مہستی کلے بہشت چو طوبی است بندہ یاد دربار حضرت لب تو پر رخصندہ یاد	
منشوی در مدح سلطان غیاث الدین تغلق	
کہ با عیش و طرب پیے رود روز گئے با مہرہ با ماں کام گیرند ہمیں ہاست نشاط کامرانی بعثت خواندہ یارید نکستہ چند کہ با مردم ہمیشہ ہرجوہست نگہ چوں چند مارا یاد دارد	مبارک شہری باشد دل افروز گئے خوش خوش بعثرت جام گیر سرودہ زو بزم و کامرانی درین تختہ کہ حرفش نیست خربند نہد ہر آن ہمیشہ بزم خواست گل باغ کہ مارا ستاد دارد

مد و خورشید کو بر آسمان تافت
 نسیم باد کاں گرد جہاں رفت
 بد اں ماند کسے کا ندر جہاں ماند
 دراز افسانہ دارد و در زمانہ
 بخوابت میسر و عیرو دل افروز
 نہ بیدار میت این خوابی نہ فتنہ ست
 درین پیروزہ گوں باغ این گل چند
 کہ تلخ و شور گیتی می شناسیم
 منیر وید وین گلشن گیا ہے
 بینچہ دازیں گل یا سینے
 چہ بینی رقص طاؤس نہیں باغ
 گہر ہائے کہ دارد و چہ رخ مینا
 شناسد آنکہ دانش یافت چہ ہے
 کسے کو دل بقلبے کہ دخر سند
 رخ نقد ہے تو اں گفتن دریں رخ
 نگیتی از پے بر بہرہ خواست
 جو افرمے کہ بہرے یافت از دہر
 معشوقی بھی مانا کہ سر مست
 مسلم گشت بر شاہین شہ عہد
 زرافشان بر سر چرخ بنیاد
 مبارکہ شاہ را در کامرانی

نگہ کن تا بیا لاسے کیاں تافت
 یکے اندیشہ کن تا بر کیاں رفت
 کہ خوبے دید یا افانہ خواند
 کہ می چند ہم کس زراں فسانہ
 تو پنداری کہ بیداری شب روز
 کسے کا تیجا نشد بیا رختہ ست
 بہ تلخی می کند بر ما شکر خند
 و زراں شربت کہ میدانی ہر ایم
 کہ درے نیست بوے آہ شگلے
 کہ درے نیست رنگ نانی نینے
 کہ نے با کبک میساز و نہ بازغ
 ہمہ قلب آمد اندر چشم مینا
 کہ نقد ناشرہ فیروز پیشینے
 میگردش خود مندان خود مند
 کہ امروز از پے فردا شود خرچ
 کسے کش میخورد از بہر اولاست
 زہے محرومی از گرفت از و بہر
 رسید و کام عاشق را نش از دست
 بلند مال کو شیدن بسمہ جہد
 خلیفہ قطب و تیا جادواں باور
 فزوں باد از شمر دن زندگانی

دو چشمش از محمد شاه پُر نور
 مبارک باشد آن ایوان آن طاق
 در آن هم صعبان چندان در آیند
 خوشی در دل میسر گردد و آن را
 نه بند دل و برین گردنده دولاپ
 چو فرخ باشد آن فرخنده بنیاد
 خطایش صفر گشت و صفر قالی است
 طرب خانه است گر چه خانه تُوَر
 دو پیکرم نه با بانی یک خویش
 شده از پیچ پای کرسی ماه
 اسب خود سنجیده و حشت کشاد است
 ز خوشه نیز نتوان خورد نان
 ترا هم زود ندارد آن نشانه
 بشادی می کند از روز گاری
 بهر جش بست خورسندی گزیند
 لبها آنکه توبه تو نهانند
 درین گشت آن کس تخم طرب گشت
 چه خواهی درد و کون آزادی بند
 صلاح و صدق خوی نیک طاعت
 عملهای منین بادل فروزی

از آن نرسد و چشمش بدور
 که از پیشش مبارک کرد آفاق
 نظر در روی یکدیگر کشایند
 که بشناسد قریب آسمان را
 که بیدار آن عالم را در خواب
 که نتوان بود اندر رخسار و می شاد
 حل گر او کش فرخنده قالی است
 از و هم هست در عالم بسجور
 که او هم باد پیاری دوری است
 از و این نشد ماهی جسم گاه
 که داد صید زان سر خجسته است
 که زان باقی نشود در سینه جان
 که یا بد پیکر زد کس گران
 غم بهیوده خوردن نیت کال
 با خردن حبتن آزان می نه بیند
 بر رفتن بر سکنه بیگانه دادند
 که خود خورد از پنه بیگانه نگذاشت
 بدانش پیشه کون پیشه چند
 دفا و مهر بانی و قناعت
 بتوفیق خدایت باد روزی

مشتوی در تعریف تعلق آباد

زبسته قلعتش بپاسش سرفرازی
 غیاث دین و دنیا آن جهان دار
 مالک گیسو تغلق شاه والا
 چه فرمود این عمارت ساز کردن
 چنان بنیاد او در آب نشست
 چه بر رفت آبنجان بالا برآمد
 شد اندر گوشتش چرخ ازوراز
 بهر آراسنه چو شاه دهرش
 چه بیند کس بنور آن سنگ را
 ثابت بر جیش اندر سنگ و آرام
 شرف کرده زهر سنگین خورشید
 گرفته تیر کش در قوس خانه
 بجزرت چو زحل گرد سرش گشت
 جهان راحت آبادی ز بنیاد
 درون قلعه با سینه باین
 بصفت پایه لطف آب و گشت
 و مالش عمر بخش و زندگی زل
 بیرون قلعه حوضی هم چو دریا
 ز لب کاس این جان گشته آبش
 ز زیبائی برین حوض جهان گیسو
 میان قلعه قصر آسمان و ت

که دادش سر بلندی شاه نازی
 که عدلش دین و دنیا راست معار
 که از قصر خلافت گشت بالا
 دعا کرد آسمان آغاز کردن
 که شد در فقر باپی شست و شست
 کس از گرد کمر جو را بر آمد
 درازش چرخ راسته گونش باز
 ز گردل سنگ مهر آورده بهرش
 که هر سنگ است گونی پاره هر
 ثوابت را نهاده منقلب نام
 جهان را زو بهاری نو فو امید
 که بر چشم بد انداز و طعانه
 سرش گشت و روان گردش گشت
 که ششش نام کرده تغلق آباد
 بخوانده باز عین اختر باین
 بشیرتی همه لبیده سنگین
 ز لالش سبیل راحت افزا
 بهر بخشش در یاسه هیا
 شده همیشه کو فرخ طالش
 فرو آورده ایراز آسمان شیر
 که نور او سر نور افکند بدر

<p>همه دیوار سقش از زر تاب بهائے هر گهر کا نجاشدش درج تو گوئی گشت از ان عالی مطالع بچشم مصر دیده ز آسمانش بهر روز زن ز نور بخت تابی کرم را هر طرف دار المرادی در شاه جهان هر آفتابے بقصر چرخ تا از حکم جاوید بدان خورشید با این بقعه پر نور خداوند افضل و بخشش نو</p>	<p>مرصع از گهر با سبک جهان تاب جهانی را بود هم دخل و هم خرج هزاران کوکب مسعود طالع ز رو گوهر گر شد سنگ از افش بهر روز ز آسمان افق بانی ارام را هر تون ذات العادی جیش آسمان را داده تاسبے سیحار بود هم سایه خورشید بر انسان کر میجایت معمور تو بپذیر این دعا کے بندہ خسرو</p>
--	---

مثنوی

<p>صد شکر ز جان ما خدا را پر لوج جهان ز کلاک تقدیر کار همه را بکار دانی میرو بر زبان خود همه کس جز دے دگرے کجا تواند این مشرب اگر کسی نخوردی بسی بنده بکچنین دے سبیل چون وقت شدش سپهر نیلی مردن ز حیات کم ندانی گر مصلحتی در ان نبوده</p>	<p>کا و جان ده و جان ستانست مار یحیی و عیسی کرد تحسیر بر بسته برگ زندگی زنده که مانند اوست آن بس گو خطبه لایموت خواند اقتضای به بندگی نکردی ز لاف که زن خدایم از بهل بردش ز جهان بز خشم نیلی کان مصلحتیت آسمانی کے تقدیر پیا سبران بود</p>
--	---

احمد که خلاصه وجود است
 صانع فلک از چه پیرا دست
 جانی که برو هم افتد این تاب
 ختم رسل از جهان سبکپای
 کرده ره رحلت ابنیا پیش
 زان گونه سیح یافته دم
 الیاس و خضر که دیر مانده
 بلک از پے شان بقیمت این وقت
 شیطان که ز رحمت است نوید
 این هم ز قضا است بهره است
 ای پیوست که ای پے نیازی
 مگر بخشش خود بدشمن و دوست
 چون کار چنین است آدمی کیست
 مقصود ازین دم آنکه پیوست
 هر چه آید پیش از امید و از بیم
 ز اخلاص چو دانودم این راز
 مخدوم قدیم و سرور من
 خانزاده روزگار قیران
 مشغول و الا بقصر والا
 اول شرف بلوک بوده
 تاج بر سرانش معراج

سوبش مهر در سجود است
 این قسره فلک برو هم خست
 چون باز رهد کس از چنین محراب
 ادریس و سیح مانده بر جلی
 روح الله و روح را بقایش
 گو زنده و دیگر از دم
 فی ز آب حیات سیر مانده
 بس شمت غیب کا یخچین قوت
 او یاقوت نیز عمر جادید
 کین خواست بدو و هندی پیوست
 در ملک حقیقی و معجاری
 زانگونه دهد که خواهش است
 گو سترهد بهر دین و نیت
 بنده بره رضا بود پست
 پذیرد و سر نهد بتسلیم
 اکنون ز غرض گره کنم باز
 مانج من و انسر سر من
 گرفتار بچرخ کرد طیران
 مخصوص بقرب حق تعالی
 بس غالب سلوک سوده
 بر سر زکلاه صوفیان تاج

ترک که ملک داده
 ذاتش که بصوف گشته موصوف
 زبان صاف قلم چو پر کشیده
 ز آئین صفا که در نهانش
 بی آئینه خیالی و تدویر
 آئینه جانش باد پر نور
 ای از قدرت ولایت آباد
 خسرو که بر استانت خاک
 میداده عرقه بادل ریش
 بس برورق این غرض که دارد
 کان واقعه گام از سپهرت
 بانان کی چنان درین درو
 آسپه که جسراحت دلت داد
 ریخ که گرفت دامنست را
 روی فلک که بود بد روز
 چشم بد اختران بد بین
 یکچند بموج گاه عالم
 سبلیت رسید از آسمان بر
 یعنی اجل از کمین بر آمد
 فرزند عزیز مادرت رفت
 بر تو فلک اول آن جفا کرد

در ترک کلاه سر نهاده
 آماوه قلم شده دران صوف
 خط بر همه کون در کشیده
 آئینه صاف گشته جانمش
 بلکه آئینه برون از تصویر
 آئینه صورت از دلش نور
 چون اهل ولایت از بلا شاد
 در عاقله تو سینه چاکست
 صد خدمت و بندگی ز حدیش
 از خون و دود دیده می نگارد
 پس جان که خراب شد ز مهرت
 جان تو چگونه طاقست آورد
 در چشم بد که این اثر نادر
 فریاد که سوخت خرمیت را
 باد اسپه را از دست این سوز
 کور از بد چشم شان نمود این
 در و صدف تو بود یا نسیم
 هم از تو صدف بود هم در
 دور از تو بمنزلت در آمد
 تاج از سر و گوهر از سرت رفت
 کت از همه همدران جدا کرد

و آنگاه شد اختر ترش پهر
 تا از غمت میان خون رفت
 نام تو بماند بر زبانش
 او در سگ پرده شد دور
 بین تا چو غبار پیکر آن خوات
 آن پرده چو خواست از میان
 صرصر که رسید بر چرخ غمت
 این بس نه فلک غمی دیگر زاد
 شد لعل درین محیط بر سیخ
 فرزند ملک حسام را نیز
 یکدرد جدانیت نه بس بود
 با چنین درد دایه جانی
 زین کاهش جان کشید پانی
 باین غم داند به دعاوی
 مونس که و بهریت که است
 از دل بکه میکنی حکایت
 هم در بدر و شکست کیست
 تسکین نه که داری اندرین رو
 کس هست بگریه جبدائی
 چشمت همه روز غرق خونبای
 جانی به سزار غم گرفتار

بر مادر مهر بانیت بی مهر
 باد و تو از جهان برون رفت
 در آرزو و بتو رفت جاننش
 در پرده نور گشت مستور
 کان پرده رحمت از جهان خواست
 باد آمد و زنده بشمع خانه
 شد گشته چراغ ماند غمت
 کان داغ برادرت جگر داد
 زان گوهر تیغ گوهر تیغ
 زین خیمه برون زدند و دلیر
 چندین دگرت بران بیفزود
 چون باشد حال زندگانی
 گاه شدی ایچه بود نه فی
 چونی و چه سان و در چه کاری
 حالت چه و محرمت چه نام است
 و نه غم بکه می بری شکایت
 دسوز لبورش دلت کیست
 آبت که نمی نند برین درد
 گردل دهدت با شنائی
 دروے پیچیده در و در خواب
 با صبر و قناعت چون بود یار

آزاده و سله بعد جراحت
 رنجیده تنی خندان رنج
 طوفان غمی کت این طرف زاد
 تیرے که شکامی این طرف خورد
 نقبی که زد آسمان برین سو
 آنا که پیرده رخ هفتند
 مارا غم تست که چنین درد
 دانه که دله خراب داری
 سوزے که درونه ترا سوخت
 یک شعله که از دل تو برخواست
 شد چرخ میان درد و غم کم
 آتش بر زمین زد و سا هم
 شعله که شد از شهاب سرکش
 زاهد که دعای صبر میخواند
 این تلف بشه گیر دم زد
 اینجا هم از درون برد و دود
 دیگر ز پی تو دشمن ددوست
 شان هم نه پے سکون آن سونه
 در خانه بیت همه جوانان
 گویان بخت از درد سینه
 جاس که جبین خلق در خون

چون یاد کنی ز روح و رحمت
 از عیش کجا شود طرب سنج
 آنجا که خراب کرده بنیاد
 آنجا که خراش در بگر کرد
 زان سوی کشا و رخنه را روے
 در رحمت کرد گاه خفتند
 چون صبر کنی و چون توان کرد
 وز غم جگری کباب داری
 در سینه خلق آتش از روخت
 صد شعله ز هر دل دگر خواست
 زانگونه که محترق شد انجم
 من سوختم و شهاب با هم
 اندر من دیوایر زد آتش
 او نیز بسوزد داغ در ماند
 زو نیز زبانه علم زد
 گفتند سلامی آتش اندود
 کاتش زده اند مغز تا پوست
 و ز خواندن فاتحه شیف روزه
 اند درد دعای صبر خوانان
 انزل بقلوبنا سکینه
 درو تو فکر که چون بود چون

مہین ہمسہ چون دمت ز تقویت
 گرفتہ قدم براہ داری
 کارے کہ شیت خدا نیست
 دل نہ برضاد بارکش باش
 صابر شود رحمت ابد جوئے
 آنکو تدبیر رضا تسلیم
 وانا نکند شغب درین کار
 کارے کہ مہلت یکچند
 تا عمر بود تو ان بدان نیست
 روغن بچہ راغ چون نمائد
 کلین زتری بیخ اور بخت
 بے آب شود جو حوضہ پاک
 تابود زمانہ ہمچسین بود
 ز اول زبر اسے مردن آمد
 چون فتنہ سیم جلد زین جائے
 چون کار خداے نیست جز داد
 آنکو نہ خداے باشدش بیم
 شا کر بود و صبور باشد
 دریں نفسیر و مالہ خیر
 خوریل پہ گریغ کرد الی اللہ
 ای در ہمہ راز ہائے تقدیر

از نالہ طریق صیرت اوقیت
 داز خواجہ پسر کلاہ داری
 زان رنجہ شد ند نیک نیست
 باہر چہ خداے کرد خوش باش
 خشنود یے کردگار خود جوئے
 از خشم خداے باشدش نیم
 نادان کند و شود گرفتار
 رنجہ نشود دران خردمند
 چون عمر نمائد چون تو آن نیست
 ماند قدرے فردن نمائد
 برگ دگل او ہمہ فرد سخت
 نیلوفر تازہ چیت خاشاک
 جات ہمسہ در تہ زمین بود
 عمر اپنے جان سپردن آمد
 از بہر چراست نالہ دوائے
 از داد چہرا کنیم فریاد
 گردن نہد مگر تسلیم
 دزدانک و نقیر دور باشد
 از دل بسوئے خداے گریزد
 یایہ عجز یم مغفرت راہ
 عارف شدہ از نمایش پیر

<p>خمسرو که بود که گوید ت پند آن کن که صلاح باشد ازین هم بهر خود از خدا رضا جو ایست سخن ذکر تو دانی + توفیق خداست یا ورت باد</p>	<p>با آن دل زیرک خردمند هم خود تو صلاح خود بیندیش هم بهر گزشتگان عالم خشنودی حق طلب نهانی این پایه خداست یا ورت باد</p>
<p>مثنوی</p>	
<p>فرزانه سپاه دار عظم سرور شده بر سر بلندان روشن شده دانه تو بیت محمود هستی تو چراغ شمس در روز از شمس فلک فایغ دارد هم لاله بافتاب دادست والا بد تو میسر میران مسعود شده ز چرخ مسعود پاینده چو سعد آسمان باد از دیده دل را سلام است کشیده همه دیده با نگر جان کافرو تیرت زده بهشتیان بر خاطر سپارد به ننگار دینا چه جبال سوری تن آید بانامه عسکر کن بهر نند</p>	<p>مخدوم معظم و مکرم تاج سراسر بلندان اسه خانه شمس از تو پر نور شمس است چراغ عالم فرو شمسی که چو تو چراغ دارد با آنکه ز آفتاب زاده است ذات ملک الملوک ایران دانی که محمد است و محمود ذات تو سعادت جهان باد این بنده که خدایم است و انگاه بیوس آن کف پائے از سینه نمود شوق چندان زان بس عرضی که بنده دارد کان نامه که از تو بر من آمد دل بستد آن خط خداوند</p>

میخواست که از جفاکے پیران
 سودم جو پسینه نامہ تو
 این نامہ جو پرده پوش جان شد
 دل گفت که خط چو تازه شد رست
 جان گفت که خط خوشم نه مانه بلکن
 چون نامہ فرست مرا کم یاد
 آنک از پے شمع دار آتش
 این دوده اگر چه زبان چرخست
 شب را که نه نور شمع و ماهست
 القصة بعضی معانی
 شد سین سلام از بهر دل
 جان داشت در آن جراحتان بیم
 به گشت شکاف دل تمامی
 از بعد سلام راحت افزائی
 مضمون دیگر سلامتی بود
 آنرا که نه خدمت سلامت
 بین ذره چه سان بتاب باشد
 مشتاق تر از بهی که امت
 دیگر بصحیفه در رشم بود
 کاندر قلم آوری کما بیش
 کی این محل است و بندگی کے

پیر این کاغذین کند جان
 دل داد حروف خامه تو
 پیر این کاغذین همان شد
 پیر این کاغذ از پے حسیت
 بے دوست نه ام بسینه ساکن
 از خواندن نامہ کی شوم شاد
 از دیدن دود چون شود خوش
 بی روی چراغ سوز و دغست
 هست از شب قدر هم سیاست
 بود آنکه سلام مہربانی
 کردی دل من با آنکه بمل
 کاغذ ز شکاف دل بتلیم
 کز لام سلام یافت لامی
 کاندر دل و جان من شد شای
 کاغذ شرف قیامت بود
 یاد تو سلامت ش تا هست
 کس پرش از آفتاب باشد
 کو یافت سلامت از سلامت
 حرفی که خلاصه قلم بود
 بر ما خبر سلامتی خویش
 کین گستاخی کند پیا پی

ماه شب چهارده ازان دور
 و این آزادی که یافت تحریر
 ورنه چه محل نه پاره خاک
 و انعام که بدر جنس انعام
 سگ کاین نغم بغم بود
 از خط شریف و غلام راست
 در خواندن اگر چه شادی بخت
 شش جوی که شیر بی کران داشت
 گر شیرین داشت جوی شیری
 این نادره بین که خبر دیر
 این شیر خوش ار بکار بردی
 چون نسبه فتاد نقد شیرم
 زخمی بدل از نفسیر خوردم
 این آن شکست کان جوانمرد
 این شیر و شکر چه دید و من
 لیکن زبرای لاغ یاران
 لاغی شکرین گر از لب آرم
 این لاغ مرا بلطف بپذیر
 هست این شیری خلاصه تاب
 شیری که بشعله تاب یا بد
 فال حاصل ازین لطایف خوش

کاندز نه سهاش پاره نور
 فرمان تو ام شد آستین گیر
 گو قصه روان کند بر افلاک
 خاص از پی بنده بخشش عام
 گر همچو تو معنی کسرم بود
 بد خواسته تمام بچو است
 این طرفه که ناریده بگر سخت
 لطف سوی شیر خود روان داشت
 کاسوده ازان جوان پیری
 ناخورده جوان شده از چنان شیر
 خود تا ابد از خوشی نسردی
 بی شیر چه طفل می نمیرم
 آن دم که بنسبه شیر خوردم
 در خواب سبوی شیر می خورد
 آورد و فرد شیر بر من
 بازی کردم چو شیر خواران
 عیبم نکنی که شیر خوارم
 دین حرف سیه بشویم از شیر
 بی شیر که افتد اندر آب
 بے آب شود چو آب یا بد
 کاراستم این باطل و کیش

<p>یاد دم کردی بیادگار بے یاد تو پس است یادگارم یک یاد هزار یادگارست یاد دل سوی یاد من گماری یاد آوردن فرد ترا زرا یاد تو کند خدای ذوالمن</p>	<p>ز آنست که بعد دیر بار بے من یاد زیاد گار نارم زان دل که بیاد ماش کارست من بنده که ام که یاد آری لیکن کریمیت سرور آنرا ز آنکو نه که یاد کردی از من</p>	
	<p>خمس و کندت همین دعا یاد کنت دولت و عمر بر خزون باد</p>	<p>کلا</p>
<p>که بازی ساخت به چه کسخت نه بچ از آفتاب تاب گدخت کاین فرس در کشید و او درخت کین ز سر ماند او کلاه افراخت کافری را بمال و زربنواخت یفعل الله ما یشاء شناخت تبع بی ضرب مرد چون تو نهخت زین چو بنود چه کار آید ساخت</p>	<p>کار سازیت کردگار جهان نه هوایت آب را دروے نه عنان کسی بدست خود است در شیت زیان و سود ملکیت مومنی را بفقر و فاقه بسوخت شکر دگار کرد خویش آنکو ایکه عالم شدی و عارف نه دین چو بنود چه سود دارد علم</p>	
	<p>طاعت و زرق و خروا بگذارد که دعا بخندای نتوان باخت</p>	
<p>ز غار ناه نشوز اگر بنار شوم مکن پدید برویم که شرار شوم که شر مسار به پیش تو کسر دگار شوم</p>	<p>مهیمن ز چنان قول و فعل که من نباد بهر عمل که سزا ام بپرولی که نیم مگر که تا بچه حد شر مساریم بات</p>	

<p>اگر نه کفر بود تا امید می گزست دل مرا چون خجالت مرا امید نماند</p>	<p>بنا امید ی با اهل کفر یار شوم لفضل هم تو دلم ده کامید دار شوم</p>
<p>در شان رسول کریم صلی الله علیه وسلم</p>	
<p>محمد است چو دریای رحمت اندیش شمار احسن تقویم را بخت خاک مکونات از تقدیر جمله معلولند هموست شمع شبستان کن نور وجود آدم از آب خاک خن بستند شدند جان به تن روح قدس روح در آن زبانه بر ندیم بسو کفایت گور</p>	<p>پیش بجا رسد آتش بامت بسکین ویست حرف همین و آدم ایچو بستین صحیح ذات رسوست و علتش تکوین که مست دودی اذنان سپهر روشن که زان کوهن این طاق شد بلند متین که بختند دو میرند پیش آن یاسین نه زور دین دیم یا و شمع راه این</p>
<p>در تعریف حضرت خواجه نظام الدین اولیا محبوب الهی قدس سره</p>	
<p>میان شیخ نظام و شیوخ دیگر فرق همینست فرق که نایب چشم شیخ نظام و اگر مشایخ هر یک نیستی کسی که عاشق دید است ده گردش آرد در پنج فیت کسی اهل ترک عارف</p>	<p>ز سب تو اند اگر عقل ره ناس کتند گرش کسی بمثل عرض دوسر آکند هنر اوده را در چشم خانه جلت کتند حدیث دوتی از عالم خدای کتند که این مشایخ دره جوئی را سر آکند</p>
<p>ایضا</p>	
<p>نخستین منابع مشایخ محمد آن پیر بلی نشان محبت همان بود که شوق چو عشق محبت میرو و زیر سلطان بخشش حلوا پر کن عمارت ل</p>	<p>که بر محبت یزدان ستای فقر نهاده متاع و جاهد ده خالقه نیاید بکعبه روی چه آردی دل تو در بغداد بود عمارت شیرین یک بی بنیاد</p>

<p>وگر بخت ز آراست خانه باطن چرا محبت شیرین هوس کنی خسرو چو دم ز عشق بر آردی کار دل نکستی</p>	<p>بهشت کرد عمارت دلیک بی شدداد چو کوه می توانی شکافت چون فرهاد به پیش اهل دل انصاف آن بیا بداد</p>
<p>چو شبه بخلق جهان خلعت ز ستاد ز آفتاب شعاعیت جیه سیکین چو از و امع این آفتاب بخت شدند اگر که تیرگی بخت مسلم شعرا مگر خجسته صبا بی ز گلستان کرم فتد بر اهل بتا شیر پرتو زان مهر بان بدادن خلعت بملک تاد و هر</p>	<p>بهار خرمی آند در زمانه یافت ظهور ز تیر زمین آکتون و اطللس و سیف و نهفته در زو ز رفعت عامه و مشهور چگونه بیش چنان لمعه گشت حایل نور وزد که پرده حرمان ز پیش گرد و دور که غیب بخت ایشان دران شود و زمانه راست بر گشتون سفین و شهر و</p>
<p>ای فلک چون با وج شاه اتم روست وی نسیم صبح بگذر دواهای بلند یک نظر میجو اتم اس دولت ز بیم حمت مدت شده هست سودی و بلند می زین همه بگذر ز بهانی اگر توانی از کرم</p>	<p>این عطار و آفتاب آسمان زیاده وز زمین تشنه ابر در فشان زیاده قره العین شه نشاه چهار زیاده این سراپای بخت بلند آسمان زیاده از دعا گوئی چون بهرام خان زیاده</p>
<p>کمال الحق آن صدر عالم تویی پدر حمید در تقنی باب علم چو موج بیانت بر آید بلند</p>	<p>که هست ز بر جیس چرخ از قضا تویی باب آن حمید مرتضی شود پر گهر آسمان را فضا</p>

<p>چو حق داد صحت مضمی مضمی که نقصان کنی در کمال قضا کمال قضا را می گریزنا و عن کل اعدائکم اعرضا</p>	<p>اگر ت بود رنجی زمین الکمال فلک با قدر گفت نقصان کنیم قدر با ننگ برزد که کی حدتست بمان دیر کا سلام را رویت</p>
<p>ولم خجی عقل خسر و مند گم اندر کته مقدار ولیکن خرج هر دور یاد نسیان علم بسیار شیرج است این بویوسف همین میند خود نند چو با هم کور با خم خم نشسته پیش ستارت هزار آئینه زانو زده در منصب تارت که از هر قلم خویش برابر بسته در بارت دهنها باز ماندگاه بحث از لطف در بارت که هست آسان شکاف تار مو اندر شب تارت اگر ایشان افگند گر سایه خود بخت بیدارت که جز احسان غمی بار در ذات فرخ آمارت قضا گفت اینکه اکنون شمس حق روشن کند کارت خدا سئو کو ندارد دیار در هر جا گم یارت</p>	<p>ولم جسته نیز برج شرف یعنی که شمس الحق امین نقد خورشید کو کلبائی پروت تناسخ گردد و باشد بگوید کاروانی نیک شده چندین نو به پیش شتری طالع بصدق عظیم اهل علم هر صورت معنی نشاید کت گران آید گراینها می دانیان چنانکه ابر نیسانی صد هزار کشاید خنده چو جبین مینی بر کمان هم در ستان داری به صاحب کف آید رنگان پنج بیداری بلند آمار صد را ذات تست آن بر دریا چو صبح بخت من از مطلع امید شطالع حیاتت یاد بلی پایان جاه رفعت تابان</p>
<p>ولم گزشت خاص عام جهان را رعایتی کا نرا ندید غایت اندیشه عنایتی رائی نوکان از صورت نوست آیتی</p>	<p>ولم ای عمده ممالک وی سایه سریه والا بهای دین و دل آن کم تر است دافعی نه لوح غیب حکایت میکند</p>

<p>قدر تو چرخ را چو نه خویش دید و گفت کلک تو هست نایب شیر و شاه است هر حرف کا بد از قلم فرخت برون جو در جهان ز پر تو مای تو محو شد نه آنجا که هست بدل تو در باب کتیرا چا وید در حمایت فضل خدای باش</p>	<p>کانیک شمعنی که ندارد دهنسایتی اندر سواد ملک جهانگیر رایتی تیغی است آبدار ب ضبط ولایتی چون ظلمت ظلال بنور هدایتی مبذول دارد در حق خیر و عنایتی تا باشد از تو خلق جهان را احسایتی</p>
<p>عمده تخت خلافت تاج دولت خدای دلوه اندیت علم و فضل و حیدر خان چنانکه تظم و نشر گویا جان سوره اندیشه مرتبه چه بود این برتر که از قدر و شرف مقلد و بواب در خط الف سین میشود تیر خود در سنگ و از آهن از و سبکی کاغذی کردم توقع دادیم خلعت بهم عیب نظم کاغذت پوشیده غلغلت سما ایا پوشیده خواهی کسوت غم در آن</p>	<p>ای که صد لطف و معانی در تو پنهان کرده اند چون تعلیم نشان چیز نیست نقصان کرده اند و آن دقایق را حرم ناب جیوان کرده اند خط و ارایش طهرای سلطان کرده اند بس که در پیش تو نقش از دست لایز کرده اند بخش ندرت نم که کن بر چه میزان کرده اند آری آری مکران زمین گونه احسان کرده اند حیب پوشیدها خداوندان بدینا کن کرده اند کش نه دامن قیامت عطف دامن کرده اند</p>
<p>سر دران زمان تاج دولت چو نورشید گزیت و تاج بر پا خطایش بیک حرف پیش رساند دو مردم که سوی من آمدند سویش نه خود چار شد چون چشم برایش</p>	<p>که در فضل چون نام خود بر سر آمد چگونه طلوعی وی از خانه آمد بران حرف کش راستی در خور آمد بدو دیده دو مردم دیگر آمد دران دو در این دو مردم در آمد</p>

<p>ز تاج بسی درج پر گوهر آمد ز بس کان غزلها لطیف و تر آمد چو این خوانده شد آن همه باد آمد پیرسلک گوهر گر آن افسر آمد که زان تاج بر فرق من زیور آمد که بنیاد عمر تو تا محشر آمد</p>	<p>بزرگ اغزلها ت کا مد بسویم از ان خواندن آب بندر آمد و نام عطا رد که پیشم صفتها کردی دلم را که سر رشته عقل گم شد هناد دم لب بر خردا کنون شدم من بمان و قیامت کن اندر معانی</p>
<p>تابود در کیز مانت هم سکوت هم سلام گندم از ناد و چستان هم حلال هم حرام گو بجای هم جراحت باشد هم التیام خوش سلامی باشد آن هم خیر باد و هم سلام ناله الف ناله لام یعنی هم الف هم است لام باش سود بهر هم هم روشنائی هم ظلام آنجنان نامی که هم یک نام باشد هم دو نام کت بیکت حاصل آید هم سکوت هم حرام من بدیدم زان مجله هم صحاح هم سقام بین میان روز یکجا هم زوال هم دوام خلق را هم مایه هم بخشیده و هم هست دام در حق او هم توارش باشد هم اهتمام مرکبش را گویند هم بار دم شد هم لگام هست آن شمشیر بر نقش هم سپهر هم حسام</p>	<p>دل باش خاموش سخن گو بهج صرف خط بلوح گر حلال خلعت باید ز بهر خورد و خویش چون زبان پند گوئی نشر جراح باش گاه رفتن نزد درویشان سلامی میکنند راه رد کش لام الف شد پای همت دان که نقش براق سواد چشم و کحل شاگون متراده طشت بد هم خربوزه گو گوئیم شبن بر اسب تی و یا آسیای شور و دان دی محالی پیشم آوردند هم سطرش سقیم بر دوام اندر میان روزی باشد زوال عمری بخشند فلک لیکن چو بازش می خضم کش بر لب بدست خودی حکوانه غز که سوی بار دم کرده لگام اندر و غا مرد تنغ غمخیز چون رد کند از تنغ خویش</p>

<p> آنست گوی فی المثل هم ناودا هم صحن بام بین ملکین هم هر ی از حد برون هم چند گام تا بدلیش نفکنی هم بخته و هم هست خام یک تنه بین کش یک پی هم خود و هم قیام بین ترنج تازه را هم تن درستی هم جذام آهبار است هم ازادی و هم هست دام باشد آن ساعت دوش هم ملکین و هم شاه کام هم شده قندیل مسجد هم مجلس گشته جام طرفه باشد یک جسد هم نیم کار و هم تمام اگر ندیدی بین که آن هم خنجر است و هم نیام گو کیا هست آن بصورت هم عنان هم نام مرغ را این در هوا هم لامقام و هم مقام میکند ضرب آهنگش فریان بود هم احتلام آنکه دیدم نیم روزانه چشم خود در حد شام زیر حکم مطبخی هم توسن و هم هست رام کابل معنی را بمعنی هم نه بان هم هست گام </p>	<p> بام را چون رخنه شد کاکب ز ویر و فرو آتش خراس کور اگر دوشی پیش از حد است و اندکان بخته شد در گشت چون باش و خود هر درختی کایتنا دست و شسته بر زمین اگر یکجا صحت و علت ندیدی گی دام ماهی گیر کاب آزاد و بیرون روم عاشقی کور و س جانان بنگر و گاه و داع دیده باشی از طریق تجربه بشیند شیبی دیده ماه این تمامی سوی نوزان سوسیا خنجر می دیدم نهانی کرده در وی جای کار و مر که کور اعنان بگسته و گشته دراز گر مکان و لامکان خواهی که یکجا بنگری مردکی نخست ماده شسته بالای نریش نیم روز آن کویدار در شام بنو کس خطا سر که آتش بر آسان شد توسن بنگریش جامع الفوائد گروم نام این وضع جدید </p>
<p> هزار مدح مصنف بر آید از ده ستم مگر که چند حسودی شدند طعنه زخم هم از کمال حسد منکرند بر سخنم جعل بکنده دماغی که بوشناس ستم </p>	<p> چون متابعت خم معین کردم جهان گرفت و همه نصف پسندیدند کمال بحر را گرچه نیک میدانند ز بوسه باغ شده بلبلان همه مست </p>

انسان خویش نیارند و غم دگر که پیش فغان کنان که نهی پنج پنج کجاست من و گز بخت و سوا لی در آن ہی پیچیم همینست در اتیر و کاغذم سپر است یوشان کتاب کهن پیش خود سپر زند و در سپر گذر بدیر خصم خسته شود کسان بنهره که خسر و شد از تو نخبه	زبان کشند بلورینه شکر شکنم با عتراف چو انصاف داد بخت تنم بعیب سلف میخورند خون ز تنم چگونه خسته نگردد و بدین سپر بدنم ضرورتست که من تیر بر سپر ننگم چوبی دواست حسد تیر از و چگونه کنم بجناک کس ندیدمان و قلبیه من عیانم
وله	وله
چو کار سخت بتدبیر سهل گیرے پیش خویش بخیر هوس خام کی بود چون تو	ز روی عقل حصول مراد را نسزے برنج عاج تراشی بدیگ خوب پزے
وله	وله
گر ترا باید که کارے بر مراد دل به دو نرم خو بر گرم خوشمنه کنی عاجز شود	کافر ماشو بر دوان شد خوبی زشت را کار دی که موم سازی کی بر دشت را
وله	وله
مدبری که حرام دارد ر قوت عنکبوتی که خور و دی گس است	کی کرا هست کند از آن دل و دے از گس خور و دنش کی آید تے
وله	وله
کسی کو دخل دارد خبیج هم هست کسے کش هست دخل نیست خرچی کسی کو راند دخلی و به خبیجی است و گرا ز دام جیش میکنند کس	سخنی و مقبل است از بخت مقبول بخیل و مدبر و شوم است و مخدول وی از اعمال عالم هست مغزول ز بی عقلی به مغزور گسیت مشغول

جو انمزد است که حاصل رساند و راز حاصل فقیری پاکباز است بیان بود و سچلت و انمود م	بیکسان شکر و معروف و مجهول فقیر او را شمس در یدل محصول بگوش دل شغوگر هست معقول
وله	وله
خسبش بکند پشتمده سهل جوی بود لت گشتان طلب درون شهرت باشد	کلیم برکت خود نه خیمه برگردون سگی که گشت خور و سنگ بایدش خورون
وله	وله
ای فرمان ده مغرور اقبال دوسه روزه ز بول غایط از فتن بمبرگر رسد فرمان بفرمان چنان چیز روی هر لحظه در بر و گر کار او فتد در بانی او ظلم زبردستی بعقل و تجربه بسیار دیدم کاندین عالم	مکار آن تخم بد نامی که باز آرد پشیمانی تراز بهره که نشتابی بمبرگر چه خاقانی بفرمان خدا هرگز بمسجد رفت نتوانی از ان خود جوی ندی و گنج خلق بتانی کسی که رافزد نترمال و زر مکتب مسلمانانی
وله	وله
خدمت کنید بندگی و حلم مفسدان ترس خدا ز عالم زرجوی و جاه جوی آنکس گفت شبلی و قسم بگاه زهر که نسبت زرق هر دم کار مردمان بافتد مال جمله مسلمان و مشند لیک	ز درار را تو اضع ایشان نیافتم و انصاف و عدل در ملک خان نیافتم از هر جیفه بزرگ سگبان نیافتم در کس که معامله ایمان نیافتم کس بگاه سیم مسلمان نیافتم
وله	وله
اگر چه کشته شود نفس نیز باید بر چه غم که دیرینه گشت مردن نفس	که از دسوس شیطان رود بگری صواب چه جای نقب کفن دزد را بگور خراب
وله	وله

ایکے کار تو طاعت و تقویست دین بر لوور یا مکن ضایع	از پے تقدیر ذوق کیسہ مدور زیر و یک شکنجہ عود مسور
وله	
درو یا قوت و لعل و نقرہ و زر بین کہ تا چند گز گشت و گذشت کہ نہ مردی فلان کجا بہمان این تصور کہ این از ان نیست	لعب طفلان بہت فریش مرد کہ نہ کس بر دنی کسے آرد یافتی این سپید احمد زرد بنود ہوشمند را در خورد
وله	
بی میاںچی راست ناید کار ہا دوستی گیر دو دشمن یکدگر در رود اتش میان آب اگر	داندانکو عاقبت ایضاً بابطہ باشد از کار سازی لطم در میان باشد سفالی و اطم
وله	
گر ترا دوستدار شد رندی لیک تا جور دیگر ہے بردا و بزد سیر گرچہ بوی دہن	جو رہندان دیگر از تو سترد حالی از جور این بیاید مرد بوی سیر از دہن کہ آرد برد
وله	
ہر کہ مال و منالی بہت دانکہ او غفلت بہت بی توشہ بدیدہ از ان بود کسوت خوب	عیش او خوشتر است از عامہ نان بود خواہش زینہ گامہ خار کشش بکل کند در جامہ
وله	
بہائل گر درم ندہی غزننگ	ترا گر در طریقی لطف سیمیت

بدر دیشی که بدگوید درم ده	به نیکو گفت چیز به هر حیرت
وله	وله
به پیشه خو یکد از رویت ابرو آنت کس تو اند کو آب خود نگه دارد زمین کز برود آب پاره پاره شود	که آبرودرد از پیش خوا به پشانی که اوز خاک در میر و شه شود دانی به سخت جانت بسر کوزید به بی آبی
وله	وله
آوسی در قابلیت عالمست هر که قایل مایه حاصل نکرد وز براس علم رنجی بر دست روشنائی هست در آتش دلیک منت استاد باید برد نیز هست بینائی درون دیدلیک گر نباشد آب از باران و جوی جا بلان را خسر و آگوا که نیست چون در آب و گل فکندی تخم علم	عمر اگر بگذارد اندر لهو و لالغ تیره دل ماند بسان پرتراغ تا معنی طوطی گردد کلارغ یافت چون از سوزش هر دو داغ تا شود حاصل ز هر معنی فراغ از طفیل ماه و خورشید و چراغ دانه و میوه بنخشد باغ و درغ دل درون جیده عقل اندر دماغ بر خور از نه بوستان بهشت باغ
وله	وله
طریق راستی باید هر کار سلامت در کار اندشان بخویند	که زان تدبیر مردم راست نماید که خط و مسطر کنند است نامد
وله	وله
بسجش خوش کردی ای عروضی چون خوشگو مزن طعمه معونم چون تهنیت و شمع	چو معنی نیست از وزن بی معنی چه بچی نسجد کس تر اندوی تهنی جز عقل شش و بچی

عروفت بی نصیب آن معنوی کالیل صبر مرا چون بحر مودت است هم در دهرم معنی مرا بیزان دعاها میکند چون زردی بنجم	سواد خنده زن بر بختین کافضل از بختی چه محتاج عروتم من تو بهوده چه می بختی تزلزلت ام میگوید که روی خاک می سنجی
وله	وله
بصرف کف کنای خوابه گر آب مانداری ز پر مغزیت لپسته آنچنان خاموش انگه بین	لکن چندان سخن کایدر لعل خورشید نغمی چرا لب بسته است از خنده می ترسم که می
وله	وله
عالمی دید سرخ در تکراره که اگر نیستش بدان عملی خمسر و که او حاصل کتاب شد	گشت در بخت هم عقوبت سنج بهر چه میشود عذاب حاصلی زان نباشد ش جز سرخ
وله	وله
کس که سبب هنر نیستش بی تنگی چو خود گرفت افعال بدی بی هنری سلاحی نکشد در درگاه دزدی	شود مقام طرار نفس عاقل او فتد بقتل توانی رسد بقاتل او که تیغ گردان در دست فعل طبل او
وله	وله
چنان پر دل شوای در ویش در ترک اگر برتابه تیزت نشاند چو ز زیر تو باشد تابیه سرد	که ز زردت بود آتش نشانی توانی شست تنوانی زمانی خوشی بشین میخور خام نانی
وله	وله
در آبدار خانه شاه زمانه وی یعنی سبک گلین سودان تمش	دیدم نشسته صنعت بر گره سفا گفتم که گل چگونه ز رشده و جمال

دل گفت گر کسی که آبخش بخورد	از زربند تر بود از خود بود سقال
وله	
هستند از اشهر ز آدمیان ز باغ که خوار به سنگام شکن بود العجب کون خزان که ز جیل	که که گاو تبارک گیرند بهتر از طوطی و شارک گیرند بانگ خرفال مبارک گیرند
وله	
رندی و جنگ مشت باطل کند خزان ناداشتی به است دردی هزار بار	لیکن ز صید غیر نکه دار شست را باز در بند هر که برانند دست را
وله	
عوان گرچه توانگر بکنج قارو طبع نشاید در حال مفرد و سرنگ	سزد که مرد خردمند یاد آن بنزد که نیم خورده سگ پیچ آدمی نخورد
وله	
با خدا گر حدیث مسلسل گزاف گوی بادار چه دام مایی با فید روی آب	از هر صید خلق توان هرگز ان گرفت زان دام خود گوی که ماهی توان گرفت
وله	
نه از خسته می گم زورم گیرد زور بکس نشهد ننگش برود و گل بویید	هر کس آنند که دلش خواست بهما بسوزد گلش خانه بگلن برود آن بوی کند
وله	
گشت مکرم بر اے آن کارند از چه خاصه بد دولت الفجید آگس گلشن انگبین سازد	که خویه دم مردم و فرس بچسود عامه زو نیز قسم خود میرد آگس گلشن آید و بخورد

وله	<p>بدیگ مکرمان ده چنان بود برکت مثل چو نوزده چرخ است گرمی آن دیگ چراغ راست یکی شعله و نگرود کم که کم نگرود اگر چند هر کس بخورد بداند از کسی از چشم تجربت نگرود نزدیک چراغ اگر صد چراغ شعله برد</p>
وله	<p>نظمی که متعلق است چو بادام جوزدان شعر کشاده کشمش خرا و سیب گیم لیکن چو قوت و ناز خسی به سخن که آن گو ناشکسته مغز درون کم برون دهد کار ازانی بکار حلاوت فردن دهد بی خسته لذتی ز درد بی برون دهد</p>
وله	<p>جو ایند عوان و سفا هست و جفا چو شور باید کردن چه سود شیرینی زبون شد آنکه زباز از اجلم و لطف گشت بنات جای نمک کی نگه تواند داشت</p>
وله	<p>خسب که صحبت کند با کریم ولیکن کریم از چنان تنگ صحبت ز لطف وی البته دوستی گیرد نوید از برون دبی در پذیرد</p>
وله	<p>هر که انولیت کو لوتی ز خود بیرون دهد مرغ عیسی اگر مثل در مسجد عیسی دهد در نکو تر جای هر حال بیرون افکند اندران مقصود به بیخالی بیرون افکند</p>
وله	<p>یکی مستغرق نه ت خموش است طریق هر دو از روی تجارت یکی نماند یک پیام و نام نواهی است خروش و خوی و خاموشی نواهی است</p>
وله	

<p>اگر چه سهل بود خاص هر خدمه مندا با احتیاج در آن کار کرد خرسند است تو احتیاج نگر تا بسویشان چند است</p>	<p>براستی چه شود آدمی میانجی کار هر آنچه او کند از راه راستی همه کس کز تر از او سهلند در نظر لیکن</p>
وله	وله
<p>پس آن خون لطفه گردد در تن او در آید خون دیگر سپهر امن او بسی چنین که خون خورده در تن او که خواهد خورد و نفس روشن او که بیند پنج شخص جان کن او تنش هست از پله خور و دشمن او که خصم دوست فرزند و زن او ندارد پنج دست از دامن او بزاید خون او در گردن او</p>	<p>غذا در آدمی اول شود خون چون آن لطفه کند زیر رحم جای بس آنکه چون چنین گردد نباشد چون از آن شیر هم خورست در اصل پس از شیرست خود چون خورده نه به خور تا به کوه رسد باشد و گرفتست خون خورده آنست و گرفتست و گرفت ویش تا هست بر بینان هر که او خواهد ز مادر</p>
وله	وله
<p>چون شد سر قندی در فرزند او فزون غرقه کند اندک تواند چون شد بسیار بر سر جاس سازد</p>	<p>همه کس در فقری بزم خویشست چون از آبست و مردم باز چون لب بشوید آب اندک پای هر کس</p>
وله	وله
<p>بوصل قطع در شتی و صحبت اندوزند در آفتاب حوادث ز جهل میوزند نخست پاره کنند انگهی بهم دوزند</p>	<p>بهر لباس که کاری کنند دانا یان کسان که فضل نگرند بسا شبان عمل ندیده که همه جامه های مردم را</p>

وله	هر رنج و محنتی که بدیوان آید است کم رست کم ز رنج کم از چه ز جیلها آنکس که ساخت مقنعه را سایبان خوش
وله	ساعی سگ گزید که چون گره گ از سخن وقتی از دمان بند که غموشی آن دمان پسته است
وله	عوان چون نامحق اندیشد فرای چو سگ مرگ خرازد خواب بیند
وله	زاده پور زاده دختر چون بنی را بنیره از دست شبه در زاده پسر بیش است از پدر به چیت قطره آیه الغرض دختری به از پسر
وله	چیت آن پیکری شگرف بلند سوده بینی بخاک بی سجده آستین است گاو دم بیش
وله	باستون لیک بی ستون مانند کرده دندان سفید بالب خند دست او هم همان نرنگه پسند

<p> خواسته از دوسوی پر بلند که هر گام جز سپر ننگند که نه پولاد کوه و اندکند عمر با عمر مردش هم چند مدرش پای و ذات دو تندر ژنده اما با طالش پیوند هر دو هر عمل نه بهر گزند دنب دو اس با وی اندر بند که در آباد تخم میرا کند پیل بارش دهم تیر ز قند </p>	<p> عجب بین دو برگ نیلوفر صفدر حمله ساز این طرفه بر سر داتلب که کثرت است گر شود پیر هم و دندانت تنگ چشمی کشاده پیشانی قادر اماند پشه عاجز اثر دبا پیش و مار در دنبال برج که منقلب گوی ثابت مست شهوت و لیک خانه هر که در یابد اینچنین لغز می </p>
---	---

وله

<p> در درونش هزار خانه دگر لیک لنگر بزرگ نه بزر که چراغش بود غلاف اندر پرده آویخته است و بیخ بسر بخشش بزرگاد شلخ آور </p>	<p> چیت آن خانه با چهار ستون لنگرش در میان دروازه دارد این خانه دو چراغ عجیب بام او بارگاه و پرده به پیش هر که در یابد این لغز بدست </p>
---	--

وله

<p> که زبان آورست و پند دهن می توانیش هر دمی بمن تا خور و خون خود بود روشن از سرشتی گذار کرده بفن </p>	<p> چیت سر زنده و تنی مرده پیش صد گشتی و زنده کنی تا کند عمر خویش کم زنده است روز خود را کند شب پیوند </p>
---	---

همه از دم زینداو میرد شاخ گلزاریش گلی که دهم هر که در یابد اینچنین لغزی	سوزنی ندمه تر شود در تن نی بجیب او فتد نه درد آن شب چراغی شود بهر سکن
چیت آگین از دو جنس بیای گشته دو نیم باز پیوسته این ظلم آورد بگاه عمل غار تشنگاه مشک و گه کافور اوست موشی که دور می فلکند حک اشعار میکند بهینر این لغز هر که داند استره دار	جنس حیوانی است و کانی هم شکمش پاره و زبان بشکم پیر زو کودکی شود در دم گاه کافور و مشک هر دو بهم دم شالی ز گندم آدم حرف باریک سید هد بستم جانی ساند بفرق اهل قدم
چیت آن درج بی کلید ایم دو لیکن شانده اند از چیت راست اطلس لعل و خربهم دارد جای او در خزینه ایست که آن از دو دم نیست یکدمش در تن جمع گردد و شهر در یکجای	کش دم از بردن فرون بینی بد که در نقش گونه گون بینی کش بی سوزن از درون بینی که ردان گاه در سکون بینی زنده بی دم بهوست چون بینی در تن عین رو که نو ن بینی
آن شکم دار چیت بی برده پستی دارد و ندارد گوشت	کوست خالی و پر یک هنگام هم پر اندام و هم تنگ اندام

<p>مرده و استخوان برون رفته هر چه او خورد قی کند در حال قی او را همه خوردند که است هستش اشکم به پشت چسبیده بس که او هست خاص اهل نماند حملش اندر زمان و زادن نیز ز آب پخته شده نه از آتش بسته دستار گرد سربار یکس هر که دریا بدین نغز ریزم</p>	<p>سیکند کارهای خلق تمام زان قی پاک غسل خاصه و عام شور و شیرین و تلخ و تیز بدام گشته فربه همان دم از آشام صاحب اوست در رکوع و قیام آب بر پشت جفت او بدوام خورده و مهابسی چو مردم خام دوخته در زبان بسی نا کام آب خورش ز مشک خوش بجام</p>
<p>الایت ز بحا لقیلا یا فتی شفقة له خشنه کمثل حباره</p>	<p>وله فی جسمی قبح بعین الناطر بغسله بلال الشفاء بکر</p>
<p>رایت مدورافیه الالی کان مخدرات فی اجتماع وتحت خدرها عینا رقیقا حلاوته ترغیب کل طبع لیست کان هذا الرمزیری</p>	<p>وله منظمتہ کا سان الکواکب و خدر بیتن کمثل حاجب بتفریق پری مثل الکواکب جموشتہ بیشبی کل راغب انار ضمیرہ معطی الموابب</p>
<p>ز به سحر کا و جلا حیان پیچ لانشاط عد لا</p>	<p>وله سلمة قوة حنا حینا یسوت خفیه موتا حفرینا</p>

من الصراق فرار بمصر	ولیکن کان فی الذریب المینا
مخطط امر دار امینا	من مولده یحیی فی السوق
کاسان یلاصقان فیه	لکن اذا صح غیبه مفروق
اسمان من اسمہ فی الالغام	بالعجم سوی الجمال والنوق
فی لطنہ امہاتہ من	صنع الملک الحکیم مخلوق
بدر باہد تجلی	بالوسل کعاشق و مشکوق
ای ز تو کار سازی همه کس	همه کس را تو کار سازی بوس
ہست عرفان تو بعقل چنان	کوہ سجد کسی پیکس
از من اوراک تو بدان ماند	کا بلہی کرد باد را بہ نفس
در صفات کمال هستی تو	عقل مستست و ناطقہ اخرس
بیش یک حکمت شہرہ ہزار	روز طوفان باد پارہ خس
مردم از تو بزرگ معنی شد	نی بصورت بسان پیل و فرس
گر بیاد نفس زنتہ بصدق	آسمان بر پردہ زیاد نفس
عقل و عشقند شبان تو لیک	دزدیدار تر بسی ز عس
زیر پای کلیم پوشانت	پایمال است مفرش اطلس
کی رسم در تو من کہ دل بینم	سد آہن شد از ہوای ہوس
سوخته باد خستہ و شوقست	راست چون دیوی از شہایت
ای مونس سیہائی غناک	دی گم شدہ ورقم ہم وادراک

<p>دو کون چو نیم ذره خاک از رفتن این ره خطر ناک در حضرت تو رسیم ماناک ایراد بر آتش تو خاشاک نبود نادب که گویمت پاک یعنی حد کاراوست خاشاک آویزشش تو بره بغتراک</p>	<p>در کار تو از کمال حیرت بس مردم بو الفضول در لاف از عالم کن رویم بیرون کاشنا که کمال بی نیاز نیست پاک نیست چو وصف بندگانت خسرو که گرفت پائے پیران دانی که براق را نشاید</p>
وله	
<p>درو حی مصدق و مصدق قد جاءکم الرسول بالحق ذات تو خلاصه نه امر مطلق کستی که کبوتر است ابلق خط تو چو آنتی محقق از حمد خدا گشته مشتق مهر سر ناخن تو شد شق والشمس سپید و حمد بریق زبان شد سخنش چنین مذوق</p>	<p>ای از در حق رسول بر حق دی گفته بامت تو یزدان دین تو گزین بحکم محکم از کعبه ذات تو بریده در مصحف مجد و آیت صدق نامت که نحمد است در دین هر ماه ز ناخنت نشان داد واللیل سیاه پتر تو شاه از لغت تو ذوق یافت خسرو</p>
وله	
<p>افزاردین گلی ز چهره راغ به ایت بالای لوح تو ز بنشته حکایت جبل المتین زمام بکف کفایت</p>	<p>ای هر دو کون سایه نشین زیر ایت اول که خواسته قلم از جو سبار کون بهر مهابار گردن بینی سرکشان</p>

<p>و نوح نه بیند امت افروزی غنایت ز انسوی کا و فاده طلال غنایت نعل اندر آتش است ز عین غنایت کش داد دل غنایت پیش از نهایت</p>	<p>حکیم نیست شرح تو کا ند پناه آن بخ بند گشته چشمه خورشید روز جعفر بهر خلاص است تو آتش از گناه خشم و ازان فرون ز نهایت گناه کرد</p>
<p>از شهید قرآن شمرتی گفتار شکر بار او ناکشاده آن نامدگر این امتی از منتظر او که جوهر قرآنست بر گنجینه گفتار او تا محرم اسرار حق محرم اسرار او تا عین عظیمین شده نعل سم بهوار او گرچه دو عالم خواست بر بسته اندر بار او بیند نقاره الله عیان ز ائینه رضا او نه دایره پیدا شده از گردش پر کار او چون خلق را بنود اثر شده نیرش آثار او</p>	<p>والا محمد کا سمان روشن شد از انوار او مرغی که آورده نه حق منشور پاک غفرت جوهر شناس صدق کوتا راستی بیند همه چون شد ز نیر دره بودن در سر عزت او او بر شده بر لاسکان بهوار مانده در مکان پرواز کرده بر سگاش مانده یکو گران که چشم معنی بین بود از عکس از صورت پرین از لاله لاکش قفسا پر کار داده چون بکفت چه وصف تو را کند خشم و جفا کرد و نوح</p>
<p>مقرض تو بر تب لای شهادت محراب راست کرده برای عبادت هست او سگی که خفتن صبحش با او زو هر یکی رشت را به پراخ ز با او مانند صورتی که قیاسش با او هر شب طلال دار از ان بر زیادت</p>	<p>ای پسر پای خاک تو نور سعادست هستی تو آن نظام که نون خطاب تو دید آنکه طاعت او دیده ایش نبود تو شمع صبح و شعله شوق که از تو خاکست در عهد تو قوام جهان از وجودت هر یک مرید تو جوهر الیست در رکوع</p>

<p>آن مرومی که قُمرت عین سعادت خسرو که بی وصال چو حرف است</p>	<p>بتوان سعید گفت مرید ترا که است امید گز تو واصل گرد چو حرف بپر</p>
<p>وله</p> <p>باری درین خسرایه عمارت چرا کنند ایوان و بار که در آخر را بکنند زهد درست دانه که در آسیا کنند هست این کمان خطا که خدنگ خطا کنند با هم چرا کنند چو از هم جدا کنند از خاک اهل بنیش گر تویتا کنند فرداگر که منزل فتن کجا کنند کافلا کشان بفرست سیلی سزا کنند آن سرکشان که خاک کسان زیر پا کنند</p>	<p>وله</p> <p>آنانکه عقل را بعل پیشوا کنند بهر چرا بلند بر آرند ابلهان بهر که آید اندر و بسپار اینش بدان ناوک زمان چرا که هر سو کمین روند یار رب که انجم اهل وفار درین سرا چون خاک پزدم مردم دیده است و است این دم مبین ملوک که بیدار دوانند گردن که می کشند بزرگان بگردان خسرو حقیقت که کردند خاک پای</p>
<p>وله</p> <p>سازنده نیست هیچ امیر و گدائی را چون غلغل تپی نفس تنگنائی را بوعاریت شناس کف عطر سائے را آئینه بایستی است تن خود نمائے را آنجا جوی مردم والا گرائے را نبود عمل اوج پریدن همائے را مفوت چو نیست آدمی تیره رانے را کاین این عروس و سهند این سر آرا</p>	<p>وله</p> <p>دیدم بے زمانه مرو آرمائے را جز باد و دم ترنم این تنگنائی است چندین کن دماغ بکا فور و مشک دهر در خود بسین بگیر که از هر عکس کار قرب ملوک نیست مگردون سفاک را جائی که پائے بر سر شاهان نهد گس تاریکی زمانه چه روشن کند بعدق آنانکه گفته اند طلاق عروس کون</p>

<p>کشت سداب این فلک فتنه را بشکن بیک لک فلک دیر پائے را الا همان قدر که پستی خداست را</p>	<p>بی زدن بلبلو نباشد چو سناشد ای توسنی که بهمت عالی خطابت روزی که میرویشتر شمس و از غم</p>
<p>دارا سر آید درون زین سمر از بند تهر دو کون را لکد بر ققار بند آری بگاه کندن جان دست و پا حیل گر آن که دست بود در غار بند آن کو دکان که راه دل پار ساز بند شاید گز خاک سیاهش دوازده بند حقا که واجبست که بر روی باز بند بهر چه پای مور برین از و باز بند و نقش زمین فریگیه پر بلاز بند</p>	<p>آن ره روان که کام بسدق مفا مردان را همدان قدم صدق یافتند جان کدشت این زون دست و پا سحر و سونست از پی تخیل میر و شاه بسیار بهترند ز پیران زیر دست آن دل که در دمی کشد از بهر خاک زرد وقتی بر نرق گر مگدا خوردت دهم آنکه عقل شان نماند حرص با سزا خسرو خوش آنکسان که فروز نشی عشق</p>
<p>پر بر فراز انگر عرش آشیانه گیر یابی مگر خلاص ز دهر این بهانه گیر هر دو جهان بوزن و خشنای داد گیر زان جانب دو قوس دو گامی نشانه گیر گر قویت بهمت عنان زمانه گیر ز آنجا که راستست دروغ و فسانه گیر آن باوه را بر مزه این ترانه گیر</p>	<p>ای دل ازین خرابه وحشت کرانه گیر سستی بفقرو دانه بهانه گمنامیت سنگ گران خود نیز از وی بهمت آ از کیش پاک مهم سعادت نشان رخس زمانه تند و تو خواب قرار عمر گیتی فسانه وان و خیالی که اندر دست در عشق خون دل خور و از شوق ناله کن</p>

در میبکده در آبی دشراب مغانه گیر ناداشت کرد و هست شود شاخ و شاخ		از عشق این اگر بجمعه خونی بخوری خسرو که تنگ نام جهان بود که داری
سینه اهل صفار بغبار اندودن کنگره مشک نگرود و بنبار آلودن زین تن تیره که خواهد نه گل فرمودن میرسد وقت که هم هیچ نخوای بودن استیایه بی دانه چه باید سودن زانکه بر آتش سوزان نتوان آسودن هوش یاریست بستی سرچینفودن	وله	تا کی ای خاک زمین باد هوس بپودن نفس بدر چو طایای نفاق آلائی جان روشن بسوی عالم الفار فرست فتنه آن بود که خود هیچ نبوده زین بین دل و جان تو چو سنگیست که گزشت بپوش هست سوزنده ز سرخ بر و تکیه کن خسرو هستی و دنیا چو پی بی شش دا
همه خوانبهای دوستی شد دوست گاینها چو بر دلها گران گشت بر ده آن گراینها چو امانرا تره دل سپرد شد کو آن جوانها ز بس که مهر با نان رفقت سوز مهر با تنها زمانه نوکر دانه هر سر کو آن نشانیها که ما هم داشتیم اندازد خود کار اینها نوید ما تم و غم دان فوای میز با اینها پری رویان زیور کرده را در میهاینها که آب آرد بچشم آن سر مهادر سر مد اینها که خواهد رایگان رفتن بتاعی ز زر گاینها	وله	زمانه شکل دیگر گشت و رفت آن مهر تنها غریبه که در صحبت بکتر بوده اندازد جان چو شکست همه کافر گشت از سروی عالم اگر سوزیم در آتش ز کس بسوزی نبود نشان بهر مان جای نمی بینم تو پنداری خندانای گلران عیش بر تنگی عیش با چو امر و زانکه در شاد نیست فردایش در غم کنون چون گنج جهان زمین که دیدی ببین خاک سیه در استخوان بر مسوالت بنتد خوشدلی بفروش ده در حیات خود

وله	وله	
<p>پنج چیز نیکویش که پنج چیز نیکو بخنده لب ایشان که خنده نیکو که باقبای تو نه چرخ یک تیر نیکو که خوی نهشت بران صحبت عزیز نیکو بسبلی که محاسن کسست نیکو که است حاصل قادیان ملی پیش نیکو تمام ملک جهان ننگ آن گنیز نیکو</p>		<p>مبدل جهان کین جهان پیش نیکو اگر عاقل و داند بر زمانه بخت کلاه مرتبه خویش بر تنگ مکن دل ز زشت خوی هم صحتان و هر عذر کن بسین بباد بروی که نیست مردمی آزا چو حاصل از به خرجست هر چه چرخ نگر دو عروس مال کین نیست خست و آرد پند</p>
وله	وله	
<p>داند خرد که اگر بکج آرمیده اند خوش وقت شان که گوشه غلت گیرند جز عاشقان که دامن عصمت دریده اند آن کسان که سدره وطوبی خریدند کت پرده کزان میلندی بریده اند اصحاب بل بتن هم ازین مهره چیده اند که بهر غم عالم وحدت گزیده اند ناچار رفته اند ره انگه رسیده اند جان داده اند پاره خاکی خریدند سین دگان بگوشت چشیدند خلق آنچه گفته اند همان دانستند</p>		<p>اهل خرد که از همه عالم بریده اند دانشمندان که وقت جهان خوش ندیده اند محرم درون پرده مقصود نیستند بر تر جهان جازه همت که کاهلند در بیخه پر مرغ نر وید برون تر آید تن مهر بار یزد کم چشیدش کس جان نیز هست بار گران آن گروه نرفته ره روند بجای نمیرسد و جان کنان که در غم مست جانان دیده را سیاهی دیده بود درم چشم بگوی بد که درین گنبد از صدا</p>
وله	وله	

<p>پرسیدن دهر کرم تب دان خورشید بقدره و نب دان برجیس چون بهره بی ادب دان برجیفه کلان پر شغب دان سنگام کرم بواجب دان پیرایه گرچه غ شغب دان صد خنده و خیره زیر لب دان سه پرده درنده قصب دان پندیر و طبله را رطب دان</p>	<p>روزی که بعالم است شربان ز اشکال نهانه تو زهر کار راحت فوای بیاسخ بد لافیدن سفله باشد از مال ابنوسه که در امیران در فاقه بود سرخ تقوی براشک حریص عارفان نقیب افکن حرص فردین است از جسم و پند تلخ سود است</p>
<p>چند بجز لانگری تا فتن خنگ و بود نیم قنت بر زمین است نیم پیش تو مشعل نتوان فروخت ز آتش سوزان کوس وزن گرازه همت سیل سبک تر بود آب چه از سر گذشت چه لب یا چه نو شربت و جلد خوش است ز مزه که شکر سکه چو محمود راست ز چه زنده سیم چو گرچه روی صفای روی نماید بلو چشم فروزنده دل روشنی ماه و هو جنگ زبردست را چاره نکوتر ز دور ز آنکه نیز ز جوی حکمت یونان بغور</p>	<p>چون نتوان داشتن ریش بقا ز بود کوچ شده تو هنوز خفته بزه گوی شمع ازین جای بر شرب کوی ز آنکه مرد گرازه خلقه ستیج نبی برین است مرد چه در حرص ندر چه در اندک پیش حیش و طرب لک شش است تقوی ز بهار تلخ کشف نمودار غیب عالم چه گوید بخاص میش در ادصاف که روی اند نمود باهر از امیران و شنی صدق ز آنکه عبد چه سرخ را خنده نکوتر ز غشم خسره ازین گونه پند ز بهار تلخ گوی</p>

<p>دله</p> <p>خوش آنکه پیش روش شعلست از تیز بعشق کوش که چیزی شوی درین بازیگر و اگر صلاح فروشی بهایت نیم پیش نه رو بقبله دل سوی ابروان کنیز چه لذت آرد و در یک بی نگشیر چه جای دوختن حبیب چاک در تیر ترا که منصف یقین است و نقص با نیز که ناوک تو ز موم است و خنجر از ارنیز درت چه قفل کنی پر ز رخها و بلین ز لب جماعت دهند و نهند شطره و تیز که زنده ایدی گردی از چنین تجیز ز شرم پر کنی سر زبان مردی نیز چو خواب خویش نه بندی گوی چشم عزیز</p>	<p>دله</p> <p>ره زمانه هر بطلامت و بر چه نیز جهان و هر چه که در وی است ناچیز است هکون قیمت است از شوی خزان عشق همان عشق که باشی در ابروی خراب چه مزد و مایه دهد بحضور تو طاعت چه سود و پوشش تقوی پاره پرده صدق چه ادا و باصف المیس کی تواند کرد مدان که بر سپه آتش ظفر باشد بلب چه دوزخ می خوش غیبت بدان هزار بادیه اند غیبت آنکه زنده دلت که مرد زویل صلاح کنفش و اگر بلاغت است احتلام دیو بشیر چه خواب هر همه بندی بجاد و خیر</p>
<p>دله</p> <p>بخور و ن خون خود را شیر سازم بدین طفلی چه خور را شیر سازم رگ جان رشته تدبیر سازم نصیر آنکه با تقدیر سازم چه کوشم کین گمان را تیر سازم ز زهد آئینه سرویر سازم</p>	<p>دله</p> <p>بنتی هر روز بر دل میر سازم تنی میرم گرفتار جوانان دل جدا پاره نارم دو هر چند نه پای آنکه بگریم ز نقدیر چو نفیس که نخواهد گشت زارم ندارم چون چای صدق تا که</p>

<p>چو کافوری نخواهد گشت روزم بگویم این وجود آسینین را بس از بهوده گفتن محسوسه</p>	<p>ضرورت باشد چون قیر سازم در امید را ز بنجر سازم که قوت چون تو مرغ انجیر سازم</p>
<p>چون گیتی هر چه می آید روان خواهد گشت ناوک گردون که آید بر همه نظاره کن جزو کین گنبد رو یکتیر بین که گیش چرخ چون گریزم از جغای آسمان چون غایت غافلان گویند عمر است چون کوه گران آنکه میگوید که خواهم دید پایان جهان اگر جو انیم و اگر سپیم چون ما بگذریم کاروان دوستان بسیار گنبد شست میوز هر که هست آرزو در زیر زمینش خفته است مهرگانی و بهاری آیدت خوش باش آنکه خسرو استان متاعی در دکان روزگار</p>	<p>خرم نکس کنو نام از جهان خواهد گشت کز کیان بگذشته و نیز از کیان خواهد گشت کش کمی تیر است آنکه همگنان خواهد گشت سیل کز بام آید اندر ناودان خواهد گشت دای بر کوه که چون باد روان خواهد گشت هم تو خواهی دید گوناگه چه سان خواهد گشت بس که بولای پاپیر و جولان خواهد گشت بین که زین ره چند از بنیان کار و انجیر خود گرفت در بلندی ز آسمان خواهد گشت چند بعد از تو بهار و مهرگان خواهد گشت بی بهار تو ناگه رایگان خواهد گشت</p>
<p>بیدار شد لاکه جهان جای خواب نیست بسیار خور و خون چکر گو کیا فلک از خستگان خاک چه پرسی که خاک نیست چون پیچ و دست نیست فادار تر ز خاک چندین هزار مره که فرو رفت بر زمین</p>	<p>ایمن درین ترا بختن صواب نیست ز آنست سرخی فلک از آفتاب نیست زان خواهد که بیا بچکست را جو نیست معمور که خجسته چو گور خراب نیست تار کشش همان که در آفتاب نیست</p>

<p>بیدار بی کسی که در و مرده خواب نیست گر شیشه امید دلیل شراب نیست بر هو شیار به ز شراب و کباب نیست زیرا که مست کاره ترانه وی شراب نیست</p>	<p>چون جان پاک منتظر خواب مرد نیست طشت حیات خواستن از آسمان خطا چون ست را خیز بود از جفا نه دهر ساقی ز جام عشق چرخ سرور سان شراب</p>
<p>که چشم اعتبار بمعنی گداز نیست اهل شکم که در موس شام و چای مستند کا صاحب عیش تخم وفا نه نگاشتند رفقند و آشیانه خالی گداز گشتند گوی که بسو گاه و فاسدند از شستند سر با که سروران بفلاک بر فراز شستند نقش که خسروا که برانی نگاشتند</p>	<p>خلق بقا بعالم صورت گذار گشتند مردم گو که آهوی صحرای غفلت اند معمره نشا طیبیا بان در گشت مرغان که بوده اند به گلزار دوستی گشتند و دوستان بجفا داری از چنان آن سر بلند کرده بر زیر زمین به بین لاف وفا چگونه زند آدمی که او</p>
<p>حدیث و سر پرستیدنی نمی ارزو که نقشهای جهان دیدنی نخواه زو که جوهر است بی عیبه ارزو لباس رخساره که بخجیدنی نمی ارزو بجان تو که بخجیدنی نمی ارزو په سان کنند چه کو تپیدنی نمی ارزو چوبی وفا است همه چیدنی نمی ارزو که ماجر اینر دیدنی نمی ارزو</p>	<p>جهان بچشم چون دیدنی نمی ارزو از انست خواب اجل چشم بند خلق جهان کمن ز چرخ مدور کله که میدانی بگیر راحتی ار داری و اگر برو مخند شاد بزرهای و عفرانی رنگ چو فریست کسان بهر ششی مردار هزار گونه گلست اندرین چین لیکن چونیت همدی از چون ری زیر بردن</p>

وله			
	<p>حکیم در وی بنیاد کار پانهنداد چو کس مقیم نماند و رین خراب آباد بسا چراغ سلیمان که گشته گشت زیاده که خس بلند شد از باد لیک باز افتاد که روزگار بسی بهتر از تو دارد و باد خوش آنکس که ازین بندگی بود آزاد چو هر که هست بعالم برای مردان زاد هنر از رحمت یزدان پاک بروی باد بصیحت تو که کین زمانست خرم و شاد دروغ دال که پس مرده میگند فریاد مستاع عمر چو دادند بار خواهی داد</p>	<p>چو کارهای جهانست جمله بے بنیاد مشو مقیم در آبادی خراب جهان سبب که ملک فروز است شمع کوه شاه بهر نه باد چو خس گر بلندی داری بمثل سهل فراموش کن نهایت خویش چو هست بنده خلق آدمی ز هر طمع چنان بری که نبرد اگر توانی نیست کس که لغت خلقی شنیده باز لغت بس از تو باد گری شاد تر تواند شد کس که او نه بد بنال مرده خواهد یافت ازان خویش مدان خسر واکه عاریت</p>	
وله			
	<p>فوش آن نشاط تنم که بود بایاران بچشم من گل اگر بایستد درو باران جهان چگونہ توان دید بی وفاداران بحقه نلک از بهر این دل افکاران جهان که صورت خویش پیش بیداران که آهست داری کیسه بران و طاران طاب رہر در آخر کند عیدان بهر ره چشده توان کرد کار بیکاران</p>	<p>درین صحبت دیرینه فاداران چو از شگفتن نوزد عیش یاد کنم چو دوستان و نادار رخت بر بستند فراق کرده دل فگار در هم نه دلا بران که به تبسیر هم نمی ارزد غریز من بمنزل زمانه غمزه مشو بگیر جیل جیل بهر نقد و بهر که هست چو عمر میرود از حرصم آرز جان چکنی</p>	

<p>بهر و بهر چه بینی که بهر کین هر روز صلح نفس جو خشم و از دل خود زانکه</p>	<p>بچرخ تیز کند تیغ چون ستمگاران لطیب مرده نماند علان بیماران</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>چو کار جهان نیست جز یوفائی چو رفتن ضرورت است از دهر باری رهای چو رایگنی قصر و ایوان بلند افتابیت هر یک که بینی اگر آدمی غرقه گردد بدیدیا اگر چه بے درد ما هست لیکن چو دیدی که هستی بقای ندارد مرد پرستی علف سوی هر خس بجیب فلک خشم و دست در کن</p>	<p>درو با امید و فاشد پائی چه باشیم شاد از دوزخ و روائی بجائے که امید بنور رهای بگردان درون در رهای هوای اذان بکه با کس کند آشنائی جدا گانه در دلیست درو جدائی زیست چو لائے درین لایقائی مکن خدمت گا و چون روستائی بهر جا چو دوان چه دامن کشائی</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>چون حاصل اگر زان تو یکتا توان کرد نبید شکن طره و بیجان ترا بس آن تیز نگه کردن تو جانب عشاق در راز تو کز رشک بنو هم نتوان گفت دارم چو پیوس بر دهن دل پیش تو عشق چو توئی گر چه که سوزنده بلایت آندم که بگریم ز هجران تو با خویش بر خشم و بیچاره نماند و غم خویش</p>	<p>صد زاهدین بسته ز نار تو ان کرد گراشکنه ای شوق بخوار تو ان کرد میشی که ازان صد جگر افکار تو ان کرد جز خویش کرا محرم اسرار تو ان کرد دلها بتوان بردن و ابناء تو ان کرد کار نیست که جان بر سر آن کار تو ان کرد ماتم زده چند دران یا به تو ان کرد بر مود چه گر کوه گران بار تو ان کرد</p>

وله	<p>ای یلپیدن از دول هوش که می بوی خوردن غم ز دل بود چند بخلق غم می کبک لانی ز بهت هست و درون سینهها شاه بتانی بتان بنده تو بنده کم خسته ران تو ز دل چو پاوشد</p>	<p>وی جزابی از تو جان باده که بخوردی خوشه گر غرض امنیت از کسان ل که می بوی دانه دل بخوردی دور که می بری میهر غاشیه ده بفرق شان بنده که می بوی باری از ان دیگران برده که می بوی</p>
وله	<p>طلب فتنه چه طرفه است بدل و زخم گر شگافند به پیکان جگرین سبک است نام تو گفتم و آمد بلیم جان گرفت عجی نیست اگر میرم ازین غم لیکن طرب داشتم و عیشی تارفت دلم خسرو از شعله غم کشته بزودی</p>	<p>که منم گم شده و گم شده را می طلبم زان بتر فیت که از دست فرا ادم لب بجان آمد من نیز بریدم این که من زنده می مانم ازین غم عجم رفت و بناله دل آن همه عیش و طرب دور شود در بنا شد که بسوزی بهم</p>
وله	<p>تو شوخ مهر کجالب خندان کشاده آن دو کشاده که کنی خلق عذاب روی کشاده را چه بنی زلف بر زبر آب حیات میرود از لعل تو سخن تا که ز نیم پیش که از بهر جان ما از ان شد دست زخ دل جان طرب هست از برای کشتن با خط کشیدت</p>	<p>از دل بسا گره که بدندان کشاده با خود در می زرونده رضوان کشاده بر کش علم که ملک خراسان کشاده گوی زهاب چشمه میوان کشاده ستی و خون چکان و گریه کشاده ماناخی ز زلف پریشان کشاده منضمون نهان ندار که عنوان کشاده</p>

از تن ره گر بختن جان کشاده خسرو که هر شبی بوی افغان کشاده	رخنه که کرده بدیل ماند تیغ جبر فریاد رس که هست ز فریاد خود بیان
وله	وله
هست از میش خرابی درویش محشم را لغزید پای تقوی صد صاحب قدم را ای مست محسوب کس نیست آن کرم را ای گنج شادی آخر اندازد ایست غم را می سان بخون لبا آن زلف خم نجم را کز دل نصیب نبود در مانده شکم را چه آگهی ز کعبه پر زنده حرم را من اختیار کردم غلو تکه عدم را تسلیم کردم سر و بگذاشتم و کم را	نوشین لب لعلش نو کرده جام جم را من خاکپای هستی کاخ که ریخت جرعه گرد شراب عشقم از تیغ میزنی خمد گفتی غم بهم بخور من خود خورم ولیکن دلگیر میشود سو در بهای سویت صوفی که لقمه جوید مشو حدیث عشقش از حاجی بیابان پرسند ذوق زمزم هست از مراد جانان که خلق رویتا بم چون کشتی است نازش که هست بشوید
وله	وله
راه خلقی زد و دهمت ز سر ناز نهاد کله که بر سر و سرافراز نهاد در تراش چو برادر و قدم باز نهاد شمع من سورش پروانه چه آغان نهاد سر گروی آن چشم و غابا نهاد مغ بشتک قفس روی پروانه نهاد حسن خاصیت شیر سر انداز نهاد عشق ذوقی که درین نغمه ناساز نهاد	مست باز خرابی ز سر آغاز نهاد خلق دیوانه شد آن لحظه که از عنائی بسته شد صد دل در راه و بر آمد صد جان بهر طرف سوخته چند بجاک افتاد است ای بس استاد مقام که بعذر ابرون پرس ای کبک خزان که بسویت ز تنم ای عفا الله زپی کشتن مادر چمت ناشم نیست خوش اما ز دل سوخته پرس

<p>بوی که خسر و سخن بشنود از بهر تو شب زیر دیوار تو شد گوش بر آواز نهاد</p>	
<p>وله</p>	
<p>ز من آفتست و فتنه دل پر بلا و خوسم شده بقرار و مجنون ز تو عشق و آرزویم و گرت هیچ بیند بد و چشم تو که او هم بنهد بکف پیاله بکشد بسر سبزه هم رد و آب دیده مایه دلت که آب زویم بخوشیت مانده جانم همه کس گفتیم جگر می دوپاره دارم نظری بچار سویم دل تو اگر زنجیره من رخ نگو، هم بخراش غم کشتی ز شکنجهائی موهم</p>	<p>ز تو نعمتست و راحت لب شیرین و هم همه عشق و آرزوی غلظم که در لطافت که اگر دو چشم شوخت نگردد خضر نمید نفیقه بل فرشته چو تو گر عریف ناید تو که خون خلق خوردی چو غمت از آنکه هم چه بلاست بارک الله بخ تو کز آن تحیر بگرشتم که این سوگند می تو هر دیت کشتی بنا ز گوی که اجل همی بر دجان بعد از هر زبانت دی ارچه صد چشم و</p>
<p>وله</p>	
<p>صد عید نو در ابروی همچون طلال است آن آفتاب نیست خیال جمال است دین نیست کجندی و اگر هست خال است آن فرخی ز طلعت فرخنده فال است آن کاهلی ز غمزه آفت سگال است کین ترست بهر سبب بان بال است این پیش نه در خور غمزه طلال است او خود ندانند و آنکه تو بنی خیال است هم خون او خوریم پوی کان رفال است</p>	<p>ما بچم کافان غلام جمال است روشن که می نماید آینه سپهر در پیش ما بهامی جهانست کجده از عشق ما کس نرید و آنکه سینه دید آنکه روی ما که اگر میزید هنوز عاشق کشیم و سایه رحمت نیفکنیم عشاق پیش ما و بهمان میکشید لیک آن عاشقی که گشت گم بهر خیال ما خلک عجب که سخته شد از سوره مادر و</p>

ادرا همین بس است که او پایمال است		پایمال گشت در ره خسرو دیت
	وله	
بر شیر مردان تیر کن چشم شکار انداز خود بر چون منی صلیح کن بشناس قهر راز خود گر طاقت آری بازی از عاشق جانبا خود که خود بکیرت کم شود که کم آواز خود بسته چنین بگریم شبها در چشم باز خود چون کس نماند در دامن پیش که گویم راز خود بیهوده تهمت می نهی بر غنچه نماز خود		ما را چه جان باشد که تو برافشانی باز خود صد جانست زنج باز تو از هر جانی سوخته جان با ختم در کوی تو رنج شدی چه کم شود هر بارگاه در دلم خواهم بر آردم ناله بسته نیکو دوشی چشم بر آرزو خون جگر در دیست اندر جان من کش چو پی ما کند خود گشت خشم و خویش را فکند در دیش نظر
	وله	
می در خیال خویش بناسلم خورده ام بر خون گواهی میداد این می پنهان کرده ام مردم که در خواب لبش و ش آید خورده ام تا جان بها بخام رود آنگاه که پیکان خورده ام کره ولت دیدار و حسرت فرادان خورده ام تو جام عشرت خورده من نغم پیران خورده ام آزید بنالت گوی کردی دیگران خورده خورده ام بوسیده ام دی های او در ذوق منداغی خورده ام چندین همه غمهای تو از شادی آن خورده ام		ستم که امشب بجز مهابی پنهان خورده ام نی می خوردم خون خود چون بوسم از خون او تشنگی آن دو لب خواب جمل می آیدم این نیم گشت غمزه را بیرون میاریدم سوزم بر آتش لیکن این حق نعمت میکشد ای مست عیش و خوشدلی بر حال من طعن مکن بازار خاکیم گرفتار نیست دیگر غم من گر چه سگ گویت مرا از تنگ کمتر می گزد وقتی بخسب و گفته کن من بدست خود گفتم
	وله	
دی اندر خون من نزدیکه و دهانش میدارم		چشم پر غم و اندر دل برافش میدارم

<p>که بیرون ناید آنکه چشم در جانش میبارم همی گویم که هست آن دی زینش میبارم عجائب غیری که خویش هم بهانش میبارم که جانش گرفت از لب که اندر جانش میبارم که میگویم مشورتگر چه در بارش میبارم</p>	<p>خیال زلف او ز بزم میسانم بیای جان برایش کز پی سپستانان و گیزی جان رخ او بنیم و با خویشتن هم آن نیگویم اگر میرم منسوبیست بهر جان جز این حسرت بنام هر سوی متع دل کنم از عشق تو کاری</p>
<p>چگونه زهر دیده خونی نپاشم که زین پیشتری نیرزد قماشم که من هم سگان ترا خواجده شام بخ خود برویان دجوه معاشم مبندید لعل ریاضت که لاشم مراد یو گیرد چو در کعبه باشم سر خود سزد گوسفالی ترا شام چو هر سوی دشنام گویند فاشم بشنگ در میکرده ردو خاشم</p>	<p>ز عشقت در دل چوده جا خاشم بیک سیه ساقیا جمله زده ام بیک سنگ خود غرتی ده مرا سرگشتان بر ندارم که بس شد چو بید لفتد تعب که رندم به میخانه بس که دیوانه گشتم چو بر سر کله شده سفال شرابم خوشا وقت مستی و رسوای من زهی سرخی روی سحر که خوش خوش</p>
<p>مر آن از در که پای آن نماد است که این طاعت سرای آن نماد است که در سینه صفای آن نماد است خود جوی برای آن نماد است که هنگام دوائی آن نماد است</p>	<p>مگو صبرم که جای آن نماد است مبین در سجده ای زرقم ای بت بو سم پای بت و آن هم نیرزم دلم دارم که ماندست از پی خویش دلا بگذار جان بر هم درین درد</p>

<p>زمن بگذر که جای آن نماند است که خسرو را هوای آن نماند است</p>	<p>خوش ای پند گو چون من نمانم کسان در بلغم و من در گوشه غم</p>
وله	
<p>تماشا گاه دلهای زلف و خالت چو نیم طلعت فرخنده فالت که باشد آفتاب من و دالت مرا پای مبارک شد هالت بلا شد عشق پا نوس خیالت اگر سگی نیاید زین سفالت بگو خسرو که آخر چیست حالت</p>	<p>تماشا گاهها بنام شد هالت بغلطم بخیر چون قرعه قالت مدار این چشم من چو دلو پر آب اشارت کردی از ابرو بخونم نه جان از لب درون آید نه بیرون چه خوش می بخوری از خون نایم چو عالم شد پریشان بی تو آخر</p>
وله	
<p>نگویم گر چه از گفتن فزون رفت زنده دیده در جانم درون رفت که او آمد بدل جانم برون رفت رفت از پیش ازین خواهد کتون رفت همه شب تا برون از دیده خون رفت ز بهوشی نبید انم که چون رفت همه عمرم بتو مید و فسون رفت</p>	<p>بغا کردم برین جان زبون رفت هم اول روز کا هم پیش چشم رفت نه من مرده نه زنده نه آنکه هر بار خوش آغاز شد بچاره جانم رفت دل می گفت از و شب سر گذشت رفت همین دارم خبر کا نه سخنر گاه نشد از جادوی هم زمان خسرو رفت</p>
وله	
<p>که غمزه نادک زمان پیکانش در لب زده شیرین چو انبوه بگو آن سبزه که شکر دهنده</p>	<p>شبهای عاشق را لگی صبح طرب کمتر دهد شیرین نباتی خواست گرد آب کرفش</p>

<p>هر سوی مومن غاری شود زان غنچه بزرگتر بنود عجب گران زمین دل روییدند بر آتش کجا خیزد کسی گروم بجا کسترده من مرده دآن روح اللهم دم جان بدید گفتا که خسرو باش تا صبح قیامت دهد</p>	<p>هر بار که دیدم آن غمره خونریز تو از کج مهر با خاک شد با هم اندکوی تا سوخته نبود دلی در وی نگید و سوز من کس تشنه یک پاشخش او در سخن با دیگران گفته که ای خوشید من آفریدین سوتابشی</p>
<p>که در فنون نشینم که دروغا گریزم خلق از سموم وادی من از صبا گریزم پای خرد شکسته چون زین بلا گریزم همراه باد گروم سوی هوا گریزم من خود بلائی خوشم از خود کجا گریزم هر چند که خیالش شب جا بجا گریزم گوشت آن حریفی از وی بجا گریزم</p>	<p>چون ناورم که فارغ زان آتشا گریزم بوی کشنده او تا بهره صبا شد بشمشیر خون کشیده عشق و مرادین مردم بگویش ای غم کن ذره ذره ام تا هر جا نور که باشد بگریزد از بلائی گوی که در همه جا میش از منست حاضر خسرو مگو که در کش پا از طواف کولیش</p>
<p>که چراغی روشن که ما هستی داشتیم زانکه من هم روزی آخر افتاب داشتم آنکه وقتی با خیال دوست خوابی داشتم نام دل بود از چه پیرانی خرابی داشتم این که بر رویم ز چشم خویش آبی داشتم آن همه خوانها کاند کبابی داشتم گوی از فردوس اعظم فتح بابی داشتم</p>	<p>ای خوش آن شبها که من در دید خوابی داشتم از شب تاریک من بگریزای صبح امید بانها یاد آورم در خواب آن بهوشی چند داغ بیدی پیوسته باری پیش ازین روزگار آن نیز نتوانست دید و کرد خون محرم دیدم شبی در رویه بیدار گشتم آن چه دولت بود کاندیشی خنده مرغان</p>

گفتند ایام بدیت آنچه شایسته است زاریم بشنید یار و گفت میانی عیش	کای بهشتی روی دور از تو عدایی داشتم خسرم ز در دهر بان گر چه جوانی داشتم
وله	
و نه کش صبر باشد زان نیست کجا بم سوخت این خوانا بد نیست همه مضمون من شهری فرو خواند تو میسوزی دل و مگر تو ای چشم نصیحت از خرد جستم خرد گفت شب بد پیش جهان سوادش چنان نیست رخش دیدم بدل گفتم چه گویی چو تیرم زد کشید آلوده خون بسوزد خسرو و او لها چه بگو	کس که دل دهد جانان نیست گنه بردیده گریان من نیست که قهر صبر بر عنوان من نیست که شعله در جسد طوفان من نیست که جز یارانگان فرمان من نیست که زان اوست گوی زان من نیست که یعنی این بلای جان من نیست بجسته گفت کاین پیکان من نیست که گوش خلق بر افغان من نیست
وله	
باز این دلم خدنگ را نثار شد بیدار بخت ما که تو دیدی بجز آب رفت عقلی که در فراخی عیشم رفیق بود مرغی که از آسمان بقبض بود مهان این بس که صوفیان کلاهش گرانند صوفی که داغ می بنزد آب شسته نیزدی بجز خود رگ گانم گسته بود که کاهشی نه دشمن دگر طعنه زدوست	و آئین زهد ماروش عاشقانه شد و ان عیشهای خوش که شنیدی فسانه شد چون دیدنی دل من بر کرانه شد بند تقصص شکست سوی آشیانه شد بهر بتان سبکوش خار خانه شد شاید بدید و غرق شراب معانه شد تیغ رقیب بر سر آغم بهانه شد مسکین کس که بستم نهانه شد

خسرو زبس غبار حسد خاک میخورد	زنان خاک که لازم آن آستانه شد
وله	وله
خلق همه در شهر و مرا جایدگر سوک بینم چو برایش بدیم تاش بگیرم و ده کاخچه زمان بود که کردم و دشت در عشق عطا الله ملا و صلی چو ز گر کام رسد و رنه رسد و پسند است	هر کس بری و من تنها بدگر سوک دستم بدگر سوک و دو پای بدگر سوک اورفت بسو دگر ما بدگر سوک معشوقه و گر سوک و تمنا بدگر سوک خسرو زرد از رخ زیبا بدگر سوک
وله	وله
مرات آشتانی بایستان دلریا باشد اگر بر خانه تقدیر صداین غلط گویم سر آن چشم کردم بین یکی زنی سو جادیم بخوادم در کس در ادلی من زین خوشم زیر به بیداری ز بهرم به نهادید است این دید صبکه بوی آید تا زیم بچاره مسکین سوزن حق علا گویان من بهر تی در خون ز بهر شش بس که در خود کم شود اگا بهم بود گرفتاری من در گیسو خوبان کسی داند	محال است این که جانم با صدوری آشتان شد که پیش صد خطا و نقش خوبان خطا باشد پس از مردن هم کن کی نظر کان خون بها باشد ز جان خویش در شکم که پهلویت چرا باشد حقش بگذارم از یک شب ترا در زیر پا باشد که او را زندگی زین گونه بر باد هوا باشد نازای همچین آلوده یعنی کی روا باشد که هر شب ادا کجا و من کجا و دل کجا باشد که در دام بلا که همچو خسرو مبتلا باشد
وله	وله
هر روز کاغذاب بر آید نه بان نظاره رخ تو کنم و رنه بینمت از دوستی تو بسر کوک تو نماند	بیرون چرم ز گلب غم عاشقانه باری ز جاهد و نشان بخورم تا زیانه ناشسته ز آبیده من ز آستانه

<p>مردن که تو بوسه میکند و لیک سیدایم بگشت که هر روز ازین خفا خواهم مانند بوی که رسد خواب آخرم از نور عشق نور دلم کنج معرفت سوز درون خویش بردن مدام از ناله خسرو مرد باغ که از ناله تو دی</p>	<p>یابم اگر چو دیدن رویت پستانه باشم بکه خراب چو مست شبانه آغازه کن دلانه من فسانه گشت از خیال سیم بران درو خانه بیرون چه دزد هرته مویم زیانه سرغان ستورده ز گلزار دانه</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>از غمزه ناله کن شدی با چکا هستی کنم دل رفت جانم بیرون گفتمی که بی خوشی چون سریرم خویش را از تیغ بر خاکد رت من دیپلی صبح طرب دل عاشق شبها غم دی گفتم صید جان کنم گفتم چه دانی از عمل گفتم که خلق از دیدت جان میدهد باز می گویند خسرو میل کن بر دیگری زبان بی وفا</p>	<p>هر روز جانی بایدم تا بر دست منتر کنم گیرم که هر کس دل دهد جان از کجا حاصل کنم تا خوشه مهرت دمدنم وفا در گل کنم بد روز ما در زاده از حیل کی مقبل کنم گفتا که ترک کافرم هر سو شکاری دل کنم گفتا نمی باید کسی چند آنکه سان بسمل کنم جان ددلم بردی گرد بر دیگری نال کنم</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>شوخی من بری مست و خرامان بگشت خلق دریافت نه بویش که هم او میگردد دیدم آخر وی چو خورشید ز دم عطسه تا شب نه خوابه خود خاکه ریش می شستم دی همی گفتم که جامه بدر از دیده من نه سین خواستی از پی رویت نه بینش</p>	<p>حال چندین آل سوده ز سامان بگشت که دغمازی خود گرچه که پنهان بگشت نه دوا و نه شیشه خوش دختان بگشت کامد اندر سر من نا که دگر بیان بگشت گریه بر جیب که افتاده ز دامان بگشت دیر زی تو که کنون کار مرا زان بگشت</p>

<p>گر چه پیکان تو موبو در سپندان گشت چکنی مرهم دردی که ز دربان بگذشت که غمی در دلم افزود و پیشان بگذشت</p>	<p>آه نین جان مرا غمزه تو که در شکاف چند گولی که کنون پا تو سخن خواهم گفت خسرو از گفته پیشانیست که حال خود</p>
<p>شدم خراب ندا غم چیدانی آرد اژان مسافره دور مانعی آرد اجل چگونه کنم چون خدا نمی آرد چه فائده چه جواب دعا نمی آرد نمیدم ز زمین و صبا نمی آرد چنان شد است که خود را بجانمی آرد دلی چه چاره که بجز حیرانی آرد</p>	<p>صبانیم از ان آشنای آرد خوشیست با ده ولیکن چه بچون خبر بگشت کردن جانم به بحر مردان همی بر دلفک یاریم هزار دعا که شمه چکنی برین آخرین جانست بگشت کوی تو از بس بنده رفت از جا هنر از خوشدلی آرد همی فلک خسرو</p>
<p>کاندر غارم خوش بود آن ز کس عابدی او تا خویش را بسمل کنم آنجا که دیدم روی او قبول قلم میداد از حال چون بپندیدی تا کشته ماندم از اجل بر اعتمد خوی او کین نیست بوی باغ و گل من می آید بوی او یهوده سودای بزمی خسرو بجزت و خوشی او</p>	<p>خیزد چو از خواب آن پسر کس شایردی او شمشیر بر دستم امید است شب که بشوین خط سبز و خال و سیه لابد بباید مرد چون اگر آکیندش تا کشند و دم کا مان با هم کن ای باد کز سوسه آمدی قلبه مزین و کشتم کس از ان خود نشد آن بیوفایی نگلد</p>
<p>اندر را خوش خوش که نه آنز خانه گلشن کرده تو چنین نازک چه تارست این که یزین کرده</p>	<p>ایک چشم من ز روی خویش روشن کرده صد دل آویز است در هر تار پیراهن ترا</p>

<p>کن یک امروز نوازش مہمانی لایند را گشت طوفان بلای خان دمان چند را کین سیاحت سخت تیرید جوانی چند را باد یارب روز نیکو بدگمانی چند را آتش افروخت هنرم ساخت جان چند را سخت کن چون من این ناهربانی چند را وہ کہ آخر چند سوزم بی زبانی چند را ہر این پروردم آخر استخوانی چند را ندانکہ شد ہنگام یاسین ناتوانی چند را</p>	<p>جان ز خاموشی برآمد بی زبانی چند را دی کہ بیرون آمدی خو کردہ ہر قطرہ ز تو کی زنی تمشیر سہ باغزہ سلطان حسن من ز تو محروم خلقی در گمان این ہم خوش ایکہ وصل کس کجستی ازہ چہ ہر دم شوق چند طعن غافلانم یزمان بیرون خرام یک سنگ ز کوئی تو بی داغ ز آہ من ماند گر نگردد خاک در کویت چہ کار آید تنم صد چو خمسہ و میکند جان پشت چند</p>
<p>چند بسیہ خلق را داغ جفای خود کشم گر بدرون پیرہن رشتہ سجای خود کشم گزینی دوستی تو پیش بلائے خود کشم ہر نفسی چشم خود خاک سرائی خود کشم از خردہ سوزنی کنم خار نہ پای خود کشم چند میان مردمان سنگ گدای خود کشم تا سر خود قلم کنم خط بخطای خود کشم پیش برینے اگر صدق و صفای خود کشم بر تو چہ منت است چون ہونہ برای خود کشم</p>	<p>ہر سحرے بکو تو شعلہ دای خود کشم بس کہ مخفتم از غمت فرق نباشد شرم عشق تو شد بلای من کاش لبہ ہزار جان تا بسرا خوشی تن یک قیمت دیدہ ام شب کہ گشت کو تو خاری اگر با خلد مملکتیم دادہ آنکہ شبیم گفتہ رفت خطا کہ سر نشہ خاک و تریح کو دعوی زہد و بیت بداحہ کہ پیش پایند ہرصال میکشد خمسہ و خستہ درد و غم</p>
<p>کہ دل ما برابر بوی کسی شیراداشت</p>	<p>باد نوروز چہ دنبالہ جان ماداشت</p>

<p>چون تو انم بگل دلاله نانه ییاد داشت آسمان این چه بلا بود که بهر داشت که من سوخته را بر سر این سودا داشت چکنم چون تو انم دل خود بر عبادا داشت رفت او داد و دم در نه کی این بلا داشت</p>	<p>نردم باغ کران دیدم که او را دیدم از کجا گشت پدیدان مه خوبان یار عشق بنشست بجان غلنه دل با و خراب خلق گویند که جانت بکارست مسین دی که حسرت و پشیمانی که کرد ز نیست</p>
<p>پشت نکردم گریه لبها خندان از چه شد بادی ز تو نامد بمن خواهم بریشان از چه شد هم خود بگو کا خرم اصد رفنه در جان از چه شد با این خرد همچون من بی صبر و سانا از چه شد دورست باری شمع دل و انه بریان از چه شد آنک آشنا بود آنچنان بیگانه زینسان از چه شد ماشق شنای چنین بیچاره حیران از چه شد</p>	<p>بر نامد آه از دم زلفت پریشان از چه شد خواهم نه و بهر لبت میم پریشان از چه شد تیرم دی منگری گیرم که من ندیم بر دل گرفته عالم نه تو آفت از یک دیدنت روشن شد اندر شهره زین درش نهان بی من نبود پیش ازین اکنون بیستی از داغ حسرت و در جگر خلقی کجا باید خبر</p>
<p>شیشه با خار و ندر آتشی میکند هست نابالغ ضرورت پارسائی میکند کیست این گفتند مسکینی گدائی میکند در حساب خویش حسنش را روا می میکند پیش شمع از سوزش خود شوائی میکند حسن ما چون نیکوان هم یوفائی میکند بر دل هم صحبتان داغ جدائی میکند</p>	<p>دل که با خوبان بد خوشتائی میکند نداد کو خوب مسجد کرد خوبانرا ندید مست آن دو تم که شب کو می گفت بند و در کوشش که خون خویش میدار و روا پنجگان دانند که خامی روانه است آنکه چون طمع دارند شتاقان فانیان شعله مشرق که چرخ افروخت میدانی که</p>

<p>سوی خورشیدی که هر سو خودی میکند از چه با چون تو بلای اشنائی میکند</p>		<p>مکن بادی توام کالیت پوینم بکوی گر نه خسر و از حیات خویشتن میرا بیا</p>
<p>وز خاک سر کوی خس خار بشوئیم خواهیم هم از گریه ز دیوار بشوئیم این دیده ناپاک که هر بار بشوئیم تا پای تو زین دیده خونبار بشوئیم اکنون بریم از خم خستار بشوئیم زین گریه آلوده که ز نار بشوئیم مادست نیاریم که زین کار بشوئیم</p>	وله	<p>در نیم شب از گریه در بار بشوئیم نامش بنویسم بدیوار و ز گریه گو باد رخ خویش که آخر با بسیت یک روز قدم رنج کن و نه بسر ما این رو که نازی هم از آب باشد زنار شود گر به تن مان شود دل خسر و که اگر آب کند خون تو گن</p>
<p>خونابه دست شربابی که من خورم نمود سزای خورد کبابی که من خورم تیغ است بی تو قطره آبی که من خورم طوفان آفت این می نابی که من خورم از شعله های دل آفت نابی که من خورم</p>	وله	<p>تلخ آب سهرت و غم آبی که می خورم از خوردن جگر جگر من کباب شد هرگز خوردم آب خورش ای جان و جگر و ر خون خورم زیاد لبست غوطه که است سنگین است خسر و از نه کجا تا آورد</p>
<p>لبت گاه سخن اکسیر جا هنا ز حیرت باز میا ند و ما هنا مراد سینه میر دید سا هنا چراکش بنا رد ز آسا هنا بگرد کو تو با آستا هنا</p>		<p>هنی نصف رخت مهر زبا هنا پوینند دلب شکر فشانست در خشت کو بدل تخم و فغانست فلک را آه مظلومی چون سوخت اکن عجیبم کنم گر بوسه بازی</p>

<p>مرا باشکل رسوائی خوش افتاد شبی کردم پستان نه دود ز عشقت آب چشم من که بی ابر ازین رفت خسرو خلق تو بند</p>	<p>بخت دید ای یقینان بر گرا نهاد رها کردند مرغان آشیای پناه جوان مردی ندارد و نادوان جویند جایجا از خون نشانها</p>
<p>چو دیدم دست که بمن چشم آموه کشادی پوش روی که ناپره مند باز نگردد فغان که روی من از دود دل سپه صدی چو غم شکست مرا تیغ زن که دوازم از خود نه دیدم دست بدینا که خویش دست نوی بگاه ناله که بر رخ بگرد آب دو چشم سلم است ترا پادشاهی دل خسرو</p>	<p>بفر صبر نوادی کشتل بلیسه دادی الی الغنی اذا جاء علیل الیادی رایت قصه عالی و ما قرأت سوادی اذا انکسر رجل البعیر یقتدر حادی دقی الجفا کعد و قیلعی پود دادی کان ذاشغف راقص لغمه شادی هواک فی کبدی دایما نیاک نیادی</p>
<p>ینسا مکه ناو که بمنز چشم کار اندازاد بای که در هر تار موش لبته کدوش یکم آن خطر قضا بنوشته اندش گرد رخ نی که مرغ جاننت را بند قفس بسیار شد نوقی که هست شمع خویش آلوده آتش و را می محبت زان صنم گفتم کون بیدی بر و خسرو ناله پیش کشید که که ری خلق خون</p>	<p>بسیار مر شیر دل گرد و شکار نازاد با ما چه عیاری کند زلف کند اندازاد جان دام او دار و دین به عاشق جانبا این هم مانند جان بسته نزدیک شد پیرا گر مطرب آرد و دروازه سم که سوز رسا چون من روم بر گوشتن از خون بی لایه کز بس جزا هتاهای ل خون چکید و اندازاد</p>

<p>بیا ترک چو گانی بدین گشته در گران بران گونه که گرداگرد گل باد سحر گران ورت در دوسری باشد مرا بر گرد سر گران بزین بختنه دد امان عیشم پر شکر گران در دیوار را اند سایه خود جانور گردان ولیکن خسرو بیچاره را بیچاره تر گردان</p>	<p>مراقبت گمان گشت دلچسپی گردان همه شب جان من گردانت گرداگرد رخت سرت گرم زمانی گوش بر نا امانی من در ایام طربت کربسی تا که کشم تلخی شبی امی آفتاب من در مهتاب شتی کن برون ای اندر دیوار اند گردان خوشیازا</p>
<p>مردند در زندان در مان برون نیامد دادند جان بر آن سلطان برون نیامد سینه شکاف کردم بیکان برون نیامد چهره چمد کردم افغان برون نیامد گر شعبه مغیلان ریحان برون نیامد چون جان شتبا زان آسان برون نیامد</p>	<p>امروز محبت کرد جانان برون نیامد نظار که زهر سودر انتظار دیدن تیر که زنده بفره لایه بمیرم ایرا دی میگذاشت گفتم کش ناله بشوایم اسباب کامرانی از بخت خود بنجویم گفتم بیخسرو که تو بهم چه میله</p>
<p>کسے کو شاد باشد جان من نیست خراج دولت سلطان من نیست کشید و گفت کین بیکان من نیست که بر جان و دل بریان من نیست که بر دیوانگان فرمان من نیست جزا کس مونس پنهان من نیست</p>	<p>ولی کا نداده باشد جان من نیست گدایان جان دهندش لیکن این سهل خوش آن شوخی که دی پیرم زو کنگا کد امین منتست از سوز شوقش نصیحت خواستم از عقل فرمود ز غم هم پیش غم نالم که مشبها</p>
<p>ولم</p>	<p>ولم</p>

<p>مطرب بلیل همه در نغمه و دستان شدند جمله مرغان چمن از آه من بریان شدند زبستاند آنانکه هم در دیدنش بجان شدند آن سپهر با جمله پیر جان من پیکان شدند خاک کشتند اول دانه گل در بجان شدند این همه لهه که از اقبال تو پیمان شدند بر جگرهای کباب خفایشن مهان شدند حاجیان در کعبه ماندند و بترکتانش شدند هر کس که بانگ رخویش در بستان شدند</p>	<p>باز گل شکفت گل رویان سوئی یان شدند مهان دیگری بود او بیاع و من بر شک من نپردیده دیدش اینک تا با کسب جان چون گلی بهیچم تو یاد آئی جان پاره شود باغ حاجت در کوی خود بین کابل کل دولت چست فزون باد که پیران تر شوند فی شدند اهل وفا مهان رویت بلکه شد لاف عشق آنگاه میل وصل این باند باند خسرو اما با خیال او بیایا خوش نسیم</p>
<p>نه ابر و پر اگر جوهر لال خود نمیدانی منت آنگه کنم که تو وبال خود نمیدانی اگر نه بنشین بد خود ملال خود نمیدانی صفت مودان مسکین پائمال خود نمیدانی ای کایم که در خوبی کمال خود نمیدانی تو یعنی در میان زلف خال خود نمیدانی مگر اندازه حسن جمال خود نمیدانی که حالی در چنین نظاره حال خود نمیدانی</p>	<p>خیالی کردیم دین زین خیال خود نمیدانی نهادی سبند برشته می میکشی خاکی دمی با مردم دیده نشسته بین می دیگر نه جویان سمندت دور باد چشم بدگر چه سه دو هفته میخوانی رخ خود را درن چون کن شوخی که خلق از دیدنم پیر چهری میرد چه مردم میکشی چندین بغیر زیر زان بخواهد رفت تا که جان بهین چندین در خسرو</p>
<p>هر چه گویم صباد مرغ را پیغام خویش خوش چای میفرودم بر شربت رشام خویش</p>	<p>گر نه من دیوانه گشتم زین دل خود گشتم چون در آید شام آتش در دلم گیر و نذر</p>

<p>نالہ و فریاد سنگانی کہ در صفت است عشرتی دارم ز اقبال که شرب جگر رفت خوابد ناگهان چند از خیال مو تو نیست چون سخت از دصالم هرگز از خون گر ندیدی بر بتان لرزیدن دل خستگان صد مسموم فتنه ز آه خلق سویت می زود کیست خست و تلافی در بجه داری در جفا</p>	<p>زانکه می بیند ز دور می نیاید کام خویش دوست کامی میخورم با جان خن از خوش سلسله بندم بی پای جان بی آرام خویش هر دمی یکجا نویسم نام تو با نام خویش کر زه پیر این خود بین بران اندام خویش روی پنهان کن چشما بر رخ گفتم خویش انجمن هم با جفا ضایع کن دشنام خویش</p>
<p>هرگاه مرغی از سر شاهی نوازند فریاد ازین دلی که بغیر یاد هر شب نی نغمه طرب که بود از عنون مرگ لای فاخته ز ناله زن آتش بوستان او در خرام و دید بر آتش چه گرم شود بی حواس آبی از دل من میجد بر سر بسیار ماند مایه جان بر من ای صبا ای بندگوی شفیقه را چون نازند خسرو ز رشک غیر بجان میرسد</p>	<p>آید بدل کسی و ره جان ما ز ند ناش بدرد از ان سر زلف دو تازند مرغی که در شکبه زلغی نوازند که گل امید نیست که بوی وفازند گرا از طعین سنگ ریش پشت بازند کین آه تا گرفت ندانم کجا ز ند آن دزد را بخوان که ره آشتازند خلق رهاش کن که کلوخ جفا ز ند خیز و قیامت چو گدا بر گدا ز ند</p>
<p>فریاد زین جفا که من از یار میکشم بر یار هم بجا بودار گویش بروی خاکم که کوب میخورم دست می شوم</p>	<p>اندک ہی شمارم و بسیار میکشم بورس که من زیار جفا کار میکشم مورم که رنج میکشم دیار میکشم</p>

<p>بارش هم اندرین دل افکار می کشم یسکانت کز جگر نه ز پا خاره می کشم زان ناله ها که من پس و لوار می کشم این شعله کز جگر لبش تا به می کشم کش کوئی بدیده بیدار می کشم کز دیده باد های چو گلزار می کشم</p>	<p>کر از خفای او دلم افکار میشود در ذکر او چه منع ز فریادم آخرین همسایه می بسوزد و فسر یاد میکنند روشن چو روز که بر آفاق سوز من در خواب مردیم که شبش خوابیده ام خسر و خراب گشتی من هم شدیم خراب</p>
<p>نه صبر آنکه سکون در سر خویش کنم دو چشم خویش نثار دو پای خویش کنم چو آستانه تو بوسه جایی خویش کنم چون بگریه خون ماجرای خویش کنم مگر که هم ز جدا ای سزای خویش کنم که دیده پیشکش آن بلای خویش کنم بدل گشت که یاد گدای خویش کنم</p>	<p>نه بخت آنکه بوی تو جای خویش کنم بگشت کوئی تو تقصیر کرده باشم اگر ز غیرت و دل ب من دو دیده خونگر بیند خوش آن زمان که دگر سوی بینی و شنوی شدم که از تو جدا گشته ام سر از دست رخت که گشت بلا دیده رایکی بنای بر خسر و بر آستان و سلطانرا</p>
<p>بیچاره من اسیر دل مبتلای خویش خونا بها خورم ز دل بیوفای خویش کار و روز و نوحه بکنیم اندر برای خویش این جان من کبای من من کبابی خویش پرنده به نمن که پر در هوا می خویش کایده به بهمانی شایمین بیای خویش</p>	<p>هر کس شسته شاد بکام و هوا می خویش هم جان بدون این من دوست که چند خداست او بدین جدا می دلا بیای تا من ازان دل شدم و دل ازان یار من در هوای یار و پر منی که بر پر جانان کس چو سوی تو من آن که بر تو</p>

<p>صد با خیال خویش نشانم بیایم خویش با فم بر آب دیده زیاد دعای خویش گویی که بچگاه بنود آشنای خویش</p>	<p>لیکن چو صد میشو داز بهر دیدنت بارنده بر تو ناوگ آه و منت ز راه خسر و ز خویش بهر تو بیگانه شدیم</p>
<p>اوله</p> <p>آلا که بخون چشمم جگر بار به بندند کین تهمت میبوده بران یاقوت بندند کاریشم طنبور بطومار به بندند نا کرده وضو رشتن ز تار به بندند شاید که برویم در خسار به بندند خوابان گر به زلف به بنجار به بندند دانی که تو در قافله این بار به بندند دل کان تو بستند بگزار به بندند شای لیستراک تو مردار به بندند</p>	<p>شب دلشدگان دیده بیدار به بندند چون من ز دال خویش شدم خفته زنا من عاشق مستم ره زهد گنمایند آنکه حق صحبت بت باز شناسند بر من که در تو به بستند غمی نیست بی هیچ شکستی دل عاشق چو شود زانکه و بهان برای ماه که در حمل راز دل پر غم و هرگز بگستان زروم زانکه خسر و بکنند نسبت عشق تو بخود زانکه</p>
<p>اوله</p> <p>بوسی ز لبم بر کف آن پا بر سالت صد بار از آن من تنها بر سالت صد سجده فرشت ز سر پا بر سالت پرورده بخونهای دل آنجا بر سالت برشت دل ما دل ما را بر سالت عمر دی امر و زلفردا بر سالت</p>	<p>ای باد سلام و لم آنجا بر سالت یکبار رسانیش سلام همه عشاق بسیار بگردیش زنا کرد سرانگاه دیرینه پیامی که بروی او ام از دل جانار سدت گر غمی از هیچ مباد کن بر سر خسر و گداز ای دوست همانا</p>
<p>اوله</p>	

<p>گم نه شدم برید و دران راهم افکنید خاک نرم کنید و بران خط برکنید کانه نه بوی او بود از پنج برکنید با چاک سینه ایم شما چاک دهینید دانه که نه ایدید اگر تو به نشکنید گوئی نه زنده اید که صد جان بکشید داندل که سوخته نبود آتشش زبید</p>	<p>ای دستان اگر که اندان رفته میند نامه کنسید تا برسم من بسوی دوست بر خاک من رسید پس از مرگ هر گیاه ای طالبان وصل نه داور کز فراق ای طالبان عشق یکی دیدنش بودید جانان کی بست که میرید بهر او خسرو که سوخته است دل او شوق سید</p>
<p>دویش جالش را سلطان دل با او سن گریم و او خند و تنهاسن و تنهاسن لب بر لب و در باره او با من من با او یارب چو خیالست این کانیاسن من آنجا او تا سوخته بگذارم با من بجهان یا او دیوانه چرا نوم ماه من و شید او دیبا چه دلها من آمینه دلها او</p>	<p>ای کیست که می آید شکر جان با بی صبح شبی خواهم کور غم خود گویم مهابت چو خوش جوان کوبودن باده هستم بخیل خود من با وی او با من بجرم چون بجرم آمد زاده خودش من پس گویند چرا آخردیوانگیت نوشد حسن سروم او زیبا بنگر که چه شکست این</p>
<p>بیار باده که گشتم قلندر و قلاش بجرعه ترکن و هم از سفال می تیراش که زمان لباس فرو پوشتم این عبادت فاش نهفته چند فغان سر برید ازین شش فاش بر آستانه یهین بر آن گرفت خراش</p>	<p>شد آنکه پای مرا بوسه میزدند او باش چو تو به رفت سر صوفی چون ای مست مرا از مقنع شاد کنی خرقه زهد منم ز عشق چو شش فاش و ذره ذره دلم شدیم با هم به بی پوست رویه چهره من</p>

<p>شراب بخور و باروی غوغاش می باش نیمه سعادت اگر لعنتم کنی او باش چگونه عیب تو انیم کرد بر نقاش کرد بخانه خواه کردم این تن لاش</p>	<p>دلا چو دوزخی من گشتی از خوابان نیز دم آنکه دعای کنده اهل صفا اگر ز خانه کنش افتاد نقش ما چه کنیم نبود بر در مسجد چو خسرو و ابا م</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>من در چو دران بنخوای دل ما را چو محبونی کجای عشق در تن نهادی چو گشتی آشنای خون من بیگانگی یا را شبه گر چه نیاری یاد پنداران تنهارا گرس بسیار میرد چون بود قف گرم حلوارا که هر غرقه کردن عیب توان کرد دریا کله ناگه مباد اگر شود آن سرو بالا را عنان گیسری نکرد اسید هم عرشکیا را برقص آرد چو نفخ صور کوه پای بر جارا</p>	<p>مراد ریست اندر دل که در میان شایا منم امرو صحرای آبی ناخوش از دیده همه شب دوش در چشمم خونم آتشا کردی ثبت خوش با دوستانیت هم با حریف نگر تا چند چون مرده انداز خوشی تو آری ز عشق ار عاشقی میرد گشته بر عشق بنده کس بمیرد برون همیشه مشتاقان دم حسرت بنو میدی بسر شعله وز گاری من که کردی مزن لاف صبور می خسروا در عشق کین صبر</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>چند گردن خویش تن گیسو که افسون کنم قطره از دل بردن ریزم جگر ما خون کنم عمر خود را بگسلم در عمر تو از خون کنم چون نشاء پای تو آن لولوی مکنون کنم گر تو انم جان من از دل ترا ببردن کنم ده که شاید خانه را وقت مسجد چون کنم</p>	<p>سایه دارم هر شبانه سوادای زلفت چون کنم از دل بد خوشی خود خون ناب دارم که گر تو به بندگشتن من من بران کردوستی گرچه دارم که دردی نیست جز لولوی خام چند گوی عشق را بپر که کن از دل خوش بوی گفته ام دل را چرا از عشق ناری سوی زده</p>

<p>شعر خسرو گوید و گویم بر زبنت مجنون کنم</p>	<p>روح مجنون آید و آموزد و آیتهای عشق</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>ما چند مهر نه مانی با بخت بدستیزم میرم چنانکه هرگز در چشمم نخیزم خاکد رت که از وی خاشاک فضل نهیرم مهرت ز دل نریزد اگر در زمین بریزم رحمت بود که داری همان به تیغ تیزم بیش از بنا که در بولم رستخیزم بکشمرا خیالت گرسوی خود گریزم وز درو لعل دیده این زیور جہیزم کا هوے هندیم من یا اشتر جہیزم</p>	<p>کاره که بر نهاید از آه رستخیزم در آرزوی خوابم کت که ای به نیم از عزت در تو خواهم کشم بدیده از تیغ خویش جانان گریختن بریزی از تیغ کند تا دید گشتن چو من کسی را از بول رستخیزم و اندک خبر نباشد سوی توی گریزم از خود که زنده مانم عشق است کار مردان آن ام عروم براست نظم خسرو تا و ک زنی ندانم</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>از من تو خوشیستن ز به بیگانه ساخته بر فرق او که مهر ترا شانه ساخته مسجد خراب کرده و تخانه ساخته سنگ ملاسم سنگ دیوانه ساخته بی خوابی مرا همه افسانه ساخته مطرب که صد ترانه مستانه ساخته کایزد بفضل قوت وی آن ساخته کارا سگاه خویش بویرانه ساخته هر چند پیش عاقل و فرزان ساخته</p>	<p>من مهر تو بدیده دل خانه ساخته شانه بموچار سدت ده که آنه باد مایم رخنه کرده دل از بهرنیکوان من چون نهیم که سنگ شور خانه و برون یاران که در فسانه راحت کنند خواب چون ناله شبانگه عاشق کشنده سیت آتش خوراست مرغ دل خوش پرنده مردم چو بوفاست خورش آن آهوان دست خسرو عشق پیش نه بون گشته خویش را</p>

<p>بهشت برین را با یله مده نیمی بی دسحر گه مده خوشی بشود سوی خود مده مده میخس انصاف و بالنده جواب سخن گه ده و گه مده چنین شمرتم را چنین پوده نه بازا در آن رخصت نه مده</p>	<p>وله</p>	<p>در اوصاف خود عقل مده چنان مست دیوانه کردی زلف چو گویم بتو در پنهان خویش گر انصاف جوید دل ظالم غم عاشقان بشنو اما بنار ز رخ میسنائی و خون میخورم رقیب ار کشد خسر و خسته را</p>
<p>دستوری بکنده لب جانفراست را این که داد محسوس و مده تو نمائی را خیر نیست این یکن ز برای خدا را از فرق خویش بارند او ند پای را سگ هم زنند می نگزد این گدای را آسیب بر چه میزنی آن بوسه جان را چندین هزار بار زوی زور آزمائی را چه جای بند خسر و شوریده راست را</p>	<p>وله</p>	<p>جان برب است عاشق بخت آزمای را گفتی مهر و مده نکر و ترک من بگیر خون مرا بریز و زخو نا به دار مان جان خاک آن خرام که گاه نظاره خلق ز آتشوخ چون وفا طلبم من که بردارش در شستن ای صبا چو بران سوی میروی تا زک نگوی ساعد خوبان که بزم کرد ایده دست عشق چون همه شربت گوشت</p>
<p>هزار ملک سلیمان برای یک بکورت از آن صفا که در آن سینه چو بکورت که از سواریت آفاق در شر و شورت</p>	<p>وله</p>	<p>بر آن بی که شکر با جلالت از سورت یعین سورت چا ز اوست نتوان و کان ز بهر بهشت زاهدان امروز</p>

<p>صغیرش ارچه نغیرست و چشمه هم شست که بود از گل عشاق خشت آن کویت ولی چه سود که چشم امید با کویت اگر رشته کوته و بازوی بخت بی زورست هموز روم چه داند خرد که از غورست نند چو جنگ کیا بی می از تن گورست</p>	<p>سر سمند تو کردیم چشم آسم ده بگویند عجب عاشقان عجب آفت بهر از جلوه مقصود میکنند گردون فراز کنگره وصل کی توان بر رفت ز ابل عشق بیاید شنید دعوی عشق گیر خسرو من رسم عشق بهل کثیر</p>
<p>باری حدیث عشق ز بهر سر آکنند من ارا فیم که بند ز بندم جدا کنند ظلم تراست قنمت عدل را به آکنند ای بس نمازها که ز حیرت قضا کنند کو رند اگر ز دیده برونت را آکنند کایتند از برون و سرم زیر پا کنند با یکدیگر دو دیده ها من ماجرا کنند کو کش بیک نمودن رویت سر کنند زان کشتگان عشق که حاجت روا کنند</p>	<p>آن عاشقان که صرفه جان دریا کنند پندم می دهید بخت چه جای آفت بین ز رخ لطف تو چیه بود چون از جا گر زاهدان بقیله ابروت بنگرند در دیده با نشین که به بندند چشم را ما نیم سر نهاده بخاک و رت که خونابه ایست هر دم از پس که بهر تو آنکو بطعن ماست رقبیان خویش را خسرو شده از تو کشته و جوید حیات</p>
<p>چون جان من خدنگ بلارا نشانه نیست در شهر ولی حکایت تو هیچ غایه نیست معلوم گرددت نفسی کمین بهانه نیست در خط دیگران رقم عاشقانه نیست</p>	<p>ناوک زنی چو غمزه تو در زمانه نیست دیوانه گشت خلق و بهر قفا دارانکه من در دم پسین تو بهانه گمان بری جز با خط تو عشق نیاز دلم از آنکه</p>

<p>یکدزد غبار بران آستانه نیست خاک ترازد درون آن مانده نیست دانی که احسن القصص اندر فسانه نیست انکار کین پرنده درین آشیانه نیست خسرو بنای نغمه ز تان این ترانه نیست</p>	<p>جان خاک آن ستانه که بی جان عاشقی صلب آتشیت عشق که شعله جادول مشغو حدیث بیخبران در بیان عشق ای پند گوچه در پی جانم نشسته کوه گران ز تاله نامیم شود برقص</p>
<p>یا تاشاگاه جانم رایخ گلزنک ساز وز برای یوسفان عهد شکل تنگ ساز تانه بیند چشم اغیار ت حصارنگ ساز خنده شیرین دکیل آن دمان تنگ ساز خواه با مصلح جوی و خواه با ماجنگ ساز ای سلامت جو تور با عقل و با فرنگ ساز رشته تسبیح من بتان و تار چنگ ساز بر مثال بخت خود تو قیاس نام و تنگ ساز وانگهی با عادت آن چشم شوخ و تنگ ساز</p>	<p>با مراقبانی آن چشم شوق و تنگ ساز عاریت کین یک کرشمه از زلف شاد خویش زبان همه اما که از دوزبان بودی گردشان دعوی خون بر لبیت بسیار شد بهر دیت مانه ایم آنالکه جان از غمی تو خواهم برد ما و رسوائی و بدنامی دلی ننگی و عشق چون سرد و عشق تو شد در دم ای طریقت بار اگر دشنام گفت ایدل بخون نویسن خسرو از عشق باز آن چند جانی دامن</p>
<p>هر فاخته وارد با همسر خود دلاغی کان باد که من جویم کی می و دوزان باغی من سوخته جویم خود کرده سیه ز باغی چندین چه بنی مارا داعی ز برد باغی کان باغ نمی گنج در خانه این باغی</p>	<p>گل آمد و هر مرغی ز دغمه بهر باغی از باد صبا هر کس بشکفت چو گل بزمین هر کس غم خود گوین با قمری با لیل من سوخته ای زاهد تو طعنه زنی بزم خسرو نشود هرگز عشق دخرت با هم</p>

<p>چو بولدگی که رویت زد و صد بهار خوشتر ز بولدگی که بی تو نیم بد و دیده خار خوشتر که ز آب زندگانی دوست بار خوشتر که آید از تو تیری دو من چهار خوشتر که اگر نیم بدیدن ز یکی چهار خوشتر که غم دراز گفتن بشبان تا خوشتر که بر این زمین ز منی ره آن سوار خوشتر تو اگر شراب خواری زیت خار خوشتر تو ازین دو گوی جاناکه کدام کار خوشتر</p>	<p>رخ گل خوش است از دختی تر ای نگار خوشتر چه روم ببلغ وستان چو گلی تو نماند بیکی سخن که گوی بزید و بار مرده چو کمان کشی دو چشم بد و تیر چار گردان چه خوش است یک کرشمه تو بهر شستن منم و شبی و بادل همه شب حکایت تو چو روم بچاک جانم کن این سخن بچسب غم بچر داشت ذوقی که بوصل کس نیامد چو غلام است خسر و زید و مرد لطفان</p>
<p>در بازی نه شبست این که هست این غم و اندیشی دو سلام چار گویم چو ادا کنم نازی من تمام گردان هوسم به نیم نازی که میان شه سواران چو تو نیست سر نازی که بگرد صید مرده نبرد شاه بازی ز تو ناشنیده کرون ز رشت بیان نازی که طفیل شمع پیشست بودم شب گدازی ز پی ره تو شستن من و گریه نیازی پس بکشتن را چو بدل غلده یازی</p>	<p>همه شب فرو نیاید زلم کرشمه سازی بنماز بس که نیم چو پست نقش آن ست ده ازین هوس مردم که بزیر پات میرم بچاک کلاه که به چو شافعی خود چو مرا هماندهستی ز سرم بلطف بگز سر آن کرشمه کردم چو بوزن باز که همه شب چو شمع سوزم بچین خیال بخت چو ندارم این سعادت که بگریه پاشویه همه خونت است خسر و زین بود و ست</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>

<p>کاری بجهان فی مبراد دل مارفت بس ذره سرگشته که بر باد هوا رفت زین گونه ازین کوچو تو چند گذارفت بودست از ان من اگر رفت مرا رفت بادی بوزید تو ندانم که کجا رفت گر از من درویش مدیخی بخطر رفت بسیار چنیا سپرا هل و فارفت هر ذره که از کوی تو بر باد هوا رفت آمد بدرت باز بسرا آنکه بیارفت</p>	<p>افسوس ازین عمر که بر باد هوا رفت خورشید من از اوج جوانی چو برآمد گفتم ز در خویش مران گفت که بگذر کس چه غم از رفتن دل سوخته من آن صبر که میگفت منم کوه گران سنگ گفتم که زیم بی تو ز دوری کیش اکنون رنج نیشوم گره بخفا سر بریم زانکه تو دیر بزی کز گل یا سات نشایت مارا چه حد صبر بچر تو که خسرو</p>
<p>بر عاشق رسوا که رخ از خون ترا آلود کز دامن من هر نفسی تازه ترا آلود بشنو ز من چند حدیث بگر آلود در کوی تو از خون همه دیوار در آلود پرواز مجو از گمسان شکر آلود پالای یکی باز و دو ناز و گر آلود عشقیت در دین که مستی بزر آلود گر چشم دلم هیچکس از خواب و خور آلود زان صندل راحت که درین دلم آلود</p>	<p>یک خنده بزبان لب لعل شکر آلود در کوچی فتادم چو دل خویش ز دیده یک شب ز برای دل من محرم من باش مانا که پرستی تو ز چشمم که چه کردی جانها که گرفتار لبست گشت چو پانی جان کی برم از شکل و چشم تو که هر بار عاشق که نیرد ز رخ زرد چو خیزد ترک غم تو باد صراحم بغراقت آسود خاک درت اینک خسرو</p>
<p>دانا ز نام عقل بدست جنون دهد</p>	<p>چشم فسونگر تو چو داد فسون دهد</p>

<p>خونابه بخورم ز دل و گریه میکنم غم در دل و جگر خورم از وی همین بود مست نشاط عیش کجا گرداوی گفتی برون مده غم خود چون نهان اعزای جور میکنم از خود ای عجب خسرو زهر آنکه خون در سنگ بر دلت</p>	<p>آری شراب گوهر هر کس برون دهد هر که نهال را بدل آب خون دهد دور فلک چو با ده بطاس نگون دهد چون رنگ رخ گواهی حال برون دهد شیشه فروش سنگ بدیوانه چون دهد خود را میان حلقه طفلان زبون دهد</p>
<p>در آمد در دل آن سلطان دلهای همی کار و کوبش تخم جان خلق ز پس دلهای که در کوی وی افتاد بکرما از هجو و چشم من کن نهی مهتاب عالم سوز کافتند غذایی دارم از تو که چه بینی نگویم در و خود با کس نشاخت تو خوش میوز که مشتاقان کی شد دل خسرو شد از تو بت پستی</p>	<p>دل من زنده شد ز نان جان دلهای که می بار داند باران دلهای شده ز ناغ و ز غن مهان دلهای سید خیر خود ای سلطان دلهای رخت در عرصه پیران دلهای ز رحمت آیتی در شان دلهای طیب کالبه درمان دلهای بروی آتش سوزان دلهای تو بروی بنامه ایمان دلهای</p>
<p>هر سو که با هزار کرشمه خرام تست ده کان توئی و یامه گردن با خیال جانم فدای زلف تو آن دم که بخت خود را نه تو سلام کنم نهان همی نیم</p>	<p>صد دل فتاده پیش سگ نیم گام تست ماهی که گاه گاه بیالای بام تست کین چیست موی بافته گوی که دلت تست میرم کداین گمان بزم کان تست</p>

<p>یک جرعه بریز که ای کشته شایم زینان که دل به بخت سزای تمام بر رخ زخون قباله نوشتم که تمام بر هر نگین ز کلاک و فاقش تمام یکمده کن و طیفه او چون غلام</p>	<p>چون میکشی مرا از خیش پیش ازان هستی گرم تمام بسوز و عجب مدار جانی که هست در کف اندیشه ها گرد خونم نگین نگین که فرو میچکد ز چشم خسرو که هندوانه سخن گزشت آورد</p>
<p>رومی ترا در خیال هم نمط آینه ها تیغ بلارک دهمید و ای که در سینه ها خواب که میدگدا حاصل گنجینه ها هر همه دیوانه است پیش من آینه ها حسن توام تو به داد و پیشینه ها پن که به خوش میکشد بهر تو رو کینه ها نویسمی تازه کرد آن همه روینه ها بر قصب شاهان حرمت پشهینه ها در دج و ریسان نان همه دوشینه ها</p>	<p>ای رخ زیبای تو آینه سینه ها غمزه وزن کان خیال تا بجز بگذشت یا تو ام میکشد کار چو آب هلاک بس که ز رویت نمود خانه مرا خیال صبر نمودی مرا از نظرت پیش زین دل که زد عوی صبر لاف میزد کنون شعله دیدی را دلغ ز دل رفته بود تو به شکن صوفیان خرقه بی شوکت چرخ شد از ساقیادوش می با صفا</p>
<p>مشغول با خیال کسی در نهان خویش تزدیک شد که بر پرداز آشیان خویش تفسیر حسن القصص از داستان خویش پیشیم خاک کویتو در استخوان خویش خواب روغ راست کنم بهر جان خویش</p>	<p>شبهامن دلی دمی بهر جان خویش ناورد باد بوی ازان بلغ مرغ ما ای یوسف زمانه بیا تا بگویمت خوشوقت با چو از پس مردن به چشم جان شب خوابی و بوی که زیم بهر شبی ز تو</p>

<p>در دگر تو چو آبله کردم زبان خویش کم گیر خاک از شرف آستان خویش از خون دل گذاشت بهر جان خویش</p>	<p>در خود گمان برم که تو یار منی و بان بخت بدار ز کوی تو مار برون فلکند رفت از در تو خسرو اینک بیا و گام</p>
<p>چون من صد پیش در کوی تو مقتول چو پند و مصلحت در عشق مغرول نبشته دفتر منقول و معقول نکرده عرض پیش قاست طول مکن دل در غم بهوده مشغول شده در عاشق مجنون و پهلول که زو لیلی و مجنون هست محمول</p>	<p>چو خیم در هر نظر چون خویش مقبول گشت اندر خیالت عقل و دانش خوی حسنی که از رویت چکیده گر یزان کز آن بالا ی تو سرو تو ای دانا که عاشق را می پند بے دیدم فلاطون و ارسطو فرو خوان قصه شیرین و خسرو</p>
<p>دیوانه شکل هر جوانیم با خون چشم خود نشانیم بر سینه ناز کان گرانیم جانا تو بیا که زنده مانیم بی یکتا با هزار جانیم کان غم بحساب خود ندانیم شمشیر گیس که بی زبانیم خسرو و سگ تست ما همانیم</p>	<p>ما عاشق روی نیکو انیم هر جا که خوی چکد ز خوبان هر چند ز عشق موی گشتم بازنده نه ایم جز بیکدوست بجز تو هیچ جان نسته دل خور و غمت نهاد کرده تلخی مسما که شور بختم کز سنگ دبی در دری قوت</p>

<p>طریقش ندان قیامتها که من دانه نشستی که دور از دوستان امروزی برین بهشتی چون زویش رسم جانم برآید کین نشستی که هرگز غمزدی زنده بودن گرتو نشستی نگه چند پنجه پیش سگانت استخوانستی در یفا که سر خورشید خبری با تو نیستی مرا این مرد ریگ خرد و درون سینه جاشتی اگر بجایه عاشق را نظر بر خان دشتی از تو بیگانه را خسر و از آن خویش دشتی</p>	<p>بدان می نازدین صحرای که پنداری بهشتی خداوند از جان من مکن دوران بلای بدی بچه کرد و در بیم در دل آید کورت این مانا چه چندین پرسم چنانکه آن بهرچی میرسد مرا این حکم خود را میان کشتگان تو بدی نظاره باری کامید زیستن باشد جفایت چند و شوم ده که خون دل شد ز غموشی مرا اگر خان و مانی هست کور کو چو افتادای مرا چون دشمنان کشتی غلط بود این که چندین</p>
<p>و لہ دیگر بنایم آن روی نیز تابینارم که خار خردم و پیچیده شد شاخ مہارم چو کار خویش بد بنال بخت خویش گذارم نه عاشقم که بکوی تو کار نسیم گذارم که حال خویش بخاک و ریت بگریه نگارم بگیر عیب اگر آب دیده پاک ندارم که شعله نگر فتش بدل ز ناله زارم ز به سعادت من آن چه در دلت نیست گارم نه جفا که من این عمر در حساب شمارم</p>	<p>و لہ اگر از من بروی تاب دوری تو ندارم بیای میوه خور و هر کس آن شتر من میخورم نه تو صد خار غمزه بین برم آرد بنقد سر نهیم آنگاه پاکوی تو زیرا میا و پیچ و بالست چو زیر پا کنی آن خط و دل ب ز گریه بشویم چو خاک راه تو بوم کدام خام بوس را گذر فنا و بسویم همی کشند مرا به نظاره می کنند آن بت بزنده داشتن شب بمر و خسرو مسکین</p>
<p>و لہ جز از بهر یکدیگر نیست می نیاید</p>	<p>و لہ برالنت جانم که ناگه برآمد</p>

<p>که کس تیغ بر گشتگان ناز ماید سگ مرده را کس زیارت نیاید که زنگار را شکم نه راحت ز ماید چو کثر باشد آئینه رو کثر نماید جو انم روی عشوه چندین نشاید دل من کجا با کس میکشاید</p>	<p>مزن غمزه چون فن پیران دم رسد بر سر خاکم را به ایرا از ان دیده بر خاک راه تو سایم دلت در وفا راست کار نمی ماند اگر در وفا های وعده بخیل ملک خسر و اگر دلبند دیگر</p>	
<p>راحت جالست جفاشان چو جفا جو باشد که سنگاره و مردم کش و بد خو باشد کل صفت بهر جفا را همه تن رو باشد شهر سواران چو بد بناله آهو باشد گر نه در سوختن خویش چو هندو باشد غرق شوند کسانیکه در ان کو باشد رنگشان این بود آنکه برین پو باشد دل و جان نیز بیک گوشه میکسواند شاعران گر چه خوشسر و همه جا و فغاند</p>	<p>جان فدای پسرانی که نکور و باشند خود نه خوبان پری پیره همین کار آید غنچه سان بهر جدائی همه دوست شوند چکند آهوی مسکین که بتگ جان بند عاشقان در روش عشق مسلمان نبوند بر درت که که بتا گریه عشاق بسیت هر که بین خط شکینت دلش خون گردد در همه هستی من باش تو در فرماے صفت گردن جاووی تو گردن دارند</p>	
<p>چو گل جامه درم کانم ز گل بوی نشان آید که یارب نازنین پای تو بر چشم چشمان آید که زمینسان تند باوی بر چو تو سر و جان آید که از بهر شفاعت راحیالت در میان آید</p>	<p>محو گاهان که بعد از بوی گل غمزه نشان آید اگر اید و دره ماند ام وین از دهن آید خند کن از دم سر و گرفتار ان مبادان آید غمت هر شب سد و کشتنم آنکه امان آید</p>	

<p>زبان خنجر شود و در دل جانمت بر زبان آید نه آن مرغیت جان کن باز سوی آشیان آید بسک بندگانت گر غلامی رایگان آید</p>	<p>برینسان چون زید عاشق که او به خراش جان مکش چندین مسلمان را که غالی گشت چو طالب برسم بندگی بید ز خسر و راجه کم گردد</p>
<p>دوش ما بودیم در آن مریخی مستجاب بود داستان عشق کز ابروی او میخو اندول او کشاده روی من سوزان میخندید چرخ بهر سجده پیش پایش هم ز خاک پای او شکر یزدان را که ز روی من پوشیده داشت بر لبش بود اعماق من که جان بخشید گشت خسر و آن شبها که با آن بچیان زنده بود</p>	<p>وله</p>
<p>اول آواره شده نیز درون تن بود شعله های دل پر سوز منش روشن بود عقل بیگانه و عشق آفت و دل شوم بود گفت من نادمه ام بو که خیال من بود کو یافتم در غیش به پیراهن بود خون او خون شهیدان بیکه حصی من بود آه من بازوی فرماد که خارا کن بود بمن از دولت آن عمره مرد افکن بود دامن آلوده بخون خسر و تر دامن بود</p>	<p>دقته آن کافر بی رحمت از ان من بود شمع شب گر یه که میگرد سوزش ناک نشد ندان خودم در غم جانان چکنم گفتش دوش رسید و مرا جان دوی دل که از صدق نه در دامن یوسف است عاشقی را که بکشتند بعشق شهبوت پن که چون موم شد از ساعیه من نگا میکنم شکر و چشمت که بسی نقد بلا دی که رسوا شده دیدی بگفتی کیست</p>

وله			
وله	<p>تنگ شکر شود کشاده زبند که دو جان میدهی بهم پیوند کز لظری چشم حلاوت قند در دو کانی بلا جوانی چند که مرا سوزی از طفیل پسند سایه زیر پای سرو بلند که بشادی نمیشود خرسند</p>	<p>چون کشایه دمان شکر خند دو به بندی دولاب عمری سوزن از دیدن لب پیش است چشم قصاب تو کشد هر روز چشم بد دور در پذیر اینک پاکش از سر من و بگذار با غمت خسر و آنچنان خو کرد</p>	
وله			
وله	<p>در دلیست درد لم که بدرمان نمیشود دیوانگی ما چو بسامان نمی شود جان کند نم ز دیدنت آسان نمیشود گوی نه عاشق است چوبی جان نمیشود خون میکند هزار و پشیمان نمیشود این بت پرست کهنه مسلمان نمیشود آتش زلفش چو نچته و بریان نمیشود</p>	<p>کاریست در سرم که بسامان نمیشود میکن بنوازنده که دیوانه تر شویم رخساره مینماید که خوش مر نیست آنکه آنکس که گشت بیدل عاشق ز دیدنت جانم فدای ز گس تو خاص بهر آنکه دل را از عشق چند ملامت کنم چو تیغ خسر و که هست سوخته خام سو عشق</p>	
وله			
وله	<p>دل خوش کنیم لذت و حی فداک را من زان شکسته ساخته بودم ملاک را شرمند و وار پس ز داین بنده خاک را کردست پر ز خون جگر هر مغاک را</p>	<p>هنگام آشتیعت بت خشناک را از خشم بود تا بسرا بر ویش گرده خوش حالتی که گفت مرا پای من بپوس جانا مبر ز عاشق ازین بس که بردت</p>	

<p>آنزاده رودان و شهیدان پاک را سوزن سنان بود و جگر چاک چاک را عاشق بخویش ره ندهد ترسناک را</p>	<p>بس کز زای آشتی چون تو بگو چند از مرده اشارت لطف ندانی ناکه نخستود اگر بجان شود آن یار خسروا</p>
<p>زیرا بویستاها سرور و ان نباشد در شهر کس ندانم کش این زمان نباشد گر مرغ بیند آن رود و بوستان نباشد مشغول نازنینان مشغول جان نباشد رخت مقام از آن رخ گر آن نباشد قصاب مهربان را سومی چنان نباشد من هم ترا بگویم گر جاے آن نباشد بر آتجه دزد خانه بر پاسبان نباشد دانی که در زمانه کس جاودان نباشد</p>	<p>سرودی چو قامت تو در بوستان نباشد هر سو که بگذری تو باشد زیان دلت چون خان مان نیاردم و از بیت ناکه عم نیست که رود جان در ویدن زیرا چشمیت به نیم دانی صد جان فروخته ری از تیغ لاد بالی عشاق می کش ایرا گستاخیت از من کان پاچشم من عشق آنچه پستد از من عقل نیست طغنه چون مر خسروا باری بعشق بازی</p>
<p>بیرون روم که باشد خوابگوین گویم کاتش زخم چنانا ناگاه اگر بشورم فضل عرب ندانم کز روستای غورم از سوز عشق بازی باشد عذاب گویم زود در دل و جگر شد سوراخهای غورم نی خود بهی دوم من دل می برود درم</p>	<p>از دست دل برانم کز جای خود بیورم دیوانه ام من ایدل زان شمع باد باز ذوق طرب بخویم کز غم کسان عشقم هر مرده از گناه سوزند من چو میرم من چو زیم که دیدم تا خط مور بایش گویند خسروا آن سوچند من دنجواری</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>

<p>فرشته می تو بسید جفای دم بدش ز حد و یدن خلقت خسرو اگر آنکه اگر بیاغ روم دل بگیرم در حال سماع ناله من می زبون دل جوید کجا ز چاشنی در دل خبر دارد چه جای بانگ موزن بدین دل بوز کنم ز جور تو بر چوب جامه پر خون جفای دوست بمقدار دوستیت عزیز بسکه ست کز و جان خسرو مسکین</p>	<p>که از تخیل آن روی رود قلش قضا بقدر دو یوسف کند حال کش که تو گرفت دل من گوشهای غمش که از غم تو آن جگر خواست زیر ویش کسی که نیست خلاص از وظیفه کشش که روزگار پیر شد بطاعت صغیش که هر که شاه بتان شد چنین بودیش ای عشق شناسد حلاوت ستمش بمیر و این بود یاد دوست دم بدش</p>
--	--

وله

<p>ای صبا بوسه زن زن در او را چون پی قلب نشکند که همه کس زان نمیرند کز نظاره رویش کعبه گریست قبله عالم ز خط من چو تو لبیره خرام رد سومی سرو تا فرد نشیند دل مده غم را بکشتن خلق چون پی شب گدشت غم نیاید خسرو آلوده از لبت چو در او</p>	<p>در زنجیر لب چو شکر او را دل دهد طره دلا و او را چشم بر شد غلام دچاکر او را چه جز زان شرف کبوتر او را خاک یزد مباح خط تر او را زانکه با دلست هر زمان نر او را حاجت رنگ نیست خنجر او را ای غم اکنون بخوان برادر او را شو بگریستان در او را</p>
--	---

وله

<p>بشگفت گلهاد چین ای گستان من بیا</p>	<p>سر وایتاده منتظر سردران من بیا</p>
--	---------------------------------------

<p>وقت بگل گشت ای سپرد گلستان بنیاد ای گل نهان از باغبان در بوستان بنیاد گرچه بلای عالمی از بهر جان من بسیا با آن همه تلخی خود شکر نشان من بسیا ده کای خیال آن دهن سوچی نامن بسیا گرگانی از بهر دلم بهر زمان من بسیا</p>	<p>از گریه من هر طرف پر لاله و گل شدند حیف است دیدن رخسار در بوستان هر طره تو آفتی هر نرگس تو فتنه تلخی که گوی نیست آن چون تلخی بجز روزی ندارد و گریه از لعل او باری کی دانی که هستم در جهان من خسته شکر زمان</p>
<p>جامه در دل چنین هم دوستان دینه را زانکه گو ما کرده ام از زخم ناخن سینه را وصل چو یار تو با صده ناز خور و زینه را دوست میدارم چو طفل کور دل آئینه را گشت فرایده بگردن بسته آن پشمینه را پیش رنگ تو چه میداری دیگر آئینه را ای فراق از جان او خوش میکشی آن کینه را</p>	<p>گیر کرنا و آگستی صحبت دیرینه را کن برین سینه خرامی لیک پای پین خود عاشق صیبت بیگانه نه تو دگر بس که خوشد با غمت شهباز و خویش را معتب گو تا چون صوفی رسوا را بشهر آن نصیحت کوی خود دست آنچه هست رویا طعنه زو بر بلبل زینسا که خوشه شد خراب</p>
<p>رونق جانهاست از یاد لبست از عاشق دیگر آن سبل شدند و من شدم مرد عاشق بین که چون من چند کس دست در بازو دام محشوق است سر بر گردن عیاش کامچنان من در نیمه خویش را در بار عشق تا بمیرد زین مفرح جان کنان بیمار عشق</p>	<p>ای نه سودا می تو در دل رونق باز عشق دی که میرفتی به پیش عاشقان غمزه زمان من بدان نذر دم که گریه بسویم بگری تیغ خود بگذار تا دام تو بگذارد از آنکه هر زمان از صید فراق تو غیرت می برم عاشق ارباب تن میرد در خوش بپای سر</p>

<p>تو بیا باده ای چون بد بخت شود کار عشق شاید است او را نکهت نیست این بیدار عشق ناکه شوان گفت با نامحرمان امر از عشق</p>	<p>از دعایت من چو ای زاهد نکشم یک بخت آنکه بیداریش بهر خواب خوش باشد است خسر و ابا جان و دل هم قصه جانان مگو</p>
<p>اوله</p> <p>او مرا کشت شدم زنده مموئید مرا چون چنین است شمانیز مموئید مرا بهمیران خاک در او که مشوئید مرا هر چه خواهم بکشم پیچ مگوئید مرا بوی من است بگر سوز مموئید مرا</p>	<p>دلم</p> <p>گم شدم من به سر کوی بخوئید مرا عمری از گم شدم رفت و نمی یابم باز بر درش مروم و آن خاک بر اندام نیست عاشق و مستم در سوائی خوئیدم مونس است خسر و دم من گلی از خون دل خورسته</p>
<p>دلم</p> <p>خوش عشقیت این که شربش کرده ام بر من حلال باد که خوش نوش کرده ام که خون دیده لاله در آگوش کرده ام زین لطف پای خویش فراموش کرده ام باری ز محنت است که بردوش کرده ام من دانه و دلی که از دجودش کرده ام زان ناله که شب من به پوش کرده ام این دیک را که در تنم پوش کرده ام گفتار خسر و است که در گوش کرده ام</p>	<p>دلم</p> <p>شب تا بر دوزخون بگر نوش کرده ام خون شد بر ام شمع و بی من چو عاشقم که سر و دلاله گون بیه نیست این است گفتی بفرق بر سر کویم طواف کن این سر که نیست بکشت از در عشق دو سوز و دمن که نه و بگر کن کبار شد بکشیده مرا که خفتست این نگاه روزی نبوش خویش بگر برون هم گویند که چه عاشق دیوانه گشته</p>
<p>دلم</p> <p>درون جان من پیوست گردو</p>	<p>دلم</p> <p>نی کردید نش جان من است گردو</p>

<p>چنان در چشم من بخرام جانان مگو که دیدن من بهیست حالت چو در گیسو گره بندی بسا دل دلی که رنگ صد باره آهین تر بخندد آن دهن با من جز آن روز اگر خواهد کند وصفت محالست</p>	<p>که دیده زیر پایت پست گردد چو دیوانه که از می مست گردد که اقطاع تو زان در پست گردد نیک پیکان چشمت مست گردد که جمله نیستیها هست گردد که حسرو را قلم بر دست گردد</p>
<p>دل جز ترا بسینه درون جا نگه نداد دارست جامی عاشق زان هم نه ایم با آتش مباد ریخته هر چند از آن زنج در دوش مبادده که جواب آید از وی آنکه صوفی که خاک نیست سرش در ده تیان دیدن بخواب هست که نیک دفن می است شرمنده از ملاکت حسرو مشو چو شد</p>	<p>دین ملکوت زمانه بخورشیده نه نداد مارا چو بخت جلوه بدان جلوه که نداد صد تشنه را بسوخت که آبی نه چو نداد در دمر اشغید و سوی خویش ره نداد گفتش بسز زنده که سپرش نگه نداد انگس که در هوا گشته او داد گشته نداد یکجانت پیش داد و دو سه چاره نداد</p>
<p>بس که زلف دلگشت در کار دلها درست عاشقان کشته بر اهرت خاک وین در غیر تم تو سنت در سینه من نعل در آتش نهان سوختی جان مرا و حال می پرستی حسیت خواستی سروی که از بهر قیام خدمت تو گجادهای کشادی بهر خندیدنهای</p>	<p>پیکس در شهر ازین سودای بی پایان تر کان غبار غریب روان تو خواهی داشت هست آنجا آتشی که نعل گیران تو است ای عفاک الله گویم جان من آنچه از مصلاهای تقوی خاشع شده اهل نشست که تو در صفها هر سودوزن ندان نشست</p>

<p>صد هزار امضای دستور خود را بخورد من بخون خراب در کین جان تا بروی من چه ریزی که گر خون نریزم و ده چو کینش بود باخسر و که از خجرت</p>	
<p>زلف تو عامل و نه است تا چندان دزد گردان گرد کالاباده نوش افتاد است هم باب روی پاکان گریست و بگریست وزیر دشواری جان کنش از غم نخست</p>	<p>چو آن بت از سر کو با هزار ناله برآید ز تند باد جگر با مراد و نه بلرزد مرانها قهقش بر جگر نشسته بد آنست بباد قاست آن نازنین ز اشک چشم عجب مدد از باران اشک تخم محبت چو پشت دست گرم از فوس سر روش تا نه نیست مرا جز بسوی بت نه مانا</p>
<p>بستان که ز جانم نفسی باز بس است این آخروں و جانست فاشاک و خس است این هما همه را میند همه خلق بس است این تیری بمن انداخت که فریاد بس است این خندیشگر ریخت که خواب کس است این کای عیسی جانهای کز و کیفش است این هست که چو خوش آیند به چه ناخوش است این شب دیدی گفتی که درین کوچه کس است این</p>	<p>بنشین نفسی که همه لطف تو بس است این دوستی من چند نه فی شعله هجران پندم چو دی زاهد گوا این تن رسوا گفته که بفریاد رس از غمزه خویشم گفتم که گزیم لب چون تند تو در خواب روی باد برو این نفس از بار سافش خوش میکند رهن روی تو جانی من بنده آن شکل که از گوشه چشم</p>

خسرو چو کند ناله عشاق بهر شب	کاخ زیم از آن قافله بانگ جز من است این
وله	وله
<p>دامن پاره که صد جاگرش بر لبم جز بخون جگر این چشم گوی بسته نشد دل من بسته زلفی شد و نکشاید باز دل از غمی بد خویش بنیدش اقام جان بر نقش دادم و بدوست رسید من نامرد که آن گریه شدم غرق مهر دی خرابات شدم گفت بکوش من من که پاتابه بهمت نکند ز اطلس چرخ خسرو و عشق در آمد بدلم خرویه مرا</p>	<p>نقد عشق است که در هر گرسه در بستم حاصل این بود که من از دل خود بر بستم که کشاید چو هم از خون گریه بر لبم آهنگی بپسیده بر موئے معبر بستم نامرد که بر پای کبوتر بستم جلوه عاشق مسند چو زیور بستم سر بدیوار که من میکده را در بستم افسر جم شمر این نهاده که بر سر بستم که بدام پشه کجیریل مغور بستم</p>
وله	وله
<p>دوش من روی چو ماه آشنای دیده ام خواست دی بدید ز کات حسن چون مان بر کشم آن دیده که روی خورده ام خونها لیک نابروش فرخنده شد فال که جان و عشق فست عشق را گفتم کمال عقل گفت آری گوی صد قبای خون چو گل پوشید شمس از دوشم</p>	<p>جان در آتش زهر جان بلای دیده ام دید و بد گفت و اندرین کوچه بکا دیده ام ز آتش میدارم که وقتی زیر پای دیده ام کین همه مهر و بر روی آشنای دیده ام مقری بیرون خرف در روستای دیده ام خلعت سروی که در زیر قیای دیده ام</p>
وله	وله
<p>که در پیش چشم روشن باست لا اله الا الله و مدد خون و چشم</p>	<p>گوی آن آفت دل و تن باست گردن این بهار گلشن باست</p>

<p>غم مخور خون ما بگردن ماست بت برستیم و دل برهن ماست جنگ او بار ما بدامن ماست چند نین دژ تا بروزن ماست</p>	<p>غزوه من جان من دگر میرم با چو هندی وی سومات ز عشق بس که ز اقبال قرب محرویم گفتم از مهر سوخت خشم گفت</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>عاشق و دیوانه از ساقی رعنا شوم ساقیا چند از رخت دیوانه و شیدا شوم غرق کن در باد تاسر زیر و پایا لا شوم رنگ دست این همان ده تاز سر ترا شوم بس بخدمت پیشکار شاید یغما شوم من ز مستی افتم و الیده زیر پا شوم تا چو خسرو بر سر بازارها رسوا شوم</p>	<p>عاشق آن دم که در صحرای شوم میخورم باری که کردم از جهانی بخیر تشنه می چند باشم چون خیال خود مرا پیر در وی خواره ام سبک که می بینی سیاه نه بد چون نامد ز من بنرم صلا دیک مجلسی خواهیم که خوابان قصص ستانه کنند مست می بدست میثا هدور بر می بریزد</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>هزاران جان دل آویزش بندکرده همیکردند جاها گرد او را سپهر کرده چه بینم سومی او انگشتها در دیده در کرده چو سوسپش دیده من از ناز دیگر سو نظر کرده کند با من حدیث تلخ و روسوی فکر کرده من او قتاده بدم در خاک نشستی زیر سر کرده بهر سو راه تو بیند سر از خاک بر کرده عروسی دان مرا گلگون نه از خون جگر کرده</p>	<p>چه نکاست این که می آید بمنده جن بر کرده دوان او در ره صد تیر آه از هر طرف باران گی خواهم کشم دیده گی خواهم که بگذارم سر آن چشمم کردم دید چون ز دید سویی من چو شیرین آید آن تلخی که از شوخی بدقوی بترت هم شوم بی سنگین تو بگذری ناکشور بگاه لب در روز قیامت عاشقان حلیه ز من مردم که خون گریه عشق شوق آوده</p>

<p>خوش آن مجلس که حسرت کشته غرق جگر بود شمع هستی خود پیش شان زین گوهر کرده</p>	<p>وله</p>
<p>غم که که شود زیر پاک را باشد چو فلسی که هر سناک کیمیا باشد چو یک تنم که از نوبه جدا باشد که شغل بر پستی بردرت مرا باشد که برگ میوه او فتنه بلا باشد که بت پرستی در عاشقی روا باشد همی برد که چو من بیدلی کجا باشد چو عاشق است رها کن که مبتلا باشد</p>	<p>وله</p>
<p>با آفتاب ز دره چه جای سیفاست هنوز بخت سودا ز آدمی نداشت ز خامی دل خود گر چه دوزخ آتش است چراغها که سر کوی تو بهر شام است بران خرام که صد جانفش فردا هر گاست تو سر کنی بگر بیان و دانی اندام است ز شوق و تنگ خرامان مست خود گاست که این خرابه ز سلطان خویشم افتاست گدای کوی تو ام گر چه خسروم ناست</p>	<p>وله</p>

<p>دل داده ام بدلمرود دی خریدم عشقش که هست قیمت او صد هزار جان یک بوی او بیار که بر دوزم ای صبا جانست در هوای پریدن که شربت لب ای ساربان من اشتر مستم که دیر بانه نظاره ام کشید که در کوئی عاشقان خسرو غم بکشت بهمان بهشت این</p>	<p>دین تحفه بهر جان خودش آوریده ام سودی گر انت این که بجانی خریدم این چاکها که هست بجانی دریده ام برشکرش گس شده گوئی پریده ام دروای فراق مغیلان چریده ام روی سیاه کرده دجده می بریده ام کش سالها بخون جگر پر دریده ام</p>
<p>آن بود که نورسته که سیمین بدنی شد بس غنچه دل را که هند چاک بهر سو آن صفت جان بس که درین سینه در آید سلطان مرا عمر فزون باد بدولت بس باشد ادب صحبت من بهر خیال وقت می لعلی که بران روی کشیدیم چون جان دهم از خاک من ای میر ولایت پس مرد خدای که چو در عشق درآمد خسرو و سیراج دل خود خشم گرفته است</p>	<p>چون شست لب شیر چشکر دهنی شد آن گل که ز نور و ز جوی چنی شد کو تنی که تنم کرد تنش پیرانی شد کز دولت او خلعت عاشق کفشی شد گو شب روی و ره زنی و زرد فتنی شد اینک همه خوانا به روی چو منی شد تجانه براری که دلم بر منی شد گلگونه خون کرد بر خسار زنی شد کز کرده تو بادل خویشش سخن شد</p>
<p>ز دوری چو تو خوانا به من افزون شد بخون دیده نشستم چو قصه دل خوش تو پای پیش بنامی بره که بخرامی</p>	<p>مرنج ز اشک من نه استانت گلگون شد درست نغی از دهره نمان مجنون شد بیامی بسته زول نه بهر پیرون شد</p>

<p>بکش بنان چنانی که شکل شوخی تو کرشمه چند کتی یک طرز گوشه چشم بکنج کوی تو مردم بگفتم که سگ خیال خنده تست این گریه خشم و</p>	<p>بکش بنان چنانی که شکل شوخی تو کرشمه چند کتی یک طرز گوشه چشم بکنج کوی تو مردم بگفتم که سگ خیال خنده تست این گریه خشم و</p>
<p>و له</p>	<p>و له</p>
<p>گوئی همیشه سوخته در دواغ بود میسوخت زار خانه من آن چراغ بود نادیدم صلاای غلیو از دواغ بود این دیده را که روزی نایغ و طاع بود بلبل که بویهای گلشن در دواغ بود بر هرگی و گرنه کرایا د باغ بود جانی که کار نامه عیش و فراغ بود خشم و برین حدیث منه دل لایغ بود</p>	<p>آمدل نماند کش سرستان و باغ بود هر خانه دوش داشت چراغی جهان من بیخبر فتاده در آن کوی مرده دار روزی شد که جلوه طاؤس بنگرد دی در چمن شدی ز بلوی تشنه خراب رفتم بسوی باغ بیاد تو گریستم بنگر که چون صیغه سودا شد از خط شکیب میسرسم چو شدم خوش بخنده گفت</p>
<p>و له</p>	<p>و له</p>
<p>آزاد که جان من اگر هست بهمانست من ز بستی خلق ندانم که چه هست جان من بعدم رفته و سوسپ نگرانست برخاکد رت سایه من نیز گرانست هر چند که بنیاد خرد از بهمانست زین دانش که خیفش زده دیده بدانست قربانش هزار است اگر چشم و دلانست</p>	<p>روی تو که پیش نظر آسایش جانست در شهر چو تو فتنه مردم کش پیداست بس دل شده کت کیستری دیده و در کی بر چو تو خورشید رسم من که ز خواری عشق است که بابل خور و افسوس هیچ دانست گر خون جگر گریه کند عاشق شهوت ترکی که دوا بر دوش نشسته است بدانست</p>

<p>گفتم که ده این کیست دلم گفت که جانت با خود سجده شش به پیش پنداشت</p>	<p>بی آمد در خاک فتادم که بمیرم خسرو ز می دیده بدخواره بدخسب</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>چشم بیدار و جان پنهانم سوی خود باز ره نمیدانم من یرین گونه زلیست نتوانم جانمن گر برون رود جانم والله از زیستن پشیمانم آسیای تبی چه گردانم چون بگیرد اجل گریبانم تو ز شهره من از بیابانم خسرو با خیال جاتا نم</p>	<p>ای وجود تو دیده و جانم بس که سوی تو میدوم بخيال گر کشم کتی دگاسه ناز مهرت از جان من برون نرود تا ترا دیدم و ندانم جان چون وفادار دولت نیگرود غالی از گرداننت گفتم پند اید و ست بی نیغتم از آنکه اینچنین در خیال یارب من</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>که ماند آویخته نه ابروی طاقش که می سوزد جهانی ز احترازش که بندم فرشتش در راه براقش که خوش میسوزدم داغ فراقش سگ دیوانه شد در اشتیاقش نکو دیدیم پوش و تم طراقش برین آسود جانا افتاقش مرنجی جان خسرو زین نفاقش</p>	<p>دل من چون شود دور از وفاش عجب سیاره دار دل من هنرم دیده باید گاه جولانش کمن ضایع طبعیام هم خویش گزیده شد دلم از جان که جانم خرد در محو عشقش لافناش نخواهد بی تو جان آسوده خود را جفا بکس ترا کرد دل کند شکر</p>

اول	اول
<p>چه خون که خوردم ازین مهر و چشم بدگم خود ز بس که سوختم از بوی مسوزش جگر خود هزار دای که مرغان نمیدهند بر خود مر فوس درت بودنی فسوس سر خود به پشت پا چو کلونیش دور کن نه در خود لطیف بر خس و خاشاک دان بر مگذر خود هزار بار بگرد سر خود چشم از خود ده این نگیں درو عین جدا کن از کمر خود بر آنست دیده چشم و که بنگد سر خود</p>	<p>از آنگهی که گشایم بر چویت این نظر خود بیایغ رفتم و جوقی ز بوی گل نگر فتم کجاست چشمم در بام تو چنگونه بر آیم چو کو فتم بدست شکر است هم سر بدار سرم که بردرت افتاد ذات پای نه بخد مراقده را کن براه خویش و تن من چو بنده ردی تو بیند بران شو که بگرد ولم که صدق ندارد ز کار عشق چو بنده ز عشق آنکه رسد بی سپر بدیده فکرت</p>
اول	اول
<p>سینه دارم ز بجز افکار باز آئی و بین دیده من چرخ و پر خا باز آئی و بین غرم زین دیده خونبار باز آئی و بین بو که بزم جانم یکبار باز آئی و بین گاه رفتن آخرین دیدار باز آئی و بین از خم گیسوی خود یکبار باز آئی و بین درد و داغ خمس و غم خوار باز آئی و بین</p>	<p>رفتی و شبی تو عالم زار باز آئی و بین بر سر راه تو زان بادی که از سویت بی توان خون و دیده و دستگانی میوزم گرچه نانی و نه بینی حال من از گفتن چو رفتی از من من از خود اکنون لطف کن من نمی گریم بیا این شخص چون میگویم گر ندیدی مسوزش مجنون بدر دوش</p>
اول	اول
<p>وقتی مگر که بنگرم از دور ناگهش من خون خود سیل کنم بر سرش</p>	<p>هر باده ادا بشم بر سرش آبی کنند هر که اندر ره سیل</p>

<p>آنان که گم شدند در آن روی چمن کابش سزد گلایب سین بود چمن جان بخش من بس است آه آن گفتن در گرد روی کشتن باد سحر گمش خفتن نمیدهد که فقیر علی الهامش</p>	<p>مهمان خویش را که توانند باز یافت زان که گهی بر آن روی گلیو کند ز رخ گویم بخش جان من و گویدم که نه چون گل ز رخ جامه درانم که تا بجزا فریاد من نه تا نه خسرو که هر شبی</p>
<p>الا که بخو نابد و لها نتوان شست بدبختی این دیده که آن پان نتوان چون بخت بد از خویش بد پان نتوان کاین خال گل از من سوان نتوان شست کز آب و گر این لقه مان نتوان شست زانک اندی ما جام مصلان نتوان شست هر جای که چرمه چکد آنجا نتوان شست کز زرم کعبه دم سگ ران نتوان شست</p>	<p>زلفت تو بهر آب مصلان نتوان شست هر شب من و آن گر به چون کوتیو شستن در یاز پی بخت بد از دیده چه بدیم با داغ سیه روی عشقت اجل من از در روی ختم شوی مصلای من ایدو ته سوی سبده بن از کوزه ناکشست نوشیم می و بر سر خود جرمه نشانیم اید دست بخشش و بر سر زحمت بزی</p>
<p>پیش در از طفل گلک خوا بگه کنیم و آنگاه در رخ تو بد زدی نگه کنیم در چار سوی راه تو دو دیده کنیم باری چنین چو نامه خود را سپه کنیم در تو به مرد فطیت بیا تا گنه کنیم خیمهای می سبیل بهر کوی و ره کنیم</p>	<p>هر نیم شب هفت بروی تو ره کنیم در دیم هر طرف ز نظریم مردمان روزی دو دیده چار نشد با تو ده چند نخن کن ای فرشته خط یار بهر ما بان ای حریفی چو زنی زنده ایم ما رندان میسیم که کردست رس بود</p>

گفتی که پر دهم دوسه گشتم خوری	در یای پر بسیار سباد که نه گنیم
وله	وله
<p>امشب میان خطا سرستون بوده ام دی جمع خوابان بوده ام گشتید با دیوان گر من اسیر بت شدم ای زاهد اعدیه کش با او بدم شبی این من در خود گم یعنی دلا هر د زهر سنگی درم داس بهر جای گره گفتی که در دمان من خود را نشان و رست پرسی که با من بوده وقتی و نه گفتی گویند از بار آب خود ای پیغمبر بگذارتا شد خسرو و عشقم بکاز بس من دیوانگی</p>	<p>جمع که باری کشته مست بر پیشان بوده ام عیم بگیر ای پارسا در کافر ستا بوده ام کاخر من گمراه هم وقتی مسلمان بوده ام من آن گدای ام که شب در خواب سلطان بودم نه از خاک به بس بر دوست مهران بوده ام عمری ازین شرمندگی سر در گریا بوده ام دور از تو اکنون مرده ام از روز با جا بوده ام بچند با جانان بوم با خود فرادان بوده ام رفت آنکه وقت عقل را در زیر فرمان بوده ام</p>
وله	وله
<p>روزی بلان گفتم کتیبست بامه چون او کند زرامش باشکل قدقناست گاه به زند به تیغم گله زند به تیرم چون حال خویش گویم با طالمی کوش ماییم و کعبه جان مردن بوادی غم امشب نباله خود خوش بوده ام که ناله خسرو ز طعنه ترسد اینجا است باز جای</p>	<p>من بجلست حیا من هنه التماس نظاره تناوی قد قامت القیامه فی کل ما تعدی خلافتا ادا لم یستبر حدیثی کا بعجم فی التهامه والله کر مینی یا طالب السلامه فی الصبح ذات قلبی ادعیت الحامه کا سیف کیف یرضی من خاف من ملاه</p>
وله	وله
ما نخواهم این غم خود کا شنایرون برد	آشنا هم زمین رخ پر خون مایرون برد

<p>گفتی اول که در جانت کشم و این بچله و خاک خاک خواهم شد بگویت خاک بر فرق صبا از پریشان کاری زلفت که آن دوست مردم اچیش که فی زلفش جهان بیرون رود در سواش آنکه پندم میدهد که میندش دوش میگفتم که آن سلطان خوان یاکرد لوش باداست مارا داده کوهنگام خوش میکنند بیرون و میگویدم و از در بیرون</p>	<p>کیست کو بشکافد این جادو ترا بیرون برد از سر کویتو گر خاک مرا بیرون برد دل جدا و جان جدا و تن جدا بیرون برد نی کس جانم ازین دام بلا بیرون برد مرد دامنم گر سر خویش این هوا بیرون برد بیش این سودا که از جان گدا بیرون برد دعوی نه از سر صد پار سا بیرون برد خسرو این کین لطیفه سر کجا بیرون برد</p>
<p>رسم خوریز دران خوی جفا ساز نماند که رود جان و گهی باز در آید در تن با حسنی که براند سر عشاق بدوش بستن چشم ندانم که چه باشد زانگاه ذکرت از رشک که با خویش نگویم مردم ای که زلف از پی بیجا که لم می تان گفتی نام تو و ز پستی مردم بیش زاهدی در تو نگه گرد و همه نقد و صفا تاله ناخوش غم بس که بسی زحمت و</p>	<p>این کله در سر آن ترک سر انداز نماند که تبا پاک در اندیشه آن باز نماند آن هوا در سر آن سر و سرافراز نماند گو برفت از نظر و دیده من باز نماند که بیرون دادم و اندر دل همرازم نماند دام بگذار که این مرغ زیر و از نماند که ز لب کم شتوم نام تو کا و از نماند بیک بان می آن چشم دغا باز نماند نخل از هر چه چون مطرب ناساز نماند</p>
<p>مرا بهرت خصوصت هست بدول اگر تار سر زلفت بهرین است</p>	<p>کنون یا من درین سوای یابو کجا ماد کجا جان و کجا دل</p>

<p>زما عقل و زما جان مج زما دل که عاشق را نباشد آشنا دل برینسان چون توان کرد دل جدا بلا شد جان من جان مرا دل میاد ایچکس را مبتلا دل که صد منتزل ز من داه است دل نه بندد هیچ عاقل جا بجا دل</p>	<p>ز تو از گوشه ابروی اشارت دل او بیگانه گشت از من زنجم بخون گرم دل پیوست بادوست مرا گوی که جانت از چیست دشو با ندیم در بلاست دل که یارب چو گویندم که دل نه پند نشنو بیک دلدار بس کن خسر و از آنکه</p>
<p>گوشه از آن هر که شود و گمرا نشد مانند سایه که ز مردم جدا نشد صد جان پاک بهره باد صبا نشد آن کیست که بیدید ترا مبتلا نشد مانار ما شود پیش من رها نشد خونریز ما که هیچ خد گشت غافل نشد بد بختی که چشم منش زیر پا نشد کان آشنای خون دلم آشنا نشد شکر خدا که حاجت خسر و روان شد</p>	<p>گفتی دولت مرا شد و از من جدا نشد خورشید من خیال تو از من گمی رفت روزی صبا زلفت بگویت که هر دمی پرسی مرا که از پی چنین مبتلا شدی بسیار داشتم دل آبا و خود خراب در گردن من آن همه خونها که میکند وی گرم کرد رخساری دیده خاک گشت کردم میان خون جگر آشنا به جسم وصال نیست در چنین کجاست</p>
<p>کنون من و چو سگان خواب که بجاک هم آنگاه بنم که خیالی مگر بر چه هم آبی تکر و بدنبال چشم هم نهم</p>	<p>گذشت باز برین سوی ترک که کلام ز بس که من ز رخسارش گم شدم بخیا دلم باند بدنبال چشم او که بعد</p>

<p>تکتاب بسوزید خرقه و کلمه که نیست هیچ شیئی کم تر صد هزار درهم مدار آینه و پیش من که رود سیهم که تو ز فلک من من ز فلک خود برهم نویس ده گفتم هم ز خون من گنبد چو پیش چشم نیابند آفتاب و ماه</p>	<p>من ار چه صوفیام از بهر نقل است مرا نشد در آن به عمر و هلاک من زین غم مگو نصیحت ای آشنا که بخیرم بجان رسیدم ازین لکیش زهر خدا گرست عشق گناه هم سیاست کن لیک به پیش دیده خسرو توئی دس حکم</p>
<p>بنمود چنانکه نه ان بت دلخواه بشنوم سبچیم ز دل فسانه آن به به بشنوم آندم که من رور و آن شاه بشنوم آواز پای اسپ تو ناگاه بشنوم از عاشقان تو در تو آه بشنوم چون تو ز باد سحرگاه بشنوم خسرو بخوانش تا من گمراه بشنوم</p>	<p>گر خود سخن ز زهر کاه و یا ماه بشنوم بنخواهیم بکشت ده اندیس که بهر شیب تینم زن ای نقیب که قربان شوم تو بانگ صدای ارغنون بدو قدم آنچه خود را کم سپند و نخواستیم ترا گزند دل با پای خون فگند همچو برگ گل نقشبی است در عبادت بت این عزت نام</p>
<p>بمازای و هم بجان و سر دور ماندگان آن باد کاور و خرد دور ماندگان دشوار میرسد سحر دور ماندگان انجیا که بود ریگنده دور ماندگان هنر تحفه کا یا ز سفر دور ماندگان انست داغ تازه و تر دور ماندگان</p>	<p>ای دور مانده از نظر دور ماندگان عمر پیا و رفت و نیاید بسوی ما مروم زنده دور دوری شب که در رفت پیش شب رویم گرچه خون جگر خوریم بنور از نظاره دیدار بعد ویر خلق پیر سدم که رسیدند زندگان</p>

<p>خوش ناوک است در جگر دور ماندگان آری همین است خواهجند دور ماندگان چون دور ماندگان زبردور ماندگان</p>	<p>از پس که بیدد زره بجز یاد دوست هر ساعت ز خوردن غم خواب نبرد دلها شود کباب چو خسرو زند لقی</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>قربان هزار چون من چشم ناتوان کن در عهد خود بدینان رخ بلاگران کن در شخص مرده من خود را بیار و جان کن یکبار روی خویشش نمایم بر نهان کن بهر دل گدائی یکسود خود زیان کن شهری بکشتی اکنون شمشیر در میان کن یکجرحه خودم و ده پیوند استخوان کن باری طفیل ایشان خاکی درین بان کن تسلیم خسرو خواه این دخواه آن کن</p>	<p>یکره ز دور درون قصد هزار جان کن بر دیت بلاست منما تا جان دهند خلقی از دیدن تو مردم تا بر زیم نمیرم کشت آنکه او به بند و تا کشته گرداوم صد جانست قیمت تو شوزلین من بجا از نوک غمزه تا کی خونها کنی دادم از کوبش غمت چون یکست بند بندم از لب چو دیگر اغم گر شکری بخش گر دهمی توانی در جان بری زمین هم</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>
<p>رنگ رخت بناز کی از انگبین است دید آسمان لبسوی تو و گفت کین است چیزی که است سر و همین رایتی است آتش درون زنده که روشن چنین است نام سیاه و پیرهن کاغذین به است بر جرم عشق غمزه آن نازنین است آلوده لبست که ز صدا انگبین است</p>	<p>لعل لبست بچاشنی از انگبین است مه فرق در میان تو و آفتاب هست در باغ سرور است لبی دیده ام و یک بی شمع خویش روشنی خانه بایدم مایم جعد کرده قلم کز پی خطش کز ز آب تیغ شسته شود هر گاه است یک تلخی آن ز دست من تیغ عیش را</p>

گفتی قنوت نگون دولت خواست	اما همین نموده بر انگشت زین است
وله	وله
<p>هندوی ز لعل پو تو یغما می چینی جز بالش سحر ندیده شغل بلبلان پیش لب تو گر چه گدائیت کاین افتاده من برون تو گوئیم پائے چون من روم تیرت من بوسه زنی آنجا که گشت تست بگو تا شویم خاک جان برون هفته میا منو غمره را قلم عشق بی مزه گرد ز نوش وصل من میسم که خنده زنی تو بروی من</p>	<p>در روم دوری ستادی تا بلای دینی آن سبز و کفش تو مملکت یاسمین دبی ملک جهان مراست گرم آن نگین دبی تشویش بیهوده چه بخواب سینه دبی علا و بروح من چو دبی انجمن دبی باری چنین چه کشته ثورانه من دبی جلاد ناچار چه استره در آستین دبی ناخوش می که چاکشیش ز انگبین دبی خسرو من به باش تو در زمین دبی</p>
وله	وله
<p>آبادی آن میسم که از عشق خرابست کو غمره تا کتد از ناله من قص جسم ز سوال آب حیات ز لب دست آن سبب است صوفی که ز تسبیح بریدی ای آنکه چه فردوس برینی با طافت پیش دل خود از تو هر افسانه که گویم که نعل تو احیا کنم دیر شد این دیر صد باره کمن از پی نقد غم خود را خسرو که غرق است بتسلیم که مارا</p>	<p>آزادی آن دل که از زلف تیرا بست کین نغمه غم بی طرف جنگ و است انبر شکننا گشت مرا گیت جوا بست زبان مست من امروز گیسوان تیرا بست من دانه من که تو برین را چه عدا گوی که صوفی ز پسته بستن خوا بست ز آمد شد سلطان خیال تو خرابست لا خردل بریان مست آن نه کبابست کشتی نه و مقصود بران جانب بست</p>

دله	<p>کدام دل که تو غمزه زدی فکار نشد حرام باد ز خاک تو بر هر چشم بسوخت ناله من علق را عجبت گشت نظاره میسکم از دور میخورم جگری جهان پر از گل و سرور و انم ازین سر به تن جهان کنیدم دو دیده چون بادست خوش آن کرشمه که از ناز خویش من متلع وصل نه اند و قیاس بهنت است بعشق دوزخی خام سوز شد خسرو</p>
دله	<p>صفیست آب حیوان زده ان فاش نشد بکدام سرو بهیم که ز تو صبور مانم بحران بچرم و دم چه بگشت شدی که مار منم و هزار چیش ز خیال زلف در دل بر هست قتاده ماندم روشی کن بچلان ز تو دور چند سوزم بسیار آتش غم کن اشارتی چو شامان که بر ند بندم بزن ای رفیق آتش که اثر نادم تا بهر این خیال خسرو که بعشق درغانی</p>
دله	<p>از لبست جان شیرین ز زبان بچو قندیت که دراز ماند در دل هوس قد بلندیت بغاط گل شگفتی ز دهان غنچه خندیت بچار و دم که جانم زده از خم مکندیت که چو در نیست باوی بته سم سمندیت همه غیر تم ز عودت همه رشک از سمندیت که ز لطف این سیاست بر هم مکرز بدیت تو دبی ز نالش من من سوخته ز بندیت بودار چه ز اهل حکمت خردی هزار چندی</p>

<p>که عمری از دل و جان شکر این کرم کردم ز بخت بد چه لکد ما که رو بهن خوردم که زنده ماند اگر اینچنین بود مروم قبول اگر نکتم من ز دیده نامروم که است دل که شناسد علالت دردم تنی که از پی آن ساهانش پروردم بعشق که در سر خود هزار پی گوردم صبار ز کوی تو سوی دگر بردوردم که سرخ گشت بکار جفا رخ زردم</p>	<p>بجل کن آن همه خونها که در غمت خوردم حدیث وصل نگویم که گفته شد روزی پری که جانشنت هم از دیدن توی میرد چنان خوشم بجفایت که تو تیر زنی بیمم و ندهد درد خود برون زیراک چه کارم آید اگر خاک کوی تو نشود شبی که گرسه کویتو توانم گشت بگویتو که شوم خاک نیست غم مگر آنکه که است خون ز جفای تو خشم در صد گشت</p>
<p>نیز شب ماستاب را چرخست چشمه آفتاب را چه غم است مشعل خانه تاب را چه غم است آتش پر عذاب را چه غم است چشم آن نیم خواب را چه غم است ترک حاضر جواب را چه غم است ماهی از میر و آب را چه غم است</p>	<p>از من آن کامیاب را چرخست ذرها گر شوند زیر و زبر چه گر بسوزد هزار پر وانه خرم من که گشت خاکستر گر مرا نیست خوابی اندر چشم در کنم من سوال حاضر خویش خشم و ارجان دهد تو دیر بزی</p>
<p>خط تو اهل عشق را سبق نیاز میدهد چشم تو جان برده می لعل تو باز میدهد کاب جیانت خلق را عمر دواز میدهد</p>	<p>زلف تو باز فتنه را رسته در امیدهد ی که دی زبان مرا زین دوشی که بهر زبان کشتن انقدم از تو به یادم نسیم از کشت</p>

<p>کز دل شیراز و با طعمه باز میدهد آنکه دمی هزار جان را تبت ز میدهد و ده طرفه موزنی بانگ نماز میدهد گریه خون کش از دلم سخت را ز میدهد شمع نه از سر هوس تن بگماز میدهد اگر پسر بکشین جان با باز میدهد</p>	<p>کی مکنی چون لاف دانی آن شه ناز که گویش مکن کی غم جان من خورد گشت شب بیدار و کرد فراق بسلم چهره من همی کند مایه عشق نامها بر گزری که سبکی داغ فقیه بیدل خلق کیان خسرو است آنکه نکون</p>
<p>بدل دردی که درمان نیست آنرا که خوابی هم پریشان نیست آنرا پراگشتی که باران نیست آنرا شبیه دارم که پایان نیست آنرا که جز دیهای پران نیست آنرا که دوم ماه تابان نیست آنرا خوش آن مضمون که عنوان نیست آنرا بها ملک سلیمان نیست آنرا خیال هست اگر جان نیست آنرا</p>	<p>سری دارم که سامان نیست آنرا بواه انتظارم ست چشی بشوق از گریه ماندم چه جویم فرآش کرد عمر روز رانه آنکه ترا ملک است ای سلطان دها سخن داری یگانه در نگوئے خطت نوخیز و لب ساده هنوز گدا مین موز خطت کز حسن نخستین و رو بهیج ارگشت ناچیز</p>
<p>ز زندگانی خویشش فراغ می افتد که این خیال گرش در دماغ می افتد ز بهر خردستان چون کلاغ می افتد بکوی یار که برشته زار می افتد</p>	<p>کس که بوی تو اش در دماغ می افتد شدم زلف تو دیوانه دایمی ز رنگ زلف تو ارمی کشتگان چون تو همی که دل سوخته است طعمه او</p>

<p>چو شعله شعله گلی که چراغ می افند از خون دیده که بر جاسته می افند که ناله می کنند آتش بیاب می افند لبش بخنده که خسر و بلا می افند</p>	<p>قطره سوز دل من نمی چکد زین چشم خیز ز داغ جگر سید هد یوی جگر ز بهر سوزش مرغان بوستان چو دم من اوقتا ده ز تا پاک سینه پیش درخ</p>
<p>از شوخی در عنانی که سوسایک می بیند انگس نبود خوابی او خواب می بیند گر حسرت آئینه در آئینه دان می بیند تیر علم گیسو صد لشکر جان می بیند از خون و چشم من هر جا چو نشانی بیند بر نه چو کند رحمت قصاب یان می بیند کا نکودل خوش خواهد در آب ان می بیند بگذار که بچاره که بچند جهان می بیند شیر کون خود را کی یار جوان می بیند</p>	<p>ما به که بسوی خود صد دل نگران می بیند گفت که بخوابم بین می میرا زین باری خون گشت دل بقتول نه سید کبریا نازنده چرا نبود آن شاه جوانان کو عذرش بچسان نواهم که اندر دلش آشف از من بهین بهره خود یزد جفا باشد در جوی رود سردم چشم من خون دل یاری که بوسه نه ای چه دم کش تو یا بجان خواهی نریا که چون سر</p>
<p>بخدمت پیش می نهادان ستادیم کلاه صوفیان هم کز نهادیم میان می پیر اندری خستادیم چو داد طاعت و تقوی نهادیم که از خوبان بخوبان ره کشادیم که مازین دولت اقبال شادیم</p>	<p>بیاساتی که ما در می فستادیم سردندی چو کز کز کز در سق بیا کن غرقه کردیم و میریم بجو رساقیان میریم باره چه جاسے توبه ده چون می بخوریم ز کوی شاهان رسوا بریدیم</p>

<p>چرخم دار و دگر از غم نامرادیم همان پندار کز مادر نژادیم که ما هم در گدائی کیتبادهیم</p>	<p>مراد از غم بودار عشق داریم بکش ای خوش بسمه را بیک ناز بده یک جام کخسرو و بخشسرو</p>
وله	
<p>که در زیر کلاهش هست ملبه که صد جان از زدا اندر یک نگه که نفروشم بعد تو به گناه که بر روی و د خوبى سیاه اگر خوشید بینم چند ماه آبى غرقه کردم یا سحاه سمندت رانده ز نینسان گناه میخ از هست ناخوش خوابگاه که خسرو رازى در دیده راهی</p>	<p>خوابم کرد تشنگی کز کلاه چرا از جان نیرم پیش روی گناه از دیدن توانست حقا سیر رویم ز دل کین لچنان خست چنانم شب در آمد که شادیم ز شوق چون رسم ای شمع ای جلا سوار من ز اشکم سبز بارست خیالت خوگه در چشم من کرد مراد ز دان غم آرزو ز گشتند</p>
وله	
<p>شب قدر منست امشب قدر این نمیدانم همین و تومی بینم گل و نسیم نمیدانم که از پس برق مرگ تلخ جان شیرین نمیدانم بکش بارى تو که از مهر تو مهر دین نمیدانم غدهم رسم این کشور من مسکین نمیدانم که نامش در زبان و کیت در بالین نمیدانم شنودم لیک این حسرت جواب این نمیدانم</p>	<p>قوی در پیش من با خود مهر دین نمیدانم روی باغ و مرا گوی که گل بین چون نمیدانم چنانم لذت یاد تو نبسته است در سینه چه می پرسم از مهرت کشم خود کوی ناگین خرد را گفتم اندر عاشقی شرحی بکن گفتا ببالینم رسیده یار من مروان از شوقش سوالی میکنی پیشم که خسرو من کی میت</p>

<p>دولہ</p> <p>وہ چہ زود بیرون جان بارہ بکن باری نازندہ این دیدہ نظارہ بکن باری زین حال گواہ خود سیمارہ بکن باری دام از سمن نسیم رخسارہ بکن باری گو جان نکستی ز این از خارہ بکن باری این عقل مخالف را آوارہ بکن باری مانا کہ بماند جان این چارہ بکن باری</p>	<p>دولہ</p> <p>کر جش ز سیم ایدل تو چارہ بکن باری دام کہ رود جانم در دیدن روی او ای چشم ز بخوابیت از بخت این ای بادناری گرہ کش پایانی پلاد شکاف آید چون غمہ باری چندم غم رسوائی ساقی بیکہ بادہ عمرت بنود خمسہ و جگر بخش گئے</p>
<p>دولہ</p> <p>بر جان گلہ دارم کہ مرانندہ چرا داشت دور فلک از صحبت یارانش جدا داشت ہجرت بدلم گرچہ کہ صدر رخسارہ داشت آن دلغ کہ دامن ز خون دل داشت ورنہ کہ تو عمری بر تو جان چہ بقا داشت آن کرد نگویم کہ معجون بلا داشت آورد مصلاد ترا ورتہ پاداشت در شہر کہ آورد دل شوریدہ بجا داشت گویند ہمہ گان دیوانہ و فاداشت</p>	<p>دولہ</p> <p>تقدیر کہ بچند مرا از تو جدا داشت اندوہ جدا ہی نہ کہ پرسم کہ مرا چند دیوار تر اسن غلہ غار سخا مسم داغ دگر اینست کہ از گریشتم جان جستی و سیرت کہ بدیم ندادی دی گیسو پر کرد قومی گشت کشا را صوفی کہ خدامیدن تو دید بقصدق آغاز شد از سبزہ تو بر لب زین پس خمسہ و بھجائی تو دید جان در افت</p>
<p>دولہ</p> <p>بدام ہجر گرفتار مانده ام چکنم نہر و زدل زار مانده ام چکنم</p>	<p>دولہ</p> <p>غم بگشت کہ از بار مانده ام چکنم نماند طاقت زاری نالہ کن شوخ</p>

<p>بمدن دهم غم نهان باورم نکند همی بکند علامت که چندی گری خون شدم زیاری خوشی ز جان دل نپدا همی کشنه که منکر بروی خوب چو من رفیق گفت غاری دوش از چو من</p>	<p>اسیر صحبت اغیار مانده ام چکنم ز زخم غمزه دل فگار مانده ام چکنم که هم ز خویش دهم انیار مانده ام چکنم بعالم از پی این کار مانده ام چکنم بسته شبت که بیدار مانده ام چکنم</p>
<p>ای غایب گرد ماه سوده بمجا نشسته تنخی ز خورشید بگنجینه زردی دلکشایت جان تازه زگر در شکلت هر روز بکوی تو جوانان مردم ز رخس که دیدن آن بیگانه شد آن دلی که بودت هر شب دل من حدیث دروت آکس در غم تو ندا دپندم از لطف تو یافت بستی لعل</p>	<p>آراسته بدشع را ز دوده آئینه که روی تو نموده انگام هزار دلی ز دوده کان خاک مفرحیت سوده جان کاشته و جگر در دوده جان داده و غم ز فوفه دقیق بتن خراب بوده خود گفته دهم ز خود شنوده چرا که غمی نیاز موده خسته که میان خون غمزه</p>
<p>ای غمزه زن که تیر جفا در کمان است بنای رخ که زود میر و زودیدنت جانها بیاد داد که دایم شگفته باد و اغیست از شراره آه کسی مگر</p>	<p>آهست ترک دست و لیم و رعنان است روزی دوسه که غمزه که همیش است آن گلشنی که بر سر و رویش است خال سیه که بر رخ چون از غوان است</p>

<p>می زیدت که هر سه دلدان تست جان تیر سید هم لب تو گنجان تست شبهادین خیال پر کم کن آن تست همو داین که این همه نه هر جان تست رنجه مشو که فاخته پوست آن تست</p>		<p>گر هر زمان بخانه دیگر شوی نبار دل برده بوام تو آنسے بده زبان میزنیم که بدین انگشتر بنیم گفتم بکش که باز هم ناوک برده فریاد و آرزوی شب بگویی</p>
<p>با جان باره از همه خوابان بریده اند بسجده گشته اند و محسلاً دریده اند مرغان دشت دان که بنگی پریده اند گوی که گوهری لبه فایه خریده اند داسن و سبیل و زکوتر کشیده اند جایز اکبت بناده بدیده رسیده اند زان جعد که بر سر گویت بریده اند معذوره در شان که رخت را ندیده اند سوزی که در فسانه بختون شنیده اند</p>	<p>وله</p>	<p>باران که زخم چشم بلایت چشیده اند پس ز ابدان شهر که زان چشم پر خار ترسندگان ز جور و هان بگریخته اند پاکان که بهر عشق تو خود را فروخته اند نمود امن آنکسان شنیده اند از تو که صفا بنهای شکل خود که بسی خون گریخته اند چاروب آستان تو مغرول شده اند آنانکه عاشقان ترا میزنند طعن پایند زین پس از غول خشم و ابله اند</p>
<p>از فی الجبال یوما کر مایا شفا تو درون سینن بنیم نه بکجائے دو دالمنی و اما حرموا من اجتنائے که گدای بی زبان را ندیده کسی گدائے بهواک کل لیل بدیده علی التلکائے</p>	<p>وله</p>	<p>بنفک فی فوادی الم بلاد وائے منم دور تو بهر شب خبرت نه بکجائے انصوح یا بخیلی تب الثا رخیرا سید بهر سندر دیت من و حیرت خوشی اتنام ستره بحالت غافل و تدرک</p>

<p>ز تو این قدر بشاید که دی بسویم آئے رأیت العیون عالی و کت علی فتنائے بنود نیز و خسرو و جوج راحت گدائے</p>	<p>ز حیات من ز بخت دمی بحیل ماندم و اذ امنت شوقا بقنا ملک المکلا ز نسان و تیر اگر چه دل بسینه زخمه</p>
<p>ز ان بوی رویت آید میر کسی که بویید دل غنچه غنچه نیز و جان توی توی روید رخسار اسید پی کن گر سوی وصل بویید خون میخویم ز دیده کان گرد بر چه شوید خود ریختن خود را با آنکه کس بخوید با حمله در حکایت با من سخن نگویید شاید که بر تن او هر موی او بموید</p>	<p>از رشک من بیادت جز سرخ گل فروید جای که از لب تو باران بوسه بارید در چون تو شهسواری دیدن بسخت چون بر درت بنم رخ گودی بر نشیند چشمم که خودم از لبس که خون گرفت جانم فدایش چون او خود را بچشم سازد بین غم که در جدای چشم و بسینه دارد</p>
<p>ستارگان همه بر رویت آفرین کردند هزار فتنه چو دروان شب کین کردند بسا کسان که چو خط جامه کاغذین کردند از ان بوسه که چو جلاد انگبین کردند خوشم که طره در زلفت مرا گزین کردند بهمد تو همه دست اندر استین کردند کسان ز دانه دل تخم در زمین کردند ز چشمهات که تا راج عقل دین کردند مراقضا و قدر چون کم چنین کردند</p>	<p>خطاب طلعت تو نامه زمین کردند بنده بر هر خشم موی تو پیر کشتن خلق از آنکسی که بر آمد خط تو گرد عذار اگر فرشته شود لبته چون گمش عجب بنا توانی چشم تو خواست قربانی بتان که دست نمودند خلق را در خون ز خاک مهر گیارست هر کجا بدست زمین سوال کنی گر چه مست و میوهشی ز تن طعنه که رسوا جراشد میوهشی</p>

<p>منم و خیال بازی شیب و زبا جوانان که زید بشهر زینان که اسیر تو جهانی ز غمت فروخت آتش ز برای میزمن تو که پیر نه بد و تقوی بخراشی کنی صید دل و جان صد که غم بد بدرون هر دو جا سخن فراق از دل سبب هلاک من شد من و دیرت خوشی تو شناسی این مها چکم چه چید سازم که بجان رسید کارم تو اگر چه هیچگاه نمی نکه بخشم و</p>	<p>وله</p> <p>ز خط خوش تو با خود رقم خیال خوانان تو چو خویان ظالم ز کز شمع رانان همه جان خاک یروی ز درون پاک طمان چه غمت بود عفا الله ز هلاکت جوانان تو ز جان بسی سبکتر چکنی برین کرمان چو نفیر و آه ماتم بحضور نا توانان که حدیث خویش گفتم بزبان بی زبانان چه ز طعن خلق نادان چه ز پند کاروانان چه خوش است ده که جانم بحدیث بلدانان</p>
<p>وله</p> <p>نام گل گیرم به پیشیت بزبان آید گران در تر از وی دل استم ترا با جان خویش ابر دست در سینه ام نشست می لرزم ز بیم گر خیالت بر د جانم بزبان نایم نه آنکه گر میبرم بر سر کیت ندانم غیر آنکه از گران دارم این غمها که باین غری کو چه بوی گشتم از خواری گرانم با همه نیک ناید عاشق از صبور از جانان رسید سودمند دست از چه پند دست بر سر گران</p>	<p>وله</p> <p>دم نه نم بی یاد و دیت بردمان آید گران در لطافت تو سبک باشی دجان آید گران کاینچنین توی بران زیبا گران آید گران منت کم همتان بر میهان آید گران بر چنان خاک عزیزان استخوان آید گران سایه من بر زمین و آسمان آید گران بوالعجب موی که بر جله جهان آید گران گر چه بر ترسیل کی بر ناودان آید گران کز طبیبان کن کن بر ناتوان آید گران</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>

<p>در آن دلی که تفت از شعله حبیب نشد بگور عاشق اگر حاجت روا شد آن چنان زد دیدن آن چشم ناتوان حال در فخر اوست که پیشش رو آورد جانها بیاد او چو غریبان بکج غم مردم از شکل خوش سپهرش کاشت گل وین چو حسرو اول مردار داری از غم عشق</p>	<p>ز پیچ روشنیش در میان نصیب نشد ولی ازان ملامت کرد و قریب نشد بهر خلق که کس بر دور طیب نشد که شاه محترم از رو و لقیب نشد که هیچ که بر کس یاد این غریب نشد که ام سحر بر بسته صلیب نشد فزون مبر که غلیو از عنده لب نشد</p>
<p>ای آرزوی هزار سینه ستم ز بخت که هست پیدا هر قطره خون ز چشمش است طاقت بدلم نماند یارب ای عقل که پسند نامه خوانی مجنون خراب کرده داند تنگ همه عاشقانست حسرو</p>	<p>دانه در دل تو هزار کینه در جام چو می در آگین بر غاتم عاشقی نگین انزل بقلوبنا سکینه در آب دیوان کنی سفینه انده من خراب سینه همیند سوال در خزینه</p>
<p>جان شیرین منی ای از لطافت چون پری گو یاب آید یون برگ نیلو فرمید چون بیدم چشم غلظانت کویدم پشت خواستم جورت بگویم چون تهرستی طلب چشما بهر تو دریا گشت لبها شک ماند</p>	<p>گر پری جانست تو از جهان بسی شیرین تری آن تن نازک بزی رفه نیل و نسیم تری کعبه تین اینجا دوش اینی نیست بازنی گری نیک رخ را چون کج گفت از زبان گری چون تو سلطان از چنین به ملک شکی تری</p>

<p>منت شمع آنکه اوش دولت خاکستری بار دیگر مسلمان بی سو بگذری یس همی خواهی بجنده جان من پیروبری خوشترت را گو که از چه پرده دل میاری میرسد زین رو که هم شیرینی و هم شکری</p>	<p>سوز عاشق لطف معشوق است بر ما کافرا تا چند خون ریز مسلمان کنی دل ز من و زدی و کوی نهان ز لب سبکی شوخی که آخر چهها چندین بدر با خشم و میر و در در بهت فرادوا</p>
<p>که گرد تاخته خورشید ماه روشن از هر دو تو بنا قاست خویش کمر با بشکن از هر دو بلا و فتنه را تعلیم تو گشت این فانی هر دو که جان و دل ز یکدیگر بشکن و من هر دو که غرق خون خون ناب شد پیر این هر دو بحق دوستی نزدیک من بر شمر این هر دو که من که دم گریبان چاک چه دم این هر دو بیاوای اجل بنیادستی بر کن از هر دو سر مردان که ششم مرد تر باشند این هر دو</p>	<p>دوخ نهاد باز او کو اکب بشکن از هر دو نه بند و گر کمر نشکر دنی پیش بالایت کشیدند آن دو خط فتوی خون مسلمان نه جان دل چه یادت میکنم دارم عجب باری بهین ای یوسف جان گریه خونین چشم و و محرم میگردم ولی چون من گرفتارم مرا منتهای دعا که جزای طاعت ای شاه عمارتهای عمر عقل چون شد بر غلبلای لکر از عشق لاف مردم و نامرود بیا و سر</p>
<p>مردمی باشد که نشینی چوبینای درو نیست چون عیال می نشوخی و عیال می درو و صفت زیبایی که حیرانست زیبای درو زانکه گم کردم دل پدر و زهر جایی درو زنده و میراب گردد و گرفتاری درو</p>	<p>مردم چشم مرا بر دار و دمای درو ماه طاری چرا با چو نتوی نسبت کند در رفعت گشت عقل گفت یاب چون کنم کرد کویت خاک می بینم بدان چشم فتنه تو که میرد آینه گی گریندت</p>

عشق استاد سیت گردش بلا کوی او خلق گوید چشم از عشق کسی دلواپش شد	مکتب بد بختی و تعلیم رسوائی درد چون کند بیچاره چون نبود شکیبائی درد
ای وردل من چو جان نشسته بالا ت که راست کرده تیر است جان بر لبم آمد و زلفت من رفتن جان چگونه خواهم من غرقه دوست فزائان ای این خاک راز و رکن دور عشاق کشته چو بر درت	در سینه دلاون نهان نشسته تیر سیت بمغز جان نشسته تا نام تو بر زبان نشسته تو شوخ دران میان نشسته می خند تو بر کران نشسته گرد سیت بر آستان نشسته خسرو با سید آن نشسته
خیالت بر دل خود شاه سازم همه جا بنها کنم خاک ار تو انم چو دل خواهم بر آرم از زرخندانت بدل زلفت نشسته چون تو انم زهی حسرت که بی تو این تن خویش چو بد خواهم صد جان بایدم تا چو خسرو را تو شادی می بخواری	ز بهرش دیده منظر نگاه سازم که از بهر سمندت راه سازم رگ جان بسته آن چاه سازم که شهباه غمت گوتاه سازم که نورشید و گاهی ماه سازم نکو خواه چو تو بد خواه سازم ضرورت با غم جان گاه سازم
ز شانه چون سیانی زلف غزل گوهر تابانی در ابروی تو دیدم خون من از آب شود ابرو	شود خوانا بهار روان از هر خم و تابانی ز آن چشم سگی آلوده شد زان گونه مجرای

<p>تنگ داری لب و ار دمل آتش از آده گرت آملج داری پیش خو و خوانی نغم سر آن شکل کردم کافند از درجوی عکس اد قیامت ها گشت از دیدنش برین بر با سخوایش دیده ام وقتی و عمری که میدادم نزدید خوب باش و او ب زیبا پس باید یکویش میرود و سرکش سا که صدای</p>	<p>حلاوت گر چه کم باشد چو آفتاب بجایابی انسان بهتر که از دورت بینم تیر غلابی بسیروزنده مرده بیدار تو شد از آن آبی شبی میکرد بازی آفتاب من بهستانی بده ای بخت خوابم مگر بینم چنان خوابی که باشد کافر می بازنده شوخی دقلا بی که میش خون گرفته میرود همان قصابی</p>
<p>چون ناله پیر دیدن آن باز بر کشم بانگ بلند نیز از آتش چو شد بلند صبرم بنا شد ار چه که هر دم ز خون دل بر یاد قاتلش چو بگریم عجب مدار او در است پیرم کردم هزار بار رسوا شدم ز خلق گرم دست رس بود دست عزیز رنجه کند گر بکشتنم میگفت دی رقیب که کرامت آتش یاران بسو خشد ز من جسم داه گرم</p>	<p>خواهم که این دو دیده بد ساز بر کشم نادیدم هم مانند چو آواز بر کشم در خانه نقش آن بیت طناز بر کشم کز گل هزار سر و سرافراز بر کشم گر خوش را فروردم و بانه بر کشم لیک ز بان سغله و غماز بر کشم خود تیغ آن سوار سر انداز بر کشم بس سر که زان عاشق سر باز بر کشم تا چند پیش محرم و بهر از بر کشم</p>
<p>روای صبا و سلام باستانش رسان پیامی از لب من با هزار پسته شوق و گر گرم کنی آسید بر دمانم زن</p>	<p>بصحن منظر دیوار و زربانش رسان به زمین که رو و قامت و آتش رسان پس از دمان من آسید و آتش رسان</p>

<p>وگر کرمی کنی آسیب برومانم زن بشود چو خاک تن بر غم بر آتش ریزد بجان من رسان هر نفس از دوی دل مرا که خدنگی زدی رقیب با لطف فسوده که کند عیب حال من یارب ای که غرق بدریای عشق شدی زمین دریا چایست غم عشق و این دوی</p>	<p>پس از دهان من آسیب دهانش رسان چنان آتش باز نگویم با آتش رسان چون جابرون رود از تن در آیهان رسان بر دنگش از دل من باز در کمانش رسان از سوزش دل من شعله بجانش رسان آتشانی پا کال که بر کانش رسان چو سخت میکند این غم همه زایش رسان</p>
<p>منم و خیال بازی شوی و با جالت خط جمله خوب رویان که برای ملک لها قد تو نشسته همه خوانا به دل خورده سر من بگاه جولان ز دست خنک کیه بدو احم نقد هر تخوان خرید بایی کسی را چه در دهان من رواند ام بکشم ز چشم دیده ز برای آنکه جانان نه تویت جو که زخی شد چو منی که خن ز ذوق سوختن شمع کند یوس خواش</p>	<p>چه سود اگر سپرسی نفسی که چیت حلت ز قضات حجت تو رقیست از حلت همچنین خورش نگه کن که چه بردم نهالت کس از ان بلند بختان که شد نه پامالت که بنیخ نیم کجند در جهان خرید غالت چو تو آفتاب روشن را که گمی بود زوالت چکته چنین کلونی بدری که خیالت چو می بهشت باد همه خون من حلت که غرض بود نه یاری که ز غم و حلت</p>
<p>من گشته بجز یار خویشم زین غم که کس نمیتوان گفت ساقی ندی مرا قبح را که</p>	<p>در مانده روزگار خویشم شهباست که غمگار خویشم من سوخته خار خویشم</p>

<p>بس یار تونی که یار خویشم از من که نه برقرار خویشم می گو تو که من بکار خویشم من فاخته بیمار خویشم</p>	<p>در خون خود را بنا شمت یار یاران چه قرار و صبر جویند ای که پی عشق گویم پسند گویند که خسر و از چه نانی</p>
<p>کردن بهر کمر پاکانست این ز تارها کز دماغ عاقلان بیرون برد پندارها حسن را آری بود زین گوشت و پوست افزارها کز پس آن آشتی خوش باشد این آزارها سبزها اگر رسته ام رست از پس یوارها چون کنم چون جز چنین گل نشکند زخارها یار بردار آن مهاد توستان افسارها چون دل کاوان که بفروشد در بازارها خسر و عشاق را جز این نباشد کارها</p>	<p>در خم گیسوی کافروش که داری تارها پرده بردار از رخ کو مایه دیوانگیست فتنه و چو رست و آفت کار و بار حسن تو آشتی ده با لیم لب را کش از ارم نگار هست در کوی توستان های غم تابنگری خار خارت و دوست و غمخسای خن بدن ناله دارم کش از دل بچو بر آرم بکسند عاشق کاه علف دل نیست بل نقل سبک گفتش جان می کنم خون می خورم بهر تو</p>
<p>عاشقان بسیار از آن چند کس خدای شدند یک تنی ای شوخ جان چند کس خواهی شدند شهرسوار هم عثمانی چند کس خواهی شدند یک جریانی بهمانی چند کس خواهی شدند مونس چشم روانی چند کس خواهی شدند دیر می تو دیر آن چند کس خواهی شدند</p>	<p>ای جهان کشته جان چند کس خواهی شدند می زید خلق از تو من مردم از غیرت که دانی من ز دورت هم نه بیم تو علی رغم مرا بهر تو دلباکاب و چشمها پر می بماند هر کس گریان که تنها با تو شدید یکدیگر می زین هوس مردند مشتاقان که تو بر سر می</p>

تا بلای ناگهانی چند کس اهی شدن جان خسرو جانستان چند کس خوار شدند	جهان دهد هر کس که بیند ناگهانی کج نه تو زین خرامش بکس می میری همه نظارگی
وله	وله
جانبند و یا فرشته و یا روح اعظمند مرغان عرش چون گس از شهید بکنند کایشان درون پرده این راز فرمند بر تشنگان سوخته لطفی که در میهند عشاق را که سوخته آتش غمشند چون بوم دشت برگ که ز خورشید میزند آن قوم را که پیش تو همان یکدشند آن نقشها که در رهت از نعل او سمند با وسیع بر سنگ مرده چه می دهند	خوبان مهر گمان که نه اولاد آومند زان انگبین چه ناله کنی ای گس که زو خوانند روح و امق و مجنون ادیس را ای سبیل راحت دای چشمه حیات نهان بجی زیند بگویت که می خورند هر شب منم ز نقش خیال تو در گریز همان روی خویش کن از لطف یکدش شادند دلخ و دل خلقی ز عین عشق خسرو که زنده نیست نصیحت چه میکنند
وله	وله
ز جاها عارض او را حشم شد چو خطش دیدم رفوع القلم شد که عالم دید اندک مایه غم شد دو دعلت بهر جان من بهم شد گر قناری که عمر او ست دم شد میرنج از زین قدر قدر تو کم شد که او در مانده شبهای غم شد	ملک فتنه تاز نقش علم شد فرشته کو گناه من نبشتی سر اطرخان آتش گشت و شمش نه خاموشی بخوابی گشت ما را نه نشین یکدم که یا بد نیم عمری نمی دیدی من از تنگاییدی کس بد روزی خسرو شناسد
وله	وله

<p>جیف باشد لاف دیادت و انکه از خود یاد ساهباگر چشم خود نالم بکف پای خویش انکه برخاک درت کردم ز سوزن پیدایش هست این پیوند خون آخرت پیوندش پیش چشمی کوی از مردن نخواهد گشتش کرکمان ابروت بیند برون آید ز کش دد حق لبهای چشم و زانان پر پیوش</p>	<p>از تو یاد آمدی و من شدم از یاد خویش شب بکویت گشته یار اینام غلغله خویشت باشد ازنی دیدگی گر گویم اندر روی تو آب من هر لحظه میریزی که از من جدا جان من بر جان مراد یکدل و جاو کن هر که در کیش مسلمان بود چون تیر را خار خار خط که بالای لبش آغاز شد</p>
<p>یابسه جان کسان بکد اخشد آن نختند و آن تن شیر نیت لنان شیرینی جان چاشنی گیران نعت در نکشان نختند شربت زهری که در روی صبح آن نختند آبروی خویش را بسیار خوبان نختند بس که اندر خاک باد لبهای سوزان نختند کافران چین که خونهای مسلمان نختند گرچه آن مردم کشان خونها فراوان نختند آنچه گریه در شب تاریک پنهان نختند چشمهای عاشقان هر جا که باران نختند</p>	<p>یار بآن لبهای تو از آب حیوان نختند شیر و جان آشیرین بر کشیدند از آن هر کجا خون ریخت از رویت راحت ما نیست عیش و تنم با خیال لعل سحر افراست زمین هوس کز راه یکراست فرود شایند شعله می خیزد ز گوشتگان بر جانور همچو چشم ما مسلمان تو بی محبت نیست از گناه نیکوان یار بسیار سوزی بکشت عاقبت بر روی آب آورد ما ز بیدان خسته و گری که جز خاک بدنامی نخت</p>
<p>بیاد حسن تو در خدمت مهر و حسن میرم نه ام چون دیگران کز جانم بیاطور و نیرم</p>	<p>چون چون بوی تو دارم بوی تو چوینم زیم از تو میم هم تو فارغ ز جان و تنم</p>

<p>خوشن خلقی که تو به ناز سویم بگری من شدم رسو و درون شهر در محرابم اکنون بخون جمله تنم ای ناله جزو بد که دیدار مرا پیر این صد چاک چو دست از تن سخن پرسیدی از چشم نگر پیش فرود آمد</p>	<p>بزاری هر دو انگشت او فکند در دست که رسوا تر شوم گرد میام درون میام چو بیرون او فتم در عرصه ناله و زغم همان آرایش گورم کنیدا ندیم که من میام کرم کن یک سخن دیگر که هم زمان یک سخن میام</p>
<p>ای نه چون تو بت شده صد بار ساز ناز از چو بند ری کافر کیش گل پرست آنکه چون غم و اندوه خیالت را فرادان میخوان ریشم آید زانکه غمبایت گردان جور و گر چه رنگ آفر د پایت ز خون شیم من نا و کس زان بر دلم که محنت خود دارم در دل چون از تو یاد میدم هم بگری من من آن یارم که خود را پیش تو خواهم خیز چند گویی نیست بهوشی نشسته از من</p>	<p>آفتابی روی مادر قبله گفتار دار گو بهندوستان بود چون برهنه ناز دار چون ملا و فتنه را چشمت بزرگان کار دار آن همه یکجا کن و پیش من غمخوار دار همی آن مابین دیده خونبار دار خویش را بر دلم یکدم درین بیکار دار بر دگر و لهاد و از یزد دلم افکار دار راضیم خواهی غمخیزم دار و خواهی خوار دار سیتوانی خسته بجایه را بشیار دار</p>
<p>قباد پیر این او که میرسد پیشش عجب نگو شوان نقش خاطرش ریات چنین ستارگی باغ رویش ای دل زانکه گوشه میکند مردمان بی میرند بکوی او چو شوم ناک نیست غم مگر آنکه</p>	<p>من از قبالت ریشم قباد ز پیشش نه محفوت از چه توان دید روح در پیشش ز خون خلق شکفته است لاله و پیشش چشم مردن چندین هزار میجو پیشش ز باد و غم آلود من رسد به پیشش</p>

<p>که هر وقت دلت و دلم و دلم سیر یک و منش مبارک آمد و فرخنده خلعت کفش که خاک گشت و در آید زلف شکش بیار یک رس و در گلابی من فکش کنایه است که بر گیر تیغ و سر ز فکش</p>	<p>کنون شدیم نجان سیر خویش را بستم شهید عشق که شد یار در زیارت او وصال باوی این پیش نیست عاشق را طفیل آنکه کس ترا زلف می بندد زبان که خواست ز تو حشر اندکی فهم</p>
<p>عاشقا که از آب چشم خویش باشد بروی خلق را ناز و کرشمه می کشدنی رنگ لوی گو به پیش چشم ویران چشم من در چاروی گفت نام دیگرین گوی نی حاجت بگوئی پند گو یا بگر این خواند دست از من بشوی کین دو چشم رویه با خاک کویش کرد نوی جان و دل که زنده فطری کم دران فریاد نوی چون تو در جان نمی یاری بیای خود بد بوی در بیابان کی رود بهر رضای تشنه جوی</p>	<p>خو استم ندو آبروی گفت بهر ده گوی گفتش چون دست گل لیک کشنده بگفت بی چشم ز انسان که او را هم نمی آرم زشت بر سر گور شهید عشق حاجت خواستم آب چشم گشت خون خون چشم گشت آب میل میل از دیده پیایم ریش با چون کنم دی سبازاری گذشتی خواست بهر آنچو جان من گم گشت و میجویم نمی نام نشان در خوا بهیهای بجران کی تو بر حشر رسی</p>
<p>مردن هم از گیسوی خود بر خلق مشک میکنی ای تو دیوان خا بهر چاپه منسرل میکنی یای دی خود باروی از منظره مقابل میکنی آندل که خواهی که در خون بهر چه حال میکنی چون حق چشم هست این بهر چه باطل میکنی</p>	<p>زینسانکه از هر سوی تو بخیر حاصل میانی هم جان تن با دای تو پدید دل با نانی بیرون میار افتد از پنهان و میگردد درخت دلها بری و خون کنای عالم آخر حقی خاک ده خود میکنی آوده از خون کسان</p>

<p>من نایم از تنگ اندر و جاکل میسکنی چون من بخوابم یقینم انجم چو بیدار میسکنی مردار یکدم مانده را بهر ده سبیل میسکنی جادوست او ز آتش کرد چاه بایل میسکنی</p>	<p>با غار خوش خاک شش کردم بدیده چون ای پند گوگرد فزون از خور من محن میسکنی بر من چغزده میزنی کاند ز غم جانم بلب خسرو که در چاه تیغ اندازی نایسکنی</p>
<p>ولی وی کیسیر پر مهر چو طرار کسے تو ای ظالم بے مهر چو فوخر کسے تو زین خوی مخالف چه کار کسے تو زین پیشه عفا الله وجهه تنگ کسے تو هم جان بسر تو که دل آسار کسے تو کان بر درم افتاده قوی تو کسے تو روز نیش نفی که دفا دار کسے تو</p>	<p>ولی ای ره زن عشاق چه عیار کسے تو خونستی نوش گوارت ز دل خلق هر چند که گویند من جور کنی بیش خجسته از غمزه و رحمت کنی هیچ گر جان دهم سر دهم از رده کنی دل خوارم کنی و عزتم این بس که بگو چندین که جفا یزد تو خوشتر مسکنی</p>
<p>ولی کم مانده بهر گریه اند جگر ذخیره مالید صبر مارا همچو زخم حریف ذخیره بر کم شود فرشته همچو نعلین بشیره که که خراب کردی و آباد صد عطیره شد آفتاب را چشم از دیدن تو ذخیره فرغم بود نشستن چون قعدہ اخیره برند زیره زیره فی بک زیره زیره در نه ششم چنین هم نبود بیال تیره</p>	<p>ولی از پس که ریخت چشم پر تو خون تیره چشم مقام تو از پس وفا که باز د ای من غلام آن لب لبا اگر نه بیند آباد کن تو جانا گر گشتن اسیران از آفتاب دیدن گر چشم خیره گردد گر شایم بر آتش در دم نشینم ایرا جز من نگوییدار چند جز نامتار چنین افکند زنده شستم سایه برین شب من</p>

<p>دی ناله های زارم بشنید و گفت خسته</p>		<p>زلف تو نیم تن من رحمت مبدی خیره</p>
	وله	
<p>هنوز آن رخ چون ماه پیش چشم چه سود بخت سودا چو شمع وصل بخت شیم که تا بقیامت امید صبح نیست بطعنه سیمه نش ای پند گوچه ترسانی هزار نامه اسلام پاره کرد خطت مگو که بر لب تو لب نهاده ام در جواب نه آن چنانست که جانب نگه تواند داشت چه خواهم سوی گلزار ترک خسته گیر</p>		<p>هنوز جانم در زلف پر خم و شکست ز آتشی که مرا اندرون شعله بست نه این شبت که روز سیاه بخت نیست سر مرا که بد نگاه سنگ مردوز نیست که بار نامه کفر هزار برهنست مرا که جان بلب آمد چه جای این لطفی که بیالای سرو دنا روست کجا اسیر زخنده اسرگل و سمنست</p>
	وله	
<p>ماه ندیدی اردلان چو ماه من نگر گفتش از لب چنان گفت باین سر دفع کنم زگریه من شعله می به تو بیا چند نوبه و سمند تو لاله ز خون عاشقان گشتم بدین کنه کت نظری می کنم سینه زانم ناسخ چاه شبت پر خون خسته و عاشقان منم دود که در دهان</p>		<p>در رخ او نظار کن صبح آه من نگر مردم هزار بچو خود بر سر راه من نگر سوخته جان دل بسی ز آتش آه من نگر کو که گوی که اشک آن روی چو گاه من نگر بوسه پوست خواستم عذر گناه من بنگار مگ چو غایب از درون رشته جان من نگر گردن دست بر سرم چتر سیاه من نگر</p>
	وله	
<p>زهی نشاط دل و طالع بیا به شش که از زلف تو نیم تن من رحمت مبدی</p>		<p>کس که هست نظر بر حال میویش در آب خمر مجبول دست مایه شش</p>

<p>بر آن زمین که زندگام پای گلگونش چو زهر تاب که جادو کند با قشونش بچشم گفت که از دور کنید بیرونش حیات خواهم با این همه با فروزش به پاشنی مفرج ز در مکتونش بخاک رفت در آغوش خفت مجنونش نمازی از پی پاشیدن تو شد خونش</p>	<p>هوس بر ند که خورشید ماه خاک تو کند بیک حدیث کتم تلخی غم هم محو غلام آن نفسم گامم چو بر در او نه غمزه اگر چه کشتش بی دریغ می کندم خوشی زگر چه چشمم اگر چه غم زاید وصال عشق بصدق این بود که چون لبی شد آن تو خون دل حسرم و آبشادم از آنکه</p>
<p>واندر دل یار هم وفا بود گوی تو که سالها جدا بود اندل که زمین هزار جا بود خار شده چه پاره سا بود نا دیده که کرد آن بلا بود آن مورچه گوئی اثر ما بود اوسایه اوست بود نا بود</p>	<p>وقتی دل ما از آن ما بود بیگانچان شد از من آندل صد فکر که هم بگوی او ماند دید آنکه غار چشم مستش دی دیدم مرا و زیستم بیک هر روز خطش مرا فردا بود خشم که در دست گوئی</p>
<p>مار را آب داده رو خوی تو بس که مستم ز لعل چون می تو من بصد جان غلام آن کی تو هم بجان و سر تو از پی تو دیتم بس بود هسان بی تو</p>	<p>ای خردست نعل چون می تو می دبی بی باب بگوش برم چون کنی دعدو باز گوئی کی گفتم مردن تو از پی کیست چون غمت باشدم تو گوئی بی</p>

گفتم از تو حیات دارم گفتم خسروا چون سزای بوفتی	تو نگر دان حیات لاشی تو مهر با نیت شعله بر نی تو
وله	
غم من شاد می کس را نپرسد چو میسون می پیرس از کجانش مرا گفستی که آیم خانه تو بصد جان پیش او میرم اگر پیران اهلان خسرو دم عشق	ندگر نرنخ اطلس را نپرسد بگاه سوختن خس را نپرسد بلا در آمدن کس را نپرسد فراموشان واپس را نپرسد که بلیل نمف کس را نپرسد
وله	
یکس من دل فرو فروم هوای خویش را و شمی دارم که جان خوانی کرم کن غم را گر یک غمزه غمروم من کن خسته دلم پند گو کاید برین دل سوخته کوی خبیث عشق گنجد و دل تنگ گنجد در جهان چاشنی در دعا شق که بشا کینه است اشک طعمان ریز بهر جستن دلم چه سود باز چون از دست مقبل در هوای شکا خسرو اوید فرو پوش من چشم از خست	شعله افزون تر بر آمد سوز از حد پیش را ز آنکه تیری در خور است این کافر بکیش را تا و کی گرفت کمتر توان سکستن کیش را گو یا صلاح چراغ آید بسوزد خویش را وین سخن در دل بگنجد عقل دور اندیش را بر دل مجروح خود مهر هم نخواهدیش را شست نتوان چون ز بخت مدبران خویش را مرغ بریان را ستین بیرون بر دور خویش را ز آنکه هم از خس نباشد چشمهای پیش را
وله	
و میبید صبح مبارک طلوع ساقی خیز شراب شاد و مطرب مجلس آر کنون	بخوشد لی می روشن بجام روشن ریز که در صبوح نشسته است که صوفی خیز

<p>بیاورد که صوفیانه بر من بسته بسان بجزو بیابان نگر بر آه چینه چرخش همی خورم این بادای غم آینه ز روی خوب میسری شود و پشم سپینه که زنده گردم این مردمان حیات کز که به زیتون ریش نیست دارو کز ز بعد مردن برگور بر نچاکش ریز</p>	<p>چو رفت تو به ام ای صاف نیست در بیا ره جاز زن و گریه حسد الی من بیا له ام لب و خون چکان دیده در بدر و عشق نیرم و باد و چسکنم کمش مرا سمن و ز فراق باز رسان بسوختم ز دل بخت لطف کن تیر در ام جبریده خود ریز بر سر خسته</p>
<p>پندی بده دوزخس خوشتر از خویش را مرهم منیکنم دل افکار خویش را جانم که بر تویی فکند بار خویش را تو هم همین در آئینه رخسار خویش را داد او کرد جان گرفتار خویش را سر برکنیم بخت نگو سنار خویش را از سر روایح و در دوش کار خویش را تعظیم کن بدین قدر یار خویش را سایه نام دو چشم جگر یار خویش را</p>	<p>آورده ام شمع دل زان خویش را زین دوستی که ست فراش دلم ز تو مردم که نازکی و گران بار میشود از رشک چشم خویش نه بینم رخ تو آنرا بده که بیایت فتاد و مرد بنمای قد خویش که از بهر دیدنش سر مانده ای بسی سمن هم زن و طبل و شامی از زبان تو ام می کند و لب چون خسته و از دیده نور و خون بگر</p>
<p>شعله برزد هر چه در دل آتش دیرینه بود همچو انبوه گداور مسجد آویخته بود با گدا و آه شایان و چرخش و آینه بود</p>	<p>شب رسید آن شمع که عمری میسازد پیش آن عزایا برو جان خلقی در و ما من ندانم زار زارم اینچنین بهر چه</p>

صوفی مادی بتی دید و پرستیدش چنانکه آچنان بود آنکه عاشق بود ذوق از بهر رشم از آئینه کو نقش تر او بر کشید کرد بر نوک قلم بس نسخه از خطت گرفت	الغنم شدند در دهر مویش که در پشمینه بود خار و ایم در دمان استران لوزینه بود وانکه در صدف سخت هم نقشی از آئینه بود سوخته خونی که خشم را آورد از سینه بود
---	--

شبی آن بس که دلم ستادگر این طرف گندی چو کند خراش را با همه جگر بودش قدم دل جان من بگذاشتی او که برای کشتن چوینی سخن نیست مگر شکستن چو کنم نظاره روی چو بی شتی تو بدو رش لبان سه غمزه در رخ ز سم سمند تو خاک ره که زور دل بر فلکم غم تو را میبرد و زو شب بشت دست ذخیره چه غم و غم که نیک شمشیر ازین نوید بر گهر اگر ای راجه خسته دل سخنی کند که رسم بتو	چونکه کند غم و در دهن بدل آتش آتش کند که زردید با همه خون رو در بری که او کند نگرد بسوی من و سخن بگرش با و گری کند که بکام او شکری دهد بدمان من هر گری کند که چه خون گرفته کسی که بر دین نظری کند به زان مفرح مهتران که دای می رسد می کند پایین چه توشه بر دهری چو این جهان سوری کند بفر دست کشیدی سستی که بد گهر می کند مشنود لا تو حدیث او که بهانه هم قدر می کند
--	---

گر چو آن بت بکسان تیر و ستان خواهد زد بر وای عقل کین از سر جان خواسته ام لعل صد خسته در آتش نهاد در جولان آفتاب من چون روی نماید روزی تو بیا جاناناده ندانم با ر تیری زن تو که با بان جلال دیده غمزه	هم مرا دشمن غیرت بهمان خواهد زد کاشتم باز دنیا لش ره جان خواهد زد زان سم اسپ شراری بکران خواهد زد بخت بد عطسه منع از پی آن خواهد زد که رقیب تو ام امروز نمان خواهد زد ماش ای که بخورون ل شان خواهد زد
---	--

<p>رو نما گریه پرسوز مرا سهیل بگیر مردنم بین دو دم ده که چو جان کوی کند زن کی بر دهم آنچه که در دل دارم می کشم پنبه ز گوش تو که بشنود قری</p>	<p>کاب سوزنده ام آتش بجهان خواهد زد کیست آن لحظه که دستش بجان خواهد زد نتوان گفت که خلقم بد همان خواهد زد خسرو امشب که بکوی تو فغان خواهد زد</p>
<p>با تو در سینه نفس را چه گذر باغ بشگفت و نیامد هو سم من اسیرم ز گلی باوه بده اندیان دل که توئی غم چکنند خلق گوید نفسی زن در طبل وصل چون نبود لذت عشق میکنند خنده که در یاد تو ام</p>	<p>در دلم غیر تو کس را چه گذر در دل خسته هوس را چه گذر در چمن مرغ قفس را چه گذر خانه شاه عس را چه گذر در تن مرده نفس را چه گذر در نمکسار گس را چه گذر در دولت خسرو خس را چه گذر</p>
<p>پر زلفت و شکست زلف گر انبار او خط که بر آن لب مید از سر کلک قضا زنده مگو کس نماده که چه مروت اسکی از اجل داد بچشمش نفضا فاخته خوانست خلق سوی سرایش که هر که ز زبان میکنند از پی او سو او ای خسرو ترا مژده پیر نامدار</p>	<p>زانکه هزاران دست بسته پیر تار او نقش پیداک است بر لب خونخوار او بچو طیبیان خنام ز گس بیمار او دید چو در خون خلق چاشنی کار او خاک شهیدان عشق که گل بر یوار او بچو من بی زبان باد گر قضا او فتنه یقضا بست بر سر بازار او</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>

<p>ای خوش آن گریه که در دگرگی زدو کنند چون گمایان که دعای غرض آلود کنند کز پی خلد برین طاعت معبود کنند بلبلان کز بچمن لغمه داود کنند زان زیانکار و چشمه نظری کنند این گهرهای دروغینه چه بشنود کنند غم آنست که پیش در تو دود کنند که ز گریه حق حشر و همه نابود کنند</p>	<p>عاشقان ز آب جگر شربت مقصود کنند وصل جویان که دم از عشق برارند نوید پاده کش دوزخیان بهتر از ان متقیان نیست بی یوسف خود در غبت بستان یار چه زیان واروت اردل شدگان تو گوی بی تو چون میریم این گریه ترویریم طلیت من خس را که بسوزند بگویت غم نیست حق من در تو نگاهست بر رسم زود چشم</p>
<p>دولت رختی که آن سرور دانا بر گرفت یارا گفت این که باشد با تو جازا بر گرفت گوینا ترک بخوریزی کما ز ابر گرفت گریه خون کرد بروی هر که آزا بر گرفت از درش خون با خاک آستا ز ابر گرفت گویمرد و از درش پاد استخوان را بر گرفت زانکه حیرت از لب حشر و زبانا بر گرفت</p>	<p>شب سواره آمد از سینه جازا بر گرفت یار دجان هر دو دین دل بود بجز آردان دی که کرد ابرو بلند از ناز و خلقی را بشت سرخ گل کز خون چشم من بکوی او مید صد هزاران روی شد پاد با ذرا گرد خواب دیدم عاشقی را در کله از دست گفتش گویم غم خود چون بدیدم دم نماند</p>
<p>بکش بغره که بر فویش می بخشایم بچشم روی بناتی گرت بخواب ایم بخواب رفتیم ازیم چشم بکشایم زدولت تو بخواب اجل بیا سایم</p>	<p>بدیدنت که من خون گرفته می آیم چو مهر دیدن روی خودم بخواب گشت پو خواب بینت از ترس کن خیال چشم شبه بخواب نیا سوده ام بیا که مگر</p>

<p>ز خون دل همه خاک درت بیا لایم که خاک روفتنش بر در تو فرمایم شبه بگویی تو غاری خلید در پایم وزید باد ازان کوی و پرواز چایم اگر چمن بسجین خسرو شکو غایم</p>	<p>ز بهر آنکه بنوسد کس درت جز من نه دیده مردم میرفت داشتیم بنوید گر نسبت دیده بسی خون ز رشک جان خسی فتاده بدم نیم سوخته جائے برون میرود از گام تلخی بحسرم</p>
<p>عشق جانم می شکافد در میانش می نهد دیده کین دلخ سید بر آستانش می نهد هم برنجیری که بر اشک روانش می نهد واند آنکو گوش بر آه و فغانش می نهد نقطه نقطه داغها بر آستانش می نهد آنکه حسرت مهر حسرت بر دوشش می نهد زنده را پیرس کو بهتر ز چاشش می نهد</p>	<p>آنکه بر دل بر دو غمزه بر سانش می نهد می نیم بر آستانش چشم می میرم ز شرم باد کو لولیش رسد مشتاق را بند و می در دشتاق ای بخوان از کی دانی تو شوخ گشته تو کعبتین آساست بر نقش حال حرف ناخن پیش سینه قصه در دشتاق چشمش عشق اگر چه درون جان داود</p>
<p>با در و تو دل شکسته بسته بر خاسته تا بجانش بسته از تنگ حیات باز رسته یک فرما را هزار خسته نه آنگونه که حدش را بسته که را بینی که شکسته شمشیر چه می ننی دو کسته</p>	<p>ای آن روی دل شکسته سروت که برای جان فاخت بس تن که ز دولت فراق مخرج لبست بسی است گشت دل کوفته من آهن چو گرم اندر دهن را نهند بر کوه چشمش غمزه تمام است</p>

ول	ول	
<p>در لب تو انگبین جلاب هم تافته است از وی دلم قیاب هم هست مشکنا ب خون تاب هم خلعت شب میکند هتاب هم زانکه چون گیر بود جلاب هم نیت گوی روزیش از خواب هم غرق آیم بر درت بی آب هم مهری آخر میکند قصاب هم شدش بتجانه و محراب هم</p>		<p>ای چشم تو خوار و خواب هم چون ترابی تا ثبات زلف زلف مشکینت که دل زدود رو در خیال روی و موت هر شب دل گرفتار لبست خوشوارست بخت من خفت خواب هم ندید بس که خوارست آب چشم پیش تو چند چون بی رحمان فدا گشت دین جگر و دین کز ابر و درخت</p>
ول	ول	
<p>مرافق بدل خسته تیغ کین گردد که با تو مردم دیده همنشین گردد بدین هوس که ته پای تو زمین گردد که صد هزار بار گردد عقل زمین گردد تمام شب بدیش چون تو تا زین گردد اگر چه جبه من لعل ز آستین گردد کجا است بخت که اندر دوات بهر گردد غم آیدم بدل دگره آستین گردد چون نیست دوزخ کس گردد انگبین گردد</p>		<p>چون نقش روی تو ام در دل جزین گردد ترا بدیده کشم لبیک غیر تم بکشد شدت خاک بکویت هنر از شوق پیش کجا سلامت لبا بکوی تو جاب بیم پرسم غم شبها چه سازد غم آنکه قبول تو نشود قطره ای خون زین چشم خیال بوسه همیکردم بسینه مرا شبه که خوابم در لاسک کنه باغش در اهل شهرت شمع و عوی عشق زلف</p>
ول	ول	

<p>ای آنکه تو سلطان همه پیرانی صد تیر چنان میگذرائی ز جگر ما چشمی که پدید از پی دیدار و ندیدت سبزه که دم بر گل عشاق توای برگ ز آب گل من گرد بر آورد سواریت مانم بگس در هوس آن لب شیرین گفتی که رمانم جز تو هر همه را دای میرند نه جان رفتن و از من دار جان</p>	<p>و ستور بود فتنه بملکی که تو را فی بازوت قوی باد که خوش میگذرائی آهنت منرا لیش که به تیرش پیرانی خنک تو شود سوخته بان تا پیرانی تا چند بدنبال خودم خاک خورانی کین سوی در آیم گرم آن سوی برانی مارا بکشی گر تو حیات خود دانی مردن بخیر این نیست که در شمع دانی</p>
<p>ای باد گاه گاه بمن نام او بگو جا لکه خوش بر ایدام و ز پیش من بستان و عای سوخته و ز پس مرا یا راست یا خیال نیدانم این قدر شبهها منم ز غمزه او غرق خون ناب پیغام داد و کوس تیغ ترا فکنم و ادبیت با خشم از آن دی بچو گل</p>	<p>دل</p> <p>خوناب غیر تم بلب جام او بگو چیزی دیگر گوی همین نام او بگو آوده کرشمه و دشنام او بگو آن کیست در طواف بران نام او بگو این ماجرا به گس خود کام او بگو حاجت به تیغ نیست تو پیغام او بگو گر ممکنست بر رخ گل دایم او بگو</p>
<p>چشمست گهی ایستی هشیار نخواهد شد دید آنکه ز خست بروی پر کشش موی گر تیغ زنی بر سر و تیر زنی بر جان عشق زنی کشتن مردانه بکار آمد</p>	<p>دل</p> <p>دین دل ز خراش او خو نخواهد شد ناگاه رود جاننش بیمار نخواهد شد زین سهل بلا عاشق بنابر نخواهد شد شادم که غمت باری بیکار نخواهد شد</p>

<p>مهربان ز افتادن افکار نخواهد شد تقویم جواز جدول طواری نخواهد شد هستی است که تا محشر پیش از نخواهد شد</p>	<p>برافتد از تابی زبان رو چو شوی رنج بیهوده چه که بیم خون اصلاح خود را خونخواه بود عاشق خشم زین باد</p>
<p>دل بشتی برده خون تازه تری کرده جان باز کس که اندم در وی نظری کرده از بازوی خود نیم زمین مری کرده دشنام مرا گوید و باد گری کرده ای طرف از شوخی دل جگری کرده بیشی که بدل دارم هر سوی سری کرده آن سگ که بوی تو دخی گداری کرده بخت و نفی با خود قدری کرده هر کس بجهان آخر خوابی وفوری کرده</p>	<p>دی ناز کنان اندستیش اثری کرده چون از پی جان بردن او آمده از باری یعنی که گنج بختم این لطف کند او را زین روقی همی میرم کان شوخ که از گاه چون میروم اندر آه غمی ترسی خونها رو داز چشم گیش تو بر دام در دیده کنم جاییش دل طعم نیم پیش هر شب منم و گیتی نه تو گل میروم خشم و عذاب است این کت بخور و بخوابی</p>
<p>کاهم زیون چشم زبون گیر میکنی کازا که گیسو بدست تیر میکنی خوش عشق نامه ایست که تیر میکنی کز جود پائی تویش بر خبیر میکنی این نهاده را بگو می چه تیر میکنی توئی بگام تن شکر دستگیر میکنی زین فتنه ایست که این تیر میکنی</p>	<p>بهم زلف زلف تیر میکنی من جاسه کاندی کنم از هر کاغذی خطی که بر جو اندن دلباهمی کنی رفتار نسبت آفت جان حق بدست میکنی شبه بگویم بهر چه در دلت میکنی جو بهانه خود ما را تیر میکنی من ایضا شکر بده که می توان میکنی</p>

<p>گفتی بلارسد که بخواریت می کشد هر دم گوزیاری خسته مراست تنگ</p>	<p>جان عزیز من تو چه نقیصه می بینی زیرا سخن مخالف نقد پر می گویی</p>
<p>خوب رویان چون بسطاطی علم بالا کشند ماشقان کردیده پیاپی شبهای فرق جان کنان شب نده دارند اهل عشق درین پیر عاشق پیشه ام به کین مصلا می مرا بس که از رفتار خوش پای تو برجام از کرشمه لام الف کن زلف را بالای دوش وصل من این کس سخن من بریزد و چون با وجود خویشن مارادو می باشد و لیک خسته جان خسته را شیرینی و عیش و نشاط</p>	<p>شیر مردان را بنزد تیغ جان فرس کشند سر نهفته است کاند چشم خون بالا کشند صبح دار از آفتاب خود دم بالا کشند خدمت در زیر پای شایسته رعنا کشند رخنه گرد جانم از خار تو ترا از پا کشند تا از آن بر نام هر مری ز نقش بالا کشند نقش من با نقش تو صورت گران می کشند با تو نبود گر گسان از به بفرق پاک کشند بر کشیدی راست همچون خسته از زخم کشند</p>
<p>زهر تن چشم او جا زابد زرد هزاران عمر باید مر و رویش بت حمل نشین زن ره که رفته است خوش آن ساعت که خواهم گمش لب چو دانه خود کشید آن دزد گوهر اگرم ناوک زند خواهد دل من غمش منوید عظم را که دیدست ز شرم مردمان تا چند چشم</p>	<p>زهر دل نقش ایام را بزد و چون عیار را جا زابد زرد زهر خواهد بیا بان را بزد و دوی آن لبها سے خند از لب زرد چو گاه خنده دندان را بزد و که از لب شوق پیکان را بزد و که در نو تابد گه زبان را بزد و بدیده اشک غلطان را بزد و</p>

نخسید شب کس از افغان خسرو	اگر چه او در دل افغانزابد زود
وله	وله
<p>منزل عشقت که من پوشیده در جان میکنم توشه آن جان گران گشت از برای جهان جان به بند رفتنت ماندنش از بهرنت گفتم خاک درم هر چه می آری بچشم باد زود و یارم اندر گفت دگوازی خودی و به بر این زبان گز گفتن غمهای غمزه میزد گفتش چون عاشقان جان میکنم دی که دلباهی ستند از خلق گفتم این چرا جان و دل و ادم خیاالش را بجا مانده بجا</p>	<p>رخ گواهی میداد هر چند پنهان میکنم بس که غمها بیت ذخیره اند پی جان میکنم گر کمانت هر دوش دعه به پیکان میکنم گریه چشم را جراحت کرد در مان میکنم من حساب خود سخن با آن مسلمان میکنم هر کجا بشنم دل خلقی پریشان میکنم چیت آن گفتار بر ایشان مرد آسان میکنم گفت در باز از غم رخ دل از زان میکنم خسرو و چون دزد بر کالانگهان میکنم</p>
وله	وله
<p>چون عاشقان آناه را سلطان جان سازد خزانه میرود آتشخیز و در وی عالمی میران سز آن چشم کرم چون بنا زد شوخی شود برابر دخال داردان بر جانی فدا می او هر اران پیل تن زمین آرزو مرد در پیش چرا آتش بنا روز آسمان چون سوخته جام بوی عشق چون شمع که چون پروانه مشتاق امان هرگز نباشد عاشق بیچاره از غم به پیامدی غم خسرو برای نیستن هر دم</p>	<p>جهانی پیش او خود را غلام رایگان سازد بزرگ آن صانعی که آب گل فروزان سازد گهی هستی نماید گاه خود را تا توان سازد در آن دم کوبی دل طعمه زلف گمان سازد که آن بازنده شطرنج موس از آن جوان سازد زود وی آه خود ابری سپهر آسمان سازد بمهرانش رسد از شعله نقل مهبان سازد مگر آنکه که گریه خویش را دوار آلمان سازد نویسنده اش از خون دل تو یزدان سازد</p>

وله	<p>من ز آب دیده خود کردم جایک آبه بعد از هزار شب هم اکنون شعله غمخسپد شد بخت قهر خور از کهن که هستم بشکسته ام ز هجران غم ناله زان فشانم من در فغان داین بت از کار بانتر ناخوش نواله غم ماندست بر سر دل خاک درت بدیدم کردم در که کردم من صوفی خرابم گو سیکده که در وی آن مست من دل من بهر چه برد باری</p>	<p>دین حال نرد جانان باز نمی آید آن دیده که شهباب بودی هزار خواب تیر فلک چو هنرم سوزان بیزتاب ناچار می بریز و چون بشکند قرابه سگ کان چراست نالان نهاد و ناله ساقی بحسره خوار می ده دوسه شرابه از بهر چو نتوانم این خانه را کلابه رقصی کنم چو بستان در بر بطوشابه نزد من کباب خنجر و زرد چوبک کبابه</p>
وله	<p>هش شب به دل تصور نازش فرو برم چون تیر بر گمان نهاده ام از هوس اندس که دوست در دل من هر دی زرق نازش ز بس که هست گواران بران شوم پر کالها کنم تن خود گا و گشت او شهبان شوق خاکش در دهن کنم باشد گهی که اولب خود بر لبم نهد دیوانه شد دل من در زنجیر ابدیت خسره اگر چه عشق مجاز نیست زان او</p>	<p>با خون دل فلسفه نازش فرو برم پیکانهای دیده نوازش فرو برم انه سین دل بر ارم و نازش فرو برم کانه میان جان نازش فرو برم دانه نه نشیب و فرازش فرو برم وانا آب دیدگان بنیازش فرو برم تامن زبان عربده سبزه اش فرو برم خواهید از که زلف درازش فرو برم تحقیق خویش من بچانه اش فرو برم</p>
وله		

در تو کسانى که نظر میکنند
صندل عشق است آنکه
از پله بوی تو نفسهای من
خنده که بر من دولبت میرنند
تو لب خود شوی و بد و کینست
تو شبه بگر بخت ام از هر آنکه
عقل مرا کافر ایا ان عشق
پند که گویند بدل سوزیم
خسرو اگر سیر ز جان نیستند

عشق خود زیر و زبر میکنند
خاک درت تحفه مهر میکنند
ما جوی باد مهر میکنند
نرخ چنین سلک گیر میکنند
خلق که حلوانه شکر میکنند
جان و دلم هر دو سفر میکنند
کینه درختیت که بر میکنند
سوخته را سوخته تر میکنند
خلق دران روچه نظر میکنند

دل

نایب ملاحظت که لب لودده
داده لبست بوسه در بنجه شدی
لا به بران لب چه طمع گیریت
دوش نشد حل که به به بنگرم
می برم از وعده وصلت بدام
شکر تو فرض است مرا از کرم
هست و دل بگرد تو چون گدای
بسته ذاپار و احشیدان خویش
منست بخشودن تو بر چیست

وانکه نمک بر جگر م سوده
بهرستان گرتو نفرموده
عربده رفتنه چه آلوده
زانکه تواند دل من بوده
گر چه که باد بیست که پیوده
نایت گنج غم افزوده
جان عزیزان که تو پرورده
نغمه شوق که نشنوده
بر دل چشم و که بخشوده

دل

از بنا گوشت بلا خط که سر بر میکند

جز در جگر و عاشق بیچاره ابر می کنند

<p>آن نگرش باد پشت خاک بر سر میکند کوبش جبهه را باز بر ابر میکند سر کجا در کلبه اخوان من در میکند من همی گویم ولی از من که باد میکند شغل جان در سپنه بر جانان مهر میکند با رقیب پیش اشارت مهر خنجر میکند بسته شانزده کند واسطه را پر میکند سهیل باشد آنکه خمیر دیده را تر میکند</p>	<p>سرد کرد بالای خود در سر کند باد آن زمین و آنکه گوید مثل تو نورشید چون زگرست چند گوی پیشیت آیم ده که چون تو سنی چند گوید ای مسلمان که حال خود گوی در و بر دلی جان مغرور اندک کنش شو خیش من کاشکار می تو از دور نهان در و عاشق کاس پیش بر نیاید آن کو عاشقان جهان بهر بتان تر کرده اند</p>
<p>از من تاریک در طلعت روشن مشاب چون ز تو قف هوا خوی کن ای آفتاب گز نشیند ولی راست بگوید جواب کو ز من آباد کرد خانه چشم خراب هستی لقدم نگر نسید چه بینی قتراب صبر نگیر در قرار عمر بخوید شتاب بس بودم ادبیت تا زیم این فتح باب سرخوش و شیر گرد شد ز گس پر خار و لاف از بی پاست خون دل و شد آب</p>	<p>ای ز تو نورشید چرخ سوخته تفت تاب چشمه خورشید را آب نباشد مگر زلف تو گرچه هیچ هر سروی گریست بسته زلف تو گشت روی من سیاه من ز خیال لب نیستم اگر ز خویش جان فدای رخ کیش چون طاره کنند بر من رسوا ایم گر تو کنی خنده ز آنچه که هست خون با باده نوش گوار دست نشوید ز تو خمیر و اگر چه بعشق</p>
<p>وده که ز شان کجا رود آرزوی کنارتو رشک شکار تو ز من رشک من شکار تو</p>	<p>سرد بلند و نخل هم که بی آبرو بهر بیز بر آهوان زنی غمزه ملائق بهر</p>

<p>ساخته جان من همان شدر پی غبار تو دیدم که خاک میخورد در ره انتظار تو رو بچه سان نماندت عاشق شمس تو رسم وفا نباشد ار چه بنهم بکار تو جای بسینه کرده ام از پی یادگار تو بهر نگر در حجتی چشم حرام خوار تو باز بهد ز تنگ جان خسرو بیقرار تو</p>	<p>سند و سوخته برون تنگ دو گداز تو چشم سفت خاک رفته من سپای من در گل گوی تو هنوز آه که رخ برخیزم چون سر کار شد مرا با چو تویی بدوستی هست چو یادگار تو غم که مباد بر تو از پی تو ز خون دل شربت مهر ساختم بی تو که زنده مانده ام سیر نای تو</p>
<p>ز دلها فلک خرم منت ساخته مه آینه گردشنت ساخته خلاصه کشیده منت ساخته وزان جمله پیر امانت ساخته حصاری به پیر امانت ساخته وزین غنچه گلشت ساخته ز ذره که بار و زنت ساخته دلین هلاک منت ساخته دل تنگ را مسکنت ساخته</p>	<p>جهان تاسه روشنت ساخته رخ خویش تا بیند اندر رخت قصا کرده یکجا هزار آرزو بسه رشته جان برون برده چرخ شبه چینی و غمره از کشتگان غمت پر ز خون کرده و لعل ز غیرت دلم ذره ذره شد است ترا ساخته عشق عمر همه میاستگ اگر خسرو تنگدل</p>
<p>ندوستی بود از دل بمرستی بندم تو ذکر وصل خودم کن که باز میومدم که باز خواست بدل هر پیش که برکندم</p>	<p>چون بدوست بدلیغ و رونفر بندم اگر به تیغ بپسرنند بندم موا چو مور بر کنی و باز خیزد آن غم</p>

<p>بزار کونم از بردم نمی کشم نه بهشتن خولیت حیوة خواهم پس رواه دار که اندوخت مشوم محروم مگر که مادر سپهر شکسته بود و انگشت تو بوشیا بی ای پندگوی من بهوش دل شکسته خسرو دلی کنم یکبار</p>	<p>غبار خنک تو بردا من تونه پسندم اگر حیات دهد بعد ازین خداوند چنین کن من بحال تو از نو مندم که از مراد تویی با دوست فرزندم چه جای آنکه تو پیوده می دهی پندم شوند محرم اگر دل شکسته چندم</p>
<p>بسته شب باهی بودم کجاست کن بستهها خوش کن شب که پیشین بودی مست که خوش اگر چه دل نذر دیدی و جان هم ایستادم همی که دم حدیث ابرو در زنگان از هر دم چه باشد گر گوی پرسند که در شبهای بی پای بیا ای جان هر قالب که تازه شده باز مرغی از هر طای حسره اگر میکشد یارت</p>	<p>کنین هم هست شب لیکن سیاه از دوریها جهان بر من شود تاریک چون یاد ام آن شبها چه نیکو آمدی آن خنده در دیده زان لبها چه طفلان سوره نون و انعام خوانان شبها غریبی زیر دیوارش چکر نه می کشد بهتها بگویت عاشقان که زبانی تری که در قالبها که باشد خور دیار لبه زین گونه ندیدهها</p>
<p>بیای شب بر رخ خوش از شراب شده شبست زلف تو یکسوز شده ز رخ می پوش من از لب تو سخن کردمی تو با دشنام خواب کرده همه عاقلان عالم را وفا کن که بود عیب خوب و یان را بهشت روی تو با دایم بهشت خوش چرخ</p>	<p>که به نقل تو دارم جگر کباب شده کنون که بر کشادست و ما هتاپ شده چو ابله من مست آن جواب شده خطت که بر سر لب سرد در شراب شده که جان دوست گذارند تا خراب شده که هست بهرین دوزخی عذاب شده</p>

<p>رخت چو غرق خوی از تاب آفتاب شده ز ناز ناله من بخت من بخواب شده جبین که از غم تو خون چسبیده آب شده</p>	<p>در آب کوه رسوز آفتاب و رانق لسان طفل که آواز خوش بخواب و مگو که گر پی خون نیست ز دوری من</p>
<p>بگو نه پیر دلم کای صبا کجا خفته است بران حریر که آن یار بیوفا خفته است مگر که فتنه آن چشم پر بلا خفته است ای رسد که پندار خون ما خفته است بیک نظاره تو دیده ام جفا خفته است جز آنکه نوز هم آغوش خود جدا خفته است بخواب در بر فرهاد مبتلا خفته است</p>	<p>بهار من که ز چنیدن صفا خفته است درین غم که نیابد کز تبار بود بتدبگوی که یاران چه زنده اند سوز محسب ایمن که گور گشت گمان آوا کس که دعوی بیداری خود کرد است بخان دمان همه بس خواب ندگی دارد حساب وصل بدان خشم اگر شیرین</p>
<p>هست یک فتنه و گر ز گسستانه دگر عاقبت خویش دگر باشد و بیگانه دگر شهر آباد دگر باشد و ویرانه دگر کرم شب تاب دگر باشد و پروانه دگر بحر خواب جلم گوی یک فسانه دگر بی بیش باده دگر باشد و دیوانه دگر که چو خسرو نبود عاقل و فرزانه دگر</p>	<p>زلفت از باد دگر دود از شانه دگر ز رخت جان ز تخم رفت نینال تو بماند دل آسوده دگر جان پریشان دگر است اهل شهوت که خود آرای بود شویست ای دل افسانه او گفتی و خوابم بدمی بتکلف نشود عشق که از جان چسود کشت در عشق دروغ آنکه کمان می کشد</p>
<p>دیرج ویرج زلف تپه پیچیده شد چو عالی</p>	<p>بهرکت و عالی بکشان زلف خود خنی</p>

<p>ز لایا بناید ناگهان فونی چکد از هر خمی ای آفتاب رستین از صدق آخردمی در شهر گوی اندو دمن کم ماند چشتی لی نمی یک خنده تو بس بود شریعت برای می ریشک آیدم کاند رخت ابتاناز گرد محرمی گر به دفع درو تو باز را سازم مر می پیوندم از خون جگر با هم غمی را با غمی گرد سرش آزاد کن پیچاره مرغی بر کی</p>	<p>دلهاست در زلفت بیهوشی دلکلیک چند از خیالت هر شبی چون صبح خیزم بس گاه من در نیم شب بیدار روزم در هم شده جان ترا میگویم و جانم بلب با خویش را ز تو بزم میسوزم ندیم بدون دوست در جانم ز تو جان از تو باشد و تو عمه کاید بی پی گر بگذران سلک غم خسرو گرفتار تو شد چون هست جنت ناوان</p>
<p>ز بهر بندگی چشم فتنه جوی تو آورد بصد هزار دل فایغ آرزوی تو آورد دلیک شستن مردم برای خوی تو آورد هر آن نسیم کبوی بمن زموی تو آورد ولی میسر چون سوی خلق بوی تو آورد خیال یار مرا مر کشان بکوی تو آورد چگونه دوست چنین با جرایبوی تو آورد جمال تو بهر باید بگفت و گوی تو آورد</p>	<p>کنند زلف تو عشاق را بکوی تو آورد هر کسی که خدای تو کند طاره رویت هر آن که شمه دانه که ز گس تو نماید هزار کوه غم از من بیک نفس پراند ز باد خسته شوم چون بگرد زلف تو گردد کجا گر ز کنم کن تو هر طرف که گریم گر سیم ز تو ز نه باجه و با تو بگفتم صفت چرا نکند خسته که رنگ زمین</p>
<p>تعالی الله چگونه خواهش اند چشم تر گردد نه سرگشته گدای کش بخواری پیش در گردد نظر بازی به با کن تا مقابل با نظر گردد</p>	<p>کسی کش چون تویی در دل بهشتی هر گردد که گوید حال من پیشیت کجا یار آورد اگر نازم بومل آخر نگاه سوی مسکینی</p>

<p>بر آنکس که در روی سم خیالت جان گردد دران روزی که آفتاب عمر در گردد ششم تاریک از دود دلم تاریک گردد اگر آسیب بوی گل بسدیر روز گردد اگر آن آسیا هر خطی بر آب دگر گردد که از خونهای ششم روی صحرای جگر گردد بدین حیلست مگر که با عاشقان بر سر گردد</p>	<p>خیالت گردد از آفتاب کذب حیات ز بهر روشنی که ریس باشد خیال تو سیه روزی من کی روشنی چنین گل ویت بر آرم گرد آنکه این تن را دلی کرده واری دین گنه بر دیده من بیابان گیرم از غم هر دم همان تن غایت سرت گردند و خسرو بر سر تو سرگرداند</p>
<p>جهانی گم شده در جست و جویت جفا و کینه دست افراز خویت که در آغوش گیر و نقش رویت چنان آویخت در کینا رویت چوپائی هر سگ بوسم بگویت که خواهم داد جان در آرزویت نه بینم سیر در روی نکویت بگردم بر سرست بخود ز پویت خوشی دی اندر گفت و گویت</p>	<p>بیای دیده شهری بسویت بلا و فتنه کا را فزای شمیمت که باشد آینه باشد هزار آه مبادا بگسلد کیمویت ار چه کنم از آب دیده لب غازی بده دل که توانی بیدلی را نه ام عاشق چو من از بیم درون چو زنبور سپید گرد سر گل و خیر نیست خسرو مانده غمش</p>
<p>همه بتانت که محراب ششم هر صبحی که آفتاب پرستی بت پرست همی ز عشق تو همه اندک سونات کمی</p>	<p>سزد که سجده گفتدای بر من محبی در آب و آینه بینی همیشه روشن شد بدون کشم رگ جان پیر تو کنم زمار</p>

درین نیست که سوزند هندوان خود را نموده میشود آفاق در صفای تن سیاه تختند هند بود سفید رقم په ولایت روی تو باغیت مگر بفرق تلخ زمره بر آرد چون طادس چو گشت خسرو جادو زبون غمزه تو	ز بهر سستیت که چون سونات محترمی تو آگینه هندی نه که جام جمی تو در سیاهی هندی سفید دور نمی سوا خط خط تو اندکے قلمی در آب جلوه که طادس هندی ای عجبی بجواب رفتن افسون هند و پنج دمی
---	---

وله

سالها خون خورده ام از بخت بی سامان خویش بس که خود را گم کنم شبها بگشت کوی و خیال از چه نام زلفت خون کارم زرد زود ندانم همان دردی که نیز دلس بود که کشیدم پیرایش دیم آتش ز نسید شهر سوار عاقلان را در دست مرعاش شد زوق غمهایم حرام باد اگر من بیج گاه می کشم خاک درت در چشم و شسته می شود از جفای تست چون دل خسرو بهر	تا زمانی دیده ام دریا بی خزان خویش که ندانم باز سوی خانه ویران خویش من بخون خویش پروردم بکاجان خویش بی چون نامگشت حسرت خایم زود ندانم خویش تا به سوزم نمی بینم رخ سلطان خویش تو کجا داری خبر دیوانه جوان خویش خورده ام غم و در فراق از پی سامان خویش چند خونابه خوردم زین دیده گریان خویش از وفا نبود که باشم از پی درمان خویش
--	--

وله

گل گشتای هر دو ان روزی که گلشن فند نخ تو هر دوستان قهر تو هر دشمنان منت پذیرد کردند تیغ رقیبت گردنم آن رت بر سر گنم مقصوم این کان خال اگر	هم گل بغنچه در خور هم هر دو بر سوس فند مسکین که کسی دوستی با بچو تو دشمن فند کان سر که بود دردت آن بیک از گردن فند افتد ز سر باری بهر بر دیده روشن فند
--	---

<p>ناست که با نامم به در کام مردوزن نه کای داز تو سایه بالای خاک من نه رعنای عاشق پیشه را چاک بی پیرا نه وز رسته نتوان دختن چاک که در دهن سوز و طفیل دانه خس آتش چو در من نه</p>	<p>روز نخست من نگر کز وصل گیر آسمان چون خاک گردم در رست و صلت بهیمه بوی باشد هوس بی عاشقی آنکه برای شهرگی ناید فرا هم چاک دل گر اندک جان در پیش خس و طفیل عاشقان می شود اندر کوی او</p>
<p>که بر اے جان مسکینی بلا آید همی خون من در گردنش برین چرا آید همی کز قوی آن نگاری بی وفا آید همی سر مه گون گردی ز زلفش با صبا آید همی زانکه سید انم مگر کان آشنا آید همی کیست او یا میرود یا رفت یا آید همی دل که رفت از جای خود کمتر بجا آید همی از طفیل خاک ره گشت زیر پا آید همی در چنین اندیشه یاد خود کز آید همی</p>	<p>باد این باد بهاری از کجا آید همی من نخواهم نیست کین قومی شام ز کجا ره بگردان ای صبا بر من بیخامی میانی بیش روی مردم دیده با استقبال اندانکه بوی گل هر که می آید ز من جان می رود یار حاضر من بنید انم ز بهوشی خویش صبر فرماید من بچو که اهل عشق را چون خس را می دیده در ره می بهم کن پایال خلق کو چرخسروا غم گشت از خود یاد کن</p>
<p>وانکه نظاره بر رخ آن دستان کنید مانا بران شدید که بازی جان کنید از خاک پامش دامن بهمت گران کنید دزد هر شهر گشت سرم بر ستان کنید بر سیل چشم خویش لب و لیش روان کنید</p>	<p>ای اهل دل نخست ز دل ترک جان کنید سویش همی کنید بیازی نظر طاعت از سر سرده و سیر چه شوید می چشم من مازان کنید پیروی از بنجرم شهید یاور زینده آتش و خاکستر مرا</p>

<p>من بین که خاک بوسش میکنم پس تا کشتی مرا و من اندر عدم رود ای دو فرشته قصه من شد و بال من خسرو زود دل جیشی شد برای دست</p>	<p>ای خلق خاک غباریم اندر دمان کنید بر روی ز پرده دل من بادیان کنید تخمیر من ز خون من این درستان کنید پیشانی من بدایغ غلامی نشان کنید</p>
<p>نی مجال آنکه او را از دل خود بر کشم دیدم را اگر حق آن نبود که دیدار من می بهتر سم ز آنچه در خونابه باندیا من در ره کور رفت این سر تا نگردد راه بر خودش خوانم فتنه لم بین که میخوانم عاقبت روشن شود همپا یگان زانوی جان بدان افسون تواند داشت جسم را بها</p>	<p>نی دلم خالی دمان لایبری دیگر کشم من ز خونهای که ز خودم چشمش بر کشم بر کشم دیده بجای دیده او را در کشم هم بنجاک راه او زان خاک گریسم کشم چشمه خورشید را در چاه نیلو فر کشم گرچه آه آتشین از خلق پنهان می کشم گر تو انم یک سخن زان محل جان پر کشم</p>
<p>گر تو انم از لب و دل را نمکدانی درسم هم بچشم خویش روی تو کرد روی نمودم چند در یک جان خیالت کاش در صد جان بود دل که من دارم شود و یوانه سالک بوی آن دوستان که غم تا چند ترک من کنید تیرت اردو چشم من بکشت تا جان پر خندی از خونای من بهر لای این بود</p>	<p>پیش روح الله از ان اثر لک خانی نهم گر بیا در روی تو در دیده پیگانی نهم کوش کشم بروم ز بهکستان در در جانی نهم گر من اندر پیش سگ زانگونه بریانی نهم تا روم آواره و سرور بیا بانی نهم لیک جان نار و بیدان کازر استادی نهم من چو دل بر شنگی و شونخی و نادانی نهم</p>

<p>گوهر گریه بده کان نتوانیم فروخت نیم جان از پی درمان نتوانیم فروخت بکیاسر و خرامان نتوانیم فروخت بیهملک سلیمان نتوانیم فروخت بچو تو چشمه حیوان نتوانیم فروخت جان فروشیم ولیکن نتوانیم فروخت</p>	<p>مردن از عشق بعد نتوانیم فروخت نیم چو درد بعد جان بخرم از عشق سدره و طوبی اگر چه بدل یار دهند پای موری که بر آرد ز لب خوبان هر ای خضر ماکه خسرید از سفال در دیم جان دیگر که مهسان در دل خسرو ماند</p>
<p>دم ازین حیرتم سخن گم شد در دمان تو مردوزن گم شد که در دوش عقل من گم شد صبح ما خنده در دهن گم شد دل چندین هزار تن گم شد بلبل مست در چمن گم شد در حدیثی که کوه کن گم شد</p>	<p>تا بزیربست دهن گم شد و بهنت گم شد و عجب ترا نگه خط تو گرد ناله طر ف است شب که از فواغیاستی که تر والفصحی خوان ز رخ که در زلفت وی که کردم بباغ ناله زار خسرو و سنگ مردکی ماند</p>
<p>و گز باشد چو تو سرکش نباشد بود برابر بر ایرشش نباشد اگر تیر تو در ترکش نباشد کس در مردوزن خود خوش نباشد چراغ مرده را آتش نباشد دوست باقیست بی دوست نباشد</p>	<p>بتی مانند تو سرکش نباشد تو می طرفه سواد می ذاکله خورشید ز بهر هم تیرستان و میا کش خوشم من گر کشی ز ارم اگر چه دل بی عشق را نوری نیایی بیالکت اسیر نیم چون دم عمر</p>

اگر آن چشم کافرش نباشد	توانم زیستن در خون خسرو
وله	وله
<p>دیده پیچ که آن ماه جفاجوی مرا واکذارید بدان خوی بدخوی مرا شانه دانم کوراست کند موی مرا چشم بدروز که مانند دست برآشوی مرا گفت میخوای سفر دل کنی گوی مرا مر سانی بوی ای باد صبا بوی مرا آتشش بسوزد هر روز سر کوی مرا خاک ناخورده هنوز این تن پهلوی مرا بیم زنگار شد آئینه زانوی مرا</p>	<p>ای شده ماه نادیده بدخوی مرا نتواند که کس را بکشد بآن روی از که از بی روی تو نهند بر سر نامد آن روز که آن روی نکو را ببیند گفتم این سربلکی ضربت چو کمان تواند ترسم از بوی دل سوخته ناخوش گردد شد ز من سوخته خلقی که زود در دل گفتم افتاده بان بر دوزخ چون خیزد بس که گرد ز غمت روی جزا تو خسرو</p>
وله	وله
<p>عشق رفت سحر کشیدن نمیرود در چشم و جگر و بدن نمیرود این زار مانده جان بلبلید نمیرود حسرت خانه خیز خردن نمیرود کین سوزم از فسانه شنیدن نمیرود چون تشنگی آب ز دیدن نمیرود کین آرزو بگوشه خیزد نمیرود</p>	<p>سودای دیدن تو ز دیدن نمیرود اندوه تو که نه جگر پا در گشت می آئی و می طیم اند و چون کنم از دی چه کنم شود ز رخ از جان و جان بیداریم بگشت ده ای پاسبانموش می بینش ز دور نه ام سیر چون کنم خسرو ز لاف زهد بخلوت چه میری</p>
وله	وله
این بوی نه از کجا است نه خوی آن	ای باد مشکبوی که کوی آن اندر

<p>زین سو برای دیدن روی که آمدی بهر نظاره کردن روی که آمدی اینجا که آمدی تو بهوی که آمدی بهر دلم که از خشم موی که آمدی آلوده عیار ز کوهی که آمدی کن بهر آب خورد بجوی که آمدی</p>	<p>در بوستان لب گل دلا که شدند چشم چو نیت کرده زگرش دید آنجاست آن گلی که جهان هست بوی می آید از تو بوی دل سوخته گو با زردی کرد تو جانهای عاشقان گویا خیال دوست که در چشم حسرت</p>
<p>که خاک اند دست تو بر سر نکر دم جز از خون جگر بستر نکر دم که ز گشت شهادت بر نکر دم که در عالم شب دیگر نکر دم سزای چشم بدگو هر نکر دم گر آب دیده خود تر نکر دم چو دیدم روی تو با در نکر دم</p>	<p>گهی در کوی تو سر در نکر دم چگونه تو اید چون بگویت ندیدم هیچگاه آن چشم قتال شمع دیدم خش لب و بقا باد ز چشم خویش بگیریم که جان رفت بدشت اقتادم دم بود خالی نهوش و عقل خمش داشت دوی</p>
<p>باده خورد رخ چو از خوان کن بهر غنچه چشم من سنان کن یکبار بختند و ما لگان کن یکجان مرا هزار جان کن چنبره که ترا خوش آید آن کن یکسو برای من زیان کن</p>	<p>جانان گداری بوستان کن بخشای بختنه غنچه خویش جانها که گرانست ز رخ ایشان از غمزه روان بکن خدنگی گرمی کشیم ز من چه بر می جا بسزیر و روی بنامه</p>

بمن گریه عاشقان روان پس
چشمم سوی خاک پات ماند
از آن در دل خشم و آتش اما

آن هر سه را چو خس روان کن
دامانش برین گرم گران کن
خود را از میان بر گران کن

五

اول بسینه بهر غمت جای کیده ام
شادی بروی تو چو غم بهر روی
مجنون روزگار خودم کز غم تو خو
در لاف عشق به که مرا بر دهن ز نند
سنگم که میزند مگر کین نهفته دار
بیرون کشتم دودیده که در عهد حسن تو
در دلت کشتم بدیده خاک پر پیش تو
گر و سعادت است بهر خاکس تو پیش
وصف تو نیست در حد و حد ^{صفت} سخن این

وانگاه دلبرے چو تو خود رای کرده ام
اینک درون جان خودش جای گرفته ام
با آهوان بادیه پیمای کرده ام
کز جور تو شبے دوسپی دای کرده ام
کز جلوه خویش را هدفت و نای کرده ام
که که نظر باه شب آرے کرده ام
کز دیده بهر گشت درت پای کرده ام
رخ را بر آستانت زمین سای کرده ام
دام سخن دران شکر خای کرده ام

2

خوش آن چنبا که آن سلطان را برانگیخت
 بودی دل ز مسکینان از شوقی و بدوئی
 رسیدی فتح که آن آسایش جان مرا آید
 خوش آن می خوردنش درستی کامیابی
 قبا یصل داری گر پی نه از مرا از خون
 همان ز می جانان شد ز من ای کاش عارفی
 بد ادم دیده گر یان خاک و ریش خردیم

حیثم را نمودی سوی خود ره گرچه بشنودی
پسای سنگ افکندی کبابی را که بر بودی
تن از دیدن بیاسودی دل از دیدن بیاسودی
ز دستش ریختی نمی اندک اندک لبغنی
مرا هم زان بجنده خلقی و شام فرمودی
که باری روزگاری بدر مرا این روزگاری
نباشد هیچ بازندگان دریا چنین سودی

[illegible]

بجای کشیدن بر دلم گشتی و بجوشدوی	بجوشدوی لگشت اثر پیر چشم و سیر
وله	وله
<p>که شکامری بود آن مردم شکاران ترا شعلها فرمود اجل خنجر گذاران ترا جای تسکین بستن زمین بس یاران ترا بارک اللہ این چرا اقبال است یاران ترا نام شد یاران رحمت تیر یاران ترا یک نظر دیگر توقع شرمساران ترا سر برمی هم باید آخر دل فگار ان ترا نوش باد این محبای دت در دخوان ترا شرم باد از قتل خسرو کار داران ترا</p>	<p>تا نظر سوی در چشم تست یاران ترا نماند اندک گشتش و چشم تو خنجر گذار نوجوان گشتی و شکل یارانش اختری هر کرا امروز خواندی بار فردا کشتیش تا دلم خوش کردی از امید پیکان زمین شرمسار یک نظر گشتم هست اند چشم تو از لبست دل خستگان محروم ساغر بپوشید خون تیره و پیخورند از چشم خوش عشاق تو شاه چینی و بلا و فتنه پیشک کار دار</p>
وله	وله
<p>بس خرابها که نه در در جان ویران هر گیاهی مونس غمهای پنهان نیست روز شادی زان شبهای غم زان بی تو فراموش کنی بی دل بهر مان نیست من ندانم کین توبی در سینه با جان نیست دولت و اقبال من عال پریشان نیست دست من دروای محشر هم بدان نیست من کز دورم ضرورت خانه زندان نیست یار شبهای فراقت چشم گریان نیست</p>	<p>آن سوار چاک طرار سلطان نیست بس که صحرایم از غم تا دردن بجایی کنم ای نصیحت گوئی بیغم ترک من چون نه چرخ در میان دو کشاکش جان من نیست نه اندک جان گشتم از تن که هم خانه نگر دو با تو یک شاه عشقم خاک کویت مسند جشیدیم خون من در گردنم کامروز دیدم روی هر که در جان جور دار در خانه پندار نیست تا جدا ماندم نه تو جز غم ندارم مونس</p>

خسرو و ششم و لیک از فرشتان	نام و دورم که نام دوست عثمان
<p>فراق دوست که در سینه زخم بپای کرد ببلغ عیش گلچید بود روی بزدی چیداشدند رفیقان زبیر کس جان بدو چگونگی جان نرود از درون غم پرورد عجب مدار پر آگندگی میاد دوست چو آسمانست پر آگندگی ماه کینم محیط چرخ که ما غرق ایم در زیرش چو سر ز تیغ اجل گرد از گریه بدو کس نداند خسرو که چیست سوز فراق</p>	<p>فوخ آن همه که رخ دوست مرم ک خوان ده آمد و آن جمله یار پریشان کرد ز بیم جان نتوانسیم یاد ایشان کرد جدای است که نالندگان پریشان کرد که روزگار چنین کار با فرداوان کرد نبات نقش ثریا بجمله نتوان کرد ز سیل حادثه بس خانها که دیران کرد ز باشد آنکه سر خویش در گریبان کرد جز آنکه بدول او چرخ داغ بجران کرد</p>
<p>هنوز آنکه نشستم با تو در سینه است هنوزستم از آن می که دادیم وقتی شب که پیش تو بانون دل فرد گذشت آن همه درین لحظه پیش من گوی نگری که چند ترا نبات نقش خد است کس که حاصل فردا شناخت برام روز چو حال نیست بد مساقی آن سفال شرا می مضانه پرستم قلند یانه بین جدر ز پنجه بی چشم امردان خسرو</p>	<p>هنوز در دلم آن غار غایب شیده است هنوز در سمر من آن غار در بر منیده است بدیده آن می دامن خن هنوز در سینه است تصور نیست که در خواب و آلت نیست ز مهر چرخ که با ما همیشه در کینه است نبشت دل که اگر بست کوز دل نمیده است کزنج آن به ترک هزار گنجینه است که ماه روز و وقت نماند آید نیست که پنبه گشته از و صد هزار ایشینه است</p>

وله	
<p>نی یاد تو ز جان من مبتلا رود چون با صباست بوی بینی که ناگهان مردم درین هوس کیم دیده زیر پات خواهم بر آب چشم دو دیده روان کنم جانم شود شگاف ز تیر تو از حد عاشق اگر چه خواهش تالش کنند بس آبی که سو بسوی رود بر مراد خویش اگر حسروان زای تو غم میکنند مرغ</p>	<p>نی جان مبتلا ز تن پر بلارود جان ز دیده از تن من با صبارود کین خون چشم بنده ترا زیر پا رود نه انسو که از کمان تو تیر خطارود چون تیر تو بسوی دگر آتش نارود کی یاد خود مراده بران مبتلا رود گر تشنه خواهش به بیان چارود بر اهل عشق لابد از ایشان سزارود</p>
وله	
<p>سلطان من که بر مهشگون نشانه دارد دیوانه که پیرش باداشت گشت سوا معمودت دنیا پرانست شهر کشور باز آمد این شب غم همان زنده مانم خورشید مردمان غرقه شد بر پا گرد اگر ز لطفش پامال بند گشت</p>	<p>جعدش بر زیر هر خم از دل خزانه دارد هم تن کند جراحت هم شاخ شانه دارد نزدیک من جز آنجا کانه خانه دارد گر مونس که مارا شب در فسانه دارد در ز شب من آخر جای کرانه دارد حسرو هم امید بر آستانه دارد</p>
وله	
<p>ای که صد جان ز رخ است لیک در استخوان سه دو هفته پشت اگر چه چشمه خورشید روی بورسان غنچه چه سانی پیش از من خنیش روزگار نیش در جان کردن بجزم پشت</p>	<p>جان گران خیزد بوزن اربادیت بسجم وجود باز پشت هم بران گونه سپید و رشک بود هم به بیداری من خورشید و انجم در سجود تا هنوزیم هست جان در حین رخ نمای بود</p>

<p>کاشکی جان هم ربودی از زبان دل بود بادی از سویت در آندگوی هرگز نبود نیست او را بهره از سوزش من چنانکه بود خرس کاگشت و خاکستر چگونگی گشت خود چون دل خسر و لفران نیست آن پندم سپید</p>	<p>چند سوزم از فراقت داغهای کهنه دای کعبه من کولافها میزد که کوه آه ستم نیک خواهی کوی من نزدیکتر چون بشکرم مجمر آهن دل اگر چه میست دل گرمی بند میگویند یا را نم که دل بر جانی دار</p>
<p>هست از لبش خرابی در ویش محترم را لغزید پای تقوی صد صاحب قدم را ای ست محنت کش افزون کن این کم را ای گنج شادی خزانده ایست غم را نشان بخون لبها آن زلف خم بخم را که دل بغیب بود در مانده مشکم را چه آگهی ز کعبه برنده کسرم را من اختیار کردم خلوتی که عدم را تسلیم کردم خسر و بگذریش و کم را</p>	<p>نوشش ای که علش تو کرد جام حرم را من خاکپای سستی کاخا که ریخت جرعه میخواره ایم عاشق اگر حد زنی زنجیر گفتی غمی میخورد من خود فورم ولیکن دلگیر میشود مود پیمچای زلفت عاشق که لقمه جوید مشو حدیث عشقش از حاجی بیابان پرسند ذوق نه مزه هست امراد جانان که خلق رویتا بم چون کشتی است بارش گر هست پیش گر کم</p>
<p>ولی آن دلم مبادا که غمت در دنیا باشد بچکانه برگ رنگین ز گل که یو نباشد ز لب تو خط نخیزد برخ تو سونباشد که ز زخم ناخنا نم دوسه چه پرو نباشد که بتان نازنین را مهر گفت و گو نباشد</p>	<p>مدهن اگر چه هرگز غم دل نکو نباشد همه شهر پر ز خونگی از نمک ز چون تو تو بجور من دعایت نکم خرابی یار سپا شبی از محل حقن بفراق بر خیزم گاه صد هزار دارم نه تو دیر تو نگویم</p>

<p>چو فتادگان کورانه تو جنت جو نباشد نپنی تو گرد چشم بچاره سو نباشد کرم این قدر گریزی ز چکان گونا باشد بنشان خون خسر و گرت آب جو نباشد</p>	<p>همه کو پر استخوان شد شود و پختن فرود نظری بحال خود هم کتم آخر و بگرییم تن پاره پاره دارم ز سیم دوان بکویت اگر از رست غباری دم سر و من بر آرد</p>
<p>آخر جرحت رشته رس گشت جبه والشباب الاتخر صار الزاک له زانکه که لشتگان ترا رفت خوابه جارا لغرام طمخ قلیبی و بر وه زیرا که بامداد نه زیباست نطفه آن نیز لغنی است که گوئید این توه</p>	<p>له گهائے جان خلق ز نخلدانش اکلیل دولت و هب الخلد للعلی از باد بوی گل کلم بوی خون دبد از ساد طیف و جهک روحی اضافه گویم که رو نما بناروی نه مکن خسمر که نعمتی طلبند همیشه نلب</p>
<p>اشک تنی و رومی شکر ابلاندامی آن سرور که از وی آرنده سلامی هدب له کمتم صدع له کلامی وین جور باش بر من عیشی است شاکامی من فوه فی صمت و العین فی کلامی اگه که من کدام یا نیز تو کدامی او منت فی تراب فارم علی عطامی گرویده فرش سازند آنجا که تو خرامی من مفتلی ز موسی کالمها و من معامی</p>	<p>یا بیج من جیبی ان جبت باسلامی که که زمین بگردی کرد سرار توانی و چه له کشس جسم له کورد که نیم سوزنازم کز نیم کشته غمزه ولا یقول قولای پس الانام کلا آن سجت کو که آرام دلیر چنانکه نبود یا ذالجلال لما اهلکتی بنی بهذا عشاق ویدها را بیر و ن کشید پیشت فانظر الی لطیف ذاصیت اشتیاقا</p>

عشق است نذر بهار سوا شویم سرور	زیرا که عار باشد ما را ز نیک نامی
ول	
یار بکرمست امید جاوید نیست	تا به یکم و نوزد عفو غور شید نیست
گر مایه بخشایش تو نیست مرا	بخشایش تو مایه امید نیست
ول	
یار بجز فضل خود بتا هم چکنم	در گیسو زلف و سیاه هم چکنم
گیرم که گناه من بهم عفو کنی	زین شرم که دیده گناه هم چکنم
ول	
پتنبیر بالغت خودم قوت نگر	در وی سخن چو درو یا قوت نگر
آنکه ز پنه گزشتن نه دریا	نوزن و القلم آن کشتی ناهوش نگر
ول	
احمد که فلک نقش خود آراست	رفت بگدائی آسمان خواست ازو
چون از اثر فلک و مد کل زمین	گر کل و مدانه خویش غنچه بان کرد ازو
ول	
احمد که بقدر بر فلک جولان کرد	از بهروی ایزد فلک گردان کرد
گر از خوی او خاست گل این نیست	کانهاده کلامی و گل خاست ازو
ول	
مدبر ز سرخ عیش خندان نبود	تا در کشش ریخ چو سندان نبود
در حاصل سخت جهد چندان نبود	در خوردن آب ریخ دندان نبود
ول	
ندان سوختگی که جان درویش است	بس مشعل نوز کان نکو کیش است

زان خون دودیده کان جگریش از آست	خامی است که آن هوس برم که ایش از آست
وله	وله
بی صدق سوی خدای رون توان کرد	بی عشق هیچ کار فو نتوان کرد
زاهد بجدیت بی عمل نتوان شد	کز آب دمان خود وضو نتوان کرد
وله	وله
از خورده ن سب برگ بر کرده کنم	هر لحظه هوس بیدله و خرده کنم
دازم دل مرده وه کجا زنده دلی	تا در پیشش ماتم این مرده کنم
وله	وله
آنرا که بخلق نان ہے کار بود	چون ز دهمه بر خوند کم خوار بود
بر بسیاری دست نباید مگر آنکه	بر خوان صلاح دست بسیار بود
وله	وله
زین دل که نماید بر قبول درد خویش	بیرا شدم بدین تن نا بجز خویش
نفس بدین مرا بفسر یاد آورد	فریاد مرا ز دست نفس بد خویش
وله	وله
رویم که سیه گشت ز بد فوی من	هر دم تیرست از گنه جوی من
ای گریه همین او یکنه خنومی من	مانا که شود دشته سیه روی من
وله	وله
شعرار چه کس ز علم حق کم دارند	نیز از پی معینش مکرم دارند
بین مایه چه باشد این سخن را که درو	دانسته دروغ را معظم دارند
وله	وله
فرزند که تاراج کند خانه باب	هر چند خطاست طعن او نیست هواب

هرگز نزد این مثل پدر و دهمه یاب	گر سیل کیز خانه ام گشت خراب
وله	
صوفی که هواش ده هوس میرکند	وز بهر درم طاعت نزدیک کند
باور نکنی گریه در دوش کان سپر	طفلیست که گریه از پله شیر کند
وله	
شاهدار تو چو بر زیا پیوست	آنچه بدرت کمر به بستی پیوست
شایان پدر بلند تو پیست رفته	مانند بلند می که رود زور پیست
وله	
بهر شدن خارش دست همه است	خار و کفش نه پدر دادن پیوست
کف پر نه گهر کنند و بخشش هر دم	کین ابله خیزند از چنین خارش پیوست
وله	
شاهی که می عطا هزار آخر کرد	بنده چو بملج او تشار و کرد
من در دین چون گندم زده من	آوانه در آستین دها تم پر کرد
وله	
در بان چو ز شاه دوریم شرایم	بینم رخ خورشید و دلم ناساید
کانه که نظر بطل زردان باید	خورشید کجا به پیش چشمش آید
وله	
جرات نه اگر ز چرخ اختر باشد	با باز شه فضل چه در خور باشد
بازو که چو آفتاب شمشیر زند	آزردن اندازه لشتر باشد
وله	
لشتر چو برگ شانی جمشید کشاد	از بهفت فلک لرزه جاوید کشاد

گستاخی ماه نو نگر کوزیه سان	یکدم شفق از چشمه خورشید کشاد
وله	
شبه خلعت سراپو پیر کس فرمود	وز هر طرف آرایش نور و ز فرود
مرغان سیاه که نظر پیش نمود	عالم همه شبح وز درد چشم نمود
وله	
اعظم ملکا اگر چه دورم ز حضور	بسنما اثر مهر تو می یابم نور
خورشید که تابد بخراب و معمور	در پر تو آن مهر چه نزدیک چه دور
وله	
صدرا ز گفت بمفلسان مال رسید	بخت همه را فرغی خال رسید
گویند که گفت از فلک آمد دیدم	چون از لقب تو دمی بر دل رسید
وله	
ای از جگر همه ترا گلگون تیره	شکر ت نیافته مگر زان خون تیره
گو تیره زنی بنوک روح دشمن	ماشوره شود رخ برد بیرون تیره
وله	
رسمی است بهیجا ملک نیکو را	کز صدف صفد زان متا پدورا
احول شود ز دیدن او خشم برزم	احوال که کی هزاره بیند او را
وله	
تیر تو که از سز سکنند برید	روشن ز هزار آینه یک برید
از یک برود درون دروگر خواهی	اندر درو دواز سر یکسر برید
وله	
ای یافته بر سندان عالی جانا	در یائی فلک ترا بشوید با

آن مجرّه تست که چون خشک شود	قطره خور و درون دهد دریاها
وله	
ای آنکه ز زخم تیر خودی نازی	یا تیر تو هست تیر رستم نازی
گر پیل کشی به تیر نبود عجبی	گر پشه کشی به تیر تیر اندازی
وله	
ساقی لب من زیر غمی کم خندد	بر من سزوار لب تو این بسپندد
دو نیم شد از غمت دلم می ده تا	نمان گرمی خون یار بهم پیوند
وله	
هر شب که در از خلق جهان پیش کنی	از نالاش خود سینه خود دریش کنی
چون بچ منست از دل من شبی	از دل لگه هم پیش دل خویش کنی
وله	
دعوی کسی که غم جانان باشد	باور مکن از دلش بسامان باشد
باید همه تن دل بود آن کشته عشق	چون بار کشد هم تن جانان باشد
وله	
عشق آنست که عاشق ز هوا برغیزد	وز لذت نفس بر هوس بگریزد
گر خون ریزد بگریه چشم عاشق	آن میض و بیست اگر بشهوت ریزد
وله	
زلفت که در وهر شکن تا گنبدشت	در خواب گرش جنگرم آن خواب گنبدشت
ز ابرو و قیقه که نموده است مرا	با خانه بنده سمت آن مات گنبدشت
وله	
باید خدایش بر بتان شاهی داد	دل را طغی از فتوی گمراهی داد

گفتم که بخور و ن غمت جان بدیم	گفتا غم خویش خور که جان تو ای داد
بسیار دلی من آتش عشق افروخت	هم پختگی کاره درین فن ناموخت
شد سوخته در عشق ولی بچنه نشد	نورست شد آن مثل که با بچنه نیست
این دل که به بت پرستی ازهر بایش	نوغشت چگونه زان شوم رو تابش
هر لحظه ز خون و وضو گتم پیش منم	وانگاه کم سیده است تها بایش
من کز غم تو بکوچه و ره گریم	دم دم گریم از آنکه گم گریم
من از همه خلق گریها وام کنم	سیر از غم رویت مگر آنکه گریم
خلوت که هزار منزل از دند نام	اینجا که منم پسته مگر میسر نام
گر باده تو مراد خاطر می توانم	کم ز آنکه درین هوس بر آید جانم
گر دوستی میکنی تو ای مهر فرای	از دل کن دامن لاله نه بیرون نهائی
مانند پیانه پوست در پوست مباحش	بچون گل بیل گل نه گل بیرون آئی
ای کشته اند که بسوی من کار نگم	لطف کنی دگو مرا اثر انگم
دیوانه شدم زان خط چون زان غنایک	کوی تو که خورده بغلیوز نگم
ف	

نامہ اسکندری معروف بہ سکندر نامہ خسروی

یہ وہ سکندر نامہ ہے جو حضرت سلطان الشعراء امیر خسرو طوطی ہند نے
بجواب سکندر نامہ مولانا نظامی علیہ الرحمۃ تحریر فرمایا جو حقیقت یہ آپ ہی کا
حصہ تھا علاوہ صنعت شاعری اور حسن عبارت کے فصاحت حکیمانہ و مباحث
فلسفائے لبریز کتاب ہے حسن عشق کے کرشمے ناز و داد کے انداز
خط و خال کی تعریف جو خاص حضرت ہی کا حصہ تھا عجیب و غریب پیرایہ
کیساتھ اس کتاب میں ہر دی ہے کاغذ و خط عمدہ و نفیس قیمت صرف عصر

صحت جسمانی *

یہ اس نادر رسالہ کا اردو ترجمہ ہے جو حضرت امام علی رضا علیہ السلام نے
خلیفہ ہارون سید کیواسیہ تحریر فرمایا تھا اس رسالہ کے سہل و آسان اصول اور
قواعد کا جو شخص پابند ہو جائے اسکی صحت اور قوت روز افزون ترقی کرے گی
معد رسالہ اختلاج الاعضاء جس میں تمام اعضا کے پڑنے کی مجرب تاثیرات
کا بیان ہے مصنفہ امام جلال الدین سیوطی مترجم اردو قیمت ۸

دیباچہ دیوان غرۃ الکمال

یہ دیباچہ حضرت امیر خسرو علیہ الرحمۃ نے اپنے دیوان غرۃ الکمال کا نشر
میں تحریر فرمایا ہے فارسی علم ادب کی عجیب کتاب ہے اس میں حضرت
نے اپنی مختصر سوانح عمری اور اپنی تصانیف کا بھی ذکر کیا ہے اور
بہت سے علمی رموز و نکات تحریر فرمائے ہیں قیمت ۸

کتب خانہ نظامیہ کی نایاب ۲۳۹ جدید الطبع کتابیں۔

مجموعہ مرآت خیالات خسروی

جس کے اندر حضرت امیر خسرو طوطی ہند کی تصنیف سے تین رسائل شامل ہیں
(۱) مثنوی مرآت خیالات توحید و تصوف کے بیان میں نظم۔
(۲) انشائیں رنگین شرفا سی علم اویا و انشا پر داری میں سب سے بہتر کتاب۔
(۳) رسالہ اصول شاعری۔ فن شعر گوئی اور اوزان اشعار و ردیف و قافیہ
کے اصول و فروع کا مفصل بیان یہ مجموعہ نہایت نایاب اور عجیب و غریب
ہے خوش قسمتی سے ہم کو میسر ہوا اور ہم صرف ۸ روپے آپ کی تحفہ میں پیش کر رہے ہیں

کلیات حسن

فخر الشعراء حضرت امیر حسن بن علاء سجری مرید و خلیفہ حضرت خواجہ نظام الدین
اولیا محبوب الہی کے محبت خیز اور عشق انگیز کلام کا نایاب مجموعہ نہایت
محنت و جانفشانی سے ہر سہم پہونچا کر طبع کیا ہے کاغذ اور خط نہایت
نقیس و پاکیزہ قیمت بلا محصول
دواؤ دل

یہ کتاب حضرت شیخ حسن محمد چشتی کے رسالہ تقسیم الاوراد کی اردو شرح و ترجمہ
ہے اور صرف اس غرض سے تصنیف کی گئی ہے کہ ہر شخص خواہ کیسا ہی
وہ دنیاوی کاروبار میں مصروف ہو مگر اسکے قواعد پر عمل کرنے سے اپنے
قلب کو صاف و منور بنا کر قرب الہی حاصل کر سکتا ہے و حقیقت اس
کتاب کو دل کو دیا سمجھنا چاہیے کیونکہ یہ خاص اسی غرض سے لکھی گئی ہے
بعد تصحیح و نظر ثانی بار دوم قیمت ۴

مجموعہ حلال طیب

سماع کے متعلق عجیب و غریب لکھنا کا مشہور کتاب
و محدثین کے معتبر رسائل کا مجموعہ جن میں پہلا رسالہ
کتاب اللہ متاع فی احکام السماع حضرت مولانا کمال الدین
جعفر تعلوی کی تصنیف ہے (۲) رسالہ حضرت شاہ
عبدالحق محدث دہلوی (۳) رسالہ جہل حدیث
یعنی سماع کے متعلق جہا لیس محدثین کا شرح
و ترجمہ اس سالہ میں جمع کی گئی میں مصنفہ شرف علی
عمر بن سعید عینی (۴) رسالہ سماع مصنفہ حضرت
شیخ رکن الدین بن حضرت شیخ عبد القدوس لنگوٹی
درس سہ ماہیہ

عقائد صوفیہ

یعنی حضرت شیخ الفیض شہر الدین عمر سرحدی
رحمۃ اللہ علیہ کے رسالہ اعلام الہدیٰ و عقیدہ دارالاسلام
القمی کا اردو ترجمہ مع اصل عربی عقائد اسلامیہ کے
بیان میں نہایت دلچسپ و مختصر اور جامع ہر قیمت پر

الحقائق والمعارف

یہ دونوں کتابیں حضرت مولانا رحمہ کا پاکیزہ کلام ہیں جس کو
مولانا احمد دہلوی نے عربیہ کیا ہے ان دونوں کتابوں
میں ایک سو بیس فصلیں ہیں و ہر فصل ایک باب ہے
ایک پیش اور ایک آخری باب جو خانہ فقیر پر لکھا گیا
اسکے متعلق ایک کتابت شرا و ایک نظم اور ایک لکھنؤ
شہر میں لکھی گئی ہیں ان کی نشر عبارت کا اردو ترجمہ

دیوان غرۃ الکمال

مصنفہ حضرت سلطان الشعراء امیر خسرو دہلوی ہند
علیہ الرحمۃ یہ نایاب دیوان حضرت موصوف کی غزلوں
کا بہت بڑا ذخیرہ ہے ہم نے بڑی تلاش و جستجو سے
اسکو ہم پہونچا کر نہایت محنت و مصالحت کے ساتھ
ایک دفعہ پر خوش خط طبع کرنا شروع کر دیا ہے قیمت سہ ماہیہ

تہ سپہ خسروی

کتاب کبیر کا مجموعہ عجیب و غریب سلطان نظام الدین
مبارک علی کی تاریخ جسکی فتوحات و بربادی کی تیار راہ
اسلامی سلطنت کا جبروت اور رعب و اب جبر علی
شکار گاہ کی تعریف تیر و لکان کا ساتھ چوگان بانہی
توصیف گیت و بے کا مناظرہ سلطان محمد بن سلطان
نظام الدین کی بیدارش کا بہت سے نامہ وغیرہ وغیرہ نہایت

مشور شاہی یعنی فتویٰ حضرت غفرانی

مصنفہ حضرت امیر خسرو علیا رحمۃ جس میں سلطان
علاء الدین خلجی کی تاریخ اسکی تمام فتوحات کا مختصر بیان
کر کے فتح گجرات کا مفصل بیان راجہ کرن پر
چڑھائی دہلی دیوین دی کا گرفتار ہونا پھر شہزادہ
خضر خان کی عاشقی و عاشق و محشوق حضرت ناک پتیا
و سلام اور آخر میں خضر خان کے نابینا اور شہید
کئے جانے کا دل دکھانے والا واقعہ۔

قیمت سہ ماہیہ

جملہ خط و کتابت و تحویل نذر اس پتہ سے ہونی چاہئے۔

سید حسین علی نظامی خواہر زادہ حضرت خواجہ نظام الدین اولیاء قدس سرہم کتب خانہ نظامیہ صوفیہ دہلی۔

الحقائق والمعارف

توں کتابیں حضرت مولانا روم کا پانچواں کلام ہے جسکو مولانا احمد رومی نے مرتب کیا ہے
 ہر دونوں کتابوں میں ایک سو پینسٹھ تین اور ہر فصل ایک آیت یا ایک کلمہ پر اور ایک
 لہجہ کی تصوفانہ تفسیر بیان کر کے اس کے متعلق ایک حکایت نقل اور ایک نظم
 ایک لفظ حضرت شمس تبریزی کے بیان پر جو ان کی شعر عبارت کا اردو ترجمہ کر دیا ہے قیمت ۸
 تمامہ صوفیہ اپنے حضرت شیخ الشیوخ شیخ شہاب الدین عمر سہروردی رحمۃ اللہ علیہ
 کے رسالہ اطلاق الہدیٰ و عقیدہ ارباب التقی کا اردو ترجمہ جمع اصل عربی
 قائد اسلمی کے بیان میں نہایت دلچسپ لہجہ میں مختصر اور جامع کتاب ہو قیمت ۴
 بیجا پور خواجہ غزوة الکمال کے دیباچہ حضرت امیر خسرو علیہ الرحمۃ نے اپنے
 اسی علم ادب کی عجیب کتاب ہے اس میں حضرت نے اپنی مختصر سوانح عمری
 اپنی تصانیف کا بھی ذکر کیا ہے اور ایک علمی موزون نکات تحریر فرمائی ہیں قیمت ۸
 طبیبانی و روحانی مترجم اردو مصنفہ حضرت امام غزالی
 علیہ الرحمۃ قابل دیدن کتاب ہے قیمت ۸

شمس المعارف الکبریٰ

مصنفہ حضرت امام بوہی مترجم اردو کامل ہر جہاں سے علم جہود و عملیات
 و تعویذات میں اس کتاب سے زیادہ معتبر کوئی کتاب نہیں ہے۔
 قیمت للہ

جملہ خط و کتابت تحصیل ذرا اس پتہ سے ہونی چاہیے
 سید علی نظام خاں مرزا و حضرت ابو نظام الدین اولیا رحمۃ اللہ علیہ نظامیہ صوفیہ دہلی

دنیا میں بے نظیر شرح حکمتہ الاشراق اور عجیب و غریب کتاب

اردو

اس کتاب میں اس علم کا بیان ہے جس کے ذریعہ سے حکما و شرافین اپنے شاگردوں کو صمد کو جس کے
فاصلہ پر سبق پڑا کرتے تھے شاگرد مشرق میں ہیں اور استاد مغرب میں اور سبق ہوا کہ بعد ازاں کے
ارشاد و تلقین میں خارج نہیں ہوتا تھا۔ اس کتاب کے پہلے حصہ میں ان منطق مباحث کا بیان ہے
جس کے معلوم کرنے سے انسان کی عقل سلیم بجاتی ہے حق و باطل میں تمیز کرنے اور خدا کو پہچاننے کا
ملکہ پیدا ہوتا ہے ہر بات پر نظر ڈالتے ہی اس کے عیب و صواب کا واقفیت ہو جاتی ہے۔ دوسرے
حصہ میں ان مغالطوں کا بیان ہے جو بعض علمی مسائل میں حکما و متقدمین متاخرین کو واقع
ہو جاتا ہے نہایت لطیف اور عجیب و غریب بیان ہے۔ تیسرے حصہ میں خاص مقصود کتاب
یعنی عالم الوار اور علم اشراق کا بیان ہے یہ علم شعبہ یا جادو یا سحر نہیں ہے بلکہ یہ وہ
حقیقی علم ہے جس کے قواعد پر عمل پیرا ہوئیے صوفیاء و کالمین اور حکما و متاخرین نے کشف و
اشراق کے اعلیٰ مقامات حاصل کئے اس علم کا عامل جب چاہے اپنی روح سے بدن کا لباس
جدا کر کے دوسرے قالب میں اس کو داخل کرے یا آسمان زمین کی سیر کرے واپس آجائے ہر ایک
مخفی چیز کو معلوم کرنا مردہ لوگوں کی ارواح سے ملنا اسکے واسطے مشکل نہیں ہے اور اپنی آگے
ہر ایک صورت میں ظاہر کرنا نہایت آسان ہے علامہ قطب الدین راز نے علیہ الرحمۃ اس کتاب
کی تعریف میں کہتے ہیں کہ اس کی ہر سطر نور کی قلم سے جوڑ کے خسار پر لکھی جائے اور اسکے
عقل کی قلم و نفس کی لوح پر نقش کئے جائیں دنیا میں آج تک ایسی کتاب لکھی نہیں گئی
جب آپ لکھ فرمائیں گے تو خود معلوم کر لیں گے کہ یہ کیا چیز ہے اور اس کی کیسی قدر کرنی چاہئے۔

تینوں حصوں کی مجموعی قیمت پیشگی خریداروں کے واسطے صرف ع

مولانا مولوی حافظ سید یحییٰ علی نظامی خواہر زادہ حضرت خواجہ نظام الدین اولیا
محبوب الہی قدس سرہ مالک کتب خانہ نظامیہ صوبہ دہلی سے طلب فرمائے

Ramrath

CALL No. { 1915 5131 ACC. No. 13422
خ 22
AUTHOR خسرو امير
TITLE ديوان ناسته الكمال

~~R 210.6.03~~

~~R 210.6.03~~

Acc. No. 13422
Class No. 1915 5131 Book No. خ 22
Author خسرو امير
Title ديوان ناسته الكمال

Borrower's No.	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date
R 210.6.03	31/4/5		

MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

Ramrath

